

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

VÝROČNÁ
SPRÁVA
1997

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

VÝROČNÁ SPRÁVA 1997

Vydala:

Národná banka Slovenska
Štúrova 2
818 54 Bratislava

Kontakt:

Odbor verejných informácií
tel.: 07 / 513 3501, 513 3547
fax: 07 / 362 171

Internet: <http://www.nbs.sk>

Obsah

Úvodné slovo.....	1
A. Vonkajšie ekonomické prostredie.....	5
1. Svetová ekonomika.....	7
1.1. Globálne trendy.....	7
1.2. Vývoj v zámorských oblastiach.....	8
1.3. Západná Európa.....	9
1.4. Postup maastrichtského procesu v krajinách Európskej únie.....	10
2. Ekonomický vývoj v transformujúcich sa krajinách strednej Európy.....	13
B. Správa o menovom vývoji v SR v roku 1997.....	17
1. Vývoj ekonomiky.....	19
1.1. Vývoj cien.....	19
1.2. Vývoj hrubého domáceho produktu.....	23
2. Platobná bilancia.....	31
2.1. Bežný účet.....	31
2.2. Kapitálový a finančný účet.....	33
2.3. Vývoj devízových rezerv.....	34
2.4. Zahraničná zadlženosť a zahraničná dlhová služba NBS a vlády SR.....	35
2.5. Devízovopovoľovacia a devízovolicenčná činnosť NBS.....	37
3. Verejný sektor.....	40
4. Menová politika a menový vývoj.....	44
4.1. Hodnotenie menového vývoja.....	44
4.2. Štruktúra peňažnej zásoby.....	47
4.3. Vývoj úverových aktivít.....	49
4.4. Vývoj úrokových mier.....	50
4.5. Realizácia menovej politiky.....	51
4.6. Nástroje menovej politiky.....	54
4.7. Menový kalendár.....	57
5. Finančné trhy.....	59
5.1. Peňažný trh.....	59
5.2. Kapitálový trh.....	64
5.3. Devízový trh.....	67
C. Bankový dohľad v roku 1997.....	71
1. Rozvoj bankového sektora.....	73
2. Charakteristika bankového sektora.....	74
3. Hodnotenie obozretného podnikania bánk.....	75
3.1. Novelizácie opatrení obozretného podnikania.....	75
3.2. Kapitálová primeranosť.....	75
3.3. Úverová angažovanosť.....	76
3.4. Likvidita.....	76
3.5. Menové pozície.....	77
3.6. Klasifikácia pohľadávok.....	77
D. Emisná činnosť NBS a peňažný obeh v roku 1997.....	79
1. Emisia slovenských peňazí.....	81
1.1. Hotovostný peňažný obeh.....	81
1.2. Stav bankoviek a mincí v obehu a ich podiel na celkovom obežive.....	83
2. Falzifikáty peňazí zadržané na území Slovenskej republiky.....	85
2.1. Falzifikáty slovenských korún.....	85
2.2. Falzifikáty valút.....	85
2.3. Expertízy poškodených slovenských platidiel.....	86

E. Zahraničné aktivity.....	87
1. Spolupráca NBS s Európskou úniou.....	89
2. Spolupráca NBS s medzinárodnými inštitúciami.....	90
F. Auditorská správa.....	93
G. Prílohy.....	109

Úvodné slovo

Menová politika Národnej banky Slovenska bola v roku 1997 zameraná na udržanie vonkajšej a vnútornej stability meny pri spomalení vývoja menových agregátov a zavádzaní nového systému riadenia likvidity obchodných bánk. Pri stabilnom výmennom kurze dosiahla inflácia 6,4 %, hrubý domáci produkt v stálych cenách vzrástol o 6,5 %, deficit štátneho rozpočtu dosiahol 37 mld. Sk a podiel deficitu bežného účtu platobnej bilancie sa podľa predbežných údajov Štatistického úradu SR znížil na úroveň 6,9 % z hrubého domáceho produktu. Miera nezamestnanosti sa v roku 1997 zvýšila o 0,4 bodu na 13,0 %. V priebehu roka 1997 dochádzalo k postupnému zlepšovaniu štruktúry hrubého domáceho produktu na strane dopytu v prospech zahraničného dopytu, čo aj napriek nižšiemu rastu reálnej ekonomiky v porovnaní s rokom 1996 možno hodnotiť ako pozitívny vývoj.

Hlavným smerovaním menovej politiky v Slovenskej republike bolo v roku 1997 obmedzovanie domáceho dopytu s následným prejavom v klesajúcom deficite obchodnej bilancie. Zo strany centrálnej banky možno ovplyvňovať domáci dopyt najmä prostredníctvom pôsobenia na úverové aktivity obchodných bánk, ktoré predstavujú jeden zo zdrojov tvorby disponibilných prostriedkov v ekonomike. Modifikácia nástrojov menovej politiky centrálnej banky bola v roku 1997 postavená hlavne na kvantitatívnom operatívnom ovplyvňovaní likvidity slovenského bankového sektora. Za postupnou aplikáciou nových opatrení menovej politiky v rámci realizácie celkovej menovej stratégie Národnej banky Slovenska, vychádzajúcej z regulácie dynamiky peňažnej zásoby a poskytovania úverov vládnomu sektoru, podnikom a obyvateľstvu, stál zámer posilnenia návratu ekonomiky do rovnovážnych polôh.

Zníženie dynamiky vývoja menových agregátov a opatrná menová politika priaznivo ovplyvnili aj cenový vývoj, kde sa dynamizácia rastu spotrebiteľských cien obchodovateľného sektora v poslednom štvrtroku 1997 z dôvodu zvýšenia dovoznej prírážky z nulovej hodnoty na 7 % (s ktorou sa v rámci východiskových predpokladov menového programu NBS na rok 1997 neuvažovalo) výrazne nepremietla do vývoja ostatných komponentov spotrebného koša.

Alokovanie finančných prostriedkov bankového sektora do ekonomiky sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom sústredilo viac do verejného sektora, ktorý tak predstavoval hlavný zdroj rastu peňažnej zásoby. Previs dopytu finančných prostriedkov bankového sektora nad ponukou sa prejavil v raste úrokových sadzieb, čím dochádzalo k Národnou bankou Slovenska avizovanému vytlačaniu súkromných investícií vládnymi. Previs dopytu nad ponukou sa prejavil v raste ceny peňazí.

Vyššia volatilita a hladina ceny peňazí bola ovplyvnená aj situáciou na devízovom trhu v máji 1997, keď obmedzením refinancovania obchodných bánk sa Národnej banke Slovenska podarilo udržať stabilný výmenný kurz slovenskej koruny, ako základnej podmienky zvolenej formy transformácie slovenskej ekonomiky.

Pretrvávajúca vysoká miera investícií bola v minulom roku vo väčšej miere orientovaná do infraštruktúrnych projektov s dlhodobou návratnosťou. Ani v roku 1997 sa zásadným spôsobom neurýchlil proces reštrukturalizácie mikrosféry, aj vzhľadom na nižší podiel investovania do modernizačných technologických prvkov. Zväčšovanie deficitu obchodnej bilancie môže v nasledujúcom období negatívne ovplyvňovať výšku oficiálnych rezerv NBS, ako aj zahraničnej zadlženosti SR. Čistá zahraničná zadlženosť - vypočítaná ako rozdiel hrubej zahraničnej zadlženosti vo výške 9,9 mld. USD a zahraničných aktív vo výške 8,0 mld. USD - dosiahla k 31. decembru 1997 výšku 1,9 mld. USD. K ultimu roka 1996 bola čistá zahraničná zadlženosť 0,7 mld. USD.

V priebehu roka 1997 pôsobilo v slovenskom bankovom sektore dvadsaťdeväť bankových subjektov. Z tohto počtu malo dvadsaťtri bánk právnu formu akciovej spoločnosti, dve banky boli založené ako štátne peňažne ústavy a štyri ako pobočky zahraničných bánk.

Reštrukturalizačný proces v transformujúcich sa bankách nedosahoval parametre predpokladané Národnou bankou Slovenska. Proces ovplyvňovala zložitosť vývoja na peňažnom trhu, súčasný stav legislatívy hlavne v oblasti účtovníctva, daňových predpisov i možnostiach mimosúdneho vyrovnania.

Koncom roka 1997 zaviedla Národná banka Slovenska v Investičnej a rozvojovej banke, a.s. Bratislava, ako v prvej slovenskej banke, nútenú správu. Dôvodom bola zhoršujúca sa situácia v likvidite banky, ktorú ovplyvnili najmä narastajúce problémy v štruktúre úverového portfólia, v ktorom prevládali prevažne úvery poskytnuté pred delimitáciou. Hospodárske výsledky banky boli ovplyvnené aj postupom hlavných akcionárov.

Počas roka vznikla Exportno-importná banka Slovenskej republiky, EXIMBANKA SR, ktorej hlavnou náplňou je podpora zahraničného obchodu formou poisťovania exportných aktivít slovenských subjektov a poskytovania dovozných a vývozných úverov.

Na základe výsledkov roka 1997 možno konštatovať, že zvolená menová politika bola správna. Vysoká úroveň úrokových sadzieb, nízky nominálny a záporný reálny prírastok úverových aktivít v roku 1997 však predstavujú zúženie až vyčerpanie priestoru pôsobenia menovej politiky NBS, čím vzniká nutnosť prijatia ďalších opatrení v hospodárskej a fiskálnej politike. Práve konzervatívnou fiskálnou politikou možno docieľiť zníženie úrokových sadzieb, čo by predstavovalo zároveň nepriamu podporu rozvoja súkromného sektora. Transformácia ekonomiky, reštrukturalizácia mikro-sféry, prijatie komplexných opatrení na podporu konkurencieschopnosti ekonomiky, znižovanie dovoznej náročnosti, zvyšovanie domácich úspor a podpora priamych zahraničných investícií, ako aj znižovanie angažovanosti verejného sektora v ekonomických procesoch predstavujú nevyhnutnú podmienku na udržanie stabilného výmenného kurzu, spomaľovanie rastu cenovej úrovne a zlepšovanie štruktúry hrubého domáceho produktu v prospech ťažiska jeho rastu v zahraničnom dopyte.

Máj 1998

Vladimír Masár
guvernér

Členovia Bankovej rady NBS:

zľava:

Ján Mathes, vrchný riaditeľ peňažného úseku

Jozef Mudrík, viceguvernér

Vladimír Masár, guvernér

Marián Jusko, viceguvernér

Elena Kohútiková, vrchná riaditeľka menového úseku

Jozef Magula, riaditeľ odboru súhrnných vzťahov

A. Vonkajšie ekonomické

prostredie

1. SVETOVÁ EKONOMIKA

1.1. Globálne trendy

Prognózy vývoja svetovej ekonomiky na rok 1997 zhodne predpovedali, že tento rok bude pokračovaním dlhodobejšieho trendu globálneho rastu a všeobecnej relatívnej stability. Prognózy sa v zásade potvrdili: prírastok reálneho globálneho outputu (HDP) dosiahol 3 % a miera inflácie meraná indexom spotrebiteľských cien dosiahla v celosvetovom meradle 4,2 %. V rámci hlavných regionálnych celkov svetovej ekonomiky však došlo k niektorým významným odchýlkam od prognóz, ale aj k udalostiam, s ktorými prognózy nerátali.

Výrazný odklon od prognóz, priaznivo ovplyvňujúci celosvetovú konjunktúru, zaznamenal predovšetkým ekonomický vývoj v USA, kde sa na rozdiel od očakávaného spomalenia rastu po predpokladanom vrchole cyklu v roku 1996 tempo rastu ešte zrýchlilo. V Japonsku sa naopak po minuloročnom náznaku prekonania zdĺhavej recesie zrýchlenie tempa rastu v roku 1997 nedostavilo. Dlhodobú relatívnu stabilitu základných trendov vývojovej dynamiky v jednotlivých centrách svetovej ekonomiky a ich účasti na formovaní globalizačných procesov narušila v druhej polovici roka finančná kríza v krajinách juhovýchodnej Ázie. Na vývoj svetovej ekonomiky nemala táto udalosť bezprostredne v roku 1997 podstatnejší dopad. Dôsledky tejto krízy sa však v regionálnom i globálnejšom rozsahu môžu dostavovať postupne v budúcom období.

Ekonomický vývoj na európskom kontinente bol v roku 1997 determinovaný všeobecne priaznivou situáciou v zámorských oblastiach, ale aj súvislosťami európskeho integračného procesu. V užšom priestore Európskej únie, ktorá sa dostala na prah záverečnej fázy prípravy na vytvorenie menovej únie, zostávalo v centre pozornosti plnenie maastrichtských kritérií finančnej stability jednotlivých členských štátov. V širšom rámci diferenciačného procesu medzi pridruženými krajinami strednej a východnej Európy sa zvýraznilo vyjasňovanie ich pozícií z hľadiska šancí na závažnejšie rokovania o vstupe do Európskej únie.

Skupina pridružených stredoeurópskych krajín CEFTA dosahovala okrem Českej republiky a Rumunska aj v roku 1997 vyššie tempo rastu outputu ako západoeurópske ekonomiky. Miera inflácie sa však stále udržiavala na vyššej než západoeurópskej úrovni, hoci v krajinách s dlhodobou dvojcifernou mierou inflácie (Poľsko, Maďarsko) sa dosiahlo jej určité zníženie. Vďaka priaznivej klíme v oblasti vonkajšieho dopytu boli schodky bežného účtu platobnej bilancie v týchto krajinách zväčša nižšie ako v predchádzajúcom roku. Po prvýkrát od rozpadu bývalého ZSSR zaznamenala rast outputu aj ekonomika Ruska.

K priaznivým konjunktúrnym podmienkam ekonomického rozvoja v priemyselne vyspelých krajinách prispieval aj umiernený vývoj svetových cien na hlavných komoditných trhoch. Predovšetkým sa po celý rok znižovala cena ropy, ktorej zásoby sa v Európe aj v USA po výraznom poklese v roku 1996 opäť doplnili. Cena ropy (severomorskej Brend) ku koncu decembra 1997 bola 16,92 USD za barel, čo je o 27,4 % menej ako v decembri 1996.

Svetové ceny ostatných komodít sa zvýšili iba mierne, ich agregovaný prírastok dosiahol okolo 2 %. Hlavnú váhu na tomto raste mal rast cien potravín, zatiaľ čo ceny nepotravinárskych surovín mali skôr tendenciu k miernemu poklesu. Preto napriek zhodnocovaniu dolára ceny dovozov energetických a surovinových zdrojov do hlavných producentských centier finálnej produkcie nepôsobili významnejším vplyvom na úroveň spotrebiteľských cien na domácich trhoch.

Určujúcou tendenciou vývoja medzinárodných devízových trhov v celosvetovom meradle bolo v roku 1997 posilňovanie dolára voči všetkým hlavným menám - tak voči nemeckej marke a európskym menám v rámci mechanizmu výmenných kurzov, ako aj voči britskej libe a japonskému jenu. Vysoký kurz amerického dolára a britskej libry podporovala vysoká dynamika hospodárskeho rastu a makroekonomická stabilita v týchto krajinách. Pokles kurzu jenu súvisel okrem iného aj s nízkou úrovňou ekonomickej aktivity v Japonsku a neoptimistickými vyhlídkami na možnosť podstatnejšej zmeny. Východoázijská kríza spôsobila určitý pokles dolára voči západoeurópskym menám v posledných mesiacoch roka, kurz jenu a dolára v rovnakom období sa však ešte zhoršil v dôsledku väčšieho dopadu tejto krízy na japonský jen.

Vývoj cien akcií na kapitálových trhoch vyspelých trhových ekonomík (s výnimkou Japonska), vyznačujúci sa niekoľkoročným nepretržitým rastom, mal v roku 1997 volatilnejší charakter. V prvej polovici roka došlo k výkyvu s prudkým poklesom cien v dôsledku mierneho sprísnenia menovej politiky v USA a opätovným rýchlym návratom k rastu vzhľadom na pokračujúcu expanziu americkej ekonomiky. Výrazný dopad na medzinárodné ceny akcií v druhej polovici roka mala východoázijská finančná kríza. Ceny akcií na východoázijských kapitálových trhoch poklesli v priemere o 40 % oproti predchádzajúcemu vrcholu z roku 1997, pokles cien na burzách hlavných priemyselných krajín bol nižší, od 8 % v USA do 21 % v Japonsku (11 - 17 % v troch hlavných západoeurópskych krajinách). Zreteľné otrasy zaznamenali aj ceny na burzách niektorých transformujúcich sa krajín.

1.2. Vývoj v zámorských oblastiach

Ekonomika USA vstúpila v roku 1997 do ôsmeho roku nepretržitého rastu s pozoruhodným ročným prírastkom HDP o 3,8 %, čo podporilo zníženie nezamestnanosti na 4,7 %. Vysoké tempo rastu sa dosiahlo pri ročnej miere inflácie 1,7 % a v podmienkach relatívne vysokej úrokovej sadzby centrálnej banky udržiavanej už po dva roky v očakávaní vrcholnej fázy cyklu. Vplyv východoázijskej krízy na americkú ekonomiku sa paradoxne hodnotil ako stabilizujúci: v dôsledku niekoľkopercentného poklesu Dow Jonesovho indexu koncom októbra nebolo potrebné zaviesť opatrenia proti prehriatiu ekonomiky pripravované na koniec roka.

Dynamiku hospodárskeho rastu dlhodobo podporuje predovšetkým domáci spotrebiteľský i investičný dopyt. Vďaka efektom technologickej modernizácie najprogressívnejších segmentov ekonomiky na výrazné zvýšenie produktivity vo všetkých odvetviach, sa však udržiavala aj vysoká exportná výkonnosť americkej ekonomiky, a to napriek posilneniu amerického dolára v posledných dvoch rokoch. V zásade neinflačné prostredie v ekonomike bolo aj odrazom vysokej úrovne dôvery americkej spoločnosti v pokračovanie doterajšieho trendu prosperity.

V zahraničnoobchodnom sektore pri vysokej úrovni vývozu zaznamenal ešte vyššie objemy dovoz a obchodná bilancia zaznamenala pasívne saldo na úrovni okolo 2 % HDP. Medziročný nárast amerického dovozu zhruba o 20 % však pôsobil vo funkcii "lokomotívy" oživovania konjunktúry v ostatných regiónoch svetovej ekonomiky, najmä v krajinách Latinskej Ameriky. Týmto smerom sa orientovali aj snahy americkej reprezentácie o ďalšiu liberalizáciu medzinárodného obchodu a rozšírenie zóny voľného obchodu NAFTA (zahrnujúcej USA, Mexiko a Kanadu) aj na krajiny Latinskej Ameriky.

Ekonomika Japonska sa v roku 1997 po nádejnom nábehu do rastovej fázy v predchádzajúcom roku vrátila opäť do polohy nízkeho rastu, charakteristického pre celé obdobie 90. rokov. Medziročný nárast HDP o 1,7 % dáva za pravdu názorom, že rozsiahle štrukturálne zmeny a internacionalizačné procesy, ktoré sa uskutočnili v japonskej ekonomike a spoločnosti smerom k západnému industriálnemu typu civilizácie, už nebudú umožňovať návrat k nadpriemerne vysokej dynamike rastu

z predchádzajúcich desaťročí. Hlavným faktorom spomalenia tempa rastu bol pokles domáceho dopytu tak v oblasti spotreby, ako aj v investíciách. Napriek udržiavaniu diskontnej sadzby na extrémne nízkej úrovni 0,5 % sa podnikateľská dôvera znížila. Zahraničnoobchodný sektor nezaznamenal dostatočne rýchly rast vývozu na vykompenzovanie poklesu domáceho dopytu napriek proexportným stimulom poklesu výmenného kurzu jenu. V posledných mesiacoch roka sa však prejavili aj dôsledky finančnej krízy v krajinách juhovýchodnej Ázie. Obmedzenie dovozov v týchto krajinách znamená pre japonský vývoz veľké straty, keďže do tohto regiónu smeruje vyše 40 % celkového japonského vývozu. Vzhľadom na úzku prepojenosť japonskej ekonomiky s ekonomikami novoindustrializovaných krajín juhovýchodnej Ázie však finančná kríza v týchto krajinách mala na Japonsko ďaleko hlbší dopad, siahajúci dovnútra japonského finančného systému, kde začali krachovať veľké maklérske spoločnosti i niektoré banky.

Východoázijská finančná kríza z leta 1997 najviac zasiahla štyri krajiny - Thajsko, Filipíny, Malajziu a Indonéziu. Kríza mala v zásade regionálny charakter, keďže bola vyústením slabostí jednotného rozvojového modelu ázijských krajín na báze proexportne orientovaného japonského vzoru, ktorý v podmienkach nedostatočných vnútorných zdrojov bol financovaný zahraničnými úvermi a viedol k akumulácii vysokých objemov zahraničného, najmä krátkodobého dlhu. Vyostrovanie konkurencie medzi týmito krajinami a zhoršovanie ich exportných možností vyústilo do značných deficitov zahraničnoobchodných bilancií. Napriek zhoršovaniu vonkajších parametrov ekonomickej rovnováhy zostávali meny týchto krajín naviazané na americký dolár, čo viedlo k neúmernému nadhodnoteniu ich výmenných kurzov. Špekulácie voči týmto menám z leta 1997 donútili jednotlivé krajiny k vysokej miere devalvácie svojich mien (rádovo o 40 %). Menová kríza sa preliala do prudkého poklesu cien akcií na kapitálových trhoch. Devalvácia prakticky znemožnila nepripraveným obchodným bankám týchto krajín splácanie zahraničných úverov v dolároch a spolu s efektom znehodnotenia akciového kapitálu podlomila fungovanie celého bankového sektora.

Napriek regionálnemu charakteru krízy treba z hľadiska jej potenciálnych dopadov na svetovú ekonomiku brať do úvahy skutočnosť, že vysoká miera devalvácie výrazne zvýšila konkurenčnú schopnosť produkcie postihnutých krajín na svetových trhoch, čo bude znevýhodňovať producentov z ostatných krajín; prejavilo sa to už v roku 1997 v prípade Japonska. Medzinárodné vedomie možných negatívnych dopadov na globálnu ekonomiku, ktoré by mohli vyplývať z neschopnosti lokalizovať možné dôsledky tejto krízy, potvrdzuje i vysoký objem sanačných injekcií, ktoré tomuto regiónu budú poskytnuté z medzinárodných finančných inštitúcií.

1.3. Západná Európa

Výsledkom priaznivej konjunktúrnej situácie v ostatných častiach sveta sa aj ekonomický vývoj v krajinách západnej Európy v roku 1997 vyznačoval rýchlejším než predpokladaným tempom rastu. Medziročný prírastok HDP o 2,6 % (oproti 2 % v roku 1996) za celú západnú Európu sa dosiahol najmä vďaka rozšíreniu exportných možností, ktoré poskytoval vysoký domáci dopyt v USA, ale aj v mnohých rozvojových krajinách. Exportnú výkonnosť západoeurópskych ekonomík podporoval aj vývoj výmenných kurzov dolára a japonského jenu voči nemeckej marke a ostatným západoeurópskym menám. Výrazné zhodnotenie dolára (a v prvej polovici roka aj jenu) pôsobilo na rast cenovej konkurenčnej schopnosti západoeurópskej produkcie.

Charakteristickou sprievodnou črtou podnikateľskej klímy v západnej Európe bola v roku 1997 pretrvávajúca asynchrónnosť ekonomického cyklu medzi Veľkou Britániou a krajinami kontinentálnej Európy. Ekonomika Veľkej Británie sa už po niekoľko rokov vyznačuje najdynamickejším tempom rastu spomedzi hlavných západoeurópskych krajín a v európskom priestore funguje - podobne ako v celosvetovom meradle USA - ako lokomotíva rastu. Pri vysokom tempe rastu HDP, ktoré tu v roku

1997 dosiahlo 3,5% (t.j. takmer toľko ako ekonomika USA), využitie výrobných kapacít vo Veľkej Británii dospelo na úroveň prevyšujúcu dlhodobý štandard a vysoký domáci dopyt tak stimuloval aj exportné možnosti ostatných západoeurópskych krajín. K tomu prispieval aj vysoký výmenný kurz britskej libry voči ostatným západoeurópskym menám.

V ostatných troch veľkých západoeurópskych ekonomikách (Nemecko, Francúzsko, Taliansko) sa v roku 1997 upevnil nástup do rastovej fázy cyklu z roku 1996, najmä však vďaka uvedeným priaznivým podmienkam vo vonkajšom dopyte. Medziročný nárast HDP dosiahol vo Francúzsku 2,3 %, v Nemecku 2,4 % a v Taliansku 1 %. Rast HDP v malých krajinách dosiahol v priemere 3,2 %, s pomerne značnými rozdielmi medzi jednotlivými krajinami. Dlhodobo vysokým, avšak klesajúcim tempom rastu HDP sa vyznačuje Írsko (7,5 %) a Turecko (5,2 %). O vzostupnej fáze ekonomického cyklu vo väčšine západoeurópskych krajín sprostredkovane vypovedá dynamika rastu priemyselnej výroby, ktorá v roku 1997 všeobecne predstihovala tempo rastu HDP. Výnimkou bola Veľká Británia, kde priemyselná výroba medziročne v podstate stagnovala.

Aj keď hospodársky rast vytváral priaznivejšie prostredie pre rast zamestnanosti, zamestnávateľia vo väčšine krajín uprednostňovali opatrné prístupy, využívajúc skôr prácu na skratený úväzok či flexibilné dohody o dĺžke pracovného času. K výraznému nárastu zamestnanosti došlo iba vo Veľkej Británii a v niektorých malých krajinách, bol však viac ako kompenzovaný pokračujúcim poklesom zamestnanosti v Nemecku. Zmeny v zamestnanosti sa ani sprostredkovane neodzrkadlili na podstatnejšom poklese miery nezamestnanosti, ktorá v západoeurópskych krajinách ostala v priemere na úrovni predchádzajúcich rokov, t.j. zhruba 10 %. Pri značných rozdielloch medzi jednotlivými krajinami bol problém vysokej miery nezamestnanosti v roku 1997 najväčší vo Fínsku, Francúzsku, Nemecku, Taliansku a Španielsku.

Aj v západnej Európe, podobne ako v zámorských krajinách, pokračoval prebiehajúci ekonomický cyklus v podmienkach relatívnej stability cien: ročná miera inflácie meraná indexom spotrebiteľských cien sa za celý región dostala pod úroveň 2 %. Spomedzi štyroch najväčších západoeurópskych ekonomík zaznamenala vyššiu mieru inflácie v roku 1997 iba Veľká Británia (2,9 %), čo možno pripísať výraznému rastu domáceho dopytu. V ostatných krajinách, naopak, slabý spotrebiteľský dopyt, nevyužitie výrobné kapacity a iba mierny rast miezd pôsobili v smere znižovania miery inflácie. Silný dolár síce vyvolával tlak na ceny dovozov, avšak v podmienkach ostrej konkurencie bol tento vplyv na spotrebiteľské ceny v podstate zanedbateľný. V prospech neinflačného zrýchlenia ekonomického rastu pôsobil aj priaznivý vývoj produktivity práce, ktorý spolu s miernym rastom miezd pribrzdzoval rast jednotkových pracovných nákladov.

1.4. Postup maastrichtského procesu v krajinách Európskej únie

Vzostupná fáza ekonomického cyklu v západnej Európe vytvárala priaznivé prostredie pre krajiny Európskej únie, ktoré hospodársku a menovú politiku aj v tomto roku podriadili procesu fiskálnej stabilizácie zodpovedajúcemu maastrichtským kritériám na vstup do Európskej menovej únie. Charakter fiskálnej politiky zostával naďalej reštrikčný, orientovaný na tesné priblíženie ročných rozpočtových deficitov k úrovni 3 % z HDP a ďalšie vylepšovanie pozície celkového vládneho dlhu v smere k 60 % HDP.

V procese konsolidácie rozpočtových deficitov došlo v tomto roku k podstatnému pokroku; iba v Grécku rozpočtový deficit prekročil 3 % HDP. Ostatné krajiny maastrichtský limit splnili, dokonca aj Nemecko, kde sa po zjednotení krajiny problém verejných financií na niekoľko rokov značne skomplikoval. Kritérium "dostatočne presvedčivého" znižovania celkového vládneho dlhu sledovali všetky krajiny, pod

hranicu 60 % z HDP sa však dostali iba 4 krajiny (Luxembursko, Francúzsko, Veľká Británia, Fínsko). Najzadlženejšími krajinami Európskej únie boli aj v roku 1997 Belgicko, Grécko a Taliansko, kde podiel vládneho dlhu na HDP naďalej prevyšoval 100%.

Aj vďaka prísnej fiskálnej politike postupoval konvergenčný proces priaznivo v ukazovateľoch menovej stability, čo následne vytvorilo predpoklady pre ďalší postup finančnej konsolidácie v poslednom roku prípravy na menovú úniu.

Miera inflácie v krajinách Európskej únie v ročnom priemere neprevýšila s výnimkou Grécka úroveň 2 %. Maastrichtské konvergenčné kritérium inflácie, ktoré predstavovalo 2,7% (priemer troch najnižších ročných mier inflácie plus 1,5%), splnili všetky krajiny okrem Grécka.

Pozoruhodné výsledky sa v roku 1997 zaznamenali v procese zblížovania úrokových mier členských štátov Únie. Po značnom pokroku, ku ktorému krajiny dospeli v tejto oblasti v roku 1996, bolo dodatočným faktorom napomáhajúcim postup tohto procesu rozhodnutie nemeckej centrálnej banky o zvýšení repo sadzby o 0,3 %, t.j. na 3,3 % v októbri 1997. Toto zvýšenie, reagujúce v rámci politiky jemného doladovania na dlhodobjšiu slabosť nemeckej marky voči americkému doláru, okamžite nasledovali centrálné banky krajín s nízkou úrovňou úrokových sadzieb (Rakúsko, Belgicko, Dánsko, Francúzsko a Holandsko) a tiež mierne zvýšili svoje oficiálne úrokové sadzby. To zmiernilo nároky na menovú politiku v krajinách s vysokými krátkodobými úrokovými sadzbami, kde konvergenčný proces naopak vyžaduje zníženie sadzieb. Značná závislosť vývoja krátkodobých úrokových mier od národnej menovej politiky ponechávala však aj v roku 1997 krátkodobé úrokové miery viacerých členských krajín EÚ (Taliansko, Portugalsko, Španielsko, Írsko) niekoľko percentuálnych bodov nad "spodnými" mierami Nemecka a Francúzska.

Prehľad plnenia maastrichtských kritérií členskými krajinami EÚ

	Inflácia "	Rozpočtový deficit / HDP	Zadlženosť vlády / HDP	Dlhodobé úrokové miery
Nemecko	1,4	-2,7	61,3	5,6
Francúzsko	1,2	-3,0	58,0	5,5
Taliansko	1,8	-2,7	121,6	6,7
Belgicko	1,4	-2,1	122,2	5,7
Holandsko	1,8	-1,4	72,1	5,5
Luxembursko	1,4	1,7	6,7	5,6
Írsko	1,2	0,9	66,3	6,2
Rakúsko	1,1	-2,5	66,1	5,6
Fínsko	1,3	-0,9	55,8	5,9
Španielsko	1,8	-2,6	68,8	6,3
Portugalsko	1,8	-2,5	62,0	6,2
Grécko	5,2	-4,0	108,7	9,8
Veľká Británia	1,8	-1,9	53,4	7,0
Dánsko	1,9	0,7	65,1	6,2
Švédsko	1,9	-0,8	76,6	6,5

1/ ročný priemer

Zdroj: EMI

Na rozdiel od krátkodobých úrokových mier (ktoré nepodliehajú maastrichtskému konvergenčnému kritériu a nevyhnutnosť ich zblížovania je implicitne daná logikou jednotnej menovej politiky a identických úrokových mier v priestore menovej únie), zaznamenal konvergenčný proces vo vývoji dlhodobých úrokových mier v priebehu roka 1997 veľmi presvedčivý výsledok. Rozpätie vo výnosoch 10-ročných vládnych obligácií sa vo všeobecnosti zúžilo na 0,5 % od relevantnej "orientačnej" dlhodobej úrokovej miery v Nemecku (5,6 %). Značný a účinný tlak, ktorý sa vyvíjal na znížovanie dlhodobých úrokových mier vo viacerých krajinách (osobitne v Taliansku, Španielsku a Portugalsku), bol podložený konsolidáciou verejných financií a nízkou mierou inflácie. Súvisel však zrejme aj s pretrvávajúcimi nádejami na prijatie variantu širšieho členstva pri ustanovovaní menovej únie. Z tohto hľadiska je na druhej strane príznačné, že vo Veľkej Británii, Dánsku, Švédsku a Grécku, teda v krajinách, ktoré

so vstupom do menovej únie v prvom slede neuvažujú, zostali dlhodobé úrokové miery aj v roku 1997 nad touto úrovňou o 1,5 - 2%. Maastrichtské kritérium dlhodobých úrokových mier (priemer úrokových mier z 10-ročných vládnych obligácií v troch krajinách s najnižšou mierou inflácie zvýšený o 2 %, t.j. 7,8 %) splnili všetky krajiny s výnimkou Grécka.

Spôľahlivo fungoval v roku 1997 Európsky mechanizmus výmenných kurzov: výmenné kurzy väčšiny západoeurópskych mien voči nemeckej marke boli relatívne stabilné a ich pohyb voči tretím menám, resp. depreciačia voči americkému doláru a britskej libe sa v zásade neodlišoval od pohybu marky.

Permanentný tlak na zhodnocovanie amerického dolára voči západoeurópskym menám bol podmienený predovšetkým úrokovým diferenciálom, tak v skupine dlhodobých, ako aj krátkodobých finančných aktív v prospech aktív denominovaných v dolároch (na porovnanie: krátkodobé úrokové miery v USA v roku 1997 sa pohybovali približne o 2,5 % nad úrokovými mierami v Nemecku; dlhodobé miery z 10-ročných vládnych obligácií boli v USA približne o 0,5 % vyššie než v Nemecku). Tendenciu k zhodnocovaniu dolára podporovala aj pretrvávajúca neistota o definitívnom riešení vytvorenia Európskej menovej únie (z časového hľadiska i z hľadiska počtu členov). V poslednom štvrtroku sa však kurz dolára oslabil v dôsledku sprostredkovaných efektov menovej krízy v krajinách juhovýchodnej Ázie, ale aj určitého prítvrdenia menovej politiky v Nemecku.

Vysoký kurz britskej libry voči kontinentálnym menám EÚ sa udržoval v zásade z rovnakých dôvodov úrokového diferenciálu ako voči americkému doláru, pričom diferenciál dosahovaný z aktív denominovaných v britských librách bol ešte vyšší než dolárových aktív. Mierny pokles kurzu libry, ako aj dolára, nastal na jeseň.

2. EKONOMICKÝ VÝVOJ V TRANSFORMUJÚCICH SA KRAJINÁCH STREDNEJ EURÓPY

Rok 1997 bol pre celú skupinu transformujúcich sa krajín strednej a východnej Európy významný ako prvý rok s pozitívnym hospodárskym rastom od nastúpenia obdobia transformácie na začiatku 90. rokov. Tento výsledok bol v značnej miere podmienený dosiahnutím dna recesie v Rusku a obratom k miernemu rastu (rast reálneho HDP o 0,4 % oproti poklesu o 2,8 % v roku 1996). Menové otrasy a živelné udalosti, ku ktorým došlo v priebehu roka však ukazujú, že stabilita hospodárstva transformujúcich sa krajín je stále veľmi krehká a citlivá na vonkajšie vplyvy.

V krajinách združenia CEFTA sa tendencie obnovenia a upevňovania trajektórie rastu začali presadzovať už v priebehu rokov 1992 - 1994, úroveň HDP vyprodukovaného na začiatku transformačného obdobia (v roku 1989) však dosiahlo zatiaľ len Poľsko, z ostatných členov združenia sa tejto úrovni najviac približuje Slovinsko. Avšak aj Slovinsko ako krajina s najsilnejším ekonomickým potenciálom v rámci skupiny CEFTA dosahuje stále iba 91 % úrovne Grécka v prepočte HDP vyprodukovaného na obyvateľa v parite kúpnej sily.

Pre krajiny, ktoré majú ambície vstúpiť do EÚ je popri priblížení sa hospodárskej úrovni vyspelých krajín nemenej dôležité uskutočniť štrukturálne zmeny umožňujúce vyrovnat' sa s konkurenčnými tlakmi a s pôsobením trhových síl vnútri Unie. Rovnako významná je nevyhnutnosť vytvorenia inštitucionálnych mechanizmov korešpondujúcich s princípmi demokracie a praktického naplňovania *acquis communautaire*. Podľa posudku Európskej komisie prezentovaného Európskemu parlamentu v júli 1997 sú najlepšie pripravené splniť tieto kritériá Maďarsko, Poľsko, Česká republika, Slovinsko a Estónsko.

Hrubý domáci produkt

V krajinách združenia CEFTA, s výnimkou nového člena - Rumunska, pokračoval v roku 1997 hospodársky rast. Najvýraznejšiu dynamiku rastu zaznamenali opäť Poľsko a Slovensko, kde v posledných troch rokoch prírastok reálneho HDP presahoval 6 %. K zvýšeniu dynamiky oproti roku 1996 došlo v Maďarsku, ktoré prekonalobdobie stagnácie spojené s realizáciou stabilizačného programu z roku 1995. V Slovinsku sa rast udržal zhruba na úrovni predchádzajúceho roka. Problémy Českej republiky s narastaním nerovnovážnych tendencií vývoja sa odzrkadlili na spomalení tempa rastu. Najmladší člen združenia Rumunsko sa zameralo na obnovenie vonkajšej a vnútornej rovnováhy, čo bolo spojené s poklesom reálneho HDP.

Domáci dopyt vytváral rozhodujúce impulzy pre ekonomický rast v Poľsku, Českej republike a na Slovensku, aj keď v nižšej miere ako v roku 1996. Pozitívom bolo opätovné zvýšenie zahraničného dopytu. V Maďarsku bol hlavným pilierom rastu vývoz pri miernom náraste domácej spotreby. V Slovinsku bol mierny ekonomický rast tvorený tiež hlavne vývozom pri spomalení tempa rastu domácej spotreby. V Rumunsku domáci dopyt výrazne poklesol, zahraničný dopyt ostal zachovaný.

Inflácia

Miera inflácie v krajinách, ktoré dosiahli jej jednocifernú úroveň sa zmenila v celoročnom priemere len marginálne. Vzhľadom na očakávané pokračovanie procesu ďalšieho uvoľňovania regulovaných cien je priestor na výraznejšie znižovanie inflácie už značne obmedzený. Na Slovensku, ktoré dosahovalo v roku 1995 najnižšiu úroveň inflácie spomedzi porovnávaných krajín, miera inflácie v roku 1997 mierne vzrástla. V Českej republike bol rast cien ovplyvnený najmä menovými turbulenciami, ktoré vyústili do zmeny kurzového režimu, ale aj úpravami regulovaných

cien. V Maďarsku a Poľsku pokračovala tendencia znižovania dynamiky rastu cien, avšak vzhľadom na kurzové režimy v týchto krajinách, ktoré sú postavené na priebežnej devalvácii meny, sa tu miera inflácie môže znižovať len pomalým tempom. V Rumunsku viedla cenová liberalizácia a obnovenie inflačných tlakov k veľmi výraznému zvýšeniu miery inflácie.

Makroekonomické výsledky krajín CEFTA

	Slovensko	ČR	Maďarsko	Poľsko	Slovinsko	Rumunsko
Index rastu HDP						
1994	4,9	2,6	2,9	5,2	5,3	3,9
1995	6,8	4,8	1,5	7,0	4,1	7,1
1996	6,9	3,9	0,8	6,0	3,1	4,1
1997	6,5	1,0	3,1	6,9	3,2	-6,6
Index spotrebiteľských cien (priemer v danom období)						
1994	13,4	10,0	18,8	32,2	19,8	136,8
1995	9,9	9,1	28,2	27,8	12,6	32,2
1996	5,8	8,8	23,6	19,9	9,7	38,7
1997	6,1	8,5	18,0	14,9	9,1	154,9
Miera nezamestnanosti (stav ku koncu obdobia)						
1994	14,8	3,2	10,9	16,0	14,2	10,9
1995	13,1	2,9	10,9	14,9	14,5	9,5
1996	12,8	3,5	10,7	13,6	14,4	6,3
1997	12,5	5,2	10,1	10,5	14,8	8,8
Saldo bežného účtu platobnej bilancie % HDP						
1994	4,7	-0,1	-9,9	-1,1	3,7	-1,7
1995	3,7	-2,9	-6,3	-2,0	-0,0	-3,9
1996	-7,3	-7,1	-3,2	-0,4	-1,3	-6,9
1997	-6,9	-7,8	-2,1	-4,4	0,4	-5,0
Saldo štátneho rozpočtu % HDP						
1994	-5,2	1,0	-7,3	-2,7	-0,2	-4,1
1995	-1,6	0,6	-2,4	-2,6	-0,0	-3,3
1996	-4,4	-0,1	-3,8	-2,8	0,3	-5,8
1997	-5,7	-1,2	-4,2	-4,0	-1,1	-4,5

Štátny rozpočet

Krajiny CEFTA boli v roku 1997 menej úspešné v redukcii rozpočtových deficitov. Dokonca aj v Českej republike a Slovinsku, kde sa oficiálne presadzovala politika vyrovnaných štátnych financií, došlo k zvýšeniu deficitov.

Trh práce

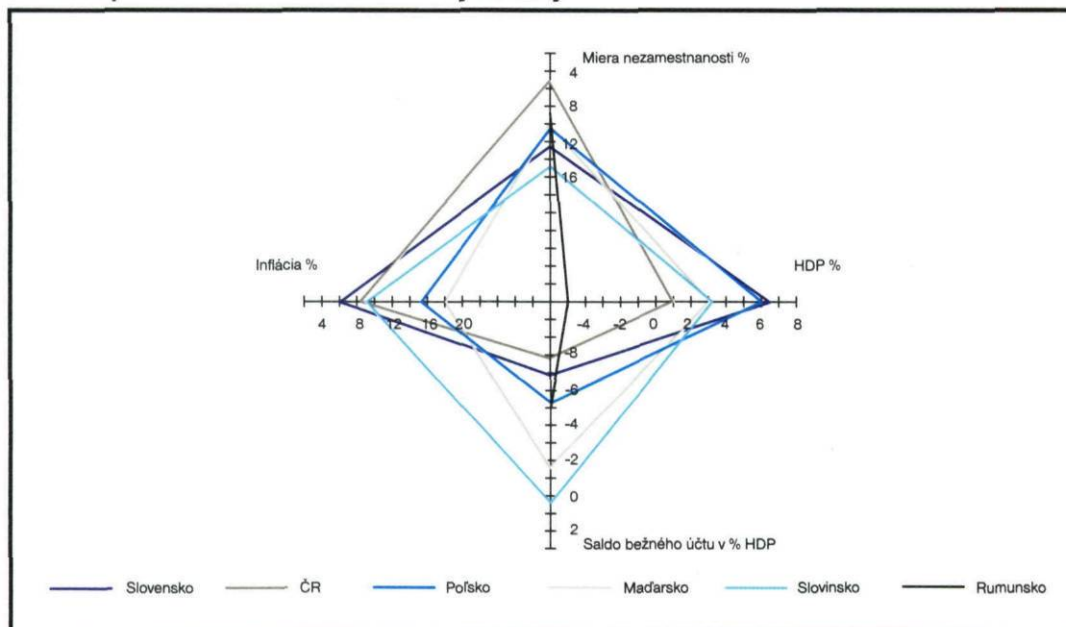
Miera nezamestnanosti sa v krajinách CEFTA ani v období hospodárskeho rastu výraznejšie neznižila, čo naznačuje, že mala prevažne štrukturálny charakter. V roku 1997 nastal výraznejší pokles miery nezamestnanosti len v Poľsku.

Zahraničný obchod

Nebezpečný nárast schodku obchodnej bilancie v ČR a na Slovensku začiatkom roka viedol k prijatiu administratívnych opatrení, ktoré čiastočne prispeli k zníženiu nepomeru medzi rastom dovozu a vývozu. V Slovinsku deficit obchodnej bilancie oproti predchádzajúcemu roku poklesol a bilancia bežného účtu bola dokonca mierne prebytková. Veľký rozsah prihraničného obchodu v Poľsku, ktorý nebol zachytený v oficiálnych údajoch, relativizuje výšku deficitu obchodnej bilancie. Maďarsko sa vďaka zvýšeniu konkurencieschopnosti hospodárstva reštrukturalizáciou priemyslu presadzuje na zahraničných trhoch, čo sa prejavuje na zlepšovaní obchodnej bilancie.

Pri pohľade na vývoj ekonomiky v oblastiach rastu outputu, trhu práce, stability cenovej hladiny a vzťahov so zahraničím, ilustrovanom na grafe, sú evidentné disproporcie vývoja v jednotlivých krajinách. Rumunsko vzhľadom na vysokú mieru inflácie "stráca" na grafe jeden vrchol štvoruholníka. V prípade Českej republiky a Slovenska sa objavuje disproporcia vo vývoji bežného účtu platobnej bilancie, ktorý reprezentuje vonkajšiu nerovnováhu.

Súhrnné porovnanie makroekonomickej stability

B. Správa o menovom vývoji v SR

v roku 1997

1. VÝVOJ EKONOMIKY

Hrubý domáci produkt (HDP), vyjadrený v stálych cenách roku 1995, vzrástol oproti predchádzajúcemu roku podľa predbežných údajov Štatistického úradu SR o 6,5 % a v absolútnom vyjadrení dosiahol 586,8 mld. Sk. Na jeho tvorbe sa rozhodujúcou mierou podieľali služby. Na strane dopytu ovplyvnil vývoj HDP nielen domáci, ale aj zahraničný dopyt, ktorého rast predstihol rast domáceho dopytu. Podiel súkromného sektora na tvorbe hrubého domáceho produktu sa zvýšil medziročne o 5,8 percentuálnych bodov na 82,6 %.

Priemerná ročná miera inflácie, meraná rastom spotrebiteľských cien, dosiahla 6,1 %. Priemerný mesačný prírastok spotrebiteľských cien sa zvýšil z 0,44 % v roku 1996 na 0,52 % v roku 1997. Ročná miera inflácie v priebehu roka oscillovala okolo úrovne 6 %, s vrcholmi v apríli a auguste, s minimom v septembri, po ktorom nadohľadla rastúci vývojový trend. Ku koncu roka predstavovala 6,4 %.

V hospodárstve SR bolo v roku 1997 zamestnaných v priemere 2 029,1 tis. osôb, t.j. o 0,4 % menej ako v roku 1996. Negatívne ovplyvnil vývoj celkovej zamestnanosti predovšetkým pokles zamestnanosti v odvetviach pôdohospodárstva a rybolovu o 9,0 % a v priemysle o 2,0 %, spolu o 29,5 tis. osôb. V pozitívnom smere bola zamestnanosť ovplyvnená vývojom v ostatných odvetviach, predovšetkým v odvetví služieb. Podiel nevýrobných odvetví na zamestnanosti sa zvýšil a dosiahol 54,1 %.

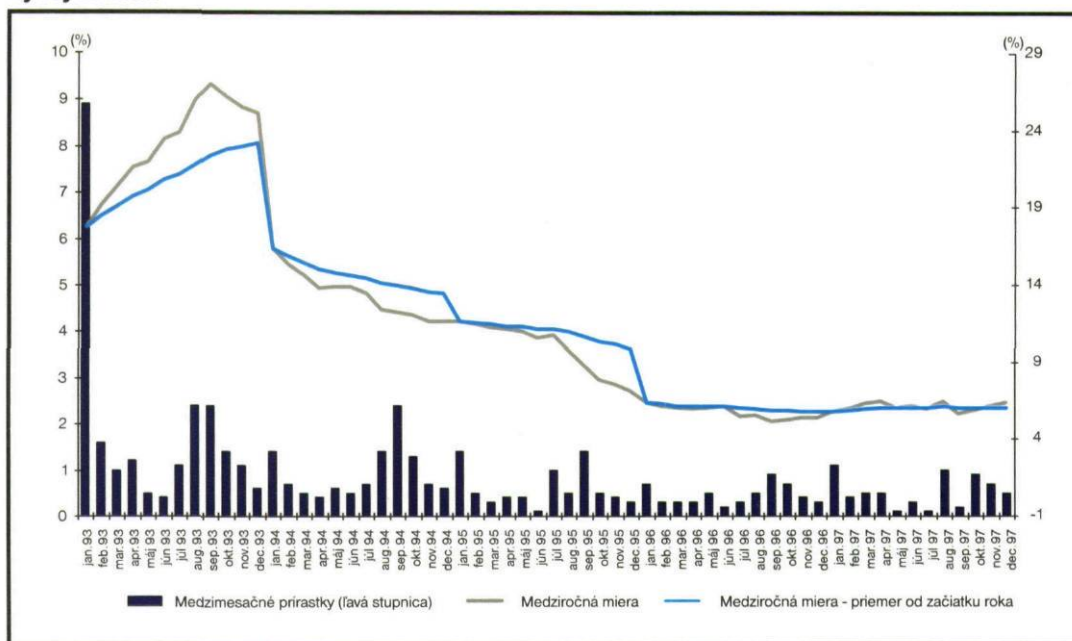
Podľa evidencie úradov práce dosiahol za rok 1997 priemerný počet nezamestnaných 336,7 tis. osôb, čo bolo o 3,8 % viac ako v roku 1996. Miera nezamestnanosti sa tým zvýšila o 0,4 bodu na 13,0 %.

1.1. Vývoj cien

Trojročné obdobie dezinflácie (1993 - 1995), po zastavení poklesu inflácie v roku 1996, vystriedalo v priebehu roka 1997 jej mierne zrýchlenie. Obrat vo vývoji inflácie bol dôsledkom pôsobenia štandardných faktorov z predchádzajúcich období v kombinácii s administratívnymi opatreniami, realizovanými v priebehu roka. Na rast všeobecnej cenovej úrovne vplýval predovšetkým dlhodobý vysoký domáci dopyt a jeho relatívny prebytok nad málo pružnou ponukou. Prehľbujúca sa vonkajšia nerovnováha a s tým súvisiace opatrenia na obmedzenie dovozu, expanzívna fiskálna politika a vysoké úrokové sadzby, ktoré vyplynuli prevažne z nadmerného úverovania verejného sektora, boli ďalšími impulzmi cenového rastu. So zrýchlením inflácie súvisel aj posun k menej priaznivým inflačným očakávaniam, ktorý nadväzoval na devalvačné úvahy a predpokladané cenové deregulácie. Vzhľadom na vývoj obchodovateľných a neobchodovateľných tovarov, najmä v druhom polroku sa javí jednoznačne ako prorastový faktor v oblasti inflácie dovozná prirážka. Dovozná prirážka sa na rozdiel od jej predchádzajúceho uplatňovania týkala až 78,3 % dovozov. Vplyvom jej zvýšenia v júli 1997 z 0 % na 7 % sa podstatne zrýchlil rast cien v oblasti obchodovateľných tovarov v nasledujúcom období. Významným Proinflačným faktorom najmä v druhej polovici roka boli i cenové deregulácie.

Negatívnym javom vo vývoji inflácie, zaznamenaným súbežne so zrýchlením cenového rastu, bolo prehĺbenie cenovej disparity medzi sektormi na spotrebiteľskom trhu. Zvýšil sa rozdiel medzi tempom rastu cien obchodovateľného sektora, ktorý je vystavený cenovej konkurencii dovozu a neobchodovateľného sektora bez okruhu regulovaných cien. Ceny v trhovom neobchodovateľnom sektore predbehli o 2,65 percentuálneho bodu ceny obchodovateľných komodít, pričom rozdiel medzi sektorovými mierami rastu v predchádzajúcom roku bol 1,88 bodu. Vývoj spotrebiteľských cien podľa jednotlivých skupín obchodovateľného a neobchodovateľného sektora je uvedený v tabuľke.

Vývoj inflácie

Rast celkovej úrovne spotrebiteľských cien tlmili ceny potravín, najmä v poslednom štvrtroku. Tempo ich rastu sa oproti predchádzajúcemu roku spomalilo a miera rastu spotrebiteľských cien potravín (bez nealkoholických nápojov) sa ku koncu roka znížila na 4,52 %. Cenový vývoj potravín v 1. polroku 1997 síce zrýchľoval infláciu, ale v priebehu 3. štvrťroka sa ich cenová úroveň znížila a spotrebiteľský trh potravín opäť nadobudol postavenie stabilizátora inflácie. Túto pozíciu si udržal aj napriek miernemu zrýchleniu tempa rastu cien v poslednom štvrtroku, ktoré sa týkalo nielen potravín, ale celej obchodovateľnej sféry.

Vývoj spotrebiteľských cien v obchodovateľnom a neobchodovateľnom sektore

	Váhy v %	Prírastok spotrebiteľských cien v % ^{1/}		Zmena v %
		dec. 1996	dec. 1997	
Obchodovateľný sektor	64,30	4,91	5,74	0,83
ceny potravín	26,76	5,13	4,52	-0,61
ceny ostatných komodít	37,54	4,75	6,60	1,86
Neobchodovateľný sektor	35,70	6,14	7,57	1,43
regulované ceny	20,46	5,65	6,95	1,30
trhové ceny neobchodovateľných služieb	15,24	6,79	8,39	1,60
Spolu	100,00	5,35	6,40	1,05

^{1/} december predchádzajúceho roka = 100

Dynamizácia rastu spotrebiteľských cien obchodovateľného sektora v poslednom štvrtroku bola dôsledkom zvýšenia dovoznej prírážky z nulovej hodnoty na 7 %, s ktorou sa v rámci východiskových predpokladov menového programu na rok 1997 neuvažovalo. Existujúce konkurenčné prostredie nedokázalo celkom utlmiť rast cien, vyvolaný administratívnymi opatreniami na zamedzenie dovozu a problém vonkajšej nerovnováhy bol riešený na úkor inflácie. Ceny obchodovateľných komodít bez potravín zaznamenali najvýraznejšie zrýchlenie zo všetkých sledovaných skupín. Pokiaľ by rast cien uvedenej skupiny zostal na úrovni predchádzajúceho roka (predpoklad menového programu), miera inflácie by sa udržala na programovanej úrovni. Tempo cenového rastu obchodovateľných komodít bez potravín (hlavne obuv, odevy, tabak a nealkoholické nápoje) bolo však už aj v priebehu prvých 3 štvrťrokov 1997 mierne vyššie ako v predchádzajúcom roku. Dá sa predpokladať, že v cenách ostatných obchodovateľných komodít sa okrem výrazného vplyvu dovoznej prírážky v poslednom štvrtroku prejavilo aj krátkodobé oslabenie slovenskej meny a dodatočné efekty cenových deregulácií z roku 1996.

V sektore regulovaných cien došlo v priebehu roka k nasledujúcim úpravám cien na úrovni konečného spotrebiteľa:

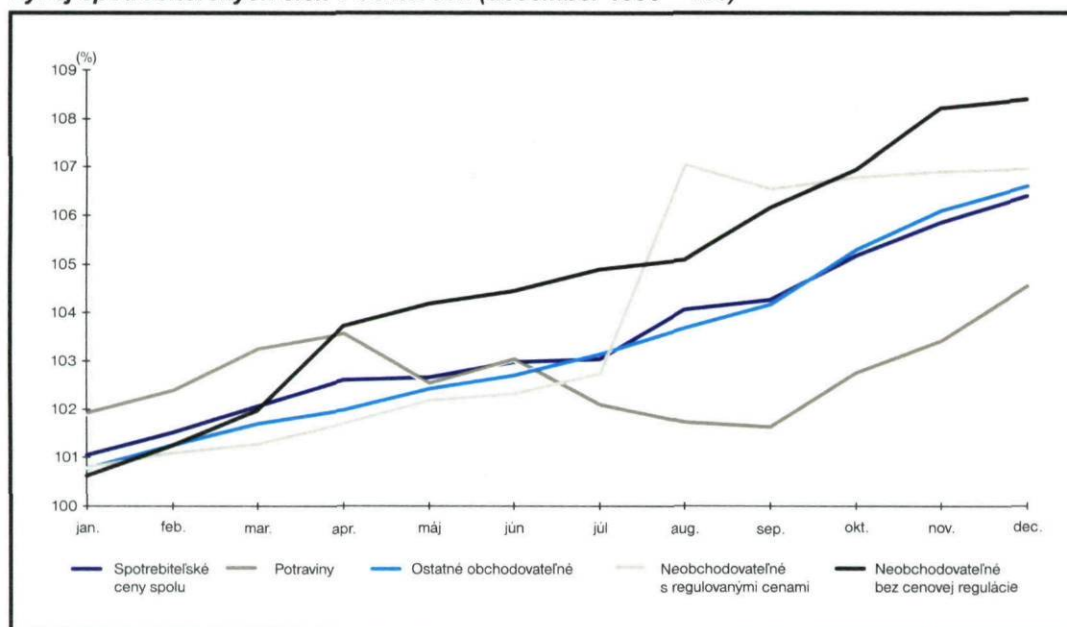
- zvýšenie poplatkov za školné v materských školách a za školské kluby detí a stravného v školských jedálňach (január),
- zvýšenie cien mestskej hromadnej dopravy (prevažne január, august), zvýšenie poplatkov za vodičský kurz (apríl),
- úpravy cien tuzemských a dovážaných liečiv, zdravotných pomôcok a zdravotných výkonov (priebežne),
- zvýšenie cien za poštové služby (apríl),
- úpravy cien pohonných hmôt pri predaji konečnému spotrebiteľovi (apríl, august, november),
- úpravy taríf výkonov telefónnej prevádzky (júl),
- zvýšenie maximálnych cien pitnej a úžitkovej vody pre domácnosti, vody odvedenej z domácností, tepelnej energie pre domácnosti (august),
- zvýšenie koncesionárskych poplatkov (august),
- zvýšenie ceny miestenky v železničnej preprave osôb (september),
- zníženie príspevku rodičov na čiastočnú úhradu neinvestičných výdavkov v predškolských zariadeniach (september).

Okrem týchto cenových úprav boli uplatnené ďalšie opatrenia podporujúce nákladové tlaky na rast cien. Zvýšili sa ceny zemného plynu (apríl), ceny elektrickej energie pre podnikateľský sektor (august) a ceny za použitie železničnej dopravnej cesty vnútroštátnych dráh (august). Dodatočné náklady vyplynuli aj z uplatňovania dovozných depozit (máj - júl).

Ceny tovarov a služieb, na ktoré sa vzťahuje cenová regulácia, vzrástli ku koncu hodnoteného roka o 6,95 %. Miera inflácie, počítaná bez prírastku regulovaných cien, dosiahla 6,25 %.

Inflačné impulzy jednotlivých oblastí ekonomiky zvýšenou mierou absorboval sektor trhových neobchodovateľných služieb. V decembri 1997 boli ceny neobchodovateľných komodít až o 8,39 % vyššie ako v decembri predchádzajúceho roka. Uvedený sektor si v dôsledku absencie cenovej konkurencie porovnateľného dovozu na domácom trhu a za podpory domáceho dopytu naďalej zachoval najrýchlejší cenový rast.

Vývoj spotrebiteľských cien v sektoroch (december 1996 = 100)

Na základe klasifikácie individuálnej spotreby podľa účelu bola miera inflácie "ťahaná" predovšetkým rastom cien v odboroch zdravotníctvo, odevy a obuv, bývanie, voda, elektrina, plyn a iné palivá. Najvyšší cenový prírastok dosiahli ceny v zdravotníctve. Rýchly rast cien vybraných zdravotníckych produktov, ktoré majú nízky podiel na konečnej spotrebe, však nemal výrazný vplyv na úhrnnú kvantifikáciu prírastku spotrebiteľských cien. Cenový rast v skupine odevy a obuv zapríčinili predovšetkým ceny obchodovateľných tovarov (najmä obuvi). V skupine reprezentujúcej výdavky na bývanie najrýchlejšie rástli ceny trhových neobchodovateľných služieb.

Ceny výrobcov

Pri porovnaní tempa rastu v rokoch 1996 a 1997 najvýraznejšie rástli ceny priemyselných výrobcov. Mierne sa zvýšili ceny poľnohospodárskych výrobkov a ceny stavebných materiálov, pokles dynamiky zaznamenali ceny stavebných prác.

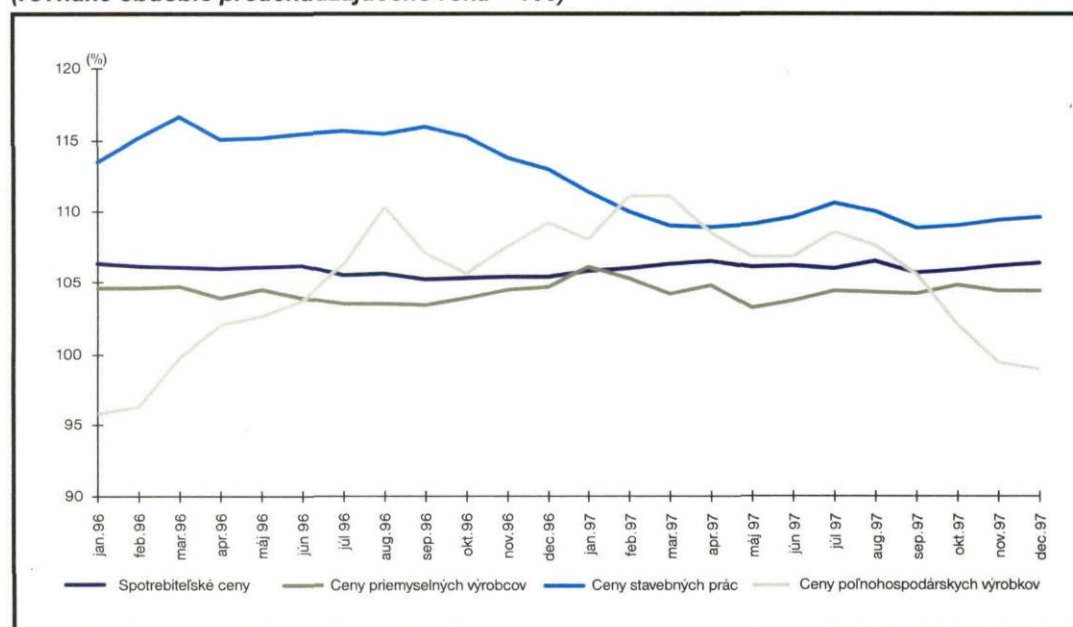
Prehľad vývoja spotrebiteľských a výrobných cien za obdobie 1993 - 1997

Priemerný ročný cenový index (rovnaké obdobie minulého roka = 100)	1993	1994	1995	1996	1997
Spotrebiteľské ceny	123,2	113,4	109,9	105,8	106,1
Ceny priemyselných výrobcov	117,2	110,0	109,0	104,1	104,5
Ceny stavebných prác	124,1	111,0	112,0	115,0	109,7
Ceny stavebných materiálov	113,6	109,2	112,2	107,4	107,6
Ceny poľnohospodárskych výrobkov	114,6	110,8	103,3	105,4	105,6

Zdroj: ŠÚ SR

V oblasti cien priemyselných výrobcov v roku 1997 najrýchlejšie rástli najmä ceny elektrickej energie, plynu, pary a teplej vody (o 7,7 %), dreva a výrobkov z dreva a ostatných priemyselných výrobkov (rovnako o 7,5 %). V druhej polovici roka 1997 došlo k úprave maximálnej ceny elektrickej energie pre podnikateľský sektor a organizácie, ceny za teplo pre domácnosti na vykurovanie a ohrev vody a zvýšila sa cena vodného a stočného. Ceny potravinárskych výrobkov, nápojov a tabaku sa zvýšili o 1,7 bodu na 6,2 %. Výrazným poklesom sa vyznačoval cenový vývoj vo výrobe celulózy, papiera a výrobkov z papiera, tlačiarenských služieb (o 5 %), dopravných zariadení (o 3,6 %) a vo výrobe kože a kožených výrobkov (o 2,6 %).

Vývoj výrobných a spotrebiteľských cien v rokoch 1996 - 1997
(rovnaké obdobie predchádzajúceho roka = 100)

Ceny poľnohospodárskych výrobkov zaznamenali priemerné medziročné zrýchlenie tempa o 0,2 bodu na 5,6 % v roku 1997. Ich rast bol pomalší oproti rastu výrobných cien potravín a nápojov a tiež v porovnaní s rastom spotrebiteľských cien potravín. Najviac (o 6,3 %) sa zvýšili ceny rastlinných výrobkov, čo však v medziročnom porovnaní znamená zníženie dynamiky o 3,6 bodu. Ceny živočíšnych výrobkov sa zvýšili o 5,9 %.

Výraznejší pokles dynamiky (o 5,3 bodu) sa prejavil vo vývoji cien stavebných prác, ktoré sa medziročne zvýšili o 9,7 %. Ovplyvnili to aj ceny stavebných materiálov a výrobkov spotrebovávaných v stavebníctve, ktoré vzrástli medziročne o 7,6 %.

1.2. Vývoj hrubého domáceho produktu

Medziročné tempo rastu hrubého domáceho produktu sa oproti rokom 1995 a 1996, keď dosiahlo 6,9 % a 6,6 %, spomalilo na 6,5 %. V porovnaní s ostatnými transformujúcimi sa krajinami bolo však uvedené tempo rastu naďalej vysoké. Vývoj HDP na strane tvorby ovplyvnil najmä pokračujúci rast pridanej hodnoty v odvetviach služieb, na strane užitia bol ovplyvnený rastom domáceho aj zahraničného dopytu.

Hrubá produkcia v bežných cenách dosiahla 1 634,1 mld. Sk a vzrástla oproti roku 1996 o 11,0 %, medzispotreba sa zvýšila o 10,0 %. Rozhodujúci vplyv na vývoj HDP mala pridaná hodnota, ktorá sa medziročne zvýšila o 12,9 % a na tvorbe HDP sa podieľala 89,7 %, čo bolo o 0,3 bodu menej ako v predchádzajúcom roku. Rast čistej produkcie ovplyvnil mierny medziročný pokles podielu medzispotreby na hrubej produkcii o 0,6 bodu na 64,1 %.

Tvorba hrubého domáceho produktu

(mld. Sk, bežné ceny)

	1995	1996	1997	index 1996/95	index 1997/96
Hrubá produkcia	1 274,6	1 472,1	1 634,1	115,5	111,0
Medzispotreba	817,8	952,7	1 047,6	116,5	110,0
Pridaná hodnota	456,8	519,4	586,5	113,7	112,9
Nepriame dane	60,0	56,3	67,4	93,8	119,7
HDP	516,8	575,7	653,9	111,4	113,6

1.2.1. Agregátna ponuka

Mierny medziročný pokles náročnosti hrubej produkcie na spotrebu materiálov a služieb bol priaznivým javom vo vývoji efektívnosti ekonomiky. Znížením dynamiky agregátneho dopytu sa zmiernil tlak na ponuku disponibilných, z hľadiska tvorby pridanej hodnoty menej efektívnych odvetví.

Relatívne vysoký podiel medzispotreby na hrubej produkcii, napriek jej miernemu poklesu, súvisel s pretrvávajúcou materiálovo a energeticky náročnou štruktúrou tvorby HDP. Je dôsledkom najmä vysokej materiállovej náročnosti priemyslu, ktorý vzhľadom na vysokú opotrebovanosť existujúcich a pomalý vznik nových kapacít nebol schopný na vysoký agregátny dopyt v predchádzajúcich rokoch adekvátne reagovať.

HDP z hľadiska jeho tvorby charakterizujú údaje o vývoji pridanej hodnoty podľa odvetví. Oproti predchádzajúcemu roku najrýchlejšie rástla pridaná hodnota v stavebníctve a trhových službách, najnižšia dynamika bola v pôdohospodárstve a priemysle. Diferencovaný vývoj pridanej hodnoty v odvetviach ovplyvnil odvetvovú štruktúru HDP. Oproti predchádzajúcemu roku došlo k najvýznamnejšej zmene v podiele trhových služieb na HDP, ktorý sa zvýšil o 1,6 bodu na 43,4 %. Podiel priemyslu sa však znížil o 1,6 bodu na 28,2 %.

Nížšie tempo rastu pridanej hodnoty ako vytvoreného HDP a prudký nárast nepriamych daní (daň z pridanej hodnoty, čisté dane z dovozu, dane z minulých

období) ovplyvnili nákladovú štruktúru tvorby HDP. Podiel pridanej hodnoty na HDP poklesol oproti roku 1996 o 0,3 bodu na 89,7 % a podiel nepriamych daní dosiahol 10,3%.

Pridaná hodnota podľa vybraných odvetví

(mld. Sk, bežné ceny)

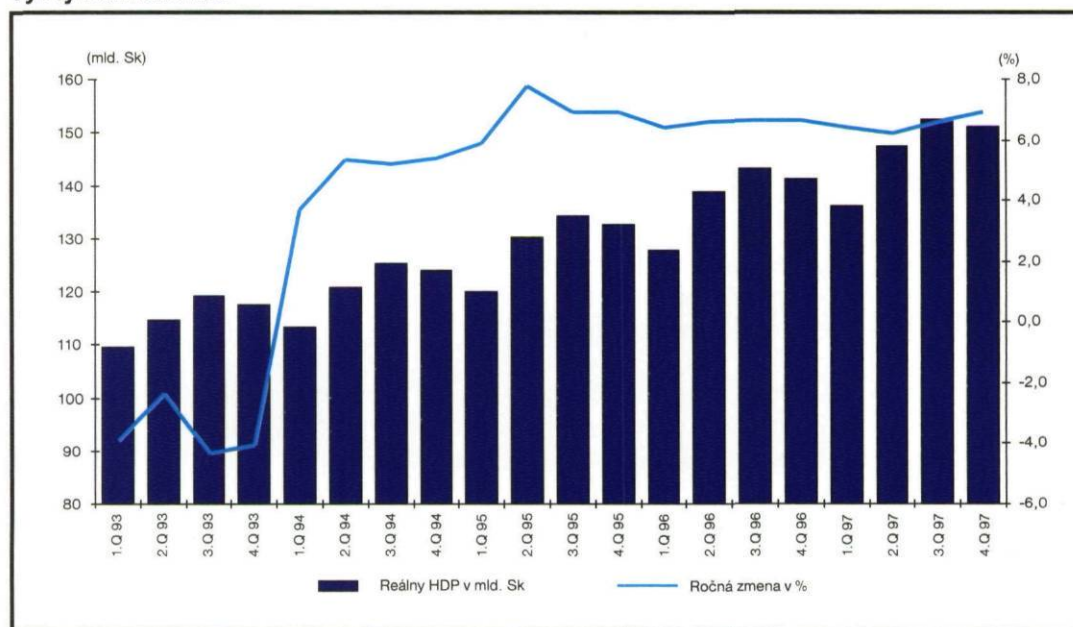
	1995	1996	1997	index 1996/95	index 1997/96
HDP	516,8	575,7	653,9	111,4	113,6
Pridaná hodnota spolu	456,8	519,4	586,5	113,7	112,9
v tom					
pôdohospodárstvo	-	29,9	31,6	-	105,7
priemysel	-	172,9	184,1	-	106,5
stavebníctvo	-	27,3	34,5	-	126,4
trhové služby	-	240,5	283,9	-	118,0
netrhové služby	-	48,8	52,4	-	107,4

Služby

Rozhodujúci vplyv na tvorbu hrubého domáceho produktu si aj v roku 1997 zachovali služby. Na vytvorenej pridanej hodnote sa obchod a služby podieľali 33,4 % (nárast podielu o 0,2 bodu). Tvorbu hrubého domáceho produktu v stálych cenách pozitívne ovplyvnil medziročný prírastok produkcie pôšt a telekomunikácií o 12,4 % a obchodu a služieb o 6,8 %.

Trhové služby, ktoré vytvorili pridanú hodnotu vo výške 283,9 mld. Sk zaznamenali po stavebníctve druhý najdynamickejší rast (18% v b.c). Najväčší podiel (69,0 %) z trhových služieb predstavoval obchod a služby. Tržby za maloobchodný predaj vzrástli medziročne o 4,6 %. Podiel súkromného sektora na tržbách za maloobchodný predaj sa medziročne zvýšil o 1,3 bodu a dosiahol 95,9 %.

Vývoj reálneho HDP

Verejná nákladná doprava dosiahla medziročný nárast objemu prepravovaného tovaru o 8,1 %. Rast 18,3 % a zvýšenie podielu na celkovej preprave tovaru o 3,4 % zaznamenala cestná nákladná doprava, ktorá je prevažne v súkromnom vlastníctve. Železničná doprava prepravila o 2,3 % viac tovaru ako v roku 1996, jej podiel na celkovej preprave však poklesol o 3,3 bodu. Pokračoval pokles objemu prepravy vo vodnej doprave (medziročne o 6 %). V osobnej doprave poklesol počet prepravených osôb o 2,4 % vo všetkých druhoch hromadnej dopravy s výnimkou leteckej a vodnej

dopravy. V železničnej a osobnej cestnej doprave sa v priebehu roka zhoršovala situácia v oblasti finančného hospodárenia.

Dynamický rast trhových služieb v odvetví pošta a telekomunikácie naďalej najvýraznejšie ovplyvňoval nárast počtu telefónnych staníc (o 16,6 %). Počet mobilných telefónov vzrástol oproti predchádzajúcemu roku 5,7-krát.

Tržby ubytovacích zariadení cestovného ruchu boli o 13,2 % vyššie ako v roku 1996. Tržby z ostatných trhových služieb medziročne vzrástli o 5,8 %, pričom podstatnú časť (56 %) tvorili tržby za iné obchodné služby, v rámci nich najmä architektonické a inžinierske činnosti. Najdynamickejší nárast (25,1 %) zaznamenali činnosti reklamy, počítačové činnosti (21,4 %) a architektonické služby (20,5 %).

Priemysel

V priemysle zaznamenal objem pridanej hodnoty, vyjadrený v bežných cenách, zvýšenie oproti roku 1996 o 6,5 %. Podiel priemyslu na celkovej pridanej hodnote v hospodárstve dosiahol 31,4 %.

Vo veľkostnej kategórii podnikov s 20 a viac zamestnancami sa na tvorbe pridanej hodnoty najviac podieľala výroba a rozvod elektrickej energie, plynu a vody. Z odvetví spracovateľského priemyslu najvyšší podiel dosiahla výroba kovov a ostatných kovových výrobkov a tiež výroba potravín, nápojov a spracovanie tabaku.

Výrazne vzrástol (o 64,1 %) objem pridanej hodnoty v odvetví výroby koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrových palív. Pokles zaznamenali odvetvia spracovanie kože a výroba kožených výrobkov (o 16,6%), výroba dopravných prostriedkov (o 7,3 %) a výroba chemikálií, chemických výrobkov a chemických vlákien (o 6,1 %).

Objem priemyselnej produkcie v stálych cenách sa medziročne zvýšil o 2,7 %. Z pohľadu vlastníckych foriem vzrástol podiel produkcie vytvorenej v súkromnom sektore na 73,2 % oproti 68,2 % v roku 1996.

Podľa odvetvového hľadiska (za podniky s 20 a viac zamestnancami) dosiahla výrazný rast produkcie výroba elektrických a optických zariadení (o 16,8 %) a výroba dopravných prostriedkov (o 14,6 %). K pozitívnym zmenám došlo najmä vo výrobe kovov a kovových výrobkov (z poklesu o 8,4 % v roku 1996 na rast o 6,3 % v roku 1997) a výrobe koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrových palív (z poklesu o 3,9 % na rast o 3,2 %). Útlm produkcie pokračoval v spracovaní dreva a vo výrobe výrobkov z dreva, v textilnej a odevnej výrobe a v spracovaní kože a vo výrobe kožených výrobkov.

Stavebníctvo

Trend postupného oživovania stavebnej produkcie pokračoval aj v roku 1997. Hodnota stavebných prác dosiahla v bežných cenách 74,1 mld. Sk, čo bolo o 12,1 mld. viac ako v predchádzajúcom roku. Zrýchlilo sa tempo rastu objemu stavebných prác o 4,8 bodu a v stálych cenách došlo medziročne k zvýšeniu o 9,2 % pri súčasnom raste priemernej dennej produkcie o 10,5 %.

Podnikateľské subjekty pôsobiace v stavebníctve vytvorili pridanú hodnotu vo výške 34,5 mld. Sk. V porovnaní s rokom 1996 vzrástla v bežných cenách o 26,4 % a zvýšil sa podiel stavebníctva na tvorbe HDP z 5,2 % za rok 1996 na 5,9 % v roku 1997.

V dôsledku priaznivého vývoja dopytu po stavebných prácach, ktorý bol ovplyvnený hlavne realizáciou infraštruktúrnych projektov (výstavba diaľnic) a energetických

stavieb, sa zvýšila výkonnosť podnikov vo verejnom sektore. Medziročný prírastok produkcie uvedeného sektora (16,5 %) bol o 8,7 bodu vyšší ako v podnikoch v súkromnom sektore. Zároveň sa mierne znížil podiel súkromného sektora na realizovanej stavebnej produkcii z 83,4 % v roku 1996 na 82,2 % v roku 1997.

V porovnaní s rokom 1996 vzrástla stavebná produkcia v tuzemsku a poklesla stavebná produkcia v zahraničí. Dynamika poklesu stavebných prác v zahraničí sa zmiernila:

	Index	
	1996/1995	1997/1996
Stavebné práce vykonané v tuzemsku	110,3	112,9
Stavebné práce vykonané v zahraničí	69,4	74,1

Zdroj: ŠU SR

V rámci prác vykonávaných v tuzemsku vzrástli oproti roku 1996 práce na novej výstavbe, rekonštrukciách a modernizáciách o 13,5 %, ostatné práce o 12,1 % a práce na opravách a údržbe o 11,0 %.

Polnohospodárstvo

Odvetvie poľnohospodárstva prispelo v roku 1997 k tvorbe HDP 4,4 %, čo predstavovalo medziročný pokles o 0,3 bodu.

Tržby za predaj poľnohospodárskych výrobkov v bežných cenách dosiahli 35,5 mld. Sk, t.j. o 5,1 % viac ako v predchádzajúcom roku (o 0,5 % menej v stálych cenách). Zatiaľ čo vývoj nákupných cien poľnohospodárskych výrobkov pôsobil až do konca 3. štvrtroka priamo na rast inflácie, ku koncu roka 1997 bol opätovne pod úrovňou priemerného medziročného rastu spotrebiteľských cien. Vstupy do poľnohospodárstva však vzrástli až o 10,6 %.

Úroda obilia v roku 1997 v objeme 3,7 mil. ton bola vyššia oproti predchádzajúcemu roku o 12,6 %. Znížená kvalita obilia vyplývajúca z extrémnych klimatických podmienok (záplavy, sucha), vrátane nedostatku disponibilných finančných zdrojov, komplikovali situáciu pri realizácii rastlinnej produkcie. Domáci obilný trh bol v 2. polroku charakterizovaný výraznou prevahou ponuky krmných obilovín nad dopytom, pričom sa prudko znížili ceny a vytvorili sa nadmerné zásoby na skladoch poľnonákupov (úhrada záväzkov od prvovýroby tovarom). Zložitá situácia sa prejavila aj na trhu s cukrom, keď v rámci Slovenska vznikol po kampani roku 1997 prebytok vyše 50 tisíc ton cukru. Napriek tomu sa udeľovali licencie na jeho dovoz, ktorý bol realizovaný v objeme 8 300 ton.

Pretrvávajúca prevaha ponuky nad dopytom na trhu živočíšnych produktov (najmä v oblasti spotreby hovädzieho mäsa a mlieka) bola dôvodom pokračujúceho medziročného poklesu stavov hospodárskych zvierat v hlavných kategóriách (hovädzí dobytok o 9,9 %, ošípané o 8,8 %). Parametre efektívnosti živočíšnej výroby sa ani v roku 1997 výraznejšie nezlepšili.

Z celkového počtu 1 206 poľnohospodárskych subjektov bolo stratových 742, t.j. 61,5%. Naďalej pretrvávali problémy spojené s platobnou neschopnosťou. Takmer dve tretiny poľnohospodárskych subjektov sa nachádzalo v prvotnej platobnej neschopnosti. Záväzky vo výške 29,2 mld. Sk boli viac ako dvojnásobne vyššie oproti pohľadávkam. Investície v objeme 9,3 mld. Sk zaznamenali medziročný nárast o 22,2 %, k čomu výrazne prispelo využívanie prostriedkov Štátneho podporného fondu (od roku 1994 do konca roka 1997 smerovali do poľnohospodárstva pôžičky z tohto fondu v hodnote vyše 2,6 mld. Sk). V roku 1997 sa investovalo do obnovy strojov 4,5 mld. Sk, z toho však domáce výrobky predstavovali iba 15 %.

V súvislosti s potrebou oživenia finančných tokov a stabilizácie agrárneho trhu zvýšila NBS v roku 1997 ročný limit úveru na reeskont zmeniek pre poľnohospodárstvo z 1,5 mld. Sk na 3,0 mld. Sk. Uvedený limit bol k 31.12.1997 využitý na 89,4 %.

1.2.2. Agregátny dopyt

Rast agregátneho dopytu bol výsledkom pôsobenia domáceho dopytu, ktorý vzrástol v stálych cenách o 1,2 %. Nižšia medziročná dynamika domáceho dopytu v porovnaní s dynamikou v predchádzajúcom roku sa prejavila aj v poklese jeho podielu na celkovom dopyte zo 65,1 % v roku 1996 na 64,0 %. Na rozdiel od predchádzajúceho roka prispel k rastu HDP aj zahraničný dopyt (vývoz výrobkov a služieb), ktorý v medziročnom porovnaní vzrástol v stálych cenách o 6,1 %.

Pri uvedenom raste vývozu a poklese dovozu o 2,3 % sa pasívne saldo obchodnej bilancie (čistého vývozu) znížilo v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 51,4 % na 27,1 mld. Sk (v stálych cenách). K tomuto zníženiu prispeli tak administratívne opatrenia vlády v podobe zavedenia dovoznej prirážky a sprísnených opatrení v oblasti certifikácie výrobkov, ako aj menové opatrenia NBS.

Rýchlejší rast HDP ako rast vývozu zapríčinil pokles exportnej výkonnosti ekonomiky (podiel vývozu výrobkov a služieb na HDP) o 0,3 bodu na 58,7 %. Dovozná náročnosť (podiel dovozu výrobkov a služieb na HDP) sa v dôsledku poklesu dovozu medziročne znížila o 5,7 bodu na 63,4 %.

Štruktúra HDP podľa použitia

(mld. Sk, stále ceny roku 1995)

	1995	1996	1997	index 1996/95	index 1997/96
HDP	516,8	550,8	586,8	106,6	106,5
Domáci dopyt v tom	507,4	606,6	613,9	119,6	101,2
Konečná spotreba spolu	360,8	400,2	417,2	110,9	104,2
konečná spotreba domácností	252,7	270,2	287,1	106,9	106,3
konečná spotreba štátnej správy	108,1	130,0	130,1	120,3	100,1
Tvorba hrubého kapitálu	146,6	206,4	196,7	140,8	95,3
tvorba hrubého fixného kapitálu	141,5	197,8	226,4	139,8	114,5
zmena stavu zásob	5,1	8,6	-29,7	-	-
Čistý vývoz	9,4	-55,8	-27,1	-	-
vývoz výrobkov a služieb	325,8	324,9	344,7	99,7	106,1
dovoz výrobkov a služieb	316,4	380,7	371,8	120,3	97,7

Dynamiku domáceho dopytu spomalil vývoj konečnej spotreby štátnej správy, ktorá vzrástla medziročne iba o 0,1 % a jej podiel na HDP v dôsledku vysokého rastu konečnej spotreby štátnej správy v roku 1996 (deblokácia pohľadávok voči Ruskej federácii, výdavky súvisiace s realizáciou nového územného a správneho členenia SR) sa znížil o 1,4 bodu na 22,2 %.

V rámci domáceho dopytu bola najdynamickejšou zložkou tvorba hrubého fixného kapitálu, napriek tomu, že jeho medziročný rast sa výrazne spomalil.

Z celkovej hodnoty obstaraných investícií realizovali 65,7 % nefinančné organizácie, 12,7 % vládny sektor a 11,4 % sektor domácností. Z nefinančných organizácií najviac investovali organizácie priemyselnej výroby, vo výrobe elektriny, plynu a vody, v odvetviach pošta a telekomunikácie a v obchode. Obstarané investície nefinančných organizácií vzrástli v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 21,3 %, vládneho sektora o 12,8 %, sektora domácností o 3,9 %. V základnej štruktúre investícií sa zvýšil podiel investícií do strojov a zariadení o 1,6 bodu na 49,5 % a podiel investícií do budov a stavieb o 1 bod na 41,6 %.

Vývoj investícií a úspor**(mld. Sk, bežné ceny)**

	1995	1996	1997
Hrubý domáci produkt	516,8	575,7	653,9
Hrubé investície	146,6	226,7	232,1
Hrubé domáce úspory ^{1/}	156,0	157,5	185,4
Miera investícií (%) ^{2/}	28,4	39,4	35,5
Miera úspor (%) ^{3/}	30,2	27,4	28,4
Miera krytia investícií úsporami (%)	106,4	69,5	79,9

1/ HDP mínus konečná spotreba spolu

2/ podiel hrubých investícií na hrubom domácom produkte

3/ podiel hrubých domácich úspor na hrubom domácom produkte

Napriek spomaleniu investičného dopytu bola miera investícií (35,5 %) z hľadiska medzinárodného porovnania veľmi vysoká. Táto intenzita investovania však nebola spojená s adekvátnou tvorbou hrubých domácich úspor, čo dokumentujú údaje o miere krytia investícií domácimi úsporami. Aj keď sa rozdiel medzi mierou investícií a mierou úspor znížil, výška domácich úspor nestačila pokrývať investičný dopyt, čo sa prejavilo v pretrvávajúcom tlaku na doplnenie domácich úspor zahraničnými zdrojmi. Pri nízkom príleve priamych zahraničných investícií sa tento tlak prejavoval čerpaním zahraničných úverov a bol jednou z príčin pokračovania vonkajšej nerovnováhy. Vysoký objem úverových zdrojov, čerpaných zo zahraničia najmä podnikateľskými subjektami, spôsobil rast zahraničnej zadlženosti.

Vo vývoji domáceho dopytu sa popri investičnom dopyte premietol rast konečnej spotreby domácností, ktorá sa dlhodobo podieľa na použití HDP takmer 50 %. Aj v roku 1997 zaznamenala pomerne vysokú dynamiku rastu - v bežných cenách 12,7 % a v stálych cenách 6,3 %. Jej rast sa však v porovnaní s predchádzajúcim rokom mierne spomalil.

Objem konečnej spotreby domácností, na jednej strane ovplyvňovaný vývojom bežných príjmov a výdavkov domácností a na druhej strane mierou hrubých úspor domácností, zaznamenal v roku 1997 v bežných cenách medziročný pokles dynamiky o 0,5 bodu.

Tvorba a použitie dôchodkov domácností**(mld. Sk, v bežných cenách)**

	1996 mld. Sk	index m.r. = 100	1997 mld. Sk	index m.r. = 100
Odmeny zamestnancov	271,1	112,8	302,2	111,5
z toho: hrubé mzdy a platy	207,7	118,2	233,2	112,3
Hrubý prevádzkový prebytok	88,9	120,4	100,6	113,1
Dôchodky z vlastníctva a podnikania	21,3	101,5	22,9	107,2
Transakcie príhodového poistenia	4,5	103,9	4,5	99,9
Jednostranné bežné transfery príjmové	88,6	113,0	98,3	110,9
dávky dôchodkového zabezpečenia	-	-	52,5	110,8
dávky nemocenského poistenia	-	-	22,7	107,0
hmotné zabezpečenie evidovaných uchádzačov o prácu	-	-	2,8	145,5
ostatné dávky sociálneho zabezpečenia	-	-	10,5	120,7
Sociálne dávky spolu	79,2	110,0	88,5	111,7
Bežné príjmy spolu	474,4	113,5	528,3	111,4
Dôchodky z vlastníctva a podnikania	5,5	121,0	4,3	77,7
Transakcie príhodového poistenia	5,7	153,7	6,7	117,4
Jednostranné bežné transfery výdavkové	120,1	113,8	132,9	110,7
z toho : daň z príjmov fyzických osôb do ŠR	20,4	129,0	25,6	125,7
príspevky do fondov	-	-	93,0	108,5
Bežné výdavky spolu	131,4	114,9	143,9	109,6
Hrubý disponibilný dôchodok	343,0	113,0	384,4	112,0
Konečná spotreba domácností	286,1	113,2	322,3	112,7
Hrubé úspory domácností	56,9	112,0	62,1	109,0
Miera úspor ^{2/}	16,6		16 15	

1/ sociálne príspevky platené zamestnávateľmi, zamestnancami, samostatne zárobkovo činnými osobami a spolupracujúcimi osobami, nerezidentmi a ostatnými platiteľmi

2/ miera úspor = hrubé úspory domácností / hrubý disponibilný dôchodok

Zdroj: Makroekonomické ukazovatele štvrtročných národných účtov za 1 a 2. štvrťrok 1997, Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve SR za rok 1997, index za rok 1996 vypočítaný z absolútnych čísel

Bežné príjmy domácností (prevažne mzdy a platy) sa v roku 1997 medziročne zvýšili o 11,4 %, čím predstihli dynamiku rastu bežných výdavkov o 1,8 bodu. Na bežných príjmoch sa najväčšou mierou podieľali odmeny zamestnancov (57,2 %), ktoré medziročne vzrástli o 11,5% (pri poklese dynamiky o 1,3 bodu). Hrubý prevádzkový prebytok (zmiešaný dôchodok z podnikania a zamestnania) vzrástol medziročne o 13 % (v roku 1996 o 20,4 %) a jeho podiel na tvorbe bežných príjmov predstavoval 19 % (v roku 1996 18,7 %). Podiel príjmov z jednostranných bežných transferov príjmových 18,6% bol rovnaký ako v roku 1996 (z nich 90% tvorili transfery sociálneho charakteru), ale ich rast (o 10,9 %) bol o 2,1 bodu nižší ako v roku 1996. Pomerne vysokú dynamiku rastu (7,2 %), t.j. o 5,7 bodu vyššiu ako v roku 1996, zaznamenali tiež dôchodky z vlastníctva (úroky, dividendy, dôchodky z prenájmu pôdy a pod.). Tieto však vzhľadom na ich váhu (4,8 %) bežné príjmy výraznejšie neovplyvnili.

Bežné výdavky (prevažne dane z príjmov a príspevky do fondov) odčerpali z bežných príjmov 27,2%, čo bolo o 0,5% menej ako v roku 1996. Po zaplatení bežných výdavkov z bežných príjmov zostal domácnostiam na použitie hrubý disponibilný dôchodok, z toho 83,8 % použili domácnosti na konečnú spotrebu a zvyšok (62,1 mld. Sk) smeroval do hrubých úspor domácností. Hrubé úspory domácností zahŕňajú okrem hotovosti, vkladov, cenných papierov a pod. aj výdavky, za ktoré domácnosti nakúpili z vlastných zdrojov investície, vrátane investícií na rozvoj živností a na nákup a výstavbu rodinných domov (nehnuteľností). Miera hrubých úspor, t.j. podiel hrubých úspor na hrubom disponibilnom dôchodku, v roku 1997 mierne poklesla.

Vývoj produktivity práce, miezd a zamestnanosti v národnom hospodárstve

		Index rovnaké obdobie m.r. = 100		
		1995	1996	1997
Hrubý domáci produkt	b.c.	117,3	111,4	113,6
	s.c. ^{1/}	106,9	106,6	106,5
Produktivita práce z HDP na pracovníka NH	b.c.	114,0	110,4	114,4
	s.c. ^{1/}	103,9	105,6	107,3
Priemerná mesačná mzda pracovníka NH	nom.	114,3	113,3	113,1
	reál.	104,4	107,2	106,6
Počet pracovníkov NH		102,2	100,8	99,6

1/ stále ceny = priemer roka 1995 = 100

Priemerná mesačná nominálna mzda pracovníka hospodárstva SR dosiahla 9 226 Sk, čo oproti roku 1996 znamená nárast o 13,1 %, reálne o 6,6% pri raste produktivity práce z HDP v bežných cenách o 14,4 % a v stálych cenách o 7,3 %.

Vývoj v priebehu roka bol charakterizovaný medziročným zvyšovaním dynamiky rastu produktivity práce pri súčasnom poklese dynamiky rastu miezd v stálych i bežných cenách. Produktivita práce v bežných cenách vzrástla z 8,9 % v 1. štvrt'roku na 15,8 % v 4. štvrt'roku a súčasne poklesol rast miezd zo 14,9 % v 1. štvrt'roku na 10,8 % v 4. štvrt'roku. Trend vývoja bol teda opačný ako v priebehu roka 1996. Výsledkom uvedeného vývoja bol predstih dynamiky rastu produktivity práce pred dynamikou rastu miezd o 1,3 bodu v bežných cenách, resp. o 0,7 bodu v stálych cenách. Po dvoch predchádzajúcich rokoch, keď mzdy rástli rýchlejšie, bol tak zaznamenaný mierny predstih rastu produktivity práce.

Najnižšia dynamika rastu miezd bola zaznamenaná v 4. štvrt'roku, na čom sa pravdepodobne podieľala uplatnená regulácia miezd v zmysle nariadenia vlády SR č. 335 z novembra 1997. Do akej miery bolo zníženie dynamiky rastu nominálnych miezd ovplyvnené uvedeným opatrením, nie je možné vyčíslit', ani kvalifikovane odhadnúť. Možno však predpokladať, že pokles dynamiky rastu miezd v priebehu roka bol spôsobený tiež pokračujúcim nepriaznivým vývojom finančnej situácie v podnikovej sfére.

Medziročný rast produktivity práce bol podľa prepočtov NBS vo veľkej miere (z 97 %) spôsobený poklesom zamestnanosti a len v malej miere (asi 3 %) vplyvom ostatných intenzifikačných faktorov. Pozitívum vývoja tohto ukazovateľa i relácie vývoja miezd a produktivity práce treba posudzovať aj so zreteľom na uvedené skutočnosti.

V základných odvetviach národného hospodárstva (za organizácie s 20 a viac zamestnancami, resp. organizácie zapísané v obchodnom registri) sa mzdy i relácie medzi vývojom produktivity práce a miezd vyvíjali diferencovane. Priemerné mesačné nominálne mzdy vzrástli v priemysle o 12,0 %, stavebníctve o 14,5 % a v doprave o 12,6% pri znížení medziročnej dynamiky rastu o 2,6, resp. 1,9, resp. 2,1 bodu. Z porovnania vývoja reálnych miezd a produktivity práce v stálych cenách vyplynulo, že pokiaľ v stavebníctve rast produktivity práce zo základnej stavebnej výroby predstihol rast miezd o 2,6 bodu, v priemysle zaostal medziročný rast produktivity práce z výroby tovaru za rastom miezd o 0,4 bodu. V doprave produktivita práce z výkonov v tkm zaostala za rastom miezd o 1,6 bodu.

Hospodárenie organizácií

Nefinančné a finančné organizácie vytvorili v roku 1997 zisk (pred zdanením) vo výške 60,6 mld. Sk, ktorý bol o 6,3 % nižší ako v roku 1996. Na pokles zisku vplýval predovšetkým rýchlejší rast nákladov ako výkonov tak v nefinančných, ako aj vo finančných organizáciách.

Podniky nefinančného sektora vytvorili zisk v objeme 52,2 mld. Sk, čo predstavovalo 86,1 % z úhrnného objemu zisku. Najvýraznejšie sa na tvorbe zisku podieľali obchod (37,3 %), výroba a rozvod elektriny, plynu a vody (30,1 %) a odvetvie nehnuteľnosti, prenajímanie a obchodné služby, výskum a vývoj (17,2 %). S najväčšou stratou skončilo hospodárenie podnikov v priemyselných odvetviach výroba strojov a zariadení (7,4 mld. Sk, t.j. nárast straty o 42,3 %) a spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva (1 mld. Sk, t.j. 3-násobný nárast straty). Stratovými boli tiež odvetvia poľnohospodárstvo a poľovníctvo s poklesom straty o 63,6 %, textilná a odevná výroba s rastom straty o 38,9 %, spracovanie kože a výroba kožených výrobkov pri raste straty o 18,5 % a tiež výroba kovov, ktorá v roku 1996 bola zisková.

Zo 6 381 nefinančných organizácií s 20 a viac zamestnancami hospodárilo so ziskom 3 056 (47,9 %), stratových bolo 3 325 a ich strata vzrástla medziročne o 10 %. Ku koncu roka 1997 celkové záväzky týchto organizácií dosiahli 428,3 mld. Sk a od začiatku roka vzrástli o 9,3 %. Záväzky po lehote splatnosti v objeme 118,8 mld. Sk tvorili 27,7 % z celkových záväzkov a vzrástli o 25,3 %.

2. PLATOBNÁ BILANCIA

Rok 1997 sa z pohľadu vonkajších vzťahov vyznačoval čiastočnou zmenou tendencie založenej koncom roka 1995, ktorá spočívala v prudkom náraste domáceho dopytu a poklese zahraničného dopytu. Spojením sprísnenej menovej politiky s administratívnymi antiimportnými opatreniami vlády sa po vysokom deficite bežného účtu za prvých šesť mesiacov podarilo v 2. polroku zmierniť vývoj domáceho dopytu a tým aj dynamiky dovozu. Na druhej strane znížením dynamiky sa v 2. polroku vyznačoval aj vývoz. Medziročný nárast vývozu tovarov a služieb vo výške 10,3%, ktorý zaostal za dynamikou HDP v bežných cenách, spôsobil, že exportná výkonnosť ekonomiky meraná podielom vývozu tovarov a služieb na HDP poklesla z 58 % v roku 1996 na 56,4 % v roku 1997. Predstih tempa rastu vývozu tovarov a služieb pred ich dovozom umožnil, že deficit bežného účtu medziročne poklesol o 19,2 mld. Sk a jeho podiel na HDP sa znížil na 6,9 %.

2.1. Bežný účet

Bežný účet platobnej bilancie v roku 1997 skončil schodkom vo výške 45,1 mld. Sk, t.j. 1,3 mld. USD v nadväznosti na vzniknutý deficit obchodnej bilancie vo výške 49,5 mld. Sk (predbežné údaje ŠÚ SR). Druhou deficitnou položkou po deficite obchodnej bilancie sa stala bilancia výnosov vo výške 4,1 mld. Sk. Prebytkové aj v roku 1997 zostali bilancia služieb a jednostranných prevodov, ktoré však spolu dosiahli len 8,5 mld. Sk a pokrývali necelých 16% schodku vytvoreného obchodnou bilanciou a bilanciou výnosov. Podobne ako v roku 1996 aj v roku 1997 rástli dovozné ceny tovarov a služieb na medziročnej úrovni rýchlejšie ako ceny vývozu tovarov a služieb. Cenové vplyvy, vrátane kurzových, na celkovom deficite bežného účtu boli 7,3 mld. Sk.

V roku 1997 sa podľa predbežných údajov ŠÚ SR dovezol tovar v hodnote 345,0 mld. Sk. Na strane dovozu nastal v roku 1997 viditeľný pokles dynamiky, keď medziročný rast dovozu predstavoval len 1,2 %. Oproti predchádzajúcemu roku bol dovoz podstatne vyšší v 1. polroku, v 3. štvrtroku stagnoval a v poslednom štvrtroku bol o 17 % nižší ako v rovnakom období 1996. Zvýšenie úrokových sadzieb viedlo v konečnom dôsledku k zdraženiu úverov, a tým aj k postupnému poklesu dopytu po investíciách, čo sa prejavilo aj v poklese dovozu strojov a zariadení. Okrem prepravných zariadení, kde došlo k najvyššiemu poklesu dovozu, poklesli v štruktúre dovozu strojov a zariadení aj dovozy pre investície koncentrované do modernizácie jednotlivých odvetví ekonomiky SR (dovoz skupiny 72 - strojné zariadenia pre určité odvetvia - poklesol o 12,4 %). Dovozná prírážka zabrzdila najmä spotrebiteľské dovozy, aj keď jej účinok sa čiastočne stlmil pri dovoze z ČR, Nemecka a Rakúska, a to posilnením slovenskej koruny voči českej korune a nemeckej marke.

Slovensko vyviezlo v roku 1997 tovar v hodnote 295,6 mld. Sk, pri medziročnom náraste o 9,2 %. Zatiaľ čo počas prvých troch štvrtkov vývoz tovarov rástol medziročne o viac než 10%, v poslednom štvrtroku sa rast úplne zastavil. V slovenskom vývoze je niekoľko kľúčových komodít, ktoré zohrávajú čoraz významnejšiu úlohu. Sú to predovšetkým automobily, prístroje a zariadenia pre telekomunikáciu, záznam a reprodukciu zvuku a elektrické zariadenia, prístroje a spotrebiče, kde boli dosiahnuté vyššie prírastky vývozu. Rast exportu ovplyvnený uvedenými komoditami, ktorý spôsobil aj čiastočný posun jeho štruktúry, však nemožno pripočítať výraznému ozdraveniu na podnikovej úrovni, ale len niekoľkým reštrukturalizovaným podnikom, ktoré vo veľkej miere vznikli kooperačným prepojením so zahraničnými podnikmi, čím sa zosilnilo ich postavenie na zahraničných trhoch.

Na druhej strane, celoročný pokles zaznamenali tradične silné odvetvia ako chemický a gumárenský priemysel, železo a oceľ. Ide o kategórie výrobkov, ktoré sú veľmi citlivé na cenové výkyvy a stav konjunktúry na vývozných trhoch, kde lacná

konkurencia neustále silnie, a to nielen zo strany postkomunistických krajín, ale aj z krajín juhovýchodnej Ázie.

V obchode so službami bol rast inkás (15,2 %) rýchlejší ako rast platieb (13,2 %), takže celkové saldo sa medziročne zvýšilo o 1,4 mld. Sk na 2,5 mld. Sk. Doprava a zahraničná turistika, t.j. položky ovplyvňujúce kladné saldo bilancie služieb mali protichodný vývoj. Zatiaľ čo v doprave došlo k výraznému zlepšeniu hlavne v príjmovej časti, prínos zahraničného cestovného ruchu sa naďalej znižoval.

Prevýšenie príjmovej časti nad výdavkovou bolo najvýraznejšie v dopravných službách, ktoré vyprodukovali aktívne saldo vo výške 13,4 mld. Sk pri medziročnom zvýšení o 5,8 mld. Sk.

Objemovo najvyššou položkou v rámci dopravných služieb zostali príjmy z tranzitu plynu a ropy z Ruska do ČR a západnej Európy. Dovoz zemného plynu z Ruskej federácie do západnej Európy za vyrovnanie tranzitných poplatkov bol ocenený hodnotou 13,0 mld. Sk a tvoril 64,1 % dovezeného zemného plynu z Ruskej federácie. K celkovému navýšeniu prebytku bilancie dopravy prispela aj nákladná doprava, kde zvýšený tranzit cez územie SR umožnil nárast príjmovej časti hlavne v automobilovej doprave.

V roku 1997 pokračoval v cestovnom ruchu vývoj, ktorý predznačil už rok 1996. V rokoch 1996 a 1997 postupne končili komparatívne výhody Slovenska, ktoré znamenali nárast jeho návštevnosti, ako aj rast devízových príjmov z cestovného ruchu. Devízové príjmy zo zahraničného cestovného ruchu dosiahli v roku 1997 hodnotu 18,3 mld. Sk, pri medziročnom poklese o 11 %. Jeho príspevok k tvorbe HDP mal rovnako klesajúcu tendenciu a predstavoval len 2,8 %.

Najvyšší schodok v rámci jednotlivých položiek bilancie služieb bol vytvorený v ostatných službách (14,4 mld. Sk), ktoré zahŕňa celú škálu služieb obchodnej aj neobchodnej povahy. V slovenskej ekonomike nie je zatiaľ vytvorený dostatočný priestor pre expanziu služieb, ktoré pomáhajú zvyšovať efektívnosť a konkurencieschopnosť materiálnej výroby prostredníctvom spätnej väzby. Viac ako polovica z uvedeného deficitu bola vytvorená v iných obchodných službách, ktoré priamo súvisia so schopnosťou presadzovania sa slovenských firiem na zahraničných trhoch.

S konkurencie schopnosťou slovenských firiem v oblasti služieb, hlavne na domácom trhu, súvisí aj celá škála ďalších služieb, v ktorých sa v posledných rokoch realizuje prevýšenie platieb nad inkasami. Išlo hlavne o služby právne, účtovné a poradenské (1,0 mld. Sk), poisťovacie služby (0,9 mld. Sk), licencie (1,4 mld. Sk), reklama (0,8 mld. Sk) a pod., kde pestrosť ponuky a kvalita služieb zatiaľ nedostatočne konkuruje zahraničiu.

Jediným typom služieb s významnejším aktívnym saldom boli v roku 1997 stavebné a montážne práce, kde medziročný rast v ich vývoze umožnil prevýšenie inkás zo zahraničia nad platbami do zahraničia o 1,1 mld. Sk.

Ďalšou položkou, v ktorej sa už od začiatku roka prejavilo prevýšenie platieb nad inkasami bola bilancia výnosov. Rozhodujúcu úlohu pri tvorbe schodku bilancie výnosov vo výške 4,1 mld. Sk zohrala úroková bilancia. Viac ako 85 % platieb v oblasti bilancie výnosov predstavovali platby úrokov, pričom platby tejto bilancie odrážajú prílev dlhodobého a krátkodobého kapitálu a sprostredkovane aj nárast zadlženosti. Nárast platieb úrokov z rastúcej zadlženosti podnikov a bánk bol čiastočne kompenzovaný predovšetkým prijatými úrokmi z devízových rezerv NBS a komerčných bánk.

2.2. Kapitálový a finančný účet

Kapitálový a finančný účet platobnej bilancie dosiahol výšku 54,7 mld. Sk a jeho podiel na HDP predstavoval 8,4 %. Pri úvahách o financovaní deficitu bežného účtu je dôležitý fakt, že čistý prílev dlhodobého kapitálu (pasíva mínus aktíva) dosiahol 41,1 mld. Sk a postačoval na financovanie deficitu bežného účtu z viac ako 90 %, čím sa z veľkej časti vylúčil vplyv pohybu krátkodobého kapitálu.

Prílev kapitálu formou priamych zahraničných investícií do ekonomiky SR dosiahol výšku 5,4 mld. Sk (161,4 mil. USD). Prílev kapitálu formou priamych investícií, ktoré sú určené na založenie, resp. rozšírenie podnikov v SR, teda priame zahraničné investície spojené so vznikom vlastníckych práv a riadenia podnikov, nenadobudol ani v roku 1997 výraznejšie rozmery. Ich zvýšenie v roku 1997 sa realizovalo hlavne v priemyselnej výrobe (32 %), v obchode (33 %), peňažníctve a poisťovníctve (14 %) a spojoch (10 %). Z odvetví priemyselnej výroby bol najväčší nárast zaznamenaný vo výrobe strojov a zariadení, vo výrobe kovových výrobkov a výrobe chemikálií a chemických výrobkov. Zvyšovanie investovania formou priamych zahraničných investícií v posledných dvoch rokoch do odvetvia strojov a zariadení dáva predpoklady opätovného oživenia tohto odvetvia, ktoré v minulosti zohrávalo významnú úlohu v slovenskom priemysle. Účasť zahraničných investorov sa najvýraznejšie prejavila v odvetví obchodu. Záujem o toto odvetvie súvisí s ešte stále pomerne nízkymi nákladmi na pracovnú silu, možnosťou zvýšiť odbyt tovarov v SR a rozšíriť kapacity využiteľné pre export. Najviac zahraničných investícií prišlo, podobne ako v predchádzajúcich rokoch, z Rakúska (27 %) a Nemecka (26 %).

Snaha hľadať cesty na zvýšenie exportu slovenských podnikov sa od druhej polovice roku 1996 začala prejavovať aj v raste vývozu kapitálu formou priamych zahraničných investícií, aj keď zatiaľ ide len o málo početné prípady, ktoré nie vždy vykazujú prvky stability. Priame investície slovenských podnikov v zahraničí sa v minulom roku zvýšili o 3,1 mld. Sk. Teritoriálne rozloženie investovaného kapitálu vychádza jednoznačne v prospech ČR, kam smerovala viac ako polovica uvedenej sumy. Okrem ČR významnejšie sumy smerovali na Ukrajinu a do Chorvátska. Z hľadiska odvetvovej štruktúry smeroval najväčší objem investícií do odvetvia výroby a rozvodu elektriny, plynu a vody, do priemyselnej výroby a do obchodu. Z hľadiska zvyšovania prínosov priamych investícií smerujúcich do zahraničia bolo by ekonomicky výhodnejšie, keby sa ich podiel do obchodu a služieb zvyšoval, čím by sa vytvorili predpoklady pre ďalší vývoz investícií do ostatných odvetví.

Pri stabilne nízkom príleve priamych zahraničných investícií prevažovali dlhové zložky prílevu kapitálu. Rok 1997 bol v znamení vzájomného ovplyvňovania fiskálnej politiky vlády a menovej politiky NBS. Zvýšenie úrokových sadzieb na domácom trhu spôsobilo, že podnikom sa zvýšili finančné náklady a hľadali finančné zdroje v zahraničí. Finančné úvery podnikovej sféry ostali aj v roku 1997 najdôležitejším zdrojom dlhodobého financovania. Čerpaním podnikových finančných úverov priamo zo zahraničia pribudol do podnikového sektora kapitál vo výške 42,6 mld. Sk, čo bolo o 9,0 mld. Sk viac ako v rovnakom období predchádzajúceho roka. Úvery slúžili hlavne na nákup investícií a technológií. Rast dopytu po investíciách bol uspokojovaný v závislosti od akceptovateľnosti podnikov na zahraničných trhoch. Z odvetvového hľadiska bolo približne 50 % úverov čerpaných do odvetvia výroby a rozvodu elektriny, plynu a vody. Ide o podniky, ktoré investujú do výstavby jadrovej elektrárne Mochovce a vodných diel na území SR. Vyše 17 % úverov zo zahraničia získali podniky v odvetví výroby koksu, rafinovaných ropných produktov a jadrových palív. Tretiu objemovo významnejšiu skupinu tvorili úvery do obchodu a služieb, približne s podielom 16,5 % z celkového čerpania.

Zvýšené čerpanie dlhodobých finančných úverov, ktoré sa realizuje už od roku 1995, prispieva na jednej strane k zvýšenej miere investovania slovenských podnikov, ale

na druhej strane prináša zvyšovanie zadlženosti SR a vyššie nároky na dlhovú službu, ako aj kurzové riziko vyplývajúce nielen z pohybu USD a DEM, ale aj z pohybu SKK voči menovému košu, čo môže spôsobiť zvýšenie nákladovosti týchto úverov. Splácanie dlhodobých finančných úverov podnikovej sféry dosiahlo 10,3 mld. Sk a nepredstavovalo ešte výrazné zvýšenie oproti predchádzajúcim rokom. Vzhľadom na časovú štruktúru prijatých úverov, ako aj na odklad začiatku splácania, by malo dôjsť k zlomu v oblasti splácania po roku 2000.

Nárast krátkodobého kapitálu, vrátane portfóliových investícií, o 13,6 mld. Sk bol výsledkom zvýšených pohybů, a to tak na strane aktív, ako aj pasív. Aj keď podiel krátkodobého kapitálu predstavoval len 25 % z celkového kapitálového a finančného účtu, obraty krátkodobých operácií predstavovali podstatne vyšší podiel na obratoch kapitálového a finančného účtu platobnej bilancie. Podiel nárastu krátkodobých pasív bankovej sféry na celkovom prírastku pasív predstavoval 56 %. Významnú úlohu v príleve krátkodobého kapitálu mal bankový sektor. Prílev krátkodobého bankového kapitálu v rozsahu 38,0 mld. Sk sa stal najsilnejšou zložkou kapitálových tokov v roku 1997. Zvýšenie krátkodobých pasív bankovej sféry bolo spôsobené predovšetkým nárastom devízových vkladov nerezidentov v bankách na území SR vo výške 25,1 mld. Sk.

Zvýšenie vkladov nerezidentov v slovenských bankách bolo ovplyvnené uplatňovaním menového nástroja vo forme devízovej pozície na menové účely, čo sa prejavilo aj nárastom krátkodobých aktív, pričom krátkodobé vklady v zahraničí vzrástli o 31,0 mld. Sk.

2.3. Vývoj devízových rezerv

Ku koncu roka 1997 dosiahli devízové rezervy NBS 3 284,9 mil. USD. Oproti stavu k ultimu decembra 1996 poklesli o 188,4 mil. USD. Celkové devízové rezervy Národnej banky Slovenska boli v priebehu roka ovplyvňované viacerými faktormi. Rozhodujúcim faktorom pozitívne ovplyvňujúcim oblasť príjmov boli pôžičky od medzinárodných finančných inštitúcií. V oblasti výdavkov sa v tomto období odrazili splátky dlhovej služby vlády a NBS. Je však nutné zdôrazniť, že vývoj devízových rezerv NBS bol výrazne ovplyvnený aj vývojom vzájomných kurzov voľne vymeniteľných mien na svetových finančných trhoch. Aktívne saldo bilancie príjmov a výdavkov (46,0 mil. USD) bolo kompenzované negatívnymi kurzovými rozdielmi (234,4 mil. USD), ktoré boli odrazom vývoja najmä nemeckej marky voči americkému doláru na svetových finančných trhoch.

Príjmovú časť devízových rezerv determinovali nasledovné faktory:

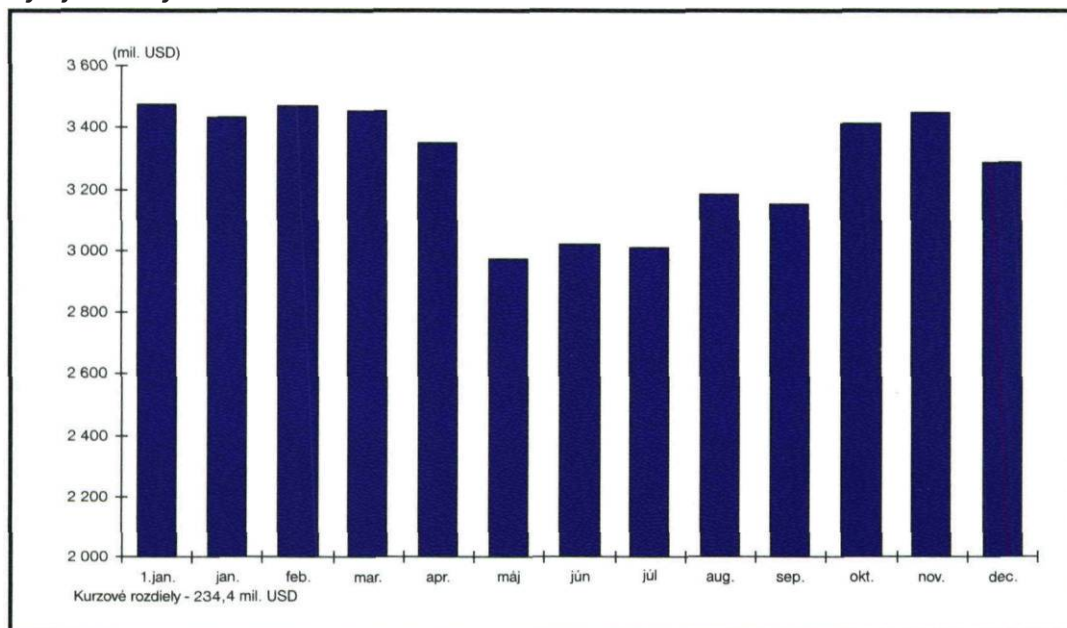
- čerpanie vládnych pôžičiek od medzinárodných finančných inštitúcií (Štátny fond cestného hospodárstva, Mochovce) v objeme 361,8 mil. USD (52 % celkových príjmov),
- čerpanie pôžičiek NBS od medzinárodných finančných inštitúcií (EXIM Bank of Japan, EIB) v objeme 166,7 mil. USD,
- ostatné príjmy NBS vo výške 41,5 mil. USD súvisiace najmä s realizáciou zahraničného platobného styku pre klientov NBS,
- výnosy z depozit a cenných papierov vo výške 110,7 mil. USD,
- splátky vládnych aktív, výnosy z predaja vládnych aktív a rektifikácie istiny v bloku centrálnych devízových zdrojov (CDZ) v objeme 17,2 mil. USD.

Stranu výdavkov devízových rezerv ovplyvnili:

- splátky dlhovej služby vlády vo výške 219,2 mil. USD (34 % celkových výdavkov), z čoho 97,1 mil. USD predstavovali splátky istiny a úrokov v bloku CDZ,
- splátky dlhovej služby NBS vo výške 142,7 mil. USD, pričom splátky istiny a úrokov z úverov prijatých od MMF predstavovali 65,1 mil. USD,

- pasívne saldo devízového fixingu NBS vo výške 164,8 mil. USD,
- ostatné výdavky NBS vo výške 125,2 mil. USD vyplývajúce najmä z realizácie zahraničného platobného styku pre klientov NBS.

Vývoj devízových rezerv NBS v roku 1997

Devízové rezervy NBS ku koncu decembra 1997 postačovali na pokrytie 3,2-násobku priemerného mesačného dovozu tovarov a služieb Slovenskej republiky v roku 1997. Aj keď koeficient krytia dovozu rezervami zaznamenal v priebehu roka prudšie výkyvy (3,4 v januári až marci a 2,8 v máji až júli), dosiahol nakoniec ku koncu decembra 1997 rovnakú hodnotu ako ku koncu roka 1996. Mierne zníženie hladiny devízových rezerv v priebehu roka 1997 bolo sprevádzané nepatrným poklesom priemerného mesačného dovozu tovarov a služieb (v USD ekvivalente o 4,0 %) oproti predchádzajúcemu roku.

Devízové rezervy obchodných bánk môžeme vymedziť ako krátkodobé devízové aktíva obchodných bánk voči nerezidentom. Stav týchto aktív na začiatku roka 1997 bol 2 209,2 mil. USD. K 31. decembru 1997 mali obchodné banky devízové rezervy v objeme 3 203,6 mil. USD, čo znamenalo, že v priebehu roka vzrástli o 994,4 mil. USD.

Stav devízových rezerv celého bankového sektora vrátane NBS bol na začiatku roka 5 682,5 mil. USD a ku koncu decembra 6 488,5 mil. USD.

2.4. Zahraničná zadlženosť a zahraničná dlhová služba NBS a vlády SR

Slovenská republika vykazovala k 31.12.1997 celkovú hrubú zahraničnú zadlženosť vo výške 9 896 mil. USD. (Odhadovaná reálna výška zahraničného dlhu SR k ultimu decembra 1997 je vyššia približne o 800 mil. USD. K prechodnému zníženiu výšky zahraničného zadlženia došlo v dôsledku účtovnej operácie jednej komerčnej banky uskutočnenej v decembri 1997.) Oficiálne zadlženie vlády SR a NBS bolo k ultimu decembra na úrovni 1 696 mil. USD, z čoho 190 mil. USD predstavoval krátkodobý dlh vlády SR. Zadlženosť komerčnej sféry, t.j. komerčných bánk a podnikateľských subjektov, ku koncu decembra bola 8 021 mil. USD a dlh obcí (emitované dlhopisy Bratislavy, hl. mesta SR) predstavoval 50,3 mil. USD.

Ako ostatný zahraničný dlh k oficiálnemu zahraničnému dlhu SR je vykazovaný i zahraničný dlh vlády SR prevzatý po bývalej ČSFR zo zadlženia voči bývalej NDR,

odhadovaný Národnou bankou Slovenska k ultimu decembra 1997 vo výške 127,8 mil. USD.

V štruktúre celkovej hrubej zahraničnej zadlženosti SR predstavovali celkové hrubé strednodobé a dlhodobé zahraničné pasíva 5 602 mil. USD a krátkodobé zahraničné záväzky komerčných bánk a podnikateľských subjektov 4 104 mil. USD. Celkový krátkodobý dlh bol k ultimu decembra vykázaný vo výške 4 294 mil. USD.

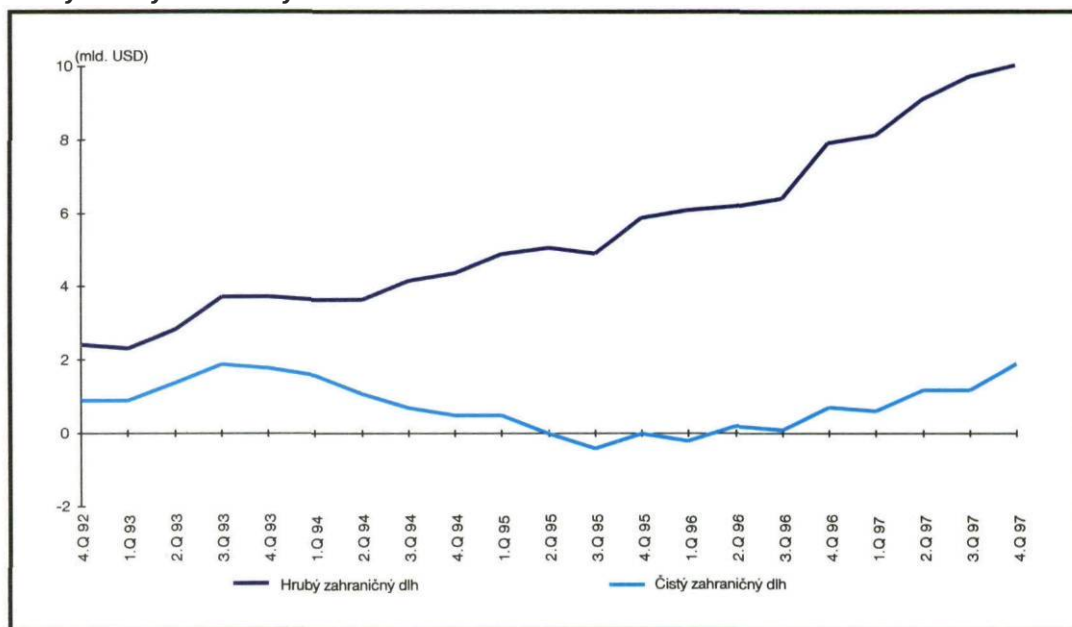
Podiel celkového hrubého zahraničného dlhu na obyvateľa SR k ultimu decembra dosiahol výšku 1 867 USD, v predchádzajúcom roku 1 473 USD.

Devízové pasíva komerčnej sféry

	31.12.1996	31.12.1997
Devízové pasíva komerčnej sféry spolu	5 956,0	8 021,5
v tom		
komerčné banky	2 202,2	2 905,5
podnikateľské subjekty	3 753,8	5 116,0
Dlh obcí	0,057	0,050
Dlhodobé a strednodobé devízové pasíva	3 010,4	3 917,4
v tom		
komerčné banky	778,5	680,2
podnikateľské subjekty	2 231,9	3 237,2
Dlh obcí (dlhodobé pasíva)	0,057	0,050
Krátkodobé pasíva	2 945,6	4 104,1
v tom		
komerčné banky	1 423,7	2 225,3
podnikateľské subjekty	1 521,9	1 878,8

Čistá zahraničná zadlženosť, vypočítaná ako rozdiel hrubej zahraničnej zadlženosti vo výške 9,9 mld. USD (pasíva NBS a vlády, pasíva komerčných bánk a pasíva podnikovej sféry - dovozné záväzky a finančné úvery) a zahraničných aktív vo výške 8,0 mld. USD (devízové rezervy NBS, zahraničné aktíva komerčných bánk a zahraničné aktíva podnikovej sféry - vývozné pohľadávky a finančné úvery) dosiahla k 31. decembru 1997 výšku 1,9 mld. USD, pričom k ultimu roka 1996 dosiahla 0,7 mld. USD.

Hrubý a čistý zahraničný dlh

2.5. Devízovopovoľovacia a devízovolícenčná činnosť NBS

Devízovopovoľovacia a devízovolícenčná činnosť NBS sa v roku 1997 realizovala v súlade s platným devízovým režimom, charakterizovaným postupnou liberalizáciou kapitálového účtu platobnej bilancie.

V roku 1997 boli udelené devízové povolenia a devízové licencie v nasledujúcej štruktúre:

- v oblasti kapitálového účtu platobnej bilancie 1 398 devízových povolení a 60 dodatkov,
- bežného účtu platobnej bilancie sa týkalo 318 devízových povolení a 191 dodatkov,
- 14 devízových licencií a 1 dodatok bolo udelených na obchodovanie so zahraničnými cennými papiermi, 37 devízových licencií a 13 dodatkov bolo udelených mimobankovým zmenárňam na obchodovanie s cudzou menou a šekmi a 2 licencie boli udelené na obchodovanie s finančnými derivátmi.

2.5.1. Devízové povolenia kapitálového charakteru

Investovanie v zahraničí

V roku 1997 bolo udelených 64 devízových povolení a 6 dodatkov, z toho 61 devízových povolení na priame investovanie v zahraničí v objeme 119,17 mil. Sk a 3 devízové povolenia na portfóliové investovanie do ČR v objeme 0,33 mil. Sk.

Štát	Počet povolení a dodatkov	Investície v mil. Sk
Ukrajina	31	92,84
Chorvátsko	6	8,30
Ruská federácia	9	6,08
Uzbekistan	3	3,13
Brazília	1	2,32
Juhoslávia	2	2,31
Bulharsko	5	1,58
Lichtenštajnsko	1	0,72
Tunisko	2	0,70
ČR	5	0,51
Ostatné	5	1,01
Spolu	70	119,50

Poznámka: Priame investovanie do krajín OECD a EU je liberalizované.

Prijatie finančných úverov zo zahraničia

Počas roka 1997 bolo udelených 125 devízových povolení a 48 dodatkov v celkovej sume 16 951,8 mil. Sk, z toho 100 devízových povolení na prijatie finančných úverov v sume 16 585,4 mil. Sk, 20 devízových povolení v sume 366,4 mil. Sk na splatenie finančných úverov prijatých bez devízového povolenia a 5 devízových povolení nebolo využitých.

Súčasne v 24 prípadoch v sume 5 509,9 mil. Sk bola udelená výnimka z ponukovej povinnosti a v 4 prípadoch v sume 153,6 mil. Sk výnimka z transferovej povinnosti.

*Úvery s lehotou splatnosti do 3 rokov povolené do 31. 12. 1997,
ich predpokladané čerpanie a splácanie*

(v mil. Sk, kurz k 31. 12. 1997)

	1997	1998	1999
Čerpanie	15 000,3	1 622,2	0,0
Splácanie	2 210,4	10 001,8	4 739,3
Saldo	12 789,9	-8 379,6	-4 739,3

Z hľadiska časovej štruktúry predstavujú úvery s lehotou splatnosti do jedného roka 8 699,6 mil. Sk (51,3 %), do dvoch rokov 8 231,8 mil. Sk (48,6 %) a do troch rokov 20,0 mil. Sk (0,1 %). Jedno devízové povolenie v sume 0,4 mil. Sk bolo vydané na splatenie dlhodobého úveru prijatého pred platnosťou vyhlášky č. 335/1996 Z.z.

Z celkového počtu povolených úverov boli v 57 prípadoch poskytovatelia nebankové subjekty (3 320,4 mil. Sk) a v 63 prípadoch zahraničné banky (13 631,4 mil. Sk). Banková garancia bola poskytnutá v 67 prípadoch (5 265,4 mil. Sk).

Najväčší objem povolených úverov poskytli subjekty (vrátane medzinárodných) so sídlom vo Veľkej Británii (11 902,6 mil. Sk), v NSR (1 847,2 mil. Sk), v Rakúsku (1 480,6 mil. Sk), vo Švajčiarsku (1 025,3 mil. Sk) a vo Francúzsku (359,4 mil. Sk).

Úvery v sume 10 307,3 mil. Sk boli určené na financovanie prevádzkových nákladov (60,8 %), v sume 6 605,7 mil. Sk na financovanie investícií (39,0 %) a v sume 38,8 mil. Sk na privatizáciu (0,2 %).

Odvetvové určenie úverov

Odvetvie	Počet povolení	Objem v mil. Sk
Výroba a rozvod energie	2	4 267,6
Doprava, cestovný ruch, spoje	4	3 801,9
Priemyselná výroba	45	3 986,0
Stavebníctvo	8	2 336,4
Obchod, pohostinstvo, ubytovanie	40	909,4
Ťažba nerastných surovín	1	47,5
Ostatné	20	1 602,9
Spolu	120	16 951,7

Poznámka: Prijímanie úverov so splatnosťou tri a viac rokov, ako i úverov z krajín OECD určených na nákup tovarov a služieb zo zahraničia je liberalizované.

Zabezpečenie záväzkov cudzozemcov tuzemcami

Na zabezpečenie záväzkov dcérskych alebo odberateľských spoločností v zahraničí, vyplývajúcich z úverov prijatých od zahraničných bánk a z emisie eurobondov, bolo tuzemským subjektom vydaných 59 devízových povolení vrátane 2 dodatkov v celkovej sume 2 512,3 mil. Sk.

Poskytovanie finančných úverov

V hodnotenom období boli vydané 4 devízové povolenia na poskytnutie finančného úveru do zahraničia v sume 47,1 mil. Sk.

Poskytovanie úverov do krajín OECD so splatnosťou päť alebo viac rokov, ako i úverov do krajín OECD určených na úhradu za tovar a služby dodané do zahraničia je liberalizované.

Obchodovanie so zahraničnými cennými papiermi

Na predaj zahraničných cenných papierov v sume 38,4 mil. Sk bolo udelených 1 118 devízových povolení a 3 dodatky. Na nákup zahraničných cenných papierov v sume 82,6 mil. Sk bolo udelených 25 devízových povolení. Tri devízové povolenia a jeden dodatok boli vydané na nákup zahraničných cenných papierov, ktoré majú charakter zamestnaneckých akcií.

Obchodovanie s finančnými derivátmi

Na uzavretie opačnej zmluvy so zahraničnou spoločnosťou na kúpu zvýhodnených zahraničných cenných papierov boli udelené 2 devízové povolenia.

2.5.2. Devízové povolenia v oblasti bežného účtu platobnej bilancie

Zriadenie účtov v cudzej mene v zahraničných bankách

- udelených bolo 72 devízových povolení a 22 dodatkov účelovo určených na úhradu nevyhnutných nákladov spojených s vykonávaním stavebných, montážnych a opravárenských prác v zahraničí. Tieto umožnia podnikateľským subjektom realizovať stavebné a montážne práce v zahraničí v celkovom objeme 2 248,5 mil. Sk,
- 5 devízových povolení bolo udelených na mimoriadny nákup devízových prostriedkov a ich uloženie na účet cudzozemca v súvislosti s obchodovaním na komoditných burzách,
- 1 devízové povolenie bolo udelené na uloženie peňažných prostriedkov získaných z úveru a použitých na úhradu za dovoz technológie.

Zriadenie účtov v cudzej mene v tuzemských bankách

- udelených bolo 185 devízových povolení a 153 dodatkov, z toho na vykonávanie reexportných operácií 95 devízových povolení a 72 dodatkov. Ostatné povolenia boli určené na podporu vývozu vlastnej produkcie a rozšírenie faktorinových obchodov,
- udelených bolo 31 devízových povolení a 3 dodatky za účelom prijatia úveru zo zahraničia.

Nákup cudzej meny v hotovosti a výnimka z ponukovej povinnosti

- udelených bolo 13 devízových povolení a 11 dodatkov za účelom vybavovania pracovníkov prostriedkami na zahraničné pracovné cesty,
- 8 devízových povolení a 1 dodatok bolo udelených za účelom vyplatenia honorárov a štartovného zahraničným účastníkom medzinárodných podujatí,
- 2 devízové povolenia boli udelené cestovným kanceláriám za účelom nákupu cudzej meny od devízového miesta,
- 1 devízové povolenie a 1 dodatok boli udelené na vykonávanie špedičnej činnosti.

3. VEREJNÝ SEKTOR

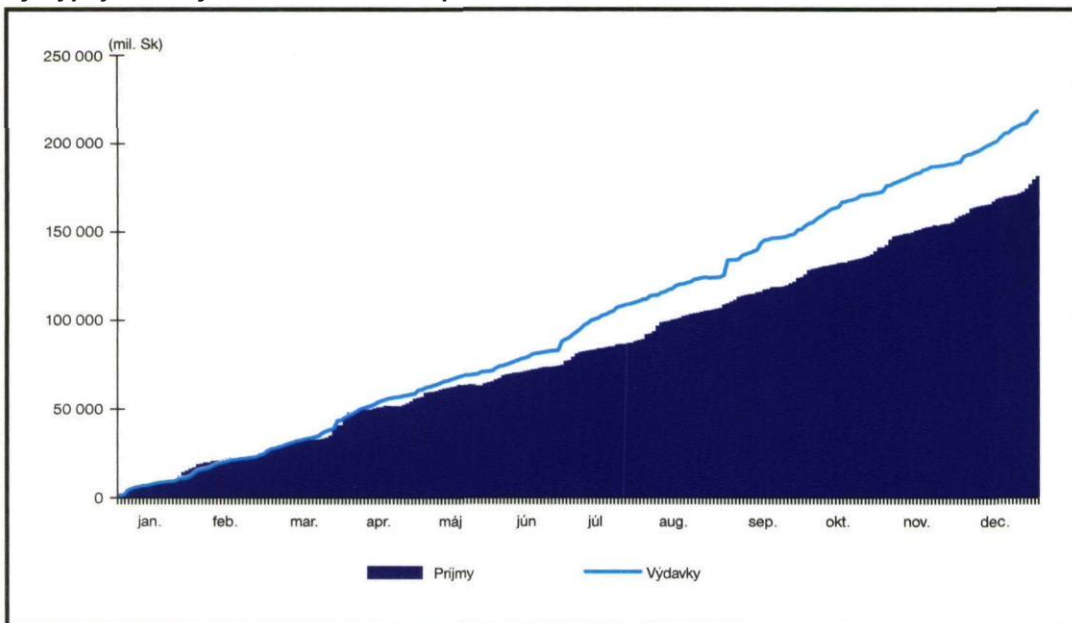
Rozpočtové hospodárenie

Zákonom NR SR č. 386/1996 Z.z. o štátnom rozpočte na rok 1997 bola schválená výška schodku štátneho rozpočtu v sume 36,9 mld. Sk. K ultimu decembra dosiahol schodok výšku 37,0 mld. Sk.

Príjmy štátneho rozpočtu v roku 1997 dosiahli 180,8 mld. Sk, čo predstavovalo plnenie štátneho rozpočtu na 105,7 %. Dosiahnuté príjmy boli oproti schválenému rozpočtu vyššie o 9,7 mld. Sk. Daňové príjmy svojím objemom 145,5 mld. Sk nenaplnili zámer rozpočtu. Štátny rozpočet počítal s celkovými daňovými príjmami vo výške 154,6 mld. Sk, skutočné príjmy dosiahli len 94,1 % rozpočtovaného objemu.

K nesplneniu daňových príjmov prispel najmä výpadok dane z príjmov právnických osôb (17,1 mld. Sk). Ďalšie výpadky príjmov vo výške 2,1 mld. Sk boli zaznamenané v oblasti spotrebných daní. Objemom 21,9 mld. Sk znamenali splnenie zámerov rozpočtu len na 91,1 %. Veľmi priaznivé plnenie v rámci kategórie dane z príjmov, zisku a kapitálového majetku zaznamenala daň z príjmov fyzických osôb. Oproti rozpočtovému zámeru bola táto daň vyššia o 3,2 mld. Sk, a to najmä u osôb poberajúcich príjem zo závislej činnosti. Výrazný rast nastal v kategórii daní z medzinárodného obchodu a transakcií, čo však súvisí so zavedením dovozných prirážky ako jedného z opatrení prioritne zameraných na zlepšenie salda obchodnej bilancie. V rozpočtovom vyjadrení znamenala dovozná prirážka zvýšenie príjmov o 7,5 mld. Sk, čo bol významný príjmový zdroj a do značnej miery tak eliminovala výpadok dane z príjmov právnických osôb. Daň z pridanej hodnoty, ktorá dosiahnutým objemom 54,9 mld. Sk predstavovala takmer 38 % daňových príjmov, vyrovnala v poslednom štvrtroku svoj deväťmesačný výpadok a celoročný výber nakoniec zodpovedal predpokladom rozpočtu.

Vývoj príjmov a výdavkov štátneho rozpočtu SR v roku 1997

Výdavky štátneho rozpočtu (vrátane splátok istiny) sa realizovali v celkovom objeme 217,8 mld. Sk, čo predstavovalo 104,7 % z ročného rozpočtovaného objemu, pričom ročný rozpočet bol prekročený o 9,8 mld. Sk.

Rozhodujúci podiel (70,8 %) na čerpaní celkových výdavkov mali bežné výdavky, kapitálové výdavky predstavovali 15,7 %, na splácanie istiny pripadlo 11,5 %

a zvyšné 2 % patrili kategórii účasť na majetku a úvery. Oproti zámerom rozpočtu došlo k presunu proporcií v prospech kapitálových výdavkov na úkor bežných výdavkov.

Na bežné výdavky bolo štátnym rozpočtom určených 158,2 mld. Sk. Skutočne realizované bežné výdavky v objeme 154,1 mld. Sk predstavovali 97,4 % čerpania ročného objemu. V štruktúre týchto výdavkov pripadlo na verejnú spotrebu obyvateľstva a štátu 82,9 mld. Sk, kde rozhodujúci objem predstavovali výdavky na činnosť ústredných rozpočtových organizácií (71,3 mld. Sk) a 11,6 mld. Sk boli výdavky určené na úhradu nákladov dlhovej služby (debetné úroky). Realizácia týchto výdavkov neprekročila rozpočtovaný zámer. V rámci bežných výdavkov jednotlivých rozpočtových kapitol vykázal vyššie plnenie v porovnaní s ročným rozpočtom rezort školstva (109,4 %), vnútra (104,2 %) a krajské úrady (108,1 %).

Ďalšie bežné výdavky v objeme 71,2 mld. Sk sa realizovali prostredníctvom transferov neziskovým organizáciám, podnikateľom a obecným samosprávam. Ročný zámer bol splnený na 96,5 %. V štruktúre došlo k prekročeniu dotácií podnikateľskému sektoru (plnenie na 106,6 %). Prekročenie bolo výraznou mierou ovplyvnené najmä dotáciami k cene tepla pre domácnosť, plnenie na 160,4 %, pričom už v 1. polroku bol ich ročný rozpočtovaný objem vyčerpaný. Dotácie poskytnuté obciam a neziskovým organizáciám sa čerpali v súlade so zámermi rozpočtu. Kapitálové výdavky vynaložené počas roka 1997 na financovanie investičných potrieb rozpočtovej sféry neziskových organizácií, podnikateľských subjektov a obcí v úhrnnej výške 34,3 mld. Sk predstavovali plnenie rozpočtu na 160,3%. Z celkovej realizovanej sumy sa rozhodujúci objem vynaložil na obstaranie kapitálových aktív rozpočtových organizácií, ktoré svojím objemom 25,5 mld. Sk výrazne prekročili predpoklady rozpočtu (243,5 %). Toto prekročenie úzko súviselo s využitím mimorozpočtových prostriedkov, najmä v kapitole Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR, ktoré sa realizovali zo zdrojov Štátneho fondu cestného hospodárstva a boli účelovo určené na výstavbu diaľnic a opravy ciest. Rozpočtové zábery v kategórii účasť na majetku a úvery sa realizovali k ultimu roka 1997 na 140,2 %. Splátky záväzkov štátu sa rozpočtovali na rok 1997 v objeme 25,2 mld. Sk, pričom skutočne realizované splátky istín ku koncu roka dosiahli približne túto výšku.

Fiskálny deficit verejného sektora dosiahol podľa prepočtov NBS, v zmysle metodiky MMF, úroveň približne 29 mld. Sk, teda 4,4 % z HDP. Definitívne údaje budú známe až po schválení Štátneho záverečného účtu za rok 1997 v Národnej rade SR.

Vzťah NBS a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky

Vzťah štátneho rozpočtu a Národnej banky Slovenska je upravený zákonom č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska. Úročenie záväzkov a pohľadávok štátu vedených v NBS prebiehalo počas celého roka v zmysle zákona Národnej rady SR o štátnom rozpočte na rok 1997, v ktorom boli po prvýkrát zákonom Národnej rady explicitne stanovené úrokové sadzby pre jednotlivé aktivity štátu vedené na účtoch v NBS. Pohľadávky štátu boli úročené úrokovou sadzbou 3 % p.a., okrem terminovaných úložiek v štátnych finančných aktívach. V záväzkoch štátu došlo k výrazným zmenám v úročení v porovnaní s minulými rokmi, kde okrem úročenia deficitu štátneho rozpočtu z roku 1991 (úroková sadzba 9 % p.a.) boli pre ostatné tituly stanovené nulové úrokové sadzby.

V roku 1997 odviedla Národná banka Slovenska do štátneho rozpočtu 1,1 mld. Sk, teda v plnom rozsahu splnila §2 zákona č. 386/1996 Z.z. o štátnom rozpočte na rok 1997.

Štátne finančné aktíva (ŠFA), uložené vo forme depozit na účtoch v NBS, predstavovali k 31.12.1997 hodnotu 6,2 mld. Sk. V priebehu roka nastala zmena vo vedení účtov štátnych finančných aktív, nakoľko na žiadosť MF SR zriadila NBS

od 1. apríla 1997 vkladový terminovaný účet ŠFA s dobou viazanosti na 1 rok. Na tento terminovaný účet boli predisponované finančné prostriedky z 12 účtov ŠFA v celkovej sume 5,6 mld. Sk.

Štátne finančné pasíva mali k ultimu decembra nulovú hodnotu. K 23. decembru 1997 boli štátne finančné pasíva vo výške 21,7 mld. Sk odpísané z účtu z dôvodu realizácie zákona č. 358/1997 Z.z. čl. 1 §3 v súvislosti s odpísaním pasíva z delenia bilancie ŠBČS.

Štátne fondy

Celková pozícia štátnych fondov k ultimu sledovaného obdobia bola dlžnícka vo výške 11,0 mld. Sk. Výraznou mierou sa na tomto stave podieľali domáce i zahraničné úverové zdroje, ktoré k ultimu decembra dosiahli výšku 15,5 mld. Sk. Rozhodujúci objem úverov (88 %) pripadol Štátnemu fondu cestného hospodárstva, prostredníctvom ktorého sa realizovalo finančné zabezpečenie výstavby diaľnic SR. Po vylúčení úverových zdrojov disponovali štátne fondy reálnymi prostriedkami v objeme 4,5 mld. Sk. Štátne fondy týmito prostriedkami finančne zabezpečovali úlohy vecne im prislúchajúce.

Vnútoraná zadlženosť verejného sektora voči bankovému sektoru

Čistá vnútorná zadlženosť vlády voči bankovej sústave dosiahla ku koncu roka podľa predbežných údajov 70,2 mld. Sk.

Vnútoraná zadlženosť vlády voči bankovej sústave v priebehu celého roka (až do decembra) postupne narastala, predovšetkým v závislosti na vývoji deficitu štátneho rozpočtu. Počas jedenástich mesiacov narastla o 16,4 mld. Sk a v novembri dosiahla objem 87,7 mld. Sk. V decembri však na základe novelizácie zákona o štátnom rozpočte na rok 1997 boli odpísané záväzky štátu voči NBS, vplyvom čoho došlo k zníženiu čistej vnútornej zadlženosti vlády voči bankovej sústave. Vykonaním tejto operácie sa zmenil podiel úverovania vnútorného dlhu zo strany Národnej banky Slovenska. Do decembra participovala Národná banka Slovenska na krytí vnútornej zadlženosti štátu v rozpätí 16,2 - 30,7 % z celkového vnútorného dlhu, avšak spomínaným odpísaním záväzku sa dostala do dlžníckej pozície.

Vývoj a štruktúra vnútornej zadlženosti vlády boli v priebehu roka 1997 ovplyvňované nasledovnými faktormi:

- deficitné hospodárenie štátneho rozpočtu počas celého roka do značnej miery spôsobovalo plnenie dlhovej služby štátu, ktorá ku koncu roka dosiahla 25,2 mld. Sk (t.j. 68,1 % vykázaného deficitu štátneho rozpočtu za rok 1997). Schodok štátneho rozpočtu bol v plnej výške krytý emisiou štátnych pokladničných poukážok, avšak za výraznej podpory revolvingového financovania zo strany Národnej banky Slovenska, ktorá napr. iba v septembri vykonala 10 špeciálnych sedemdňových emisií, pri ktorých permanentne naplňala svoje portfólio na zákonom stanovenej hranici 8,3 mld. Sk (v júli bolo takýchto rýchlych emisií 15, v októbri 13 a pod.),
- v dôsledku prijatých úverov pre Štátny fond cestného hospodárstva, prostredníctvom ktorého sa financovala výstavba diaľnic na území Slovenska realizovaná v rámci mimorozpočtových aktivít vlády, došlo k prehĺbeniu mínusovej pozície štátnych fondov,
- emisie dvojročných štátnych dlhopisov v objeme 1,5 mld. Sk účelovo určených na financovanie bytovej výstavby,
- v priebehu roka 1997 boli postupne prekonvertované štátne pokladničné poukážky (určené na krytie schodku štátneho rozpočtu za rok 1996) na jednoročné štátne dlhopisy, s nulovým dopadom na vnútornú zadlženosť vlády,

- vplyvom realizovaných splátok istín pôžičky SAL od Svetovej banky a EXIM Bank of Japan došlo k zníženiu stavu štátnych finančných aktív (o 3,2 mld. Sk v porovnaní s východiskom roka),
- decembrovým odpísaním záväzku štátu voči NBS v dôsledku realizácie zákona č. 358/1997 Z.z. čl. 1 §3 došlo k vynulovaniu účtu štátnych finančných pasív a zníženiu schodku štátneho rozpočtu dosiahnutého za rok 1991.

Fond národného majetku SR

K 31. decembru 1997 predstavovali obligácie a uznané záväzky Fondu voči komerčným bankám 1,2 mld. Sk (bez dlhopisov FNM pre majiteľov zaradených do druhej vlny kupónovej privatizácie). Vklady dosiahli hodnotu 2,9 mld. Sk. Z uvedeného vyplýva, že pozícia Fondu voči bankovej sústave bola veriteľská vo výške 1,7 mld. Sk.

Prostriedky Fondu národného majetku SR pochádzajúce z privatizácie, ktoré sú uložené na osobitnom účte Ministerstva pre správu a privatizáciu národného majetku SR, dosiahli k 31.12.1997 hodnotu 1,3 mld. Sk. Po započítaní týchto prostriedkov bola celková finančná pozícia FNM SR k bankovej sústave veriteľská vo výške 3,0 mld. Sk.

V priebehu roka 1997 boli umorené dlhopisy Fondu v objeme 4,6 mld. Sk, čo je podstatne nižší objem oproti predpokladom (FNM SR očakával 11,1 mld. Sk, odhady NBS boli 7,2 mld. Sk). K 31.12.1997 zostali v obehu dlhopisy FNM SR v hodnote 26,5 mld. Sk (t.j. 79,7 % z celkovej emisie).

Štátne záruky za bankové úvery

V poslednom štvrtroku 1997 rozhodla vláda SR o poskytnutí štátnej záruky za bankový úver pre Železnice SR vo výške približne 5,1 mld. Sk (úver poskytnutý v USD, 135 mil. USD istina, zvyšok je úrok), čo bola jediná poskytnutá štátna záruka v priebehu roka 1997. Celkový limit na štátne záruky za bankové úvery na rok 1997 v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách predstavoval 19,2 mld. Sk.

4. MENOVÁ POLITIKA A MENOVÝ VÝVOJ

4.1. Hodnotenie menového vývoja

Inflácia meraná indexom spotrebiteľských cien dosiahla na ročnej báze 6,4 %. Menový program na jednej strane stanovil cieľ inflácie na úrovni 4,9 - 5,8 %, ale na druhej strane neuvažoval so zvýšením dovoznej prirážky v priebehu roka 1997. Výmenný kurz v indexovom vyjadrení poklesol v decembri v porovnaní s východiskom roka iba o 0,55 %, a to aj napriek turbulenciám na devízovom trhu na prelome mája a júna 1997. Menová štruktúra inkás a platieb zodpovedala v uvedenom období štruktúre menového koša slovenskej koruny, t.j. 60 % DEM a 40 % USD.

Reálny efektívny výmenný kurz Sk, zohľadňujúci vývoj domácej cenovej úrovne v porovnaní s infláciou našich ôsmich najväčších obchodných partnerov (bez ČR), sa na báze indexu spotrebiteľských cien (resp. cien výrobcov) zhodnotil v roku 1997 o 9,3 percentuálnych bodov (resp. 7,2 percentuálnych bodov), v porovnaní s jeho zhodnotením o 2,8 % (resp. 4,9 percentuálnych bodov) v roku 1996. Pri zarátaní Českej republiky do výpočtu reálneho efektívneho výmenného kurzu došlo na báze indexu spotrebiteľských cien (resp. cien výrobcov) k jeho zhodnoteniu v roku 1997 o 10,3 percentuálnych bodov (resp. 10,7 percentuálnych bodov), v porovnaní so znehodnotením o 2,8 percentuálnych bodov (resp. o 0,2 percentuálneho bodu) v roku 1996.

Miera zhodnotenia reálneho efektívneho výmenného kurzu síce do istej miery znižuje konkurencieschopnosť slovenských subjektov na zahraničných trhoch, ale aj napriek vyššiemu reálnemu zhodnoteniu kurzu Sk v roku 1997 v porovnaní s predchádzajúcim rokom došlo k zlepšeniu dynamiky rastu exportu. Zrýchlenie medziročnej miery rastu exportu tak mohlo byť v roku 1997 výraznejšie ovplyvnené zlepšením marketingovej stratégie slovenských exportérov, ale aj efektívnejším využívaním výrobného potenciálu. Zvýšenie dynamiky vývoja exportu sa prejavilo najmä v podnikoch s podielom zahraničného kapitálu.

Rok 1997 možno charakterizovať aj ako rok priaznivého vývoja menových agregátov pri zlepšení vývoja deficitu bežného účtu platobnej bilancie. V roku 1997 dochádzalo k postupnému približovaniu sa vývoja dynamiky miezd a produktivity práce. Spolu s vývojom úverových aktivít sa tak dosiahol miernejší prírastok domáceho doľpytu v roku 1997, s odrazom v znížení podielu deficitu bežného účtu na hrubom domácom produkte.

Deficit bežného účtu platobnej bilancie v roku 1997 bol ku koncu roka pod hranicou 7 % na hrubom domácom produkte, na čo vplývali tak opatrenia menovej politiky zamerané na spomalenie tempa rastu menových agregátov, ako aj niektoré administratívne opatrenia vlády (zavedenie dovozných depozit a dovoznej prirážky).

Z pohľadu menového vývoja možno konštatovať, že prijateľný vývoj peňažnej zásoby a čistých domácich aktív, ako medzicieleň menovej politiky, bolo pri expanzívnom vývoji verejného sektora možné udržať iba výrazným znížením úverových aktivít bánk.

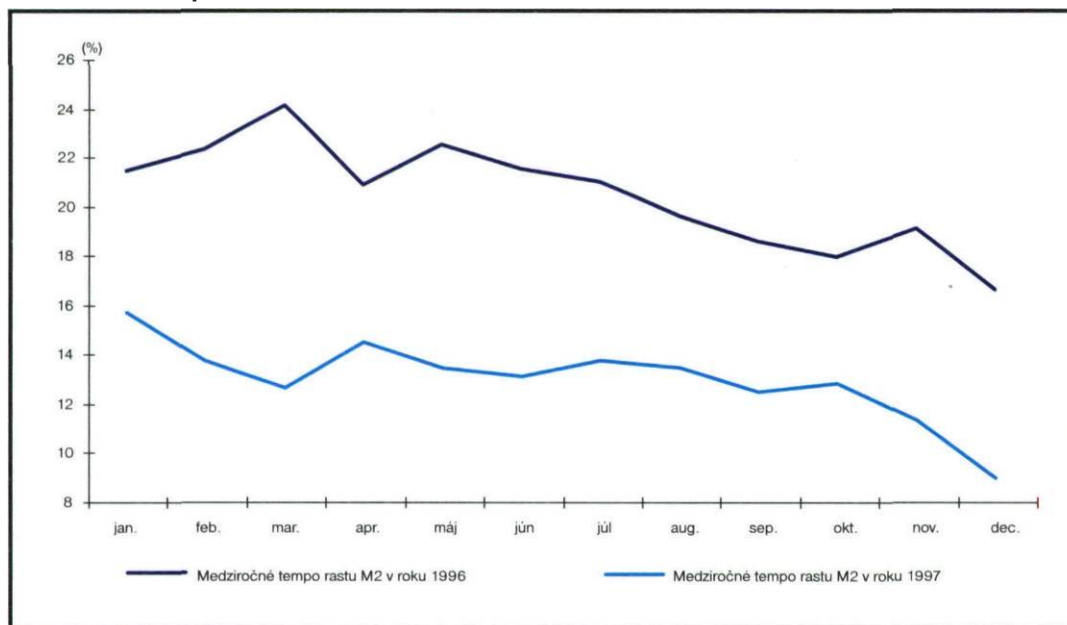
Menový vývoj v roku 1997 bol charakteristický aj vysokou úrovňou a volatilitou úrokových sadzieb, ktorých rastúci trend bol ovplyvnený predovšetkým vysokým dopytom verejného sektora po finančných zdrojoch. Ďalším zo zdrojov prorastového vplyvu na cenu peňazí bol májový útok na kurz slovenskej koruny, keď vysoké úrokové sadzby (prekračujúce úroveň 100%) na jednej strane podporili udržanie režimu fixného výmenného kurzu a zároveň na strane druhej boli jeho dôsledkom. Špekulácie zahraničných investorov na pokles kurzu slovenskej koruny boli v roku 1997 ovplyvnené nielen celkovou situáciou na medzinárodných finančných trhoch

v dôsledku vývoja v juhovýchodnej Ázii a ČR, ale zároveň boli podporené aj zhoršením ukazovateľov vonkajšej nerovnováhy SR najmä v roku 1996. Deficit bežného účtu platobnej bilancie prekračujúci hranicu 5 % podielu na hrubom domácom produkte, vysoký a pretrvávajúci fiskálny deficit spolu so zvyšujúcou sa zahraničnou zadlženosťou krajiny, ako aj rastúce devalvačné očakávania domácich i zahraničných subjektov predstavovali komplex indikátorov signalizujúcich zníženú schopnosť krajiny pri udržiavaní stability meny.

Vysoké úrokové sadzby a príbrzdzenie úverových aktivít tak boli v roku 1997 nevyhnutnou reakciou na pretrvávajúci deficit bežného účtu platobnej bilancie, ako aj na nekonzistentnosť pôsobenia menovej a fiskálnej politiky.

Na menový vývoj v roku 1997 vplývali menové opatrenia prijaté v druhej polovici roka 1996. Tieto boli zamerané na znižovanie deficitu obchodnej bilancie formou ovplyvňovania domáceho dopytu prostredníctvom úverových aktivít obchodných bánk. V roku 1997 sa uplatňovalo opatrenie NBS o devízovej pozícii bánk na menové účely, ako aj zmenený systém riadenia likvidity obchodných bánk. Takto sa podarilo výrazne znížiť dynamiku úverov do ekonomiky, ako aj udržať stabilný vývoj slovenskej koruny. V roku 1997 sa kurz slovenskej koruny (okrem májových turbulencií) pohyboval v rozsahu +0,9 až -2,4 % v rámci stanoveného fluktučného pásma. Opatrenie NBS o devízovej pozícii bánk na menové účely splnilo svoj zámer, najmä v oblasti zmiernenia dynamiky vývoja devízových úverov rezidentom, ktorých dynamika rastu sa zmiernila na 15,9 % v decembri 1997 oproti tempu rastu 31,7 % v roku 1996, resp. cez 100 % v priebehu roka 1996.

Medziročné tempo rastu M2 v rokoch 1996 a 1997

Peňažná zásoba, ako jeden z medzi ciel'ov menovej politiky, zaznamenala v roku 1997 spomalenie rastu, keď pri decembrovej hodnote 453,9 mld. Sk (vo fixnom výmennom kurze) dosiahla medziročnú zmenu 8,9 %, čo bolo v porovnaní so stanoveným menovým programom o 1,7 percentuálneho bodu menej. V priebehu roka 1997 tak poklesla miera rastu peňažného agregátu M2 v porovnaní s rokom 1996 takmer na polovicu. Vývoj M2 bol v roku 1997 ovplyvnený vývojom predovšetkým čistých domácich aktív, ktorých prírastok predstavoval 30,6 mld. Sk oproti 60,1 mld. Sk v priebehu roka 1996. Čisté zahraničné aktíva vzrástli v priebehu roka 1997 o 6,4 mld. Sk.

Zníženie tempa rastu menového agregátu M2 bolo v roku 1997 ovplyvnené predovšetkým výrazným spomalením dynamiky úverov podnikom a obyvateľstvu, ktorých medziročný absolútny prírastok predstavoval 8,1 mld. Sk v porovnaní s ich nárastom o 54,8 mld. Sk v roku 1996. V relatívnom vyjadrení poklesla miera rastu úverov podnikom a obyvateľstvu na medziročnej báze zo 17,9 % v decembri 1996 na 2,2 % v roku 1997. V tejto súvislosti sa podstatným zdrojom rastu hrubého domáceho produktu stali zahraničné zdroje. Zahraničná zadlženosť podnikovej sféry tak v priebehu roka 1997 vzrástla o 1,4 mld. USD na úroveň 5 mld. USD, čím sa zvýšila citlivosť podnikov na kurzové pohyby.

Čistý úver vládnomu sektoru vzrástol v priebehu roka 1997 o 28,9 mld. Sk a v porovnaní s predchádzajúcim rokom (nárast o 4,6 mld. Sk) dodával do ekonomiky výrazne väčší objem finančných prostriedkov, čím odčerpával zdroje obchodných bánk a zmenšoval priestor pre ich angažovanosť voči iným subjektom. Tak dochádzalo k vytlačaniu súkromných aktivít verejnými. Čistý úver vládnomu sektoru v roku 1997 dosiahol dynamikou rastu 40,4 % a na medziročnom absolútnom prírastku M2 sa podieľal 78 %, zatiaľ čo v roku 1996 to bolo iba 7,8 %. Úverové aktivity zmiernili svoj vplyv na prírastok M2 z 93,2 % v roku 1996 na 21,9 % v roku 1997. V hospodárení štátneho rozpočtu dochádzalo v roku 1997 k výraznej napätosti medzi príjmami a výdavkami. So zámerom plnenia plánovaného deficitu bola časť výdavkov v roku 1997 zadržaná a presunutá do nasledujúceho obdobia. Problematické bolo aj prefinancovanie deficitu štátneho rozpočtu z hľadiska nesúlady medzi dopytom štátneho rozpočtu a ponukou zdrojov na finančných trhoch, čo sa prejavilo vo výške požadovaných výnosov. Cena peňazí v priebehu roka rástla a v decembri 1997 dosiahla priemernú úroveň nákladov refinancovania štátu približne 25 %.

Nedostatok zdrojov bankového sektora na jednej strane a neakceptovanie vysokých požiadaviek na výnosy zo strany Ministerstva financií SR sa odrazilo v naplňaní stanoveného limitu pri nákupe štátnych pokladničných poukázok do portfólia centrálnej banky. Rastúce úrokové sadzby zo štátnych cenných papierov boli v poslednom štvrtroku 1997 ovplyvnené aj neistotou investorov ohľadne retroaktívneho zdaňovania výnosov zo štátnych pokladničných poukázok. V novembri 1997 došlo k uvoľneniu prístupu zahraničných investorov na trh krátkodobých cenných papierov, čo malo podporiť prefinancovanie deficitu štátneho rozpočtu a zároveň znížiť výnosy zo štátnych cenných papierov. Nerezidenti však neprejavili výraznejší záujem o nákup štátnych pokladničných poukázok, a to pravdepodobne aj z dôvodu ich dlhej doby splatnosti, ktorá zvyšuje pre krátkodobých investorov kurzové riziko.

Vo vývoji a dynamike rastu M2 sa v druhom polroku 1997 výrazne odrazil aj zmenený sezónny vývoj čistého úveru vláde ako aj ostatných čistých položiek.

Sezónny charakter vývoja čistého úveru vláde sa v roku 1997 v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi zmenil. V prvom polroku 1997 sa čistý úver vláde zhoršil o 6 mld. Sk, zatiaľ čo v rovnakom období roku 1996 došlo k zlepšeniu o 11 mld. Sk. V druhom polroku 1996 čistý úver vláde mierne rástol a v decembri 1996 došlo k výraznému medzimesačnému zhoršeniu o 11,7 mld. Sk, v roku 1997 to bolo iba o 3,7 mld. Sk. Zmena charakteru vývoja čistého úveru vláde, ako jedného zo zdrojov tvorby M2, ovplyvnila aj sezónnosť vývoja peňažného agregátu v priebehu roka, ale predovšetkým v decembri 1997. Vtedy bol podstatne miernejší prorastový vplyv čistého úveru vláde jedným z faktorov poklesu medziročného tempa rastu M2 z 11,3 % v novembri 1997 na 8,9 % v decembri.

Zníženie dynamiky rastu M2 v decembri 1997 bolo ovplyvnené aj vývojom ostatných čistých položiek, v rámci ktorých sa zmenil charakter vývoja výdavkov budúcich období. Tu sa kumulovali prostriedky na pripisovanie úrokov k 31. decembru. Snaha o zabezpečenie dostatku likvidity viedla obchodné banky k vytvoreniu vkladových produktov s vysokou úrokovou sadzbou a krátkou časovou viazanosťou. Tým došlo nielen k zmene štruktúry M2, ale aj k zmene charakteru pripisovania

úrokov, a to k ich rozloženiu v rámci roka, čím sa znížil ich objem jednorazovo pripísaný v decembri. Relatívne nižší prorastový vplyv ostatných čistých položiek v decembri 1997 v porovnaní s rokom 1996 tak tiež ovplyvnil dynamiku vývoja M2.

Zmenený spôsob správania sa vkladateľov sa prejavil v rastúcom trende krátkodobých terminovaných vkladov. Súčasne došlo k poklesu neterminovaných vkladov a prírastku obeživa mimo bánk, ktorého prírastok v roku 1997 o 5,2 mld. Sk bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom polovičný. Konkurenčné ponuky bánk v oblasti krátkodobých zdrojov boli dôsledkom snahy o získanie dodatočnej likvidity. Zároveň sa však výrazne zhoršovala časová štruktúra primárnych zdrojov bánk v prospech veľmi krátkodobých zdrojov, čo ešte zväčšilo rozdiel medzi krátkodobosťou zdrojov a potrebou dlhodobějších úverov.

V roku 1997 sa zmenil aj trend vývoja vkladov v cudzej mene na rastúci, pričom najväčší prírastok sa realizoval v júni 1997, čo bolo ovplyvnené najmä očakávaniami poklesu kurzu Sk. Vývoj vkladov v cudzej mene vyjadruje jednak vysokú citlivosť ekonomických subjektov na aktuálny vývoj v kurzovej oblasti a zároveň neistotu ohľadne budúceho vývoja kurzového režimu v Slovenskej republike.

Miera úspor obyvateľstva vyjadrená podielom prírastku nerealizovanej kúpnej sily na bežných príjmoch v priebehu celého roka postupne klesala na koncoročnú úroveň 7,3 %. Na prírastku nerealizovanej kúpnej sily v objeme 38,8 mld. Sk sa podieľali korunové vklady 89 %. Zvýšenie podielu korunových vkladov na nerealizovanej kúpnej sile obyvateľstva o desať percentuálnych bodov v porovnaní s rokom 1996 bolo spôsobené presúvaním hotovostných peňazí do krátkodobých výhodne úročených špeciálnych produktov obchodných bánk. V roku 1997 sa vplyvom devalvačných očakávaní presunula časť korunových zdrojov obyvateľstva do devízových, čím došlo k určitému skresleniu miery úspor. Pri zahrnutí aj devízových vkladov obyvateľstva do nerealizovanej kúpnej sily, by miera úspor predstavovala 8 %. Zníženie miery úspor oproti predchádzajúcemu roku o 1,2 percentuálneho bodu (resp. 0,6 percentuálneho bodu pri zahrnutí devízových vkladov obyvateľstva) bolo, pri klesajúcom podiele nerealizovanej kúpnej sily obyvateľstva (vrátane devízových vkladov) na HDP zo 7,1 % v roku 1996 na 6,5 % v roku 1997, ovplyvnené aj poklesom podielu bežných príjmov obyvateľstva na HDP z 82,4 % v roku 1996 na 80,8 % v roku 1997.

4.2. Štruktúra peňažnej zásoby

Peňažná zásoba M2 (vo fixnom devízovom kurze) vzrástla v priebehu roka 1997 o 37,0 mld. Sk a k ultimu roka dosiahla 453,9 mld. Sk. V rámci jednotlivých subagregátov sa na jej náraste podieľali výhradne kvázipeniaz, ktoré vzrástli o 44,8 mld. Sk. Peniaz M1 v priebehu roka naopak zaznamenali pokles o 7,8 mld. Sk. V porovnaní s rokom 1996, keď peňažná zásoba vzrástla o 59,2 mld. Sk sa jej absolútny prírastok v roku 1997 výrazne znížil. Vývoj medziročnej dynamiky peňažnej zásoby meranej agregátom M2 bol v priebehu roka charakterizovaný klesajúcim trendom a ku koncu decembra 1997 jej ročný rast predstavoval 8,9 %.

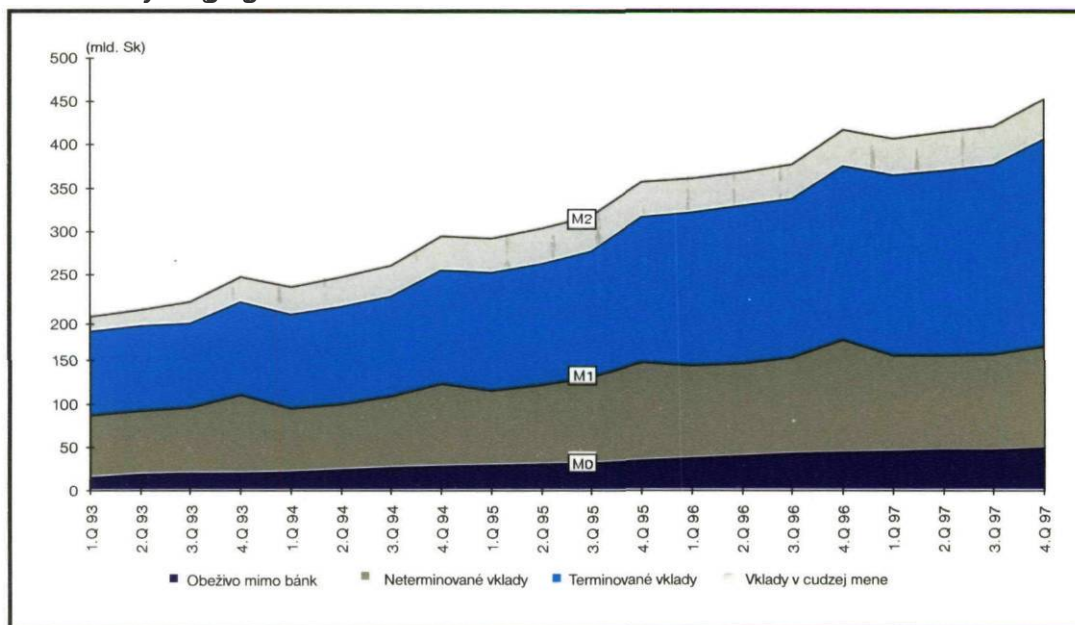
Obeživo mimo pokladníc bánk vzrástlo v roku 1997 o 5,2 mld. Sk. Emisia obeživa bola v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi charakterizovaná spomalením rastového trendu.

V porovnaní s vývojom v roku 1996, keď neterminované vklady vzrástli o 16,5 mld. Sk, došlo v roku 1997 k zmene ich vývojového trendu (pokles o 13,0 mld. Sk), ktorý bol výrazne ovplyvnený vysokými úrokovými mierami krátkodobých terminovaných vkladov, v ktorých sa realizovala rozhodujúca časť prírastku vkladov. Rozhodujúci vplyv na vývoj neterminovaných vkladov mali neterminované vklady podnikovej sféry (ich podiel na celkových neterminovaných vkladoch bol v roku 1997 v priemere približne 56 %), ktorých sezónnosť je podmienená termínmi platenia

záväzkov voči štátnemu rozpočtu. V sektore obyvateľstva neterminované vklady roku 1997 stagnovali, keď ich prírastok predstavoval 0,1 mld. Sk. V priebehu roka bol ich vývoj ovplyvnený termínmi výplat ročných a štvrtročných odmien, ako aj výškou úrokových mier krátkodobých terminovaných vkladov. Neterminované vklady poisťovní poklesli o 0,1 mld. Sk a v priebehu roka zaznamenali len nepatrné medzimesačné zmeny.

Terminované vklady (terminované a úsporné vklady) vzrástli o 39,2 mld. Sk a na ich prírastku sa najvýraznejšie podieľali terminované vklady obyvateľstva (nárast o 34,4 mld. Sk). V priebehu celého roka zaznamenávali terminované vklady obyvateľstva kladné mesačné prírastky, ktoré v júli, resp. septembri výraznejšie akcelerovali, čo súviselo so zvýšením krátkodobých úrokových sadzieb až na úroveň okolo 20 %. Najvyšší bol ich opakujúci sa sezónny prírastok v decembri z dôvodu pripisovania úrokov ku vkladom. Vývoj úrokových sadzieb do značnej miery ovplyvnil štruktúru a vývoj terminovaných vkladov obyvateľstva. Zatiaľ čo na začiatku roka tvorili vklady s terminovanosťou do 1 mesiaca len 0,5 % z terminovaných vkladov obyvateľstva, ku koncu roka to bolo už 13,7 % a ich prírastok sa na celkovom prírastku podieľal 70,6 %. Rok 1997 bol charakterizovaný trendom poklesu prírastku vkladov stavebného sporenia na prírastku terminovaných vkladov obyvateľstva. V roku 1996 tento podiel predstavoval takmer 40 %, v roku 1997 klesol na 22,5 %, pričom k najvýraznejšiemu poklesu tohto podielu došlo v 3. štvrtroku 1997. Terminované vklady podnikov vzrástli v roku 1997 o 6,4 mld. Sk. Ich najvýraznejší prírastok sa realizoval v januári. V ďalšom období medzimesačné prírastky kolísali a boli ovplyvnené aktuálnou potrebou, resp. prebytkom voľných prostriedkov (predovšetkým v súvislosti s plnením záväzkov voči štátnemu rozpočtu). Najviac podnikových prostriedkov bolo alokovaných do krátkodobých vkladov so splatnosťou do 1 mesiaca, ktorých podiel na celkových terminovaných vkladoch podnikov sa v priebehu roka 1997 zvýšil zo 40,0 % na 66,7 %. V tejto skupine sa realizovalo až 211 % prírastku podnikových terminovaných vkladov, keď takmer všetky ostatné skupiny vkladov podľa časovej viazanosti poklesli (najviac vklady do 3 mesiacov a do 1 roka). Terminované vklady poisťovní v priebehu roka 1997 mierne poklesli o 1,6 mld. Sk.

Rast menových agregátov

Vklady v cudzej mene zaznamenali prírastok o 5,6 mld. Sk, ktorého rozhodujúca časť sa zrealizovala v priebehu mesiacov jún až august, ako dôsledok tlaku na kurz slovenskej koruny. Na náraste vkladov v cudzej mene sa vo väčšej miere podieľali devízové vklady obyvateľstva, ktoré vzrástli o 4,1 mld. Sk a v priebehu celého roka

zaznamenávali kladné medzimesačné prírastky. Podnikové vklady zaznamenali v roku 1997 prírastok 1,5 mld. Sk a ich vývoj bol v porovnaní s vkladmi obyvateľstva odlišný. Od začiatku roka až do mája podnikové vklady (s výnimkou marca) klesali. V júni však ako reakcia na situáciu v devízovej oblasti zaznamenali medzimesačný prírastok až 3,0 mld. Sk. V ďalšom období sa spolu so stabilizáciou devízového trhu ich vývoj zmiernil. Pomerne výrazná reakcia devízových vkladov na ohrozenie kurzu slovenskej koruny na prelome mája a júna svedčí o existencii devalvačných očakávaní. Ako pozitívum však možno hodnotiť, že nedošlo k hromadnému presunu korunových prostriedkov do vkladov v cudzej mene a nákupu valút zo strany obyvateľstva. Svedčí to o efektívnosti a dôveryhodnosti menovej politiky tak vo vzťahu k obyvateľstvu, ako aj podnikom.

4.3. Vývoj úverových aktivít

Vývoj úverov v Sk a cudzej mene poskytnutých podnikateľskej sfére, obyvateľstvu, ústredným a miestnym orgánom na mimorozpočtové potreby obchodnými bankami a NBS (rezidentom a nerezidentom) bol v priebehu roka nerovnomerný (od prírastku 5,4 mld. Sk v marci a 4,4 mld. Sk v auguste, po pokles 4,9 mld. Sk v januári a 2,5 mld. Sk v júli). Tento vývoj odrážal celkové problémy vonkajšej a vnútornej nerovnováhy hospodárstva, likvidity obchodných bánk a situácie na medzibankovom peňažnom trhu. Zatiaľ čo vývoj medzimesačného prírastku korunových úverov bol značne rozkolísaný v rozmedzí od -3,9 mld. Sk po 4,8 mld. Sk, mesačné prírastky úverov v cudzej mene boli stabilné a pohybovali sa okolo 1 mld. Sk, s výnimkou júňového medzimesačného prírastku 3,1 mld. Sk, ktorý bol jeden z najvyšších od roku 1993 a poklesu v októbri o 1,6 mld. Sk.

Na celkovom prírastku úverov v objeme 14,5 mld. Sk od začiatku roka sa korunové úvery podieľali 24,1 % a úvery v cudzej mene 75,9 %. Celkový stav úverov ku koncu decembra bol 388,9 mld. Sk, z toho korunových 342,3 mld. Sk a úverov v cudzej mene 46,6 mld. Sk.

Pre vývoj úverov v roku 1997 bolo charakteristické, že prírastok korunových úverov sa realizoval v prevažnej miere v peňažníctve (3,0 mld. Sk), u obyvateľstva (2,6 mld. Sk) a živnostníkov (2,2 mld. Sk). Stav úverov nefinančných organizácií sa znížil o 5,3 mld. Sk. Značnú časť úverových zdrojov odčerpali verejný sektor na financovanie diaľnic a ďalších aktivít, v dôsledku čoho celkový ročný prírastok korunových úverov pre podnikateľskú sféru (rezidenti a nerezidenti), obyvateľstvo a mimorozpočtové potreby ústredných a miestnych orgánov bol iba 1,0%. V dôsledku obmedzenia korunových zdrojov využívali bonitné podnikateľské subjekty zahraničné zdroje s nižšou úrokovou sadzbou. Úvery v cudzej mene sa najmä počas druhého až štvrtého štvrtroka výrazne zvýšili a to celkovo od začiatku roka o 30,9 %. Na celkových úveroch sa však ku koncu roka podieľali iba 12 %.

V časovej štruktúre došlo k nepatrnému zvýšeniu podielu krátkodobých úverov na celkových úveroch o 1,5 bodu na 43,4 % a strednodobých úverov o 0,8 bodu na 22,3 %, zatiaľ čo podiel dlhodobých úverov sa znížil o 2,3 percentuálneho bodu. Prírastky celkových úverov smerovali do krátkodobých úverov (11,6 mld. Sk) a strednodobých úverov (6,2 mld. Sk). Dlhodobé úvery poklesli o 3,3 mld. Sk. Takéto smerovanie úverov nenapomáhalo riešenie štrukturálnej prestavby hospodárstva a zavádzanie moderných technológií a inováciu výroby.

Významnejšou mierou sa zvýšil podiel krátkodobých úverov v cudzej mene o 11,5 percentuálnych bodov, poklesol podiel strednodobých úverov o 7,2 bodu a dlhodobých úverov o 4,3 bodu na celkových úveroch v cudzej mene.

Odvetvová štruktúra úverov v priebehu roka vykazovala značnú stabilitu, zmeny podielov na celkových korunových úveroch sa pohybovali v rozmedzí od 0 do 1,1

percentuálneho bodu. Najväčší podiel na celkovom stave korunových úverov predstavoval spracovateľský priemysel 33,4%, z toho takmer polovicu (13,7%) tvorilo hutníctvo a strojárstvo, ďalej obchod, odbyt, pohostinstvo, ubytovanie 21,9 % (priemerné hodnoty za rok).

Štruktúra úverov v Sk a cudzej mene

	1.1.1997	31.12.1997
Úvery spolu	100,0	100,0
v tom		
krátkodobé úvery	41,9	43,4
strednodobé úvery	21,5	22,2
dlhodobé úvery	36,6	34,4

Z celkového objemu 272,5 mld. Sk čerpaných úverov smerovalo 94,3 % do podnikateľského sektora. Išlo však prevažne o krátkodobé úvery so splatnosťou do 3 mesiacov, čo v konečnom dôsledku znamenalo, že celkový stav úverov v uvedenom sektore sa znížil o 0,2 mld. Sk najmä zásluhou verejného podnikateľského sektora.

Z hľadiska účelového použitia čerpaných úverov predstavovali prevádzkové úvery 49,1 %. Na rozvojové programy smerovalo iba 9,7 % z celkového objemu čerpaných úverov v danom období, čo súviselo s ich časovou štruktúrou. V dôsledku relatívne nízkej úrokovej sadzby na úvery poskytované obyvateľstvu (10 % -12,5 %) sa ich objem udržiaval na rovnakej úrovni, avšak dopyt nebol plne uspokojený v dôsledku obmedzeného objemu prostriedkov určených na uvedené účely. Účelová štruktúra novoposkytnutých úverov nepodporovala dostatočne rozvojové zámery podnikateľskej sféry. Až 84,5 % nových úverov predstavovali úvery krátkodobé so splatnosťou do 1 roka, pričom mnohé veľké banky poskytovali najmä úvery so splatnosťou do troch mesiacov, ktoré bonitným klientom v priebehu roka obnovovali. Značný objem úverov predstavovali 1-dňové úvery poskytované na prevádzkové účely. Ďalšiu významnú položku predstavovali úvery poskytnuté na pokrytie starších úverov, ktoré klienti neboli schopní splácať, čo znižovalo reálny objem úverov použiteľný pre potreby konkrétnych rozvojových projektov.

4.4. Vývoj úrokových mier

Začiatkom roka sa výraznou mierou rozkolísali a značne zvýšili úrokové sadzby medzibankového peňažného trhu (najmä v máji a júni 1997), čo v konečnom dôsledku ovplyvnilo klientské úrokové miery. Vysoké úrokové sadzby ovplyvňoval i vysoký podiel rizikových pohľadávok, ktoré sú koncentrované vo veľkých bankách, pričom tieto banky určovali v podstate celkovú úrokovú politiku. V priebehu 3. a 4. štvrťroka sa úrokové sadzby z novoposkytnutých úverov do určitej miery ustálili, avšak na pomerne vysokej úrovni, oscilujúcej okolo 20 %.

Priemerná úroková miera zo stavu úverov sa zvýšila oproti decembru 1996 o 3 percentuálne body, pričom ju ovplyvňovali i ďalšie faktory, ako je podiel úverov podľa časovej viazanosti, štruktúra klientov a účelová štruktúra úverov. Výrazne sa zvýšila priemerná úroková sadzba z krátkodobých úverov o 6,05 bodu na 19,91 %, kde sa zmena ekonomických a ďalších faktorov prejavila takmer okamžite. Priemerná úroková miera zo strednodobých úverov sa zvýšila o 1,13 bodu na 16,41 % a z dlhodobých úverov o 0,54 bodu na 11,9 %, pričom tieto boli stále ovplyvňované úvermi z minulosti, ktoré boli poskytnuté za pevné a nízke úrokové sadzby.

Obchodné banky v priebehu roka 1997 vyhlásili zvýšenie úrokových sadzieb najmä na krátkodobé úvery začiatkom roka o 1 až 3 body, ďalšie v apríli o 1,5 bodu, v júli o 1,25 až 2 body a v novembri o 1 až 4 body. Skutočné zvýšenie ceny novoposkytnutých úverov oproti decembru 1996 predstavovalo 7,47 bodu na 20,92%. Vzhľadom na rozhodujúci podiel krátkodobých úverov (84,5 %) ich priemerná úroková sadzba 21,60 % ovplyvňovala vývoj celkovej priemernej úrokovej sadzby

z čerpaných úverov. Krátkodobé úrokové sadzby z novoposkytnutých úverov v značnej miere kopírovali zmeny sadzieb na medzibankovom peňažnom trhu. Zvýšenie úrokových sadzieb zo strednodobých a dlhodobých čerpaných úverov sa prejavilo ich zvýšením v decembri 1997 oproti decembru 1996 na 16,30 % (o 3,25 bodu), resp. na 15,4 % (o 1,72 bodu). Naďalej pokračoval inverzný vývoj úrokových sadzieb.

Vývoj priemerných úrokových mier podľa účelu použitia úverov sa vyznačoval výraznými zmenami v priebehu roka najmä z prevádzkových úverov, ktoré sa pohybovali na úrovni 15,4% až 21,4%, ďalej z rozvojových úverov, kde sa úroková sadzba pohybovala v rozmedzí 13,9% až 19,1 %, z bežných úverov 15,6% až 24,6 % a z kontokorentných úverov 14,3 % až 26,0 %. Priemerná úroková sadzba zo spotrebných úverov poskytnutých obyvateľstvu sa pohybovala v rozmedzí 7,8 % až 11,6%.

Reálne úrokové sadzby na novoposkytnuté úvery sa v priebehu roka zvýšili o 6,6 bodu na 16,53 % (vo vyjadrení cenami priemyselných výrobcov), z toho na krátkodobé úvery o 6,9 bodu na 17,2 %.

Obchodné banky vyhlásili začiatkom roka vyššie úrokové sadzby na vklady o 1 až 1,5 bodu, ďalšie v júli a auguste o 1 až 2 body a v novembri o 1,5 až 6 bodov, predovšetkým na krátkodobé terminované vklady.

Prejavilo sa to zvýšením skutočnej priemernej úrokovej miery z korunových vkladov v decembri 1997 oproti decembru 1996 o 2,51 bodu na 8,69 %. Obchodné banky v snahe o rýchle získanie krátkodobých korunových zdrojov výrazným spôsobom zvyšovali úrokové miery najmä z vkladov do 3 mesiacov o 6,2 až 7,6 bodu, pričom zvýhodňovali vklady nad 100 tis. Sk. Celkové zvýšenie terminovaných vkladov o 37,4 mld. Sk sa plne sústredilo do vkladov mesačných a sedemdnových. Vzhľadom na značnú vonkajšiu a vnútornú nerovnováhu hospodárstva nevytvárali obchodné banky dostatočné stimulačné prostredie na zvyšovanie najmä dlhodobých vkladov, čo sa prejavilo nezáujmom obyvateľstva o dlhodobé vklady (s výnimkou stavebného sporenia, kde bolo v decembri sústredených 29,7 mld. Sk. Ide o špecifickú formu vkladov, ktorá spolu so štátnou prémieou a možnosťou získať výhodnú pôžičku je pre obyvateľstvo atraktívna). Zvyšok dlhodobých vkladov v objeme 3,4 mld. Sk sa v priebehu obdobia v podstate udržiaval na rovnakej úrovni (išlo najmä o vkladové listy). Obchodné banky v prevažnej miere uplatňovali pri vkladoch do 1 roka pohyblivú úrokovú sadzbu, pri vkladoch nad 1 rok pevnú úrokovú sadzbu.

Skutočné úrokové sadzby z neterminovaných vkladov sa oproti decembru 1996 zvýšili o 0,63 bodu na 3,5%, z terminovaných vkladov o 2,99 bodu na 11,62%. Z terminovaných vkladov sa výrazne zvýšila priemerná úroková miera z vkladov do 7 dní o 7,59 bodu, z vkladov do 1 mesiaca o 7,38 bodu a z vkladov do troch mesiacov o 6,15 bodu. Priemerná úroková miera z terminovaných vkladov do 7 dní bola výrazne ovplyvňovaná vývojom úrokových sadzieb na medzibankovom peňažnom trhu (korelačný koeficient vykazoval hodnotu 0,99).

Reálna úroková miera z ročných vkladov (4,79%) sa v decembri 1997 oproti decembru 1996 zvýšila o 0,6 bodu v dôsledku vyššieho zvýšenia nominálnej úrokovej miery z ročných vkladov (o 1,6 percentuálneho bodu), ako ročnej miery inflácie (o 1 percentuálny bod).

4.5. Realizácia menovej politiky

Realizácia menovej politiky NBS sa uskutočňovala v súlade s Menovým programom NBS na rok 1997, ktorého zámerom bolo prostredníctvom zmiernenia zahraničnoobchodnej nerovnováhy podporiť vonkajšiu stabilitu meny ako nevyhnutnú podmienku priaznivého vývoja inflácie (a vice versa).

Cieľom výkonu menovej politiky v roku 1997 bolo pôsobiť na dynamiku domáceho dopytu prostredníctvom ovplyvňovania úverových aktivít bánk formou kvantitatívneho riadenia ich likvidity. V priebehu roka 1997 bolo dosahovanie tohto cieľa komplikované problematickým prefinancovaním deficitu štátneho rozpočtu zo strany obchodných bánk, čím došlo k zvýšeniu angažovanosti NBS v nákupoch štátnych pokladničných poukážok do svojho portfólia. NBS prihliadala pri výkone menovej politiky aj k plánovaným emisiám štátnych cenných papierov, čo ovplyvňovalo jej realizáciu v smere dodávania likvidity do bankového sektora. Menová politika NBS bola výrazne ovplyvnená útokom na menu v máji 1997, keď s cieľom zabrániť znehodnoteniu meny, reagovala dočasným zastavením refinancovania bankového sektora.

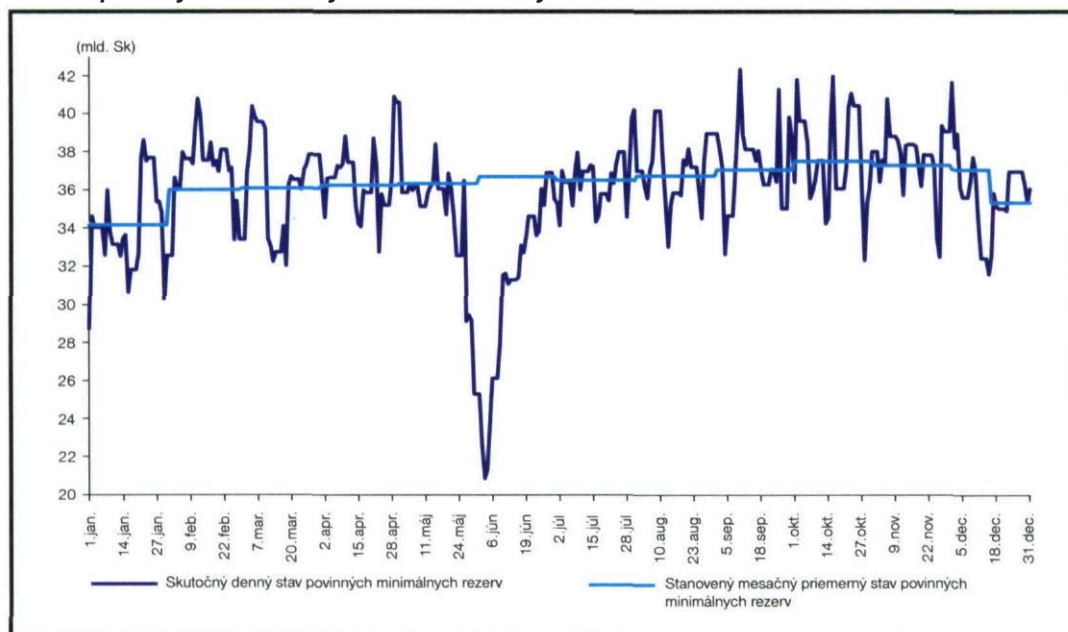
Vývoj oficiálneho kurzu Sk, kótovaného NBS, sa v priebehu mája znehodnotil o 0,07 %, avšak vývoj kurzu obchodných bánk sa v niektorých dňoch pohyboval na hranici devalvačnej časti fluktuálneho pásma. Vplyvom zamieňania korunovej likvidity za devízovú nerezidentskými a aj domácimi bankovými a nebankovými subjektami vznikol nedostatok korunovej likvidity v obchodných bankách. Zámerom a stratégiou centrálnej banky v tomto období bolo udržiavať stabilitu kurzu Sk a tomuto cieľu podriadila primerane i realizovanie menovej politiky v tomto období, hlavne prostredníctvom obmedzovania refinancovania.

Obchodné banky začali zvyšovať úrokové sadzby a následne prestali kótovať úrokové sadzby nerezidentom, aby zabránili ďalšiemu odčerpávaniu svojich korunových zdrojov pri predajoch devízových prostriedkov nerezidentom. Po upokojení situácie na medzibankovom trhu začala NBS dopĺňať korunovú likviditu prostredníctvom refinančných operácií, čím došlo k zvýšeniu jej menovopolitických faktorov v priebehu júna 1997 oproti predchádzajúcemu mesiacu o 11 mld. Sk. Tlak na devízové rezervy NBS bol v tomto období závislý od korunovej likvidity obchodných bánk, od objemu výberu nerezidentských úložiek z bankového sektora, od nákupu devízových prostriedkov obyvateľstvom a bol ovplyvnený aj urýchlenním platieb do zahraničia a pozdržaním inkás zo zahraničia podnikateľskými subjektmi. Útok na menu koncom mája 1997 bol teda vyvolaný kombináciou faktorov, z ktorých najväčšiu váhu však nemôžeme pripisovať výlučne priamym špekuláciám zahraničných investorov. Väčšinový podiel na vzniknutej situácii mali domáce bankové aj nebankové subjekty (vrátane obyvateľstva).

Vysoké úrokové sadzby, ktoré prekračovali hranicu 20 %, pretrvávali až do konca roka, aj napriek bezproblémovému plneniu povinných minimálnych rezerv bankového sektora od druhej júlovej periódy. Na výšku ceny peňazí vplýval v druhom polroku 1997, okrem neistoty obchodných bánk ohľadne celkového postoja NBS k refinancovaniu obchodných bánk, najmä rastúci dopyt štátneho rozpočtu po finančných zdrojoch, kde sa v druhom polroku kumulovali a prekryvali emisie tak štátnych pokladničných poukážok na financovanie nového dlhu štátneho rozpočtu, ako aj štátnych dlhopisov, ktorými sa prefinancoval starý dlh.

Likvidita obchodných bánk bola výrazne ovplyvňovaná čistými zahraničnými aktivitami NBS, ktoré po doplnení rezerv NBS po májovom útoku vzrástli v priebehu roka v priemernom vyjadrení o 4,1 mld. Sk. Ich nárast bol ovplyvnený vývojom obchodov na devízovom fixingu, kde obchodné banky predávali devízové zdroje NBS, čo im dopĺňalo korunovú likviditu. Znižovanie prostriedkov štátnych fondov a štátneho rozpočtu na vkladových účtoch v NBS v priemere o 2,8 mld. Sk takisto priaznivo ovplyvnilo likviditu obchodných bánk aj napriek vysokému tlaku na zdroje bankového sektora. Tento priaznivý vplyv verejného sektora na likviditu bánk bol ovplyvnený aj emitovaním časti krátkodobých štátnych pokladničných poukážok do portfólia NBS, čo predstavovalo inú formu refinancovania obchodných bánk. Dodávanie likvidity sa uskutočňovalo prostredníctvom operácií NBS, tak zvýšením objemu zmenkových obchodov na reeskont zmeniek, ako aj prostredníctvom nákupu štátnych cenných papierov NBS od obchodných bánk.

Plnenie povinných minimálnych rezerv bankovým sektorom v roku 1997

Tvorba povinných minimálnych rezerv, ktorá bola bankám stanovená ako minimálna úroveň likvidity v bankovom sektore, mala v priebehu roka 1997 nestabilný vývoj. Najviac problémovým z hľadiska plnenia PMR bolo obdobie od druhej periódy mája do prvej júlovej periódy. V danom období sa nedostatočné rezervy v bankovom sektore dostali krátkodobo až na úroveň 15 mld. Sk. Konkrétne išlo o prvú periódu v júni 1997.

Priemerné nadbytočné rezervy sa v jednotlivých periódach pohybovali od 2,8 mld. Sk až po nedostatočné rezervy v objeme 4,3 mld. Sk. Detailnejšie údaje týkajúce sa plnenia minimálnych rezerv sú v tabuľke.

Vývoj povinných minimálnych rezerv v roku 1997

(v mld. Sk a v%)

	Stanovené PMR	Skutočné PMR	Plnenie v 1. perióde		Plnenie v 2. perióde	
			priemer	% plnenia	priemer	% plnenia
január	34,23	34,10	33,38	97,50	34,69	101,35
február	36,08	37,05	37,21	103,14	36,87	102,20
marec	36,16	36,37	36,34	100,50	36,39	100,63
apríl	36,33	36,60	36,73	101,11	36,48	100,41
máj	36,41	34,53	36,41	99,99	32,76	89,96
jún	36,76	30,99	27,28	74,21	34,71	94,42
júl	36,58	36,69	36,55	99,91	36,81	100,63
august	36,82	37,19	37,06	100,65	37,32	101,38
september	37,13	37,33	37,46	100,88	37,21	100,21
október	37,57	37,77	37,72	100,39	37,82	100,67
november	37,36	37,85	38,21	102,28	37,49	100,35
december ^{1/}	37,14	35,83	35,83	96,45	-	-
december ^{2/}	35,41	35,88	-	-	35,88	101,34

1/ stanovené PMR aj s IRB

2/ stanovené PMR bez IRB, po zavedení nútenej správy dňa 19.12.1997

V súvislosti s nedostatočnou likviditou v bankovom sektore v mesiacoch máj až júl 1997 a v súvislosti s vývojom na domácom peňažnom trhu boli poskytnuté tri lombardná úvery v sume 4,9 mld. Sk.

Reeskont zmeniek, ktorý realizovala Národná banka Slovenska s obchodnými bankami ako jeden z refinančných tokov, bol v priebehu minulého roka dvakrát zvýšený. V septembri 1997 zvýšila Národná banka Slovenska zmenkový rámec z 1,5 mld. Sk na 2,0 mld. Sk v záujme podpory nákupu poľnohospodárskej úrody roku 1997 v preferovaných komoditách. Ďalšiu úpravu zmenkového rámca vykonala

Národná banka Slovenska v novembri. Zvýšila reeskont polhohospodárskych zmeniek z 2,0 mld. Sk na 3,0 mld. Sk pri súčasnom zastavení eskontu exportných zmeniek, pretože podporou exportných aktivít sa zaoberali na tento účel vytvorené špeciálne organizácie, predovšetkým EXIMBANKA SR.

V roku 1997 sa v priemere zvýšil objem emitovaného obeživa asi o 6 mld. Sk, čo pôsobilo na odčerpanie likvidity bánk. V porovnaní s rokom 1996 bol však prírastok obeživa menej ako polovičný, čo mohlo byť ovplyvnené nárastom nákladov obyvateľstva a podnikov z držby neúročeného obeživa a presunov časti hotovosti do výhodne úročených krátkodobých terminovaných vkladov. Z dôvodu potreby likvidity znižovali aj obchodné banky stav hotovosti v pokladniciach, čo sa tiež prejavilo v nižšej potrebe emitovaného obeživa.

Charakter menovej politiky vyplýval z nevyhnutnosti korekcie nepriaznivej štruktúry vývoja hrubého domáceho produktu, kde dominoval domáci dopyt uspokojovaný zahraničnou ponukou. Prejavom tejto situácie bol vysoký deficit zahraničnoobchodnej bilancie Slovenskej republiky najmä v roku 1996. Samotný výkon menovej politiky bol ovplyvnený predovšetkým charakterom celej národohospodárskej politiky, ktorá pri expanzii verejného sektora predurčovala "policy mix", t.j. korekciu, resp. vzájomné doplnenie sa jednej politiky druhou (fiskálnej politiky menovou politikou). Prirodzene, májová situácia na devízovom trhu ovplyvnila aj realizáciu menovej politiky počas zostávajúceho obdobia roka. Platné inštrumentárium menovej politiky NBS umožnilo v danom období odolať devalvačným tlakom a očakávaniam ekonomických subjektov tak domácich, ako aj zahraničných.

4.6. Nástroje menovej politiky

1. Úroková politika

- a) od 13. januára 1996
diskontná sadzba = 8,8 %
- b) od 17. júla 1996
lombardná sadzba = 15,0 %.

2. Povinné minimálne rezervy

- a) S účinnosťou od 1. augusta 1996 sa zjednotil výpočet tvorby povinných minimálnych rezerv na jednotnú sadzbu vo výške 9 % bez rozdielu v terminovanosti primárnych vkladov v obchodných bankách, s výnimkou stavebných sporiťelní, ktorým sa stanovila sadzba tvorby PMR vo výške 3 %. Zároveň sa PMR úročia vo výške 1,5 %, maximálne do výšky stanovených PMR.
- b) S účinnosťou od 1. januára 1997 sa tvoria povinné minimálne rezervy aj z objemu neplnenia záväzného koeficientu devízovej pozície na menové účely, a to vo výške 9 % (neúročené) a z emisií hypotekárnych záložných listov a komunálnych obligácií vo výške 3 %.

3. Systém refinancovania

Refinancovanie komerčných bánk sa uskutočňuje nasledujúcimi spôsobmi:

- a) redistribučný úver
 - klasický - úroková sadzba = 9,5 %,
 - zvýhodnený - úroková sadzba = 7,5 %,
- b) lombardný úver - úver založený štátnymi cennými papiermi, za lombardnú úrokovú sadzbu,
- c) zmenkové obchody - sadzba reeskontu zhodná s diskontnou sadzbou, do tohto druhu refinancovania bol zahrnutý eskont zmeniek na podporu exportu

- a reeskont polnohospodárskych zmeniek; s účinnosťou od 17.11.1997 zrušila NBS eskont zmeniek na podporu exportu,
- d) operácie na voľnom trhu.

4. Štátne pokladničné poukázky

- a) operatívny nástroj financovania deficitu štátneho rozpočtu
- b) nástroj riadenia likvidity obchodných bánk prostredníctvom
- sekundárnych nákupov a predajov
 - REPO obchodov (dohoda o spätnom odkúpení).

5. Pokladničné poukázky NBS

- operatívny nástroj centrálnej banky na riadenie likvidity komerčných bánk pri spôsobe obchodovania obdobnom ako pre štátne pokladničné poukázky.

6. Kurzová a devízová politika

- a) menový koš Sk

mena	USD	DEM
váha	40 %	60 %
kurz Sk	31,209	20,227

absolútna definícia menového kosa
 $1 \text{ IDX} = 0,012817 \text{ USD} + 0,029663 \text{ DEM}$

- b) vyhodnotenie menového koša Sk

- Obrat devízových inkás a platieb za platobné tituly skupiny 1 až 6 v konvertibilných menách (bez ostatných konvertibilných mien, t.j. českej koruny a maďarského forintu) za obdobie január až december 1997 dosiahol objem 702,8 mld. Sk. Priemerný mesačný obrat (58,6 mld. Sk) vzrástol oproti roku 1996 o 10,2 %. Pasívne saldo devízových inkás a platieb dosiahlo za rok 1997 výšku 37,5 mld. Sk. Na obrate sa rozhodujúcou mierou podieľali DEM (41,6 %) a USD (36,3 %). Podiel ostatných európskych mien, korelujúcich s vývojom kurzu DEM, predstavoval 20,1 %, čo spolu s DEM tvorilo 61,7 % celkového obratu. Podiel neeurópskych mien a GBP bol 2,0 %, čo spolu s USD znamenalo 38,3 % celkového obratu.
- Obrat devízových inkás a platieb vrátane ostatných konvertibilných mien (predovšetkým CZK) za január až december 1997 dosiahol objem 794,4 mld. Sk. Pasívne saldo devízových inkás a platieb dosiahlo za toto obdobie výšku 77,4 mld. Sk. Vysoký podiel českej koruny na uvedenom obrate (91,0 mld. Sk, resp. 11,5 %) a jeho zahrnutie do celkového obratu (prepočet podľa pôvodného menového koša CZK, t.j. 65 % DEM a 35 % USD) zmenil štruktúru celkového obratu v prospech mien korelovaných s DEM na 62,1 % a zároveň znížil podiel USD na 37,9 %.

- c) nominálny výmenný kurz Sk

- Nominálny kurz slovenskej koruny voči košu mien sa v priebehu roka 1997 znehodnotil oproti 31. decembru 1996 o 0,55 %, keď k 31. decembru 1997 dosiahol úroveň 2,30 % v devalvačnom pásme. Menová štruktúra inkás a platieb za tovary a služby v uvedenom období zodpovedala štruktúre menového koša slovenskej koruny, t.j. 60 % DEM a 40 % USD. Vývoj oficiálneho kurzu Sk, kótovaného a stanovovaného NBS, závisí od vývoja krížových kurzov DEM a USD na svetových trhoch, od vývoja ponuky a dopytu po devízových prostriedkoch, vyjadreného saldom na devízovom fixingu NBS, ako aj od politiky a zámerov centrálnej banky.

d) reálny výmenný efektívny kurz Sk

- Reálny efektívny výmenný kurz slovenskej koruny vypočítaný na báze indexu spotrebiteľských cien za osem obchodných partnerov s výrazným podielom na obrate zahraničného obchodu SR (USA, Veľká Británia, Rakúsko, Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Holandsko a Švajčiarsko) sa v priebehu roka 1997 zhodnotil o 9,3 percentuálnych bodov. Za deväť obchodných partnerov, po zahrnutí Českej republiky, sa zhodnotil o 10,3 percentuálnych bodov.
- Reálny efektívny výmenný kurz slovenskej koruny vypočítaný na báze indexu cien výrobcov, za osem obchodných partnerov s výrazným podielom na obrate zahraničného obchodu SR sa v priebehu roka 1997 zhodnotil o 7,2 percentuálnych bodov. Za deväť obchodných partnerov, po zahrnutí Českej republiky, sa zhodnotil o 10,7 percentuálnych bodov.

e) riadenie devízovej pozície obchodných bánk

- Obchodné banky majú voľný prístup na devízový fixing NBS a nákupom alebo predajom peňažných prostriedkov v cudzej mene na devízovom fixingu si môžu dorovnať svoju devízovú pozíciu. V deň nákupu cudzej meny na devízovom fixingu však pomer devízových aktív k devízovým pasívam nesmie prekročiť hodnotu 1,05.
- Devízová pozícia bánk na menové účely. Koeficient devízovej pozície na menové účely sa počíta ako podiel devízových aktív nerezidentov k súčtu pasív v slovenských korunách nerezidentov - bánk a devízových pasív spolu, znížených o kapitál v cudzej mene. Prvý záväzný koeficient bol stanovený na 0,65 a banky ho museli dosiahnuť k 31. decembru 1996.

$$\text{výpočet devízovej pozície (DPMÚ)} \quad DPMÚ = \frac{DAN}{DP + PvSkN - K}$$

DAN - devízové aktíva nerezidenti
DP - devízové pasíva spolu
PvSkN - pasíva v slovenských korunách nerezidenti
K - kapitál a nesplatený kapitál v zahraničnej mene

záväzný koeficient DPMÚ:

- od 31.12.1996 vrátane najmenej 0,65,
- od 31. 3.1997 vrátane najmenej 0,70,
- od 30.6.1997 vrátane najmenej 0,80,

sankcie za neplnenie záväzného koeficientu DPMÚ:

9 % z objemu neplnenia záväzného koeficientu DPMÚ.

periódasledovania koeficientu DPMÚ:

do 10.7.1997 sa koeficient DPMÚ vypočítaval z priemerných údajov 2. a 3. dekády mesiaca N-2 a z 1. dekády mesiaca N-1 Dekádneho prehľadu aktív a pasív V(NBS) 6-36. Vzhľadom na to, že banky, predovšetkým pobočky za hraničných bánk, obchádzali Opatrenie navýšovaním DAN a devízových pasív voči nerezidentom (DPN) len k ultimu dekáde, prijala NBS opatrenie, na základe ktorého sa DPMÚ sleduje, s účinnosťou od 16. 7. 1997, na denne báze.

f) fluktuácia kurzu

- Kurzy devíz na devízovom fixingu ovplyvňuje NBS pomocou kurzu IDX/Sk ktorý reprezentuje vplyv dopytu a ponuky zo strany obchodných bánk. Kurz IDX/Sk sa pohybuje v rámci fluktuačného pásma $\pm 7\%$, platného od 1.1.1997 a podlieha rozhodnutiu Aukčného výboru NBS. Východisková úroveň jednotky IDX pre rok 1997 bola 1,0175 a k ultimu roka dosiahla 1,0230. V priebehu roka 1997 dosiahla maximálna úroveň jednotky IDX 0,989 (7.2.1997) a minimálna úroveň 1,024(3.12.1997).

4.7. Menový kalendár

Január

- Vyhláška č. 16 MF SR a NBS o registri hypoték a činnosti hypotekárneho správcu.

Február

- Pravidelná návšteva ratingovej agentúry JBRI, bez zmeny ratingu BBB-.
- Zákon zo 6.2.1997 o ochrane pred dumpingom pri dovoze tovaru s účinnosťou od **1. júla** 1997.

Marec

- Zákon č. 80/1997 Z.z. o Exportno-importnej banke Slovenskej republiky s účinnosťou od 1. júla 1997.

Apríl

- NBS zaslala vyplnený Dotazník o Slovensku - aktualizáciu informácií pre posúdenie prihlášky SR na členstvo v Európskej únii.
- NBS vydala opatrenie, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie NBS č. 1 z 21.12.1995, ktorým sa ustanovuje minimálna výška likvidných prostriedkov.
- Ministerstvo hospodárstva SR vydalo vyhlášku o zavedení dovozných depozit.

Máj

- Banková rada NBS schválila Konkretizáciu Menového programu NBS na rok 1997 a Správu o menovom vývoji v SR za rok 1996.
- Vplyvom nestability na svetových finančných trhoch zaznamenala aj slovenská koruna tlak na pokles kurzu. Súbor opatrení prijatý NBS zabránil jej znehodnoteniu. V tejto súvislosti prestali slovenské komerčné banky dočasne kótovať BRIBOR.
- Národná banka Slovenska vydala Opatrenie č. 5 zo dňa 16. mája 1997 o kapitálovej primeranosti bánk s účinnosťou od 30. júna 1997.

Jún

- Ratingová agentúra Standard and Poor's potvrdila vysokú úveryšnosť Slovenskej republiky. V stupnici medzi najvyššou známkou AAA a najnižšou D priznala dlhodobému zahraničnému dlhu v SR BBB mínus a vnútornému dlhu A.
- NBS poskytla prvú licenciu na uskutočňovanie hypotekárnych činností pre VÚB, a.s.
- NBS prijala s účinnosťou od 1.7.1997 opatrenie č. 3, ktorým sa mení a dopĺňa opatrenie NBS z 24.10.1996 o devízovej pozícii bánk na menové účely a opatrenie č. 4, ktorým sa mení opatrenie NBS č. 15 z 22.11.1996, ktorým sa ustanovuje predkladanie výkazov bankami a pobočkami zahraničných bánk NBS.
- Opatrenie o riadení likvidity z roku 1994 bolo novelizované Opatrením č. 7 zo dňa 23. júna 1997 o pravidlách likvidity bánk s účinnosťou od 31. augusta 1997.

Júl

- NR SR schválila zákon o revitalizácii podnikov, zákon o ochranných opatreniach pri dovoze a novelu zákona o cenných papieroch, ktorá liberalizuje obchodovanie so zahraničnými cennými papiermi v SR.
- NR SR schválila novelu zákona o spotrebnej dani z uhlíkovodíkových palív a mazív. Novelou sa zvyšujú sadzby spotrebnej dane.
- Vláda SR rozhodla o emisii eurobondov v hodnote 250 mil. USD. Emitentom je Ministerstvo financií SR a hlavným manažérom emisie Nomura. Japonská investičná spoločnosť zároveň poskytla Slovensku pôžičku 70 mil. USD na začatie činnosti EXIMBANKY SR.
- 21.7. nadobudla účinnosť vyhláška Ministerstva financií SR, ktorou sa zavádza sedempercentná dovozná prirážka. Zároveň sa zrušili dovozné depozitá.

August

- Banková rada NBS schválila návrh úverovej zmluvy Two Step Loan III. medzi EXIM Bank of Japan a NBS. Úverová linka vo výške 20 mld. JPY s dobou splatnosti 13 rokov je určená na podporu malého a stredného podnikania.

September

- Zmluvu o dlhodobom syndikovanom úvere vo výške 120 mil. USD na financovanie výstavby diaľnic na Slovensku podpísali predstavitelia Ministerstva financií SR a piatich zahraničných bánk.
- NR SR schválila novelu zákona o mzde, odmene za pracovnú pohotovosť a o priemernom zárobku. Novela umožňuje reguláciu miezd v podnikoch, kde rast miezd predbieha rast produktivity práce.
- NBS schválila žiadosť Ministerstva pôdohospodárstva SR na zvýšenie limitu pre zmenkové obchody z 1,5 mld. na 2 mld. Sk.
- Nadobudlo účinnosť Opatrenie NBS, ktorým sa mení opatrenie NBS č. 1 z 21. decembra 1995, ktorým sa ustanovuje minimálna výška likvidných prostriedkov.

Október

- Národná banka Slovenska a sprostredkovateľské banky (Všeobecná úverová banka, a.s., Poľhobanka, a.s., Tatra banka, a.s., Istrobanka, a.s., Poštová banka, a.s. a Priemyselná banka, a.s.) podpísali rámcové úverové zmluvy k realizácii tretej úverovej linky Two Step Loan od EXIM Bank of Japan.
- 16.10. sa po prvý raz od májového útoku na slovenskú korunu opäť kótovala oficiálna úroková sadzba BRIBOR.

November

- Misia Medzinárodného menového fondu (MMF) navštívila Slovensko v období od 28. 10. do 12. 11. 1997 v súvislosti s uskutočnením konzultácií podľa článku IV Článkov dohody MMF s vládou Slovenskej republiky.
- Ratingová agentúra IBCA potvrdila doterajší rating SR na úrovni BBB-.
- NBS vydala opatrenie č. 11 z 28. novembra 1997 o obmedzeniach pre nebezpečné devízové pozície bánk s účinnosťou od 1.1.1998.

December

- Národná banka Slovenska zaviedla 19.12. v IRB nútenú správu.
- V súvislosti s novelizáciou Zákona o štátnom rozpočte na rok 1997 bolo z účtov vedených v NBS odpísané pasívum z delenia bilancie ŠBČS.
- Banková rada NBS schválila Menový program NBS na rok 1998.
- NBS poskytla licencie na uskutočňovanie hypotekárnych činností pre Slovenskú sporiteľňu, a.s., a HYPO-BANK, a.s.

5. FINANČNÉ TRHY

5.1. Peňažný trh

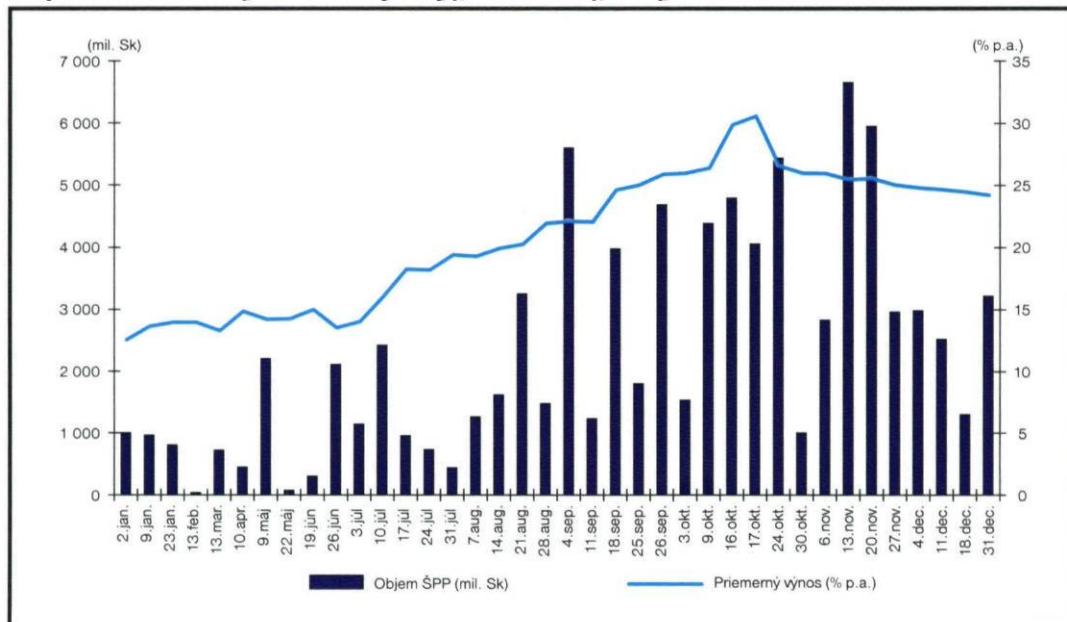
5.1.1. Primárny trh štátnych pokladničných poukázok

V priebehu roka 1997 vypisovalo Ministerstvo financií SR aukcie štátnych pokladničných poukázok (ŠPP) v súlade s harmonogramom emisií štátnych cenných papierov. Okrem toho MF SR v 2. polroku 4-krát operatívne rozhodlo o vypísaní aukcie štátnych pokladničných poukázok. Spolu bolo vypísaných 51 aukcií.

V roku 1997 bolo na trhu krátkodobých cenných papierov umiestnených 38 emisií ŠPP (aukčným spôsobom) so splatnosťou 21 až 315 dní v celkovej sume 88,813 mld. Sk, čo bola suma o 2,345 mld. Sk viac ako v roku 1996. Priemerná suma na jednu realizovanú emisiu bola 2,337 mld. Sk, čo je v porovnaní s predchádzajúcim obdobím o 0,065 mld. Sk menej. Pozitívne možno oproti minulému roku hodnotiť štvrtročné zostavovanie harmonogramu aukcií štátnych cenných papierov. Pozitívom bola tiež väčšia variabilita dĺžok splatností a ich rozmiestnenie v jednotlivých obdobiach. V porovnaní s rokom 1996 sa emitovali okrem 1-, 3- a 9-mesačných ŠPP aj 2-, 6-, 7-, 8-, 10- a 11-mesačné.

Primárny predaj v aukciách ŠPP sa uskutočňoval tzv. americkou formou pridelovania (s výnimkou jednej aukcie v októbri, ktorá bola predaná formou tzv. holandskej aukcie) s vopred neoznamovaným emisným objemom a nelimitovanou maximálnou úrokovou sadzbou. Priemerná úroková sadzba aukcií ŠPP dosiahla 23,54 % p.a. pri minimálnom priemernom výnose 12,549 % p.a. a maximálnom priemernom výnose 30,617 % p.a.

Objem emisií ŠPP a priemerné výnosy primárneho predaja v roku 1997

Z 51 vypísaných aukcií pri jedenástich emitent (MF SR) neakceptoval žiadnu z predložených ponúk. Neúspešnými aukciami sa vyznačoval najmä 1. polrok, keď sa dôsledok vývoja likvidity bankového sektora prejavil nízkym dopytom po ŠPP. Na neúspech aukcií, hlavne v druhej polovici mája a prvej polovici júna, vplýval nepriaznivý vývoj úrokových sadzieb na medzibankovom trhu depozit, spôsobený prudkým podstatom likvidity bankového sektora v dôsledku tlaku na devalváciu českej koruny, ktorý sa postupne preniesol aj na slovenský trh. V tomto období bolo prakticky

nemožné financovať deficit bežného hospodárenia ŠPP predanými v aukciách. Od júna sa tiež zmenila situácia v potrebe financovania deficitu bežného hospodárenia. Splatnosť nadobudli emisie dlhopisov a v júli sa začali splácať ŠPP, ktoré financovali deficit štátneho rozpočtu roku 1996. Tento fakt spôsobil zvýšenie emisnej aktivity emitenta. Všetky tieto faktory spolu s deklarovaným deficitom na rok 1997 vplývali na rast priemerných úrokových sadzieb akceptovaných v aukciách. Pod rast úrokových sadzieb v druhom polroku sa podpísal aj pôvodný zámer MF SR zdaňovať výnosy zo štátnych cenných papierov s retroaktívnou účinnosťou. Novela zákona o dani z príjmov vstúpila do platnosti 5. novembra. Odvtedy výnosy zo ŠPP emitované po tomto termíne podliehajú 15-percentnej zrážkovej dani. Rast úrokových sadzieb primárneho trhu ŠPP sa zastavil až v druhej polovici októbra. Obdobie do konca roka bolo charakterizované emitovaním ŠPP so splatnosťou v roku 1998 za úrokové výnosy s veľmi mierne klesajúcou tendenciou.

V novembri rozšírila NBS, ako správca trhu krátkodobých cenných papierov, okruh účastníkov trhu o zahraničných investorov, ktorí sa môžu zúčastňovať aukcií nepriamo, t.j. prostredníctvom agenta - priameho účastníka. Okruh priamych účastníkov, ktorý tvorili dovtedy len tuzemské obchodné banky sa rozšíril o poisťovne a obchodníkov s cennými papiermi so sídlom v Slovenskej republike. Na nákupe ŠPP v aukciách sa najviac podieľali priami účastníci s podielom 92 %. Podiel nepriamych účastníkov trhu bol 5 %, čo je oproti predchádzajúcemu roku nárast o 3,3 %. Zvýšený záujem týchto investorov bol spôsobený najmä rastom úrokových výnosov v aukciách. Nákup NBS na primárnom trhu ŠPP realizovanom aukčnou formou predaja tvoril len 3 %, pričom v roku 1996 dosiahol podiel centrálnej banky vyše 10 %. Obchody NBS na peňažnom trhu ŠPP mali v prevažnej miere krátkodobý charakter, NBS nakupovala priame emisie so 7-dňovou splatnosťou, ktoré zväčša následne odpredávala obchodným bankám.

Vývoj rozdielu medzi rozpočtovými príjmami a výdavkami zapríčinil časový nesúlad medzi priebežným deficitom štátneho rozpočtu a predajom ŠPP v aukciách. Vyššie uvedené skutočnosti tiež do značnej miery komplikovali financovanie deficitu aukčnou formou emisií. Preto emitent v 1. polroku niekoľkokrát pristúpil k tzv. technickej emisii do portfólia NBS, t.j. k priamym predajom neaukčnou formou. V 2. polroku sa technické emisie realizovali takmer nepretržite. NBS sa s výnimkou dvoch aukcií podieľala na financovaní štátneho dlhu výlučne touto formou. Doba splatnosti týchto emisií bola krátka (1-8 dní), najčastejšie sa tieto ŠPP emitovali na 7 dní.

5.1.2. Sekundárny trh

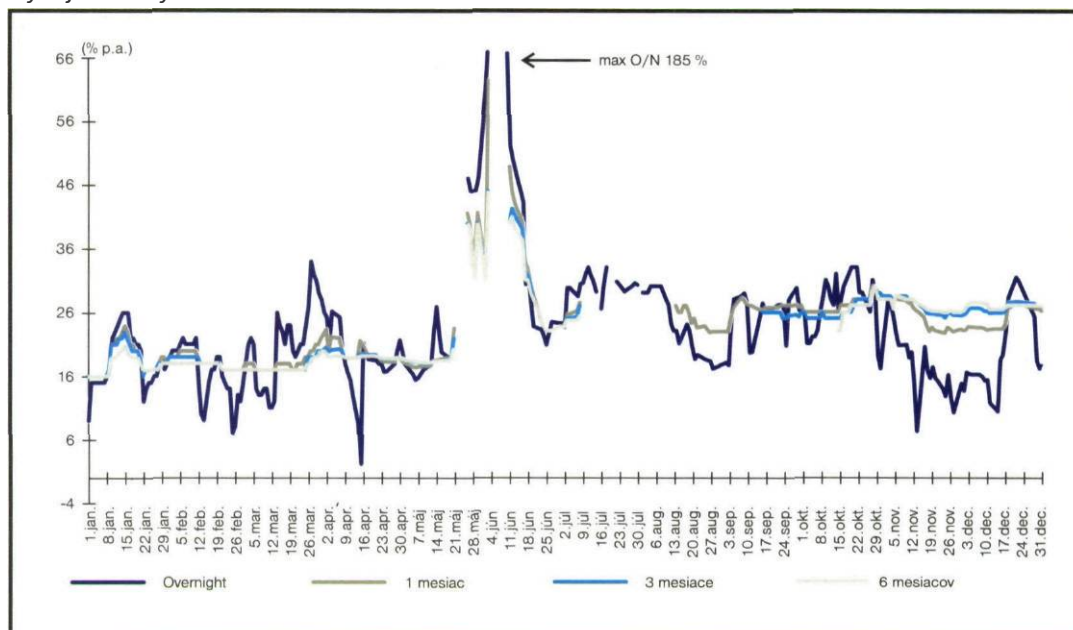
Situácia na peňažnom trhu v priebehu roka 1997 bola ovplyvnená prijatým menovým programom a najmä jeho priamou realizáciou. Výkon menovej politiky sa sústreďoval na sledovanie a plnenie najmä kvantitatívnych cieľov, pričom úlohu operatívneho medzicieľa prevzalo interne stanovované percento plnenia povinných minimálnych rezerv. Úrokové sadzby peňažného trhu na rozdiel od predchádzajúceho obdobia prestali byť jednou z cieľových veličín a boli ponímané ako produkt realizácie menovej politiky. Vytvárali sa trhovo ako aktuálne ocenenie nedostatku, resp. prebytku zdrojov zo strany bankového sektora a NBS musela akceptovať stratu ich vedomého ovplyvňovania. Jedným z kľúčových momentov realizácie prijatého programu sa stala neistota bankového sektora nad prísunmi zdrojov zo strany centrálnej banky. Prvými praktickými krokmi vedúcimi k takémuto stavu bolo zrušenie kótovania sadzieb pre individuálne obchody so spätným nákupom (REPO obchody), počnúc prvým pracovným dňom kalendárneho roka. Súčasne Národná banka Slovenska deklarovala hromadné REPO obchody - REPO tendre - ako hlavnú formu realizácie obchodov na voľnom trhu. S prenesením hlavnej váhy obchodov na túto formu sa zároveň dokončoval v roku 1996 započatý proces ústupu NBS od trhovej funkcie na peňažnom trhu k plne intervenčnej aktivite.

V oboch januárových periódach bol prísun prostriedkov formou prvých tendrov na jednodňovej báze do sektora zo strany NBS nižší ako bola aktuálna refinančné potreba bánk. Dopad na peňažný trh bol okamžitý. Úrokové sadzby v prvej reakcii, v závislosti od dôb splatnosti, narástli od 400 po 1 000 bazických bodov a i po relatívnom upokojení situácie, s výnimkou 6-mesačných depozit, výrazne prekročovali hranicu 18 %. Po nesplnení predpísaných povinných minimálnych rezerv (PMR) pre prvú januárovú periódu naviac nastal už spomínaný efekt neistoty v sektore, nútiaci bankové inštitúcie k vymaneniu sa spod refinančnej závislosti od NBS obstaraním si chýbajúcich prostriedkov. V prvom období riešili banky túto situáciu prostredníctvom devízového fixingu NBS na úkor skrátenia vlastných devízových pozícií. Pre druhú januárovú periódu sa touto formou bankovému sektoru podarilo PMR s relatívne vysokým preplnením zabezpečiť. Na druhej strane našla táto forma neistoty odraz vo výške úrokových sadzieb, ako aj ich vysokej rozkolísanosti. I napriek uvedenému, výnosová krivka ako výraz anticipácie možného vývoja vykazovala v tomto období inverzný charakter. Pozitívne možno hodnotiť aj relatívnu úspešnosť prvých sterilizačných REPO tendrov, ktorými sa NBS opätovne snažila bankový sektor dostať do refinančnej závislosti. Okrem už spomínaného nárastu sadzieb treba medzi negatívne reakcie na postup NBS započítať celkové zúženie peňažného trhu, zvýraznené v znížení kótovaných a následne realizovaných objemoch hlavných trhotvorcov, referenčných bánk, na polovičné hodnoty. Pozastavené bolo aj kótovanie rozvíjajúceho sa medzibankového REPO trhu so štátnymi cennými papiermi. I napriek jeho neskoršiemu oživeniu v priebehu mesiaca nepodarilo sa do konca roka dosiahnuť predchádzajúcu úroveň. Vo februári nastalo upokojenie situácie na peňažnom trhu a priemerné hodnoty sadzieb všetkých dĺžok splatnosti mierne poklesli. Podobný trend bol pozorovaný aj v marci. Pokračujúca neistota nad krokmi centrálnej banky sa naďalej zviditeľňovala v ich vysokej nestabilite, keď vo februári sa pohybovali v intervale od 6,8 % po 21 %, resp. v marci od 11 % do 33,8 %. Počas tohto obdobia realizovala NBS prevažne sterilizačné REPO tendre na 7-dňovej báze a priame predaje z vlastného portfólia. Až koncom prvého štvrťroka mali opäť prevahu refinančné REPO tendre, ktoré sa naďalej uskutočňovali s jednodňovou valutou. V posledných marcových dňoch zasiahla NBS do diania na korunovom trhu aj formou individuálnych obchodov. Celkovo mala refinančná aktivita NBS v prvom štvrťroku, najmä v dôsledku priamych predajov, klesajúcu tendenciu a miestami malo saldo obchodov v marci sterilizačný charakter.

Odlišný vývoj absolvoval peňažný trh v druhom štvrťroku. Napriek pokračujúcej refinačnej politike priemerné úrokové sadzby všetkých dĺžok, vynímajúc jednodňové prostriedky, už v apríli výrazne prekročili 19 %. Súčasne dochádzalo k narovnávaniu úrokovej krivky. Zlomovým obdobím bol máj, keď situáciu na domacom peňažnom trhu podstatnou mierou ovplyvnil vývoj na devízovom trhu. V poslednej dekáde sa v dôsledku zvýšeného dopytu nerezidentov po devízových prostriedkoch dostali domáce bankové subjekty do krátkej devízovej pozície, ktorej dorovnávanie na fixingu NBS im odčerpávalo korunovú likviditu. Zároveň dochádzalo k znižovaniu celkových devízových rezerv. NBS reagovala na vzniknutú situáciu znížením svojich refinančných aktivít a vytvorením tlaku na domáce bankové subjekty s cieľom obmedziť devízové predaje. V situácii kritického nedostatku korunovej likvidity uzatvárali aj referenčné banky internú dohodu o podstatnej redukcii devízových transakcií a prispievali tak k stabilizácii na devízovom trhu. Na peňažnom trhu sa po tom, ako sadzby prekročili 100%, zastavilo obchodovanie. Od 29.5.1997 sa vzhľadom na stratu záväzného charakteru sadzieb prestal kótovať BRIBOR. Jeho evidenčné sledovanie naďalej pokračovalo pod názvom monitoring úrokových sadzieb. Reálne obchody sa realizovali len s jednodňovou valutou a v obmedzených objemoch. Sektor poznačený výrazným nedostatkom likvidity ukončil obe májové periód s hlbokým prepadom voči predpísanému stavu PMR. Aj v poslednom mesiaci druhého štvrťroka napätá situácia na peňažnom trhu pokračovala. Priemerné indikatívne sadzby v dôsledku nedostatku korunovej likvidity výrazne prekročili hranicu 30 %, pričom jednodňová sadzba za prvú dekádu dosiahla 70 %. NBS uskutočňujúca refinančné tendre v kombinácii s individuálnymi REPO obchodmi

zvyšovala svoju refinančnú angažovanosť. Počas prvej periódy dosahovalo refinancovanie prostredníctvom voľnotrhových obchodov 8,8 mld. Sk, ku koncu druhej vzrástlo na 12,2 mld. Sk. Celková angažovanosť NBS po zohľadnení realizovaných lombardných úverov počas tohto obdobia bola ešte vyššia. Ku koncu prvého polroka nastala paradoxná situácia, keď i napriek pretrvávajúcemu nedostatku korunových prostriedkov radikálne klesla sadzba refinančných tendrov z takmer 55 % na takmer 5 %, ako dôsledok vyčerpaných refinančných facilití bánk s nedostatkom likvidity. Túto situáciu využívali banky arbitrujúce na prerozdeľovaní nedostatkových korunových zdrojov. NBS reagovala zavedením dolnej limitnej úrokovvej sadzby vo výške platného diskontu na realizované refinančné tendre. V devízovej oblasti, ktorá v rozhodujúcej miere ovplyvnila vývoj na peňažnom trhu v predchádzajúcom období, sa podarilo zastaviť negatívne trendy a obchody na devízovom fixingu NBS za jún vykazovali aktívne saldo. I napriek objavujúcim sa prvkom stabilizácie finančného trhu, ostali PMR oboch júnových periód nesplnené.

Vývoj úrokových sadzieb BRIBOR za rok 1997

Druhý polrok, najmä tretí štvrtrok, sa na peňažnom trhu niesol v znamení pokračujúcej stabilizácie a vysporiadavania sa s májovým kolapsom. V júli potvrdili referenčné banky fakultatívny charakter kótovaných sadzieb, znížením rozpätí na 5 % a sprísnením ostatných podmienok nastal mierny posun smerom k obnoveniu základných štruktúr trhu. Bola obnovená možnosť štandardného kótovania nerezidentom. Opätovne aktívne saldo na devízovom fixingu NBS umožňovalo bankovému sektoru ako celku splniť v druhej júlovej perióde PMR. Zároveň tým poklesla refinančná angažovanosť NBS na 8,3 mld. Sk. Zlepšenie korunovej likvidity v počiatočnom štádiu prinieslo so sebou rast úrokových sadzieb v dôsledku zvýšenej snahy bankových subjektov vysporiadať sa so stanovenou výškou povinných minimálnych rezerv. V ďalšom priebehu nasledovala stabilizácia úrokových sadzieb pri úrovni 26 %. Za výraz postupnej stabilizácie možno považovať aj opätovné otvorenie a úspešný priebeh priamych predajov cenných papierov nachádzajúcich sa v portfóliu NBS. V tomto období sa štandardom pre refinančné tendre stala 7-dňová doba splatnosti. Koncom júla negatívne ovplyvnila vývoj na trhu správa o zamýšľanom retroaktívnom zdanení štátnych cenných papierov sadzbou 15%. Zostupná tendencia sadzieb na depozitnom trhu súbežne s poklesom sadzieb refinančných tendrov pretrvávala. NBS pokračovala vo výkone voľnotrhových obchodov s ťažiskom na tendroch a v doladovaní likvidity cez priame predaje technických emisií štátnych pokladničných poukázok. Od druhej polovice septembra bola situácia natoľko stabilizovaná, že referenčné banky zaviedli opätovnú povinnosť kótovania pre obchody s valutou

do dvoch týždňov vrátane. Rozpätie medzi nákupom a predajom sa znížilo na 2 % a štandardným objemom bolo opäť 100 mil. Sk. V dôsledku záporného salda na devízovom fixingu, a s tým spojených obáv zo zopakovania sa májového vývoja, sadzby peňažného trhu znovu narástli a prekročili hranicu 26 %. Akcelerujúco na sadzby pôsobil aj vývoj rozpočtového hospodárenia a problémy vznikajúce pri jeho prefinancovaní formou ŠPP. NBS priebežne vypomáhala riešiť zložitú fiskálnu situáciu nákupom technických emisií po zákonom stanovenú hranicu. Radikálny a kontinuálny pokles refinančnej angažovanosti NBS od absolútneho maxima počiatkom augusta bol v tomto období z uvedených dôvodov prerušený. Priemerné refinancovanie štátneho rozpočtu dosiahlo v septembri 7,6 mld. Sk, priame refinancovanie bankového sektora cez voľnotrhové obchody predstavovalo 5,9 mld. Sk. Celková angažovanosť NBS bola ovplyvnená aj zvýšením rámca pre zmenkové obchody z 1,5 mld. Sk na 2 mld. Sk.

Priemerné úrokové sadzby na medzibankovom trhu depozit BRIBOR v roku 1997

	Overnight	7 dní	14 dní	1 mesiac	2 mesiace	3 mesiace	6 mesiacov
január	18,82	18,53	18,77	18,82	18,72	18,63	17,85
február	16,20	18,12	18,30	18,29	18,16	18,04	17,63
marec	19,97	18,20	18,09	17,71	17,35	17,30	17,15
apríl	18,71	19,96	19,94	19,92	19,43	19,36	19,09
máj	26,75	25,77	25,12	24,27	23,83	23,78	23,61
jún	53,91	42,34	40,76	33,80	32,48	31,48	30,89
júl	29,58	28,06	26,23	25,46	25,22	24,93	24,45
august	23,63	24,96	23,31	24,70	-	-	-
september	25,18	26,20	26,09	26,51	26,50	25,66	-
október	27,18	27,48	27,28	27,00	26,59	26,17	26,68
november	17,71	22,00	23,06	25,52	26,61	26,93	27,10
december	18,55	21,18	21,71	24,42	25,54	26,48	26,92

Poznámka: Všetky priemerné sadzby sú rátné len za dni, keď boli kótované.

Znovuzavedenie BRIBOR-u v polovici októbra možno považovať za pozitívny a veľmi významný prvok stabilizácie peňažného trhu. Závazný charakter kótovania sa ale nerozšíril o ďalšie doby splatnosti. NBS po prvýkrát v rámci refinančných tendrov akceptovala aj štátne dlhopisy so zostatkovou dobou splatnosti do jedného roka, a tým znížila arbitrážne možnosti bánk s prebytkom likvidity. Priemerný objem refinančnej angažovanosti v rámci štandardných voľnotrhových operácií sa za október pri súčasne zabezpečenom plnení PMR podarilo redukovať na 5,9 mld. Sk. Pokračovalo intenzívne refinancovanie rozpočtového deficitu cez nákupy technických emisií ŠPP. NBS naďalej dorovnávala likviditu v sektore cez priame predaje, zároveň si touto formou uvoľňovala portfolio pre eventuálne ďalšie nákupy technických emisií. V novembri vstúpila do platnosti novela zákona o dani z príjmov, ktorá sadzby peňažného trhu, vzhľadom na už uvedenú anticipáciu dva mesiace vopred, podstatne neovplyvnila. Na depozitnom trhu nastala výraznejšia diferenciácia medzi jednotlivými dĺžkami splatnosti a úroková krivka mala po prvýkrát vzostupný charakter. Mierne zlepšenie vo vývoji účtu bežného hospodárenia umožnilo znížiť účasť NBS na prefinancovaní schodku, a tým poklesla celková refinančná angažovanosť. Súčasne vznikol priestor na pokles sadzieb na kratšom konci úrokovej krivky k hranici 25 %. Pokles pokračoval aj v nasledujúcom mesiaci, celkovo ostali sadzby výrazne vyššie v porovnaní so sadzbami na začiatku mája. V priebehu novembra sa prejavili vážnejšie problémy v likvidite Investičnej a rozvojovej banky, ktoré vyústili do zavedenia nútenej správy v druhej polovici decembra. Z tohto dôvodu bankový sektor ako celok nesplnil PMR v prvej decembrovej perióde už po siedmy raz v priebehu roka. Koncom roka sa, i napriek miernemu poklesu, rozdiel medzi sadzbami na krátkom konci úrokovej krivky a sadzbami dlhodobými ešte zvýraznil.

Celkovo absolvoval peňažný trh v priebehu roka zložitý vývoj, ktorý odhalil jeho krehkú, nedobudovanú štruktúru, no zároveň jeho bázický charakter pre celý finančný trh. Prvé otrasy bol nútený absorbovať na začiatku roka, keď NBS zmenila doterajšiu koncepciu realizácie menovej politiky a prestala mať ťažiskovú úlohu na trhu. Reakciou bankového sektora bola redukcia peňažného trhu formou skracovania

obchodovateľných dlžok a presun objemového ťažiska medzibankového obchodovania do jednoduchých úložiek. Bankové subjekty sťahovali chýbajúce prostriedky z peňažného trhu formou zníženia vzájomných limitov, súčasne s tým sa znižovala investičná ochota a dopyt po štátnych cenných papieroch, prejavujúca sa v raste sadzieb ich primárneho predaja. Zložitý vývoj peňažného trhu možno dokumentovať aj zníženou senzitivitou prepojenia krátkych sadzieb depozitného trhu jedno- a sedemdnových úložiek s dlhšími dobami splatnosti, t.j. 1-, 3-, 6-mesačnými, ktoré boli v predchádzajúcich obdobiach pre investičný trh rozhodujúce. I napriek faktu, že 1-mesačná sadzba ostala pre NBS z hľadiska hodnotenia dominantnou, NBS prestala byť vzhľadom na prijatý výkon menovej politiky schopná túto sadzbu bezprostredne ovládať. Predlžovanie refinančných tendrov z pôvodných jednoduchých na týždennú dobu splatnosti pôsobilo pozitívne, ale nemalo dostatočný stabilizujúci účinok v dôsledku pretrvávajúcej neistoty nad realizáciou tendra, resp. nad prísunom prostriedkov. Výrazne utrpel aj medzibankový REPO trh so štátnymi cennými papiermi a i keď sa obchody v obmedzenom rozsahu realizovali, dosahovali zlomkové percento obrátov minulého roka.

Okrem zmien vo výkone menovej politiky bol peňažný trh podrobený ťažkej skúške v období sústredeného tlaku zahraničných subjektov na domácu menu. Pozitívum jeho takmer úplnej redukcie možno hľadať vo zviditeľnení súvislosti realizácie domácej menovej politiky so zahraničnopolitickými udalosťami, ako aj nutnosti jednotného postupu NBS na korunovom a devízovom trhu.

5.2. Kapitálový trh

5.2.1. Primárny trh

Štátne dlhopisy

V priebehu roku 1997 sa vydalo celkovo 11 emisií štátnych dlhopisov (ŠD) na krytie deficitu štátneho rozpočtu 1996 v sume 27,9 mld. Sk. Spoločným znakom týchto emisií bola ich krátka doba splatnosti (1 rok) a nelimitovaný emisný kurz. Okrem toho boli vydané ešte 2 emisie v celkovej sume 1,5 mld. Sk, ktorých účelom bolo doplnenie zdrojov Štátneho fondu rozvoja bývania. V prvom polroku sa aukcie štátnych dlhopisov uskutočňovali v súlade s publikovaným harmonogramom raz mesačne. Toto obdobie sa vyznačovalo vysokým počtom neakceptovaných aukcií zo strany Ministerstva financií SR a nižšími sumami emisií. Krátka doba splatnosti ŠD ponúkaných na primárnom trhu zvýšila vplyv vývoja peňažného trhu na ŠD a tým aj výšku výnosov do splatnosti, ktorá s pribúdajúcimi aukciami rástla.

Druhý polrok roka bol charakterizovaný zvyšovaním sumy emisií. Aukcie sa začali uskutočňovať v dvojtýždňovej perióde. Dôvodom častejšieho uskutočňovania aukcií od začiatku júla bola vysoká suma ŠD, ktoré bolo potrebné emitovať na krytie schodku štátneho rozpočtu 1996, čo spolu s prudko rastúcim priebežným deficitom štátneho rozpočtu vplývalo veľkou mierou na rast výšky výnosov v aukciách štátnych cenných papierov. Ďalším významným faktorom, ktorý spôsobil nárast úrokových sadzieb na primárnom trhu so ŠD, bolo zverejnenie zámeru Ministerstva financií SR o zdaňovaní výnosov zo štátnych cenných papierov.

V porovnaní s rokom 1996 možno pozitívne hodnotiť väčší záujem poisťovní a obchodníkov s cennými papiermi, ktorí sa vo väčšej miere začali zúčastňovať na aukciách štátnych dlhopisov. Negatívom však je, že v dôsledku krátkej doby splatnosti sa zvýšil vplyv problematického peňažného trhu na primárny trh so ŠD.

Neštátne verejne obchodovateľné dlhopisy

Celková suma neštátnych verejne obchodovateľných dlhopisov emitovaných v roku 1997 dosiahla hodnotu 7 284 mil. Sk. V porovnaní s rovnakým obdobím roka 1996 (22 260 mil. Sk) to predstavuje pokles o 67,28 %.

Viac ako polovica zo sumy emisií bola vydaná v priebehu prvých dvoch mesiacov roka a súviseli s realizáciou rozhodnutí o ich vydaní z roku 1996. Následné znižovanie sumy emitovaných dlhopisov bolo zapríčinené poklesom dopytu investorov, ktorí z dôvodu rastu úrokových sadzieb na peňažnom trhu dávali prednosť krátkodobejším investíciám s vyšším výnosom.

5.2.2. Sekundárny trh

Na sekundárnom trhu dosiahla v roku 1997 celková suma obchodov na Burze cenných papierov v Bratislave (BCPB) hodnotu 164,1 mld. Sk, čo predstavuje nárast o 44% v porovnaní s rokom 1996. Potvrdil sa tak trend rastu celkovej sumy obchodov z predchádzajúcich rokov. Hoci kvantitatívny nárast obchodov na trhu je nespochybniteľný, kvalita reprezentovaná dostatočnou likviditou v uplynulom roku chýbala. Dokumentuje to pokles sumy anonymných obchodov o 63 % na 5,9 mld. Sk (v roku 1996 to bolo 15,8 mld. Sk).

Pokles obchodovania na BCPB bol zapríčinený najmä pretrvávajúcimi vysokými úrokovými sadzbami, ktoré boli dôvodom väčšej orientácie investorov na peňažný trh. Nízka likvidita kapitálového trhu vplývala na deformáciu cien a znižovala vypovedaciu schopnosť oficiálnych burzových indexov (SAX a SDX).

Pri hodnotení stavu na kapitálovom trhu sa situácia v porovnaní s koncom roka 1996 nezlepšila. Aj napriek uvedenému rastu sumy obchodov sa likvidita trhu znížila, a to v dôsledku vysokého podielu priamych obchodov, ktorých finančné vyrovnanie sa nemusí realizovať prostredníctvom BCPB. Dôsledkom je nízka vypovedacia schopnosť kurzov cenných papierov, čo znamená neplnenie cenotvornej funkcie kapitálového trhu.

Na získavanie zdrojov sa kapitálový trh, s výnimkou štátneho sektora, už takmer vôbec nevyužíva. Emisie podnikových dlhopisov naďalej väčšinou iba nahrádzajú bankový úver a až do doby splatnosti sú vo vlastníctve banky, ktorá ich v deň emisie nakúpila.

Dlhopisy

Z hľadiska jednotlivých druhov cenných papierov (CP) obchodovaných na BCPB sa splnil predpoklad o raste podielu obchodov s dlhopismi na celkovej sume obchodov, ktorý sa zvýšil z 27,2 % v roku 1996 na 49,6 % v roku 1997. Celková suma obchodov dosiahla 81,4 mld. Sk (126,7 % za rok), z ktorej 3,6 mld. Sk (-57,0 % za rok) pripadá na anonymné obchody a 77,8 mld. Sk (244,9 % za rok) na priame obchody.

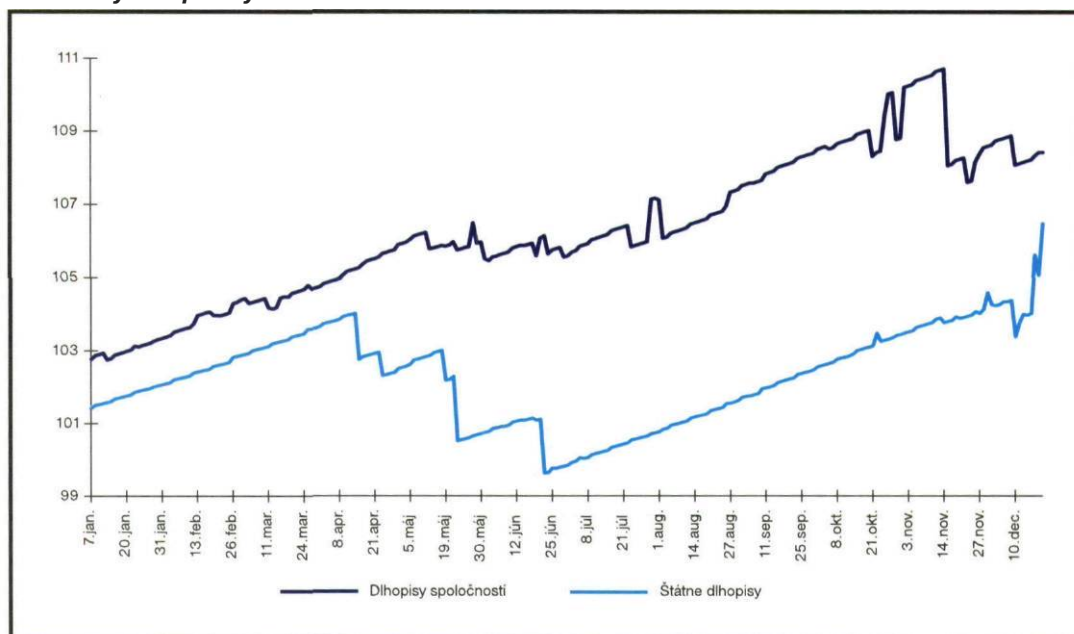
Dominantnú pozíciu z hľadiska obchodných objemov získali štátne dlhopisy. Negatívny dopad na obchodovanie s dlhopismi mal nárast úrokových sadzieb na peňažnom trhu, následkom čoho investori uprednostňovali zhodnocovanie svojich prostriedkov prostredníctvom krátkodobých aktív. To bol aj dôvod pretrvávania nízkej likvidity v obchodovaní s dlhopismi na BCPB v roku 1997.

Výraznejší nárast objemov obchodov s dlhopismi nastal až v poslednom štvrtroku, keď majitelia dlhopisov už tradične preceňovali svoje portfóliá.

Trhová hodnota dlhopisov ku koncu roka 1997 predstavovala 92,8 mld. Sk, z nej 73,6 mld. Sk pripadlo na kótované dlhopisy a 18,9 mld. Sk na dlhopisy na trhu registrovaných CP. Obe zložky indexu SDX zaznamenali v porovnaní s koncom roka 1996 nárast, zložka pre podnikové a bankové dlhopisy o 6,12 % a zložka pre štátne dlhopisy o 5,50 %. Portfólio štátnych dlhopisov s hodnotou SDX 106,52 bodu ponúkalo na konci roka priemerný výnos do splatnosti 18,170 %, zatiaľ čo portfólio podnikových a bankových dlhopisov (SDX 108,90 bodu) výnos 14,204%. Porovnanie

výnosov štátnych a neštátnych dlhopisov je zaujímavé: vzhľadom na to, že štátne dlhopisy sú všade považované za bezrizikovú investíciu, je ich vyšší výnos v porovnaní s ostatnými dlhopismi zrejme len dočasný a v najbližšej dobe dôjde k určitej korekcii.

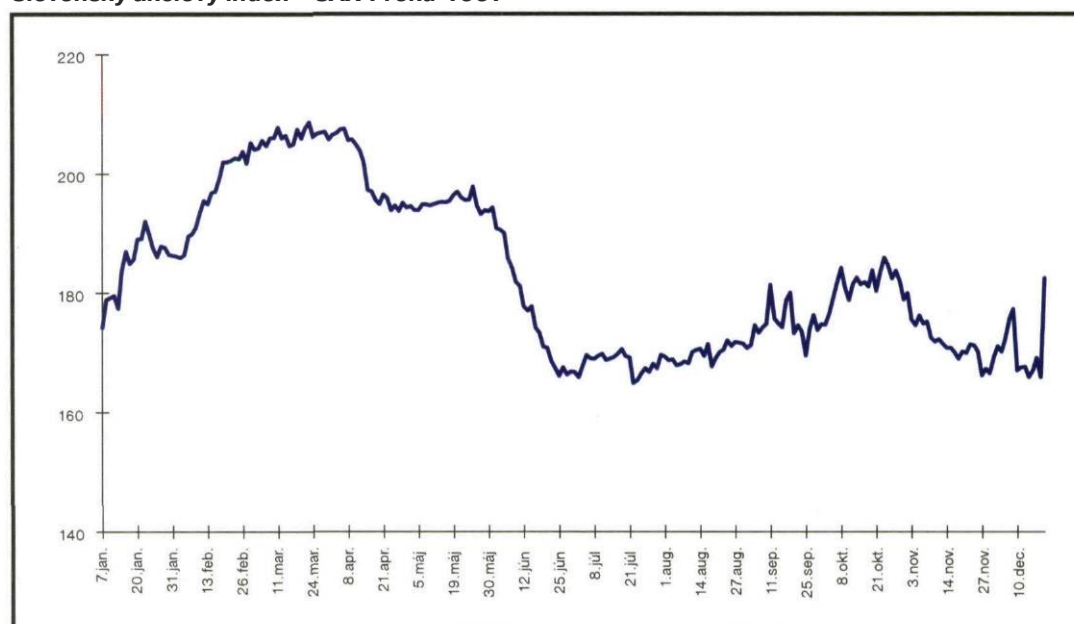
Slovenský dlhopisový index - SDX v roku 1997

Akcie

Prudký pokles v porovnaní s rokom 1996 zaznamenalo predovšetkým obchodovanie s akciami. Celková suma obchodov s akciami dosiahla hodnotu 82,7 mld. Sk, čo je pokles o 0,6 %. Prevažná časť transakcií prebiehala priamym spôsobom (80,4 mld. Sk), väčšinou za nereálne ceny. Na cenotvornom anonymnom trhu sa zobchodovali akcie len za 2,3 mld. Sk, v roku 1996 to bolo 7,4 mld. Sk, čo predstavuje pokles o 68,9 %. Dopad takéhoto vývoja je netransparentnosť trhu, keď pri zobchodovaní malého počtu akcií dochádza k podstatným zmenám v cene. Trhové ceny tak prestávajú odzrkadľovať skutočnú cenu akcií.

Slovenský akciový index - SAX v roku 1997

Vývoj hladiny kurzov akcií reprezentovaný indexom SAX zaznamenal od konca roka 1996 ročný nárast o 2,49% a predstavoval 182,48 bodu. Nízke objemy cenotvorných obchodov a vysoká volatilita kurzov vytvorili podmienky pre fluktuáciu hodnôt SAX-u. Počas roka zaznamenal index niekoľko výraznejších lokálnych výkyvov. Zhruba do konca marca mal SAX s menšími odchýlkami stúpajúcu tendenciu (21. marca zaznamenal ročné maximum 208,64 bodu), v priebehu apríla a mája boli jeho hodnoty relatívne stabilné, v ďalších dvoch mesiacoch došlo k prepadu hodnôt zrejme v dôsledku očakávanej devalvácie slovenskej koruny (22. júla klesol index na svoju ročnú minimálnu hodnotu 164,81 bodu). V priebehu augusta až októbra sa mierne zvýšila likvidita akcií, čo následne sprevádzal nárast indexu nad 180 bodov. V ďalších dvoch mesiacoch však došlo k opätovnej korekcii smerom nadol. V posledný obchodný deň roka stúpol SAX o 10% na záverečných 182,48 bodu, tento prudký denný nárast bol však umelo vyvolaný rastom priemerného kurzu akcií VÚB o 50 %, čo umožnila zmena ISIN-u týchto akcií a následná neexistencia prípustného cenového pásma.

Vlastníctvo cenných papierov

Stav vlastníctva štátnych dlhopisov bol ovplyvňovaný splatnosťami starších a postupným vydávaním nových emisií. V roku 1997 bolo uskutočnených 13 emisií štátnych dlhopisov v celkovej sume 29 395 mil. Sk a splatných bolo 8 emisií v sume 21 629 mil. Sk.

Zatiaľ čo stav vlastnených štátnych dlhopisov bol počas celého prvého polroka na relatívne rovnakej úrovni, v druhom polroku bol pohyb vo vlastníctve týchto cenných papierov evidentný, čo okrem časového rozloženia splatností a nových emisií súviselo aj s oneskoreným zaregistrovaním nových emisií štátnych dlhopisov emitentom v Stredisku cenných papierov.

Osobitnou skupinou investorov do cenných papierov boli nerezidenti, ktorých podiel na vlastníctve dlhopisov v porovnaní s koncom roka 1996 vzrástol o 46 %. V súvislosti s vlastníctvom akcií nerezidentmi možno konštatovať, že takmer počas celého roka išlo o mierne rastúci trend.

5.3. Devízový trh

Devízový fixing NBS

Vývoj na devízovom fixingu NBS (DF) bol v priebehu roka 1997 ovplyvňovaný obchodmi slovenských i zahraničných bánk ako aj domácich podnikateľských subjektov, s maximálnym efektom v mesiacoch máj a jún.

Podobne ako v roku 1996 sa devízový fixing na medzibankovom devízovom trhu podieľal 5,7 %. Objem obchodov na DF v roku 1997 dosiahol hodnotu 2 491,1 mil. USD, čo predstavuje pokles o 0,4 % oproti predchádzajúcemu roku, keď objem obchodov bol 2 502,2 mil. USD. V prvých dvoch mesiacoch pokračoval mierne rastúci trend objemu obchodov na DF z konca roka 1996, ako dôsledok zvyšujúceho sa záujmu zahraničných investorov o SKK, ktorí sa snažili využiť výrazný nárast úrokových sadzieb pre depozitá v SKK. Veľký pokles objemu zrealizovaných obchodov nastal v marci a apríli, keď sa na DF takmer neobchodovalo. Výrazný nárast objemu obchodov v ďalších dvoch mesiacoch bol spôsobený nákupmi peňažných prostriedkov v cudzej mene zo strany slovenských obchodných bánk z dôvodu odchodu zahraničných krátkodobých investorov, dorovnaním krátkej devízovej pozície slovenských obchodných bánk a pravdepodobne aj predčasným splácaním devízových záväzkov a odkladom devízových inkás podnikateľských subjektov, pričom maximum bolo dosiahnuté v júni (519,1 mil. USD). Maximálnou mierou sa na pasívnom salde

devízového fixingu podieľali rezidenti, ktorí sa v obave pred znehodnotením výmenného kurzu SKK dostatočne predzásobili devízovými prostriedkami. Ich podiel na pasívnom salde sa odhaduje na 80 %. Minimum DF bolo dosiahnuté v novembri, keď sa na DF vôbec neobchodovalo. Počet obchodov v priebehu roka 1997 sa v porovnaní s predchádzajúcim rokom znížil z 835 na 382 a priemerná veľkosť jedného obchodu sa zväčšila z hodnoty 3 mil. USD na 6,5 mil. USD.

Základné charakteristiky devízového trhu v SR v roku 1997

	USD			DEM			Ostatné meny			Spolu	
	Objem		Počet obchodov	Objem		Počet obchodov	Objem		Počet obchodov	Objem (mil. USD)	Počet obchodov
	(mil. USD)	(%)		(mil. USD)	(%)		(mil. USD)	(%)			
Devízový fixing	1 489,5	59,8	194	1 001,6	40,2	188				2 491,1	382
Obchody slovenských bánk bez účasti zahraničných bánk	28 894,0	70,3	11 607	9 726,9	23,7	6 741	2 455,4	6,0	1 834	41 076,3	20 182
Medzibankový devízový trh: fixing + slovenské obeh. banky navzájom	30 383,5	69,7	11 801	10 728,5	24,6	6 929	2 455,4	5,6	1 834	43 567,4	20 564
Obchody slovenských bánk so zahraničnými bankami	33 725,1	82,4	7 750	6 005,7	14,7	3 660	1 178,1	2,9	1 046	40 908,9	12 456
Devízový trh v SR spolu	64 108,6	75,9	19 551	16 734,2	19,8	10 589	3 633,5	4,3	2 880	84 476,3	33 020

Z hľadiska menovej štruktúry sa situácia oproti roku 1996 výrazne nezmenila a aj naďalej najväčší podiel tvorili obchody v USD 59,8% (56,9% rok 1996) a DEM 40,2% (43,1 % rok 1996).

V roku 1997 predala NBS na DF peňažné prostriedky v cudzej mene v hodnote 164,8 mil. USD na rozdiel od predchádzajúceho roka, keď NBS nakúpila 358,9 mil. USD. Menová štruktúra salda obchodov bola nasledovná: USD 19,2 % a DEM 80,2 %. Prvé dva mesiace prevládal na DF nákup peňažných prostriedkov, spôsobený rastúcim prílivom krátkodobého zahraničného kapitálu. Predaj peňažných prostriedkov v cudzej mene začal v marci a maximum dosiahol v máji, keď NBS predala 466,6 mil. USD.

Vzájomné obchody slovenských bánk

Dominantnú úlohu v rámci vnútorného medzibankového devízového trhu (MDT) malo v roku 1997 obchodovanie slovenských bánk navzájom s podielom 93,8 %. Celkový zobchodovaný objem predstavoval 41 076,3 mil. USD. Oproti roku 1996, keď objem obchodov predstavoval 41 613,5 mil. USD, to predstavuje pokles o 1,3 %. Výrazný pokles bol v máji o 63,6 % a v júni o ďalších 53,2 %, spôsobený zníženou korunovou likviditou na trhu. Aj v tomto roku bolo posilnené obchodovanie s USD a dosiahlo 70,3% (59% v roku 1996), ďalej nasledovala DEM 23,7%, (35,9% v roku 1996) a nakoniec ostatné meny 6 % (5,1 % roku 1996). Je zaujímavé, že percentuálne zastúpenie USD a DEM na celkovom objeme je takmer opačné ako ich percentuálne zastúpenie na salde DF (USD 19,2% a DEM 80,2%). Spolu bolo uskutočnených 20 182 obchodov (21 586 obchodov v roku 1996), čo je priemerne 81 transakcií denne (84 v roku 1996) s priemernou veľkosťou jedného obchodu 2,0 mil. USD (1,9 mil. USD v roku 1996).

Obchody slovenských bánk so zahraničnými bankami

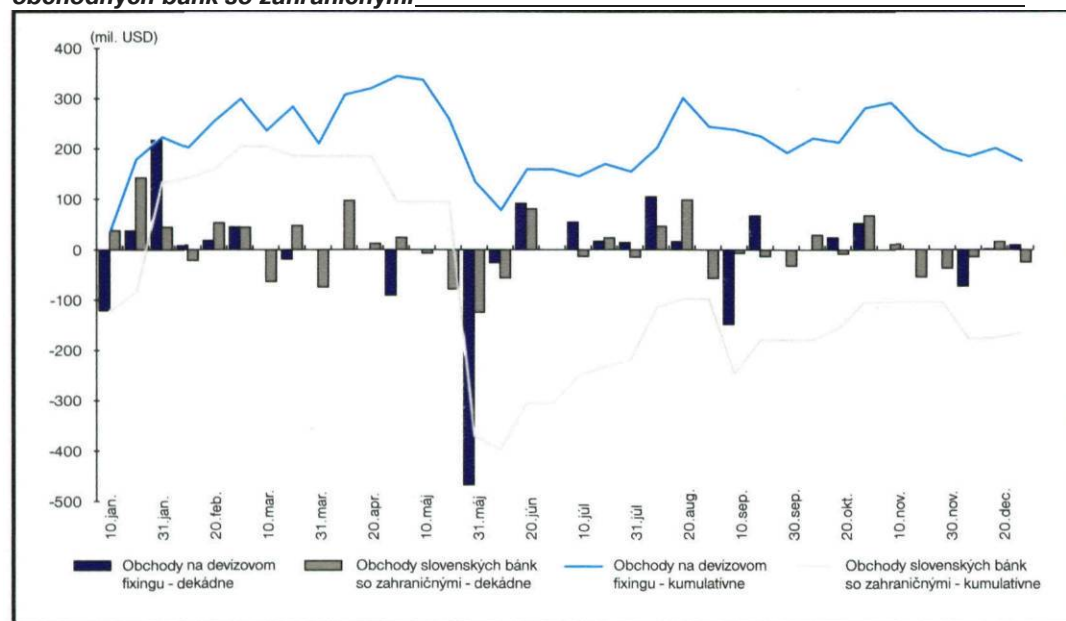
Už od začiatku roka došlo k výraznejšiemu oživeniu obchodovania slovenských bánk so zahraničnými bankami. Objem obchodov slovenských bánk so zahraničnými bankami dosiahol hodnotu 40 908,9 mil. USD, čím dosiahol 48,4 % celkového devízového trhu v SR. Znamená to, že takmer polovica obchodov so slovenskou korunou bola uskutočnená so zahraničnými bankami. V roku 1996 bol tento objem len 7 956,2 mil. USD, takže v roku 1997 sa zvýšil 5,1-násobne. Od začiatku roka až do apríla mal stále rastúcu tendenciu s maximom v apríli 7 075,7 mil. USD. Minimálnu

hodnotu dosiahol v júni (1 703,2 mil. USD), keď medzimesačne poklesol o 68 %. Pokles bol spôsobený výrazným obmedzením korunovej likvidity bankového sektora. Spolu bolo uskutočnených 12 455 obchodov s priemernou veľkosťou jedného obchodu 3,3 mil. USD (2,1 mil. USD v roku 1996). Najväčšie zastúpenie v tomto obchodovaní mal USD (82,4 %), ďalej nasledovala DEM (14,7 %) a ostatné európske meny tvorili len 2,9 %.

Saldo týchto obchodov bolo kladné 178,7 mil. USD, takže prevažoval nákup peňažných prostriedkov v cudzej mene od zahraničných bánk. Zatiaľ čo v roku 1996 saldo na devízovom fixingu bolo porovnateľné s celkovým nákupom peňažných prostriedkov v cudzej mene slovenských obchodných bánk od zahraničných, a počas celého roka vývoj salda na DF kopíroval vývoj salda obchodov so zahraničnými bankami, v roku 1997 sa už nepotvrdila silná korelácia a dokonca saldo na DF dosiahlo zápornú hodnotu. Najviac peňažných prostriedkov nakúpili slovenské banky od bánk zahraničných v januári (224 mil. USD). Najväčší predaj (209 mil. USD) bol zaznamenaný v máji.

V apríli 1996, keď NBS zásadne zmenila podmienky prístupu na devízový fixing, sa výrazne zmenila aj aktivita obchodných bánk. Pred uvedeným obdobím sa celý MDT prakticky odohrával len v rámci DF. Najzásadnejšou zmenou v apríli 1996 bolo zavedenie obchodného rozpätia pri zúčtovávaní obchodov na DF na hodnotu $\pm 0,25 \%$ (14 - 15 halierov/USD), čo bolo podstatne viac ako bežné rozpätie na MDT (1 - 2 haliere/USD). Prakticky okamžite poklesol obrat na DF na minimálnu úroveň a naopak obrat na MDT vzrástol v niektorých mesiacoch až na 20-násobok predchádzajúceho stavu. K zvýšenému obratu začali prispievať aj nerezidenti, ktorí sa snažili profitovať zo značného úrokového diferenciálu a relatívnej stability SKK, ktorej stabilita a naviazanosť na menový kôš poskytovala dobrú možnosť ochrany proti pohybu kurzov.

Dekádne a kumulatívne saldá obchodov na devízovom fixingu a obchodov slovenských obchodných bánk so zahraničnými

C. Bankový dohľad

v roku 1997

1. ROZVOJ BANKOVÉHO SEKTORA

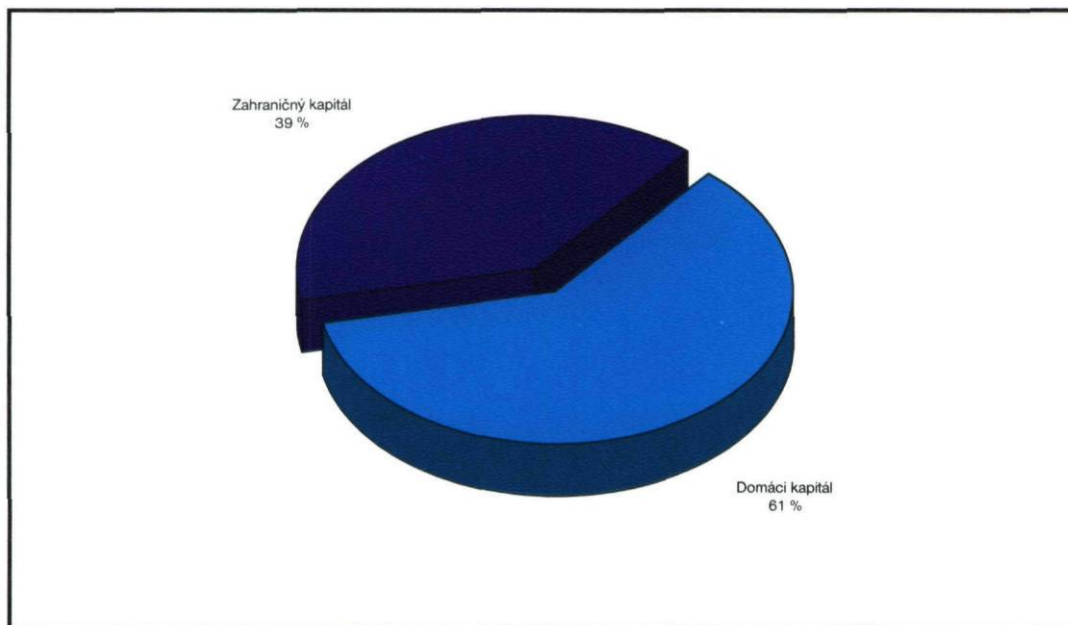
V priebehu roka 1997 pôsobilo v slovenskom bankovom sektore dvadsaťdeväť bankových subjektov. Dvadsaťtri bánk s právnou formou akciovej spoločnosti, dva štátne peňažné ústavy a štyri pobočky zahraničných bánk.

Povolenie na založenie banky bolo udelené len AG Banke, a.s. Banská Bystrica, ktorá kúpila pobočku Agrobanky Praha, a.s. so sídlom v Banskej Bystrici. Zároveň bolo AG Banke, a.s. udelené povolenie na výkon bankových činností. Znížil sa počet zastúpení zahraničných bánk z desať na deväť z dôvodu zrušenia zastúpenia Union banky, a.s. Ostrava na vlastnú žiadosť. Všeobecná úverová banka, a.s. Bratislava, HYPO-BANK Slovakia, a.s. Bratislava a Slovenská sporiteľňa, a.s. Bratislava dostali povolenie na vykonávanie hypotekárnych obchodov.

Koncom roka 1997 zaviedla Národná banka Slovenska nútenú správu v Investičnej a rozvojovej banke, a.s. Bratislava, ako v prvej slovenskej banke. Dôvodom bola zhoršujúca sa situácia v likvidite banky, ktorú ovplyvnili najmä narastajúce problémy v štruktúre úverového portfólia prevažne z úverov poskytnutých pred delimitáciou. Dôležitá bola aj skutočnosť, že hlavní akcionári banky dosadili manažment, ktorý vývoj situácie nemohol zvládnuť vlastnými silami. To sa prejavilo v zlých hospodárskych výsledkoch banky, v neplnení kritérií obozretného bankového podnikania a v ich neustálom zhoršovaní sa, v neúspešnosti mimoriadnych valných zhromaždení a v nenavršení základného imania hlavnými akcionármi.

Upísané základné imanie bankového sektora SR, vrátane trvalo poskytnutých prostriedkov pobočkám zahraničných bánk, predstavovalo v závere roka 1997 hodnotu 32,0 mld. Sk a oproti predchádzajúcemu roku vzrástlo o necelé 2,0 mld. Sk. Podiel zahraničného kapitálu na celkovom upísanom základnom imaní bánk a trvalo poskytnutých prostriedkoch pobočkám zahraničných bánk sa v priebehu roka pohyboval v rozpätí 38,3 % až 40,0 %.

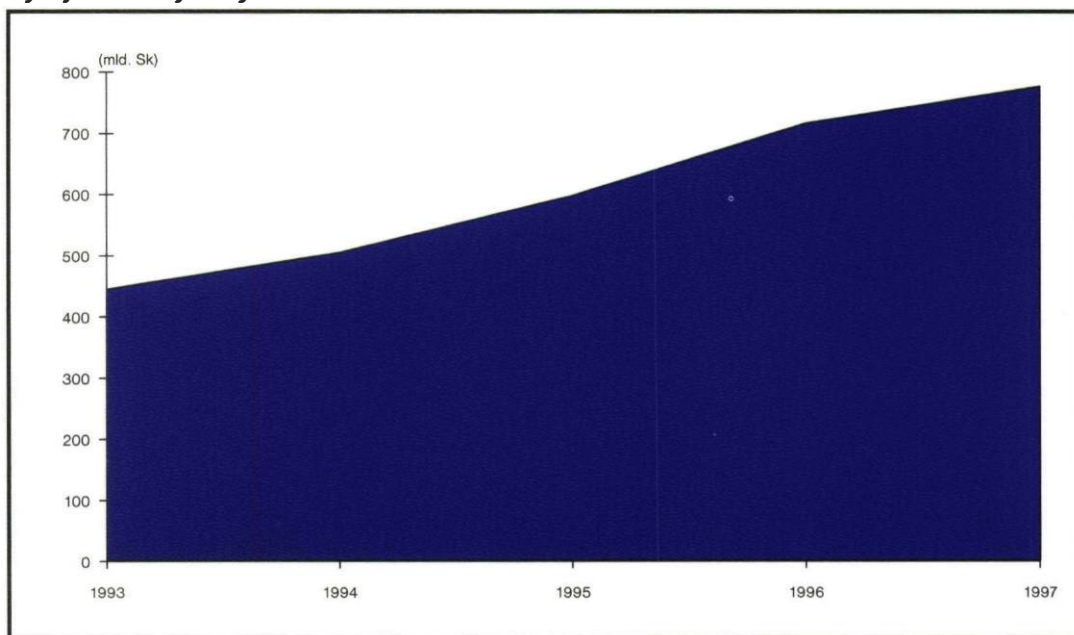
Štruktúra kapitálu a trvalo zverených prostriedkov v bankách a pobočkách zahraničných bánk v SR k 31.12.1997

2. CHARAKTERISTIKA BANKOVÉHO SEKTORA

Vývoj bankového sektora ako celku zaznamenal v roku 1997 pozitívny trend a hospodárske výsledky. Bilančná suma bánk pôsobiacich na slovenskom peňažnom trhu dosiahla hodnotu 776,8 mld. Sk s medzioročným rastom 10,5 %, pričom podiel bilančnej sumy transformujúcich sa bánk na celkovom objeme bilančnej sumy bankového sektora bol k 31.12.1997 50,7% a v medzioročnom porovnaní klesol o 5,7 %. Objem primárnych zdrojov za bankový sektor vzrástol o 27,6 mld. Sk (o 7,8 %) na 447,7 mld. Sk. Objem sekundárnych zdrojov vzrástol o 32,8 mld. Sk (o 18,2%) na 212,8 mld. Sk.

Vývoj bilančnej sumy bankového sektora SR

Úhrn celkových pohľadávok z úverov klientom dosiahol objem 568,3 mld. Sk a vzrástol o 38,9 mld. Sk, t.j. o 7,4 %. Z toho klasifikované pohľadávky dosiahli hodnotu 120,1 mld. Sk - v medzioročnom porovnaní vzrástli o 8,1 mld. Sk, t.j. o 7,2 % a štandardné pohľadávky s výhradou v objeme 72,7 mld. Sk vzrástli o 15,3 mld. Sk, t.j. o 26,6 %.

Celková hospodárska strata sektora dosiahla k 31.12.1997 výšku 1,3 mld. Sk, čo v medzioročnom porovnaní znamená pozitívny obrat a pokles straty o takmer 1,5 mld. Sk, t.j. o 52 %.

3. HODNOTENIE OBOZRETNÉHO PODNIKANIA BÁNK

Obozretné podnikanie bánk bolo aj v roku 1997 regulované piatimi opatreniami Národnej banky Slovenska, ktoré vychádzajú z medzinárodných princípov a odporúčaní Bazilejského výboru pre bankový dohľad. Východiskom pre hodnotenie je spracovanie údajov z účtovníctva bánk, predkladané Bankovému dohľadu NBS formou hlásení o kapitálovej primeranosti, úverovej angažovanosti, pravidlách riadenia likvidity, regulácii menových pozícií a pravidlách hodnotenia pohľadávok a podsúvahových záväzkov bánk podľa rizík v nich obsiahnutých a pre tvorbu zdrojov na krytie týchto rizík (klasifikácia pohľadávok a podsúvahových záväzkov). Dodržiavaním stanovených limitov a regulatívov podstupujú banky primerané riziká viažuce sa k ich kapitálovému vybaveniu podľa medzinárodných štandardov. Informačný systém bankového dohľadu prostredníctvom sústavy pomerových ukazovateľov pomáha pri hodnotení a sledovaní tendencií vývoja jednotlivých bánk, skupín bánk a celého bankového sektora SR. Hodnotenie obozretného podnikania bánk vykonáva bankový dohľad aj sústavným výkonom dohľadok na mieste.

3.1. Novelizácie opatrení obozretného podnikania

Národná banka Slovenska vydala Opatrenie č. 5 zo dňa 16. mája 1997 o kapitálovej primeranosti bánk s účinnosťou od 30. júna 1997. Zmeny sa dotýkajú predovšetkým odpočítateľných majetkových účastí bánk do nebankových subjektov a dcérskych spoločností, rizikových váh aktív a vymedzujú pravidlá započítavania podriadeného dlhu.

Doposiaľ platné opatrenie o riadení likvidity z roku 1994 bolo novelizované Opatrením č. 7 zo dňa 23. júna 1997 o pravidlách likvidity bánk s účinnosťou od 31. augusta 1997. Sprísnenie pravidiel likvidity s cieľom zlepšiť nepriaznivý vývoj v likvidite bánk a bankového sektora stanovilo bankám a pobočkám zahraničných bánk vykonávať svoju činnosť tak, aby dosiahli a dodržiavali postupne sa sprísňujúce limity podielov aktív a pasív splatných do jedného mesiaca (do 30.9.1997 rovný alebo väčší ako 70 %, do 31.12.1997 85 % a od 31.3.1998 100 %). Periodicita predkladania hlásenia v zmysle opatrenia sa zmenila zo štvrtročnej na mesačnú.

Národná banka Slovenska vydala opatrenie č. 11 z 28. novembra 1997 o obmedzeniach pre nezabezpečené devízové pozície bánk s účinnosťou od 1.1.1998. Sprisňuje Opatrenie NBS č. 5/1994 platné do konca roka 1997. Nové opatrenie sprisňuje pravidlá bezpečnej prevádzky bánk a pobočiek zahraničných bánk pri vykonávaní bankových činností s hodnotami, ktorých ocenenie je vyjadrené v cudzej mene. Opatrenie definuje obmedzenie pre rozdiely aktív a pasív v jednotlivých cudzích menách prepočítaných na slovenské koruny 10 % a pre celkovú nezabezpečenú devízovú pozíciu 25 % v prepočte ku kapitálu banky.

3.2. Kapitálová primeranosť

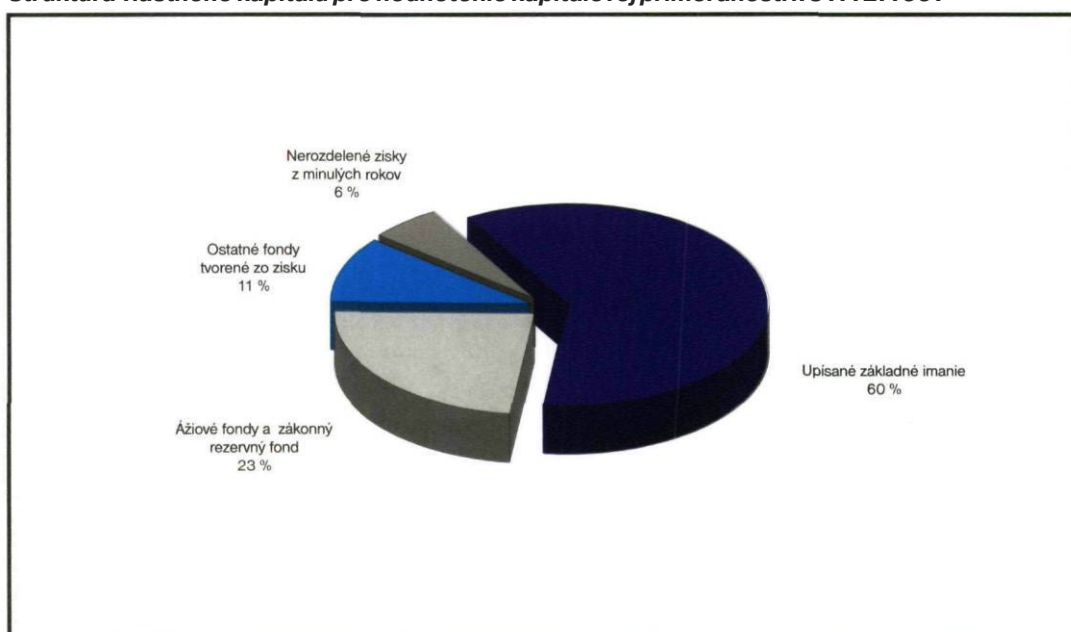
Opatrenie NBS č. 5/1997 o kapitálovej primeranosti bánk stanovilo bankám povinnosť dodržiavať minimálny limit kapitálovej primeranosti vo výške 8 %. Transformujúcim sa bankám boli Bankovou radou NBS dňa 21. marca 1997, na základe aktualizovaných reštrukturalizačných projektov, určené individuálne limity kapitálovej primeranosti na jednotlivé štvrtroky roka 1997. V jednej komerčnej banke a jednom štátnom peňažnom ústave k 31.12.1997 odpočítateľné položky prevyšovali hodnotu kapitálu. Z tohto dôvodu boli z hodnotenia kapitálovej primeranosti za bankový sektor ako celok tieto subjekty vyňaté. K 31.12.1997 nesplnili záväzné limity kapitálovej primeranosti štyri banky.

Kapitálová primeranosť za hodnotené banky pôsobiace v bankovom sektore Slovenskej republiky vzrástla oproti koncu roka 1996 o 2,3 bodu a dosiahla hodnotu 10,0%. Tento priaznivý vývoj bol ovplyvnený dynamickejším rastom kapitálu pre výpočet kapitálovej primeranosti pred pomalším tempom rastu objemu rizikovo vážených aktív.

Kapitál pre výpočet kapitálovej primeranosti vzrástol k 31.12.1997 oproti koncu roka 1996 približne o 9 mld. Sk (33,8 %) na 35,4 mld. Sk. Rizikovo vážené aktíva za banky bankového sektora Slovenskej republiky vzrástli o 10,6 mld. Sk (3,1 %) na 352,7 mld. Sk.

Rast kapitálu pre hodnotenie kapitálovej primeranosti za bankový sektor ako celok ovplyvnil predovšetkým nárast vlastného kapitálu spolu o 2,7 mld. Sk (8,2 %) na 35 mld. Sk, nárast všeobecných rezerv na krytie strát z bankovej činnosti vrátane podriadených dlhov o 2,6 mld. Sk (36,4 %) na 9,9 mld. Sk a pokles odpočítateľných položiek o 3,6 mld. Sk (27,9 %) na 9,4 mld. Sk.

Štruktúra vlastného kapitálu pre hodnotenie kapitálovej primeranosti k 31. 12. 1997

3.3. Úverová angažovanosť

Opatrenie NBS č. 3/1994 stanovilo bankám mesačné sledovanie úverového rizika, ktoré spočíva v možnosti straty bánk z vysokej miery úverovej angažovanosti voči jednému alebo niekoľkým dlžníkom tvoriacim jednu vzájomne ekonomicky prepojenú skupinu. Čistá úverová angažovanosť voči nebankovým klientom nesmie prevýšiť 25 % kapitálu banky, voči bankovým klientom 80 % a agregovaná výška všetkých čistých úverových angažovaností prevyšujúcich 15% kapitálu banky nesmie prevýšiť 800 % jeho hodnoty.

V priebehu roka 1997 sa vyskytlo porušovanie limitov čistej úverovej angažovanosti voči nebankovej klientele v osemnástich bankách a voči bankovej klientele v dvanástich bankách. Limit agregovanej výšky vykázaných úverov porušilo jedenásť bánk. Neplnenie limitov bolo spôsobené najmä kapitálovým vybavením, prevzatím vysokej úverovej angažovanosti z minulosti, zvýšenou mierou úverovej aktivity bánk, metodickou zmenou pri novele opatrenia o kapitálovej primeranosti. Vývoj bol však priaznivý a počet prípadov porušovania limitov sa ku koncu roka 1997 znížil.

3.4. Likvidita

Na základe vývoja bankového sektora v predchádzajúcich rokoch, ako aj rastu menových agregátov, predpokladala NBS nepriaznivý vývoj likvidity. Preto už v roku 1996 pristúpila k sprísneným podmienkam refinancovania bankového sektora, k stanoveniu devízovej pozície na menové účely, k zvýšeniu povinných minimálnych rezerv a zníženiu intervalu hodnotenia ich plnenia z mesačného na pätnásťdňový. Popri prijatých nástrojoch bola likvidita ovplyvňovaná aj reálnym vývojom situácie a vývojom na trhu. Išlo o pretrvávajúci nedostatok najmä dlhodobých a čiastočne i strednodobých zdrojov, pretrvávajúce problémy kapitálového trhu a nedostatočný počet veľkých investorov, daňové predpisy a v závere mája a začiatkom júna aj útok niektorých subjektov na slovenskú korunu.

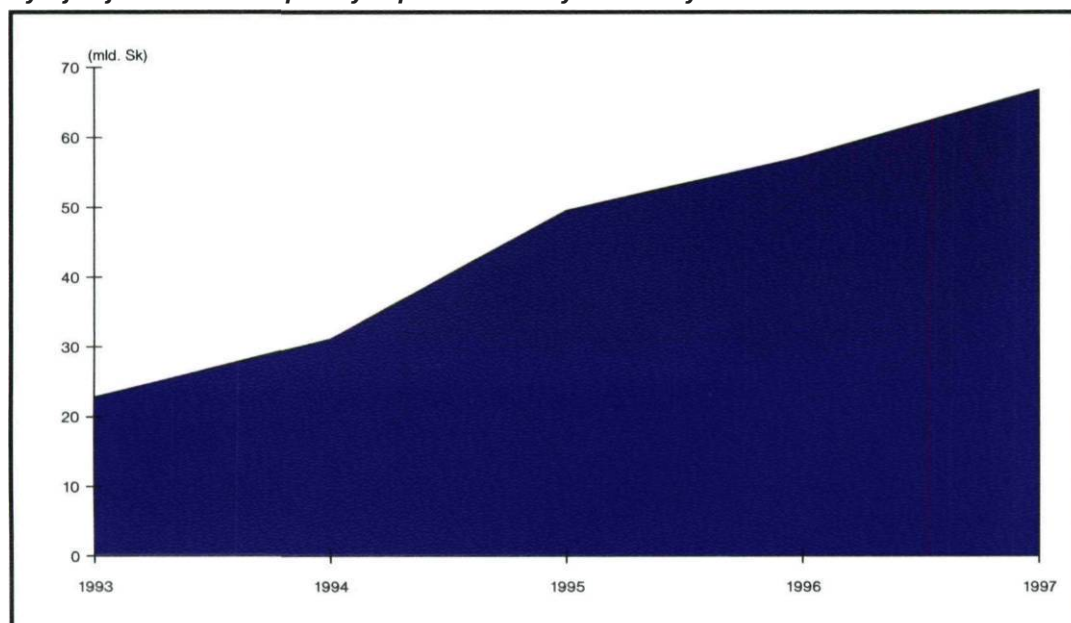
Dopad týchto vplyvov sa prejavil v nedostatku likvidných zdrojov, v následnom neplnení PMR v niektorých bankách, v časovej nevyváženosti zdrojov a ich použitia, dôsledkom čoho bolo výrazné zvýšenie úrokových sadzieb na medzibankovom peňažnom trhu. Najväčšie problémy v likvidite a následne v dodržaní PMR mali transformujúce sa banky. V mesiacoch november a december 1997 bola likvidita bankového sektora posilnená dodaním zdrojov od NBS.

Novelizované opatrenie č. 7/1997 o pravidlách likvidity bánk stanovilo bankám a pobočkám zahraničných bánk dosiahnuť hodnotu podielu aktív a pasív splatných do jedného mesiaca rovný alebo väčší ako 70 % (do 30.9.1997) a 85 % (do 31.12.1997). Stanovené limity v hodnotenom období neplnilo päť bánk a dve pobočky zahraničných bánk.

3.5. Menové pozície

Účelom opatrenia NBS č. 5/1994 o regulácii menových pozícií bánk je limitovať prípadné straty v dôsledku pohybu výmenných devízových kurzov (devízové riziká), ktoré závisia od rozsahu otvorenosti menovej pozície. Opatrenie stanovilo limity otvorených pozícií pre jednotlivé cudzie meny - 10 % v prepočte ku kapitálu banky a pre medzidňovú korunovú a celkovú menovú pozíciu 25 %. Riziko z otvorených pozícií malo v priebehu roka väčšinou krátkodobý charakter, s výnimkou transformujúcich sa bánk a jednej komerčnej banky, kde sa zaznamenala pretrvávajúca tendencia.

Vývoj objemu rezerv a opravných položiek na krytie rizikových aktív

3.6. Klasifikácia pohľadávok

Opatrenie č. 3/1995 stanovilo jednotné pravidlá vykazovania a oceňovania pohľadávok a podsúvahových záväzkov bánk a pobočiek zahraničných bánk, ktoré zohľadňujú riziká strát v nich obsiahnutých a potrebu tvorby zdrojov na krytie týchto rizík.

Vo vývoji klasifikovaných pohľadávok v roku 1997 došlo k miernemu zhoršeniu, na čo banky reagovali vyššou tvorbou opravných položiek.

Nekrytá predpokladaná strata z pohľadávok a podsúvahových záväzkov bánk klesla v medziročnom porovnaní približne o 1 mld. Sk (7,5 %) na 12,1 mld. Sk. Objem celkovej nekrytej predpokladanej straty bankového sektora SR je koncentrovaný v transformujúcich sa bankách (9,9 mld. Sk, t.j. 81,4 %) a v jednom štátnom peňažnom ústave (2,2 mld. Sk, t.j. 18,6 %).

Pozitívny vývoj nekrytej predpokladanej straty bankového sektora SR ovplyvnil nárast objemu rezerv a opravných položiek na krytie rizikových aktív o 9,5 mld. Sk (16,7 %) na 66,8 mld. Sk, pri pomalšom tempe rastu podielu klasifikovaných úverov na úveroch spolu.

D. Emisná činnost' NBS

a peňažný obeh v roku 1997

1. EMISIA SLOVENSKÝCH PEŇAZÍ

V roku 1997 zabezpečila Národná banka Slovenska v súlade s potrebami peňažného obehu dotlač bankoviek v nominálnej hodnote 20 Sk, 100 Sk a 1000 Sk. Dvadsaťkorunové bankovky boli vytlačené v kanadskej tlačiarňi cenín BA Banknote, sto- a tisícokorunové bankovky v anglickej tlačiarňi cenín Thomas De La Rue.

Národná banka Slovenska v tomto roku vydala päť pamätných strieborných mincí, ktoré vyrobila Mincovňa Kremnica, štátny podnik.

Pamätne mince vydané NBS v roku 1997

Nominálna hodnota	Udalosť, ktorú minca pripomína	Počet vydaných mincí		Vyhláška NBS
		spolu	z toho PROOF	
200 Sk	150. výročie narodenia Svetozára Hurbana Vajanského	19 200	1 800	5/1997 Z.z.
200 Sk	Svetové dedičstvo UNESCO - Banská Štiavnica a technické pamiatky jej okolia	18 200	1 700	101/1997 Z.z.
500 Sk	Ochrana prírody a krajiny - Pieninský národný park	16 200	1 700	189/1997 Z.z.
200 Sk	200. výročie narodenia Štefana Moyzesa	16 400	1 500	272/1997 Z.z.
200 Sk	50. výročie založenia Slovenskej národnej galérie	16 600	1 600	338/1997 Z.z.

1.1. Hotovostný peňažný obeh

V hotovostnom peňažnom obehu bol rok 1997 bez podstatných výkyvov, pričom sa tempo rastu obeživa spomalilo. Ročný prírastok obeživa bol najnižší za päť rokov existencie slovenskej meny. Z hľadiska štruktúry peňazí jednotlivých nominálnych hodnôt bankoviek a mincí v obehu nedošlo v porovnaní s predchádzajúcim rokom k významným odchýlkam. Potreby hotovostného peňažného obehu boli zabezpečené v plnom rozsahu, o čom svedčí skutočnosť, že na území Slovenskej republiky sa problémy ani poruchy v hotovostnom peňažnom obehu nevyskytli.

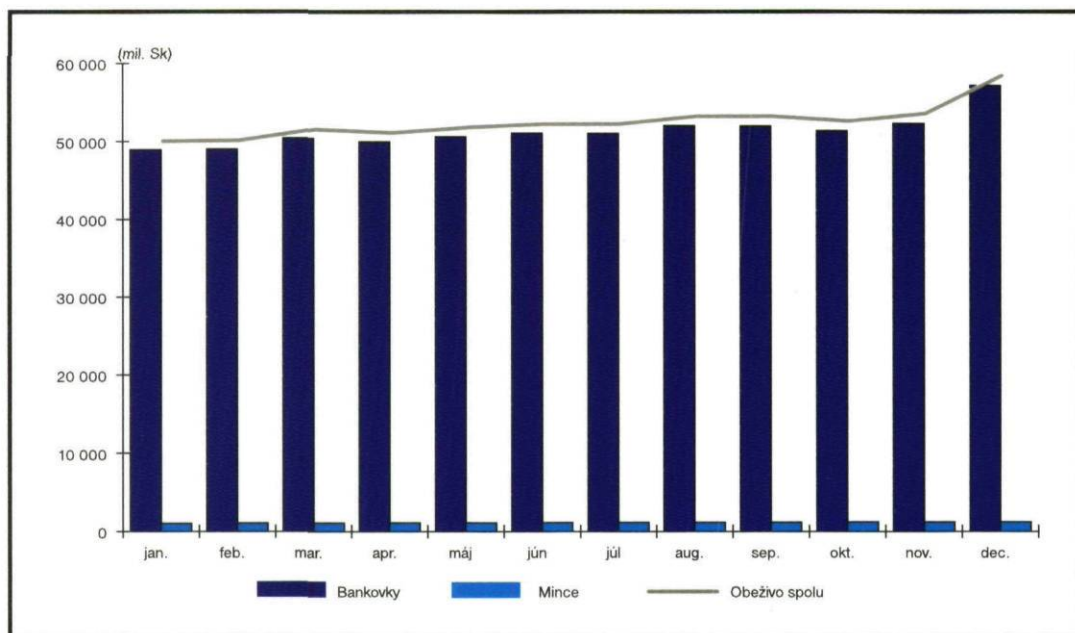
Nominálna hodnota	Obeživo -stav k 31.12.1997		Podiel v %	
	počet (ks)	hodnota (Sk)	počet(ks)	hodnota (Sk)
Bankovky	101 002 009,00	57 201 089 845,00	100,00	100,00
5000 Sk	3 745 673,25	18 728 366 250,00	3,71	32,74
1000 Sk	29 689 773,00	29 689 773 000,00	29,40	51,90
500 Sk	8 855 515,00	4 427 757 500,00	8,77	7,74
200 Sk	6 381 926,75	1 276 385 350,00	6,32	2,23
100 Sk	21 421 194,25	2 142 119 425,00	21,21	3,74
50 Sk	10 617 659,50	530 882 975,00	10,51	0,93
20 Sk	20 290 267,25	405 805 345,00	20,09	0,71
Obehové mince	625 891 139,00	996 929 559,30	100,00	100,00
10 Sk	53 562 541,00	535 625 410,00	8,56	53,73
5 Sk	35 759 995,00	178 799 975,00	5,71	17,94
2 Sk	57 942 268,00	115 884 536,00	9,26	11,62
1 Sk	82 072 442,00	82 072 442,00	13,11	8,23
0,50 Sk	51 824 963,00	25 912 481,50	8,28	2,60
0,50 Sk II	22 797 680,00	11 398 840,00	3,64	1,14
0,20 Sk	150 427 498,00	30 085 499,60	24,03	3,02
0,10 Sk	171 503 752,00	17 150 375,20	27,40	1,72
Pamätne mince	467 829,00	344 401 180,00	100,00	100,00
Spolu	727 360 977,00	58 542 420 584,30	100,00	100,00

V roku 1997 bola venovaná primeraná pozornosť aj čistote peňažného obehu. Bola dosiahnutá stabilizácia úrovne čistoty peňazí v obehu a množstva vyradovaných neupotrebitelných peňazí.

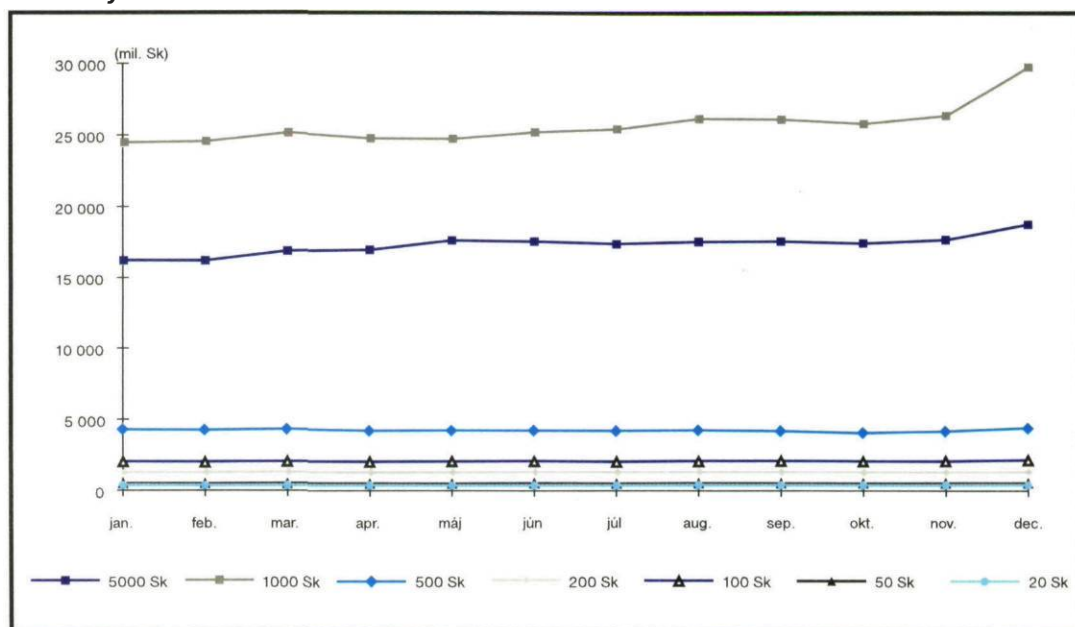
Celkový stav obeživa k 31. decembru 1997 bol 58 542 420 584,30 Sk, pričom v obehu bolo spolu 727 360 977 kusov bankoviek a mincí. V porovnaní s rokom 1996 vzrástlo obeživo o 6 074 644 904,90 Sk (nárast o 11,58 %) a počet bankoviek a mincí vzrástol o 86 004 657,30 kusov (nárast o 13,41 %).

Vývoj obeživa v priebehu roka 1997 bol rovnomerný a nevykázal podstatnejšiu odchýlku s výnimkou mesiaca decembra.

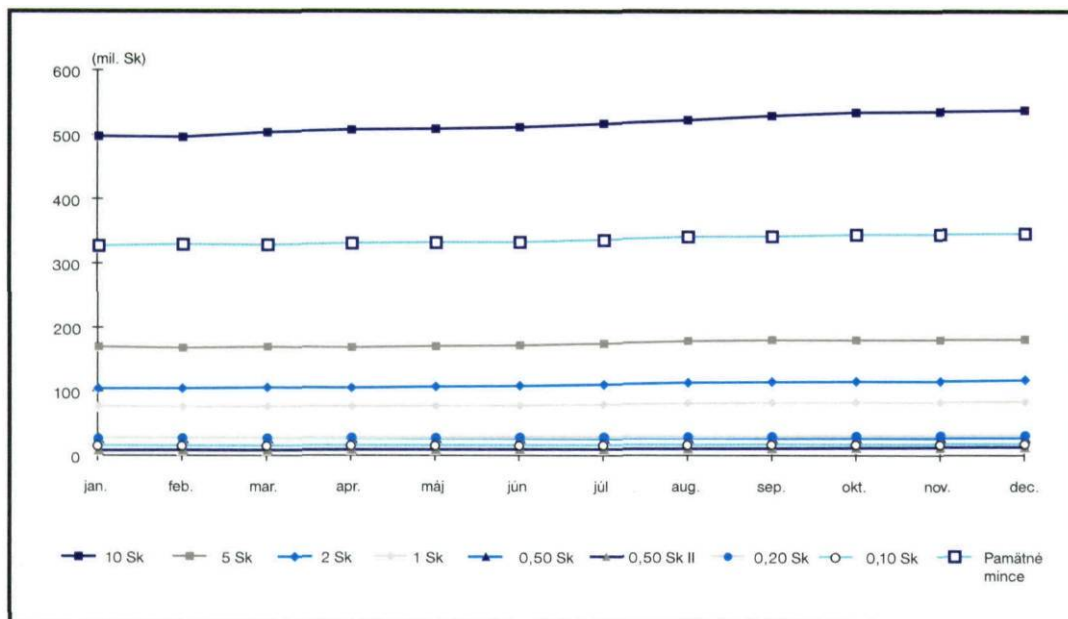
Obeživo v roku 1997

Bankovky v obehu v roku 1997

Mince v obehu v roku 1997

1.2. Stav bankoviek a mincí v obehu a ich podiel na celkovom obežive

V roku 1997 sa množstvo bankoviek a mincí v obehu zvýšilo o 86 mil. kusov. Na tomto zvýšení sa podieľali najmä mince z obyčajných kovov, ktorých počet vzrástol z 547,7 mil. kusov k 31.12.1996 na 625,9 mil. kusov k 31.12.1997. Ich podiel na množstve peňazí v obehu je 86,05 %. V roku 1997 sa zvýšil počet bankoviek a mincí všetkých nominálnych hodnôt v obehu s výnimkou bankovky v nominálnej hodnote 500 Sk.

Stav obeživa v kusoch

Nominálna hodnota	Stav		Podiel v %	
	k 31.12.1996	k 31.12.1997	k 31.12.1996	k 31.12.1997
Bankovky spolu	95 302 570,75	101 002 009,00	14,86	13,89
5000 Sk	3 323 416,75	3 745 673,25	0,52	0,51
1000 Sk	25 644 855,75	29 689 773,00	4,00	4,08
500 Sk	9 315 079,50	8 855 515,00	1,45	1,22
200 Sk	6 337 579,75	6 381 926,75	0,99	0,88
100 Sk	21 327 670,50	21 421 194,25	3,33	2,95
50 Sk	10 131 746,25	10 617 659,50	1,58	1,46
20 Sk	19 222 222,25	20 290 267,25	3,00	2,79
Obehové mince	545 647 305,00	625 891 139,00	85,08	86,05
10 Sk	51 140 673,00	53 562 541,00	7,97	7,36
5 Sk	34 872 388,00	35 759 995,00	5,44	4,92
2 Sk	52 102 896,00	57 942 268,00	8,12	7,97
1 Sk	74 617 730,00	82 072 442,00	11,63	11,28
0,50 Sk	51 223 702,00	51 824 963,00	7,99	7,13
0,50 Sk II	12 996 998,00	22 797 680,00	2,03	3,13
0,20 Sk	125 734 431,00	150 427 498,00	19,60	20,68
0,10 Sk	142 958 487,00	171 503 752,00	22,29	23,58
Pamätné mince	406 444,00	467 829,00	0,06	0,06
Spolu	641 356 319,75	727 360 977,00	100,00	100,00

Najvýraznejšie zastúpenie z hľadiska počtu kusov v obehu mali medzi bankovkami, rovnako ako v predchádzajúcom roku, bankovky v nominálnej hodnote 1000 Sk, 100 Sk a 20 Sk, čo svedčí o skutočnosti, že sú najpoužívanějšími bankovkami v obehu. Z kovových platidiel boli najpočetnejšie mince v nominálnych hodnotách 10 hal. a 20 hal., ktorých ročný prírastok v obehu bol 28,5 mil. kusov, resp. 24,7 mil. kusov. Ich podiel na celkovom počte peňazí v obehu je najväčší (10 hal. - 23,58 %, 20 hal. - 2,79 %).

20 hal. - 20,68 %). V roku 1997 sa zvýšil aj počet pamätných mincí v obehu najmä emisiou piatich nových pamätných mincí.

Pri celkovom náraste hodnoty obeživa o 11,58 % sa hodnota bankoviek v obehu zvýšila o 11,7 % a mincí z obyčajných kovov o 6,49 %.

Zvýšenie hodnoty slovenských peňazí v obehu oproti roku 1996 sa prejavilo najmä pri bankovkách a to v sume 5,99 mld. Sk, čo je 98,61 % celkového prírastku obeživa. Na tomto zvýšení sa najviac podieľali bankovky v nominálnych hodnotách 1000 Sk a 5000 Sk. Tieto dve nominálne hodnoty predstavovali k 31.12.1997 z hľadiska celkovej hodnoty peňazí v obehu podiel 82,7 %. Z kovových peňazí mali v obehu najvýraznejšie zastúpenie mince v nominálnej hodnote 10 Sk. Podiel pamätných mincí na celkovom obežive bol zanedbateľný a v hotovostnom peňažnom obehu nemali praktický význam.

Stav obeživa v Sk

Nominálna hodnota	Stav		Podiel v %	
	k 31.12.1996	k 31.12.1997	k 31.12.1996	k 31.12.1997
Bankovky spolu	51 210 794 007,50	57 201 089 845,00	97,60	97,71
5000 Sk	16 617 083 750,00	18 728 366 250,00	31,67	31,99
1000 Sk	25 644 855 750,00	29 689 773 000,00	48,88	50,71
500 Sk	4 657 539 750,00	4 427 757 500,00	8,88	7,56
200 Sk	1 267 515 950,00	1 276 385 350,00	2,42	2,18
100 Sk	2 132 767 050,00	2 142 119 425,00	4,06	3,66
50 Sk	506 587 312,50	530 882 975,00	0,97	0,91
20 Sk	384 444 445,00	405 805 345,00	0,73	0,69
Obehové mince	936 145 276,90	996 929 559,30	1,78	1,70
10 Sk	511 406 730,00	535 625 410,00	0,97	0,91
5 Sk	174 361 940,00	178 799 975,00	0,33	0,31
2 Sk	104 205 792,00	115 884 536,00	0,20	0,20
1 Sk	74 617 730,00	82 072 442,00	0,14	0,14
0,50 Sk	25 611 851,00	25 912 481,50	0,05	0,04
0,50 Sk II	6 498 499,00	11 398 840,00	0,01	0,02
0,20 Sk	25 146 886,20	30 085 499,60	0,05	0,05
0,10 Sk	14 295 848,70	17 150 375,20	0,03	0,03
Pamätne mince	320 836 395,00	344 401 180,00	0,61	0,59
Spolu	52 467 775 679,40	58 542 420 584,30	100,00	100,00

Priemerná hodnota peňazí v obehu v roku 1997 mierne poklesla (o 1,30 Sk) napriek vyššej priemernej hodnote bankoviek v obehu (o 28,90 Sk). Táto skutočnosť bola ovplyvnená na jednej strane vyšším podielom bankoviek najvyšších nominálnych hodnôt (5000 Sk a 1000 Sk) a na druhej strane vyšším množstvom mincí nižších nominálnych hodnôt (0,10 a 0,20 Sk) v obehu.

Priemerná hodnota peňazí v obehu (1996 - 1997)

(Sk)

	1996	1997	Rozdiel
Peniaze v obehu vrátane pamätných mincí	81,8	80,5	-1,3
Bankovky	537,4	566,3	28,9
Mince z obyčajných kovov	1,7	1,6	-0,1

Na jedného obyvateľa Slovenskej republiky v roku 1997 pripadlo 18,8 kusov bankoviek v priemernej hodnote 10 618 Sk a 116,2 kusov mincí z obyčajných kovov v priemernej hodnote 185 Sk. V prepočte na jedného obyvateľa boli najviac zastúpené bankovky v nominálnej hodnote 1000 Sk (5,5 kusov) a 10- a 20-halierové mince (28, resp. 32 kusov).

Celková priemerná hodnota obeživa na jedného obyvateľa vrátane pamätných mincí, predstavovala ku koncu roka 1997 sumu 10 867,40 Sk, čo bolo v porovnaní s predchádzajúcim rokom viac o 1 113,20 Sk.

2. FALZIFIKÁTY PEŇAZÍ ZADRŽANÉ NA ÚZEMÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

2.1. Falzifikáty slovenských korún

V roku 1997 bolo zadržaných 178 kusov falzifikátov a 169 kusov napodobnenín slovenských korún. Najväčší výskyt bol zaznamenaný na území Bratislavy, kde bolo v 49 prípadoch zadržaných 76 kusov falzifikátov a 169 kusov napodobnenín.

Počet zadržaných falzifikátov SKK v rokoch 1994 - 1997

(ks)

	5000 Sk	1000 Sk	500 Sk	200 Sk	100 Sk	50 Sk	20 Sk	10 Sk	5 Sk	Spolu	Hodnota v Sk
1994		3	5	—	1	2	—	60	—	71	6 300
1995	—	18	3	—	3	3	—	—	—	27	19 950
1996	4	98	40	1	26	3	—	—	1	173	140 955
1997	5	108	39	—	19	—	2	5	—	178	154 490
Spolu	9	227	87	1	49	8	2	65	1	449	321 695

Nárast počtu zadržaných falzifikátov slovenských korún bol v roku 1997 minimálny a oproti roku 1996 vyšší len o 5 kusov. Celkový počet falzifikátov slovenských korún bol vzhľadom na množstvo peňazí v obehu zanedbateľný, ich kvalitatívna úroveň bola nízka a v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi sa nezmenila. Nadalej prevažovali menej podarené falzifikáty, zaradené do štvrtého stupňa nebezpečnosti. Boli vyrobené na farebných kopírovacích zariadeniach bez napodobnenia ochranných prvkov.

2.2. Falzifikáty valút

Na území Slovenskej republiky bolo v roku 1997 zadržaných 431 kusov USD a 13 731 kusov falzifikátov ostatných valút. Tak ako v predchádzajúcom roku, aj v roku 1997 pokračoval trend postupného nárastu podielu veľmi nebezpečných falzifikátov zaradených do prvého stupňa nebezpečnosti.

Počet zadržaných falzifikátov USD v rokoch 1994 - 1997

(ks)

	1 USD	5 USD	10 USD	20 USD	50 USD	100 USD	Pozmenené	Spolu	Hodnota v Sk
1994	2	1	1	118	73	1 499	15	1 709	4 899 918,20
1995	2	1	3	146	69	1 768	9	1 998	5 434 989,20
1996	0	0	5	24	73	719	58	879	2 518 748,10
1997	0	0	1	20	30	346	34	431	1 283 908,50
Spolu	4	2	10	308	245	4 332	116	5 017	14 137 564,00

Štruktúra zadržaných falzifikátov USD podľa stupňa nebezpečnosti

Stupeň nebezpečnosti	1		2		3		4		5		N ^{*)}		Spolu	
	ks	%	ks	%	ks	%	ks	%	ks	%	ks	%	ks	%
1994	116	6,8	49	2,9	1 424	83,3	100	5,8	5	0,3	15	0,9	1 709	oo
1995	95	4,7	25	1,2	1 857	93,1	10	0,5	2	0,1	9	0,4	1 998	oo
1996	91	10,4	8	0,9	704	80,1	17	1,9	1	0,1	58	6,6	879	oo
1997	73	17,0	5	1,2	301	69,8	17	3,9	1	0,2	34	7,9	431	oo

*) Nezariadené do stupňa nebezpečnosti sú pozmenené bankovky, kde pravá bankovka nižšej nominálnej hodnoty bola upravená na bankovku vyššej nominálnej hodnoty.

Spojené štáty americké nadalej pokračovali v postupnom zdokonaľovaní ochrany svojich bankoviek proti falšovaniu. Po bankovke 100 USD vzor 1996 bola v roku 1997 uvedená do obehu nová bankovka v nominálnej hodnote 50 USD. Aj napriek skutočnosti, že nové bankovky majú väčší počet ochranných prvkov, bol v roku 1997 zadržaný falzifikát stodolárovej bankovky série 1996, ktorý možno zaradiť do stupňa nebezpečnosti "3" - podarený.

Počet zadržaných falzifikátov ostatných valút v rokoch 1994 - 1997

(ks)

	DEM	ITL	FRF	GBP	ATS	CZK	HUF	Ostatné valuty	Spolu	Hodnota v Sk
1994	463	110	48	8	12	0	1 074	25	1 738	2 020 377,60
1995	311	60	32	8	1	447	73	1	943	1 648 431,40
1996	237	66	22	8	1	9	0	1	344	914 937,60
1997	543	99	101	8	7 731	22	5211	8	13 731	26 608 951,70
Spolu	1 554	335	203	48	7 745	478	6 358	35	16 756	31 192 698,30

Štruktúra zadržaných falzifikátov valút podľa stupňa nebezpečnosti

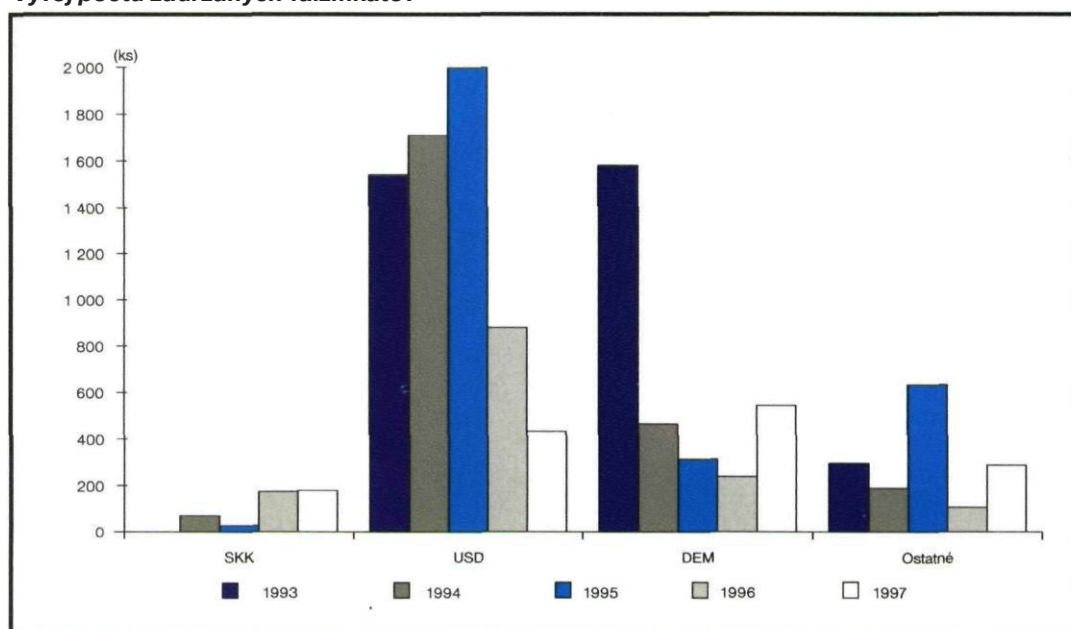
Stupeň nebezpečnosti	1		2		3		4		5		N*)		Spolu	
	ks	%	ks	%	ks	%	ks	%	ks	%	ks	%	ks	%
1994	0	0	9	0,5	1 711	98,4	1	0,1	0	0	17	1	1 738	
1995	0	0	14	1,5	921	97,7	1	0,1	2	0,2	5	0,5	943	
1996	3	0,9	13	3,8	321	93,3	3	0,9	0	0	4	1,1	344	
1997	6	0,1	502	3,6	13 199	96,1	11	0,1	12	0,1	1	0	13 731	100

*) Nezradené do stupňa nebezpečnosti sú napodobneniny a pozmenené bankovky.

Z celkového počtu zadržaných falzifikátov bolo v peňažnom obehu zadržaných 412 kusov falzifikátov a ešte pred uvedením do obehu bolo políciou zadržaných 13 319 kusov falzifikátov. Najväčšiu časť tvorili falzifikáty bankoviek 1000 ATS a 5000 HUF, ktoré boli zadržané pri odhalení troch falšovateľských dielní.

Celkový trend vo vývoji množstva zadržaných falzifikátov v peňažnom obehu od roku 1993 dokumentuje nasledovný graf.

Vývoj počtu zadržaných falzifikátov

2.3. Expertízy poškodených slovenských platidiel

V roku 1997 predložilo 99 žiadateľov Národnej banke Slovenska na expertízu a vymeranie náhrady bankovky a mince poškodené v dôsledku živelných pohrôm, prípadne ďalších nepredvídaných okolností, ktorých výmenu nemohol vykonať iný peňažný ústav. Nominálna hodnota predložených poškodených bankoviek a mincí bola 3 911 833,60 Sk a bola za ne vyplatená náhrada v celkovej výške 3 867 584,60 Sk, t.j. 98,86 % ich nominálnej hodnoty.

E. Zahraničné aktivity

1. SPOLUPRÁCA NBS S EURÓPSKOU ÚNIOU

Národná banka Slovenska vykonáva koordinátora vzťahov bankovej sústavy k Európskej únii (EÚ), pričom v rámci plnenia jednotlivých článkov Európskej dohody o pridružení (ED) aktívne prispieva k harmonizácii a kompatibilite právneho a ekonomického prostredia v rámci bankového sektora s legislatívnym rámcom platným v EÚ. V priebehu roka 1997 sa v zmysle pokračovania vzájomného politického dialógu uskutočnilo pravidelné zasadnutie Asociačného výboru SR/EÚ (dňa 6.6.1997). V rámci zasadnutia boli okrem sektorálnych problémov národného hospodárstva prediskutované aj otázky týkajúce sa makroekonomického vývoja SR, menovej politiky a menovej stratégie NBS, platobnej bilancie a jednotlivé kroky v rámci liberalizácie kapitálového účtu platobnej bilancie. V zmysle ekonomického dialógu boli realizované stretnutia dvoch podvýborov, a to Podvýboru pre makroekonomické otázky (dňa 3. - 4.6.1997) a Podvýboru pre finančné služby a ich etablovanie (11.4.1997). Podvýbory prerokovali problematiku aktuálneho stavu finančných služieb v bankovníctve, poisťovníctve a investíciách, stupeň aproximácie legislatívy SR s legislatívou v EÚ, úroveň, stav a proces transformácie bankového sektora, licenčnú politiku NBS, poskytovanie cezhraničných služieb, ako aj stav makroekonomického vývoja, platobnej bilancie a perspektívu vývoja obchodného deficitu. Závery zo zasadnutí konštatovali uspokojivý vývoj v týchto oblastiach a priebežné napĺňanie jednotlivých článkov ED, ako aj trvalé približovanie legislatívy SR k legislatíve EÚ v oblasti bankového sektora.

V nadväznosti na plnenie jednotlivých článkov ED participuje Národná banka Slovenska aj na programe technickej pomoci, poskytovanej Európskou úniou SR. Program PHARE prešiel za posledný rok významnými zmenami, ktoré súvisia s procesom rozširovania Európskej únie. Technická a investičná pomoc zmenila orientáciu a jednoznačnou prioritou sa stala realizácia predvstupovej stratégie a prístupový proces SR k EÚ. Program PHARE nadobudol štatút hlavného finančného nástroja na poskytovanie pomoci pri prijímaní súboru zákonov EÚ (*acquis communautaire*) a pri realizácii opatrení vedúcich k zapojeniu sa Slovenska do vnútorného trhu Európskej únie.

Národná banka Slovenska pripravuje v spolupráci s jednotlivými slovenskými komerčnými bankami a inými inštitúciami bankového sektora v SR konkrétne programy v snahe získať prostriedky na poskytovanie technickej pomoci a zabezpečuje realizáciu konkrétnych projektov. V roku 1998 sa program PHARE zameria na podporu procesu zosúladenia bankovej legislatívy s legislatívou EÚ, na pomoc pri uplatňovaní posilnených kompetencií bankového dohľadu a na pomoc pri reštrukturalizácii bánk a ich následnej privatizácii v zmysle princípov trhovej ekonomiky.

2. SPOLUPRÁCA NBS S MEDZINÁRODNÝMI INŠTITÚCIAMI

Organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (OECD)

Slovenská republika prijala so žiadosťou o prijatie za riadneho člena OECD v roku 1994 aj záväzky vyplývajúce z členstva v OECD. Stanovisko zainteresovaných orgánov SR je definované v tzv. Memorande SR, pričom NBS vyjadrila svoj postoj k uplatňovaniu liberalizačných kódexov OECD v oblasti voľného pohybu kapitálu a bežných neviditeľných operácií. Rada OECD prostredníctvom záverov zo zasadnutia výborov CIME/CMIT z júna 1996 vyjadrila stanovisko OECD ohľadom vstupu SR do OECD. NBS realizovala v priebehu rokov 1996 - 1997 v zmysle odporúčaní záverov výborov CIME/CMIT jednotlivé liberalizačné kroky v oblasti operácií kapitálového účtu a následne novelizovala legislatívny rámec. NBS má štatút pozorovateľa vo výboroch pomocných orgánov OECD, na zasadnutiach ktorých priebežne aktívne participuje.

Svetová obchodná organizácia (WTO)

Slovenská republika sa ako jeden zo zakladajúcich členov Svetovej obchodnej organizácie - WTO zúčastnila od r. 1995 niekoľkých kôl bilaterálnych rokovaní s cieľom ďalšej liberalizácie obchodu s finančnými službami. Po ukončení rokovaní predložili krajiny svoje revidované Listiny špecifických záväzkov v sektore finančných služieb a pristúpili k podpísaniu Druhého protokolu ku GATS. Druhý protokol legalizuje prijaté záväzky jednotlivých členov WTO, pričom má charakter dočasnej dohody.

Vzhľadom na dočasnú platnosť tejto dohody a na základe záverov rokovaní členských krajín WTO na konferencii v Singapúre boli začiatkom roku 1997 obnovené rokovania s cieľom ďalšej liberalizácie obchodu s finančnými službami. SR sa aktívne zapojila do tohto procesu a zúčastnila sa niekoľkých kôl bilaterálnych rokovaní a v decembri 1997 SR predložila svoju revidovanú Listinu špecifických záväzkov v sektore finančných služieb, ktorá vyjadruje záväzky SR v tomto sektore.

Liberalizácia obchodu s finančnými službami má prispieť k zvýšeniu konkurencie, efektívnosti a kvality poskytovania týchto služieb, ako aj k lepšej alokácii zdrojov. Avšak na druhej strane kladie dôraz na potrebu vytvorenia finančnej stability a vhodného regulačného rámca a dozoru v tejto oblasti. Rokovania o finančných službách boli ukončené 12.12.1997. V rámci rokovaní o liberalizácii finančných služieb bol prijatý Piaty protokol ku GATS. V súlade s Piatym protokolom by mal byť ratifikačný proces ukončený do 29.1.1999 s tým, že nadobudne účinnosť od 1.3.1999. Ďalšie kolo rokovaní je avizované na rok 2000.

Medzinárodný menový fond (MMF) a Svetová banka (SB)

Spolupráca Slovenskej republiky s Medzinárodným menovým fondom dosiahla už štandardnú úroveň, t. j. úroveň každoročných konzultácií podľa článku IV Článkov dohody MMF. V dňoch 28.10. - 12.11.1997 uskutočnila misia Medzinárodného menového fondu konzultácie so Slovenskou republikou za rok 1997. V rámci rokovaní s NBS boli členovia misie informovaní o menovom vývoji v roku 1997, o vývoji bankového sektora, ako aj o ďalších aktuálnych aspektoch hospodárskeho vývoja SR. Na záver misie sa predstavitelia MMF dôrazne vyslovili proti novelizácii zákona o NBS a zdôraznili, že nezávislosť centrálnej banky je jedna zo zásadných podmienok ďalšieho úspešného vývoja ekonomiky.

Pozornosť sa venovala aj účasti najvyšších predstaviteľov NBS na jarnom zasadnutí Výborov MMF a SB koncom apríla 1997 vo Washingtone, ako aj na výročnom

zasadnutí guvernérov členských krajín MMF a SB v septembri 1997 v Hongkongu. Tieto zasadnutia boli venované hodnoteniu vývoja svetovej ekonomiky, riešeniu finančných kríz v juhovýchodnej Ázii, liberalizácii kapitálových tokov, revízii kvót členských krajín MMF a ďalším aktuálnym otázkam. V rámci týchto zasadnutí sa uskutočnili aj bilaterálne rokovania s predstaviteľmi MMF a SB, ako aj so zástupcami ďalších medzinárodných finančných inštitúcií.

Národná banka Slovenska poskytla misii Svetovej banky v dňoch 3. - 4.11.1997 údaje o vývoji bankového sektora v roku 1997 v súvislosti s finalizáciou správy o doterajšom hospodárskom vývoji SR.

Banka pre medzinárodné zúčtovanie (BIS)

Národná banka Slovenska aktívne plní všetky povinnosti vyplývajúce z jej postavenia akcionára BIS. Najvýznamnejšie vzťahy Národnej banky Slovenska sa dlhodobo realizujú na najvyššej úrovni prostredníctvom rokovaní guvernéra NBS na pravidelných mesačných stretnutiach guvernérov členských centrálnych bánk BIS a centrálnych bánk mnohých ďalších krajín sveta. Účelom týchto stretnutí je dosiahnuť vysoký stupeň vzájomného porozumenia a koordinovať menovú politiku v medzinárodnom meradle.

Medzinárodná investičná banka (MIB) a Medzinárodná banka pre hospodársku spoluprácu (MBHS)

Zástupcovia NBS sa zúčastnili na jarnom zasadnutí bankových rád MIB a MBHS v Moskve a jesennom zasadnutí v Bukurešti. Slovenská delegácia na týchto zasadnutiach podporovala všetky aktivity smerujúce k zlepšeniu finančnej situácie týchto bánk a obnove ich bankových činností.

Bilaterálne vzťahy

V roku 1997 pokračovala Národná banka Slovenska v rozvoji bilaterálnych vzťahov s centrálnymi bankami susedných štátov, štátov OECD a Ruskej federácie. Nadviazala sa spolupráca s centrálnymi bankami Indie a niektorých štátov juhovýchodnej Ázie, prvé kontakty boli zaznamenané s Africkou rozvojovou bankou.

Podporné aktivity zahraničných inštitúcií na Slovensku

V roku 1997 pokračovala spolupráca NBS s EXIM Bank of Japan a Európskou investičnou bankou v oblasti zahraničných úverových liniek, ktorými sa NBS podieľa na reštrukturalizácii slovenskej ekonomiky. NBS uvoľňovala prostriedky úverových liniek typu Two Step Loan od EXIM Bank of Japan a Apex Global Loan od EIB prostredníctvom vybraných komerčných bánk na podporu malého a stredného podnikania na Slovensku.

V roku 1997 bola dočerpaná druhá úverová linka Two Step Loan a následne v septembri podpísala NBS s EXIM Bank of Japan zmluvu o tretej úverovej linke TSL vo výške 20 mld. JPY.

V roku 1997 sa pokračovalo i vo financovaní z prostriedkov úverovej linky Apex Global Loan od EIB.

Do zahraničných aktivít NBS sa zaraďuje aj oblasť zahraničnej technickej pomoci. Aktivity v tejto oblasti sú zamerané predovšetkým na potrebu vzdelávania a rastu profesionality odborných pracovníkov NBS a bankového sektora na Slovensku. Súčasťou týchto aktivít je snaha o získanie čo najväčšieho množstva finančných prostriedkov z rôznych fondov zo zahraničia bez ohľadu na inštitucionálne, alebo

teritoriálne hľadiská (MMF, US TREASURY, Know How fond, Phare Program, BIS, jednotlivé centrálné banky a pod.) a zároveň zaručiť ich najefektívnejšie využitie. Formy využitia sú rôzne, od prijímania zahraničných expertov u nás, cez vysielanie našich pracovníkov do zahraničia, získavanie odbornej literatúry, zadanie vypracovania štúdií a analýz a pod.

F. Auditorská správa

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

pre Bankovú radu Národnej banky Slovenska

Vykonalí sme audit priloženej Bilancie Národnej banky Slovenska (ďalej len „Banka“), zostavenej k 31. decembru 1997 a príslušného Výkazu ziskov a strát za rok 1997. Za tieto účtovné výkazy, uvedené na stranách 2 až 13, zodpovedá Banková rada. Našou zodpovednosťou je na základe auditu vyjadriť názor na priložené účtovné výkazy.

Audit sme vykonali v súlade s Medzinárodnými audítorskými štandardami. Podľa týchto štandardov je potrebné plánovať a vykonať audit s cieľom dostatočne sa ubezpečiť, že účtovné výkazy neobsahujú významné nedostatky. Audit zahŕňa preskúmanie preukaznosti položiek vykázaných v účtovných výkazoch, na základe testov. Okrem toho audit zahŕňa posúdenie správnosti použitých postupov účtovania a dôležitých odhadov vedenia Banky, ako aj posúdenie celkovej prezentácie účtovných výkazov. Nami vykonaný audit považujeme za dostatočné východisko pre vyjadrenie nášho výroku.

Od Banky sa vyžaduje spracovanie účtovných výkazov v súlade so zákonom č. 563/1991 Zb. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a príslušnými zákonmi a predpismi Slovenskej republiky. Priložené účtovné výkazy sú zostavené vo forme porovnateľnej s používanými formami výkazov pre medzinárodné účely.

Podľa nášho názoru priložené účtovné výkazy Banky zobrazujú verne, vo všetkých významných aspektoch, finančnú situáciu Banky k 31. decembru 1997 a výsledky jej činnosti za rok 1997 v súlade so zákonom č. 563/1991 Zb. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a príslušnými zákonmi a predpismi Slovenskej republiky.

12. marca 1998

ERNST & YOUNG AUDIT, s.r.o.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
BILANCIE AKTÍV A PASÍV
k 31. decembru 1997 a 1996
v miliónoch Sk

AKTÍVA	Príloha	1997	1996
Zlato	3	1 543,9	2 285,4
Vklady v Medzinárodnom menovom fonde	4	23 096,5	24 062,6
Vklady v zahraničných bankách a medzinárodných inštitúciách	5	9 630,1	17 351,7
Pohľadávky voči tuzemským bankám	6	41 588,4	36 585,1
Pohľadávky voči štátnemu rozpočtu	7	5 495,4	28 625,6
Cenné papiere	8	109 069,7	94 214,2
Finančné investície a majetkové účastiny	9	1 381,4	1 583,4
Ostatné aktíva	10	5 781,0	4 123,8
S p o l u		197 586,4	208 831,8
P A S Í V A			
Emisia obeživa	11	58 303,1	52 223,6
Závazky voči Medzinárodnému menovému fondu	12	31 763,3	34 227,1
Závazky voči zahraničným bankám a medzinárodným inštitúciám	13	9 895,3	4 785,3
Emitované cenné papiere	14	13 424,0	14 135,0
Závazky voči tuzemským bankám	15	40 779,5	31 114,8
Závazky voči štátnemu rozpočtu	16	9 710,6	13 044,1
Ostatné pasíva	17	24 597,4	50 190,0
S p o l u		188 473,2	199 719,9
VLASTNÝ KAPITÁL			
Základné imanie	18	466,7	466,7
Zákonný rezervný fond	18	8 573,1	8 573,1
Kapitálový fond	18	73,4	72,1
S p o l u		9 113,2	9 111,9
S p o l u		197 586,4	<u>208 831,8</u>

Príloha na stranách 4 až 13 tvorí nedeliteľnú súčasť účtovných výkazov.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
VÝKAZY ZISKOV A STRÁT
za roky 1997 a 1996
v miliónoch Sk

	Príloha	1997	1996
Úroky prijaté		13 134,9	16 526,3
Úroky platené		-6 252,0	-10 271,9
Zisk z úrokov	19	6 882,9	6 254,4
Zisk z investičných cenných papierov a majetkových účastí	9	17,3	146,1
Prijaté poplatky a provízie		27,8	16,5
Platené poplatky a provízie		-24,4	- 17,1
Zisk z poplatkov a provízií		3,4	-0,6
Zisk (strata) z devízových operácií	20	- 167,8	398,5
Zisk z bankových operácií		6 735,8	6 798,4
Náklady na tlač bankoviek a mincí		-115,3	- 131,8
Opravné položky	21	-4 335,7	-1 919,2
Administratívne náklady	22	- 508,0	-485,3
Odpisy		- 235,5	- 228,8
Iné prevádzkové náklady		- 436,0	- 535,7
Spolu prevádzkové náklady		-1 179,5	-1 249,8
Mimoriadne výnosy		21,7	4,7
Mimoriadne náklady		-27,0	-34,6
ZISK ZA ÚČTOVNÉ OBDOBIE		1 100,0	3 467,7
Odvod zo zisku	23	1 100,0	2381,1

Príloha na stranách 4 až 13 tvorí nedeliteľnú súčasť účtovných výkazov.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
PRÍLOHA K ÚČTOVNÝM VÝKAZOM
K 31. DECEMBRU 1997

1. Všeobecné údaje

Národná banka Slovenska (ďalej len "Banka") bola zriadená Zákonom č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov (ďalej len "Zákon o Banke"). Svoju činnosť zahájila 1. januára 1993 ako centrálna banka Slovenskej republiky.

Podľa ustanovení v Zákone o Banke, medzi hlavné úlohy Banky patria:

- určuje menovú politiku a jej realizáciu,
- vydáva bankovky a mince,
- riadi peňažný obeh, koordinuje tuzemský platobný styk a zúčtovanie medzi bankami,
- vykonáva dohľad nad bankovými činnosťami,
- vedie účty štátneho rozpočtu,
- zastupuje Slovenskú republiku v medzinárodných menových inštitúciách a pri operáciách na svetových kapitálových trhoch.

2. Použité účtovné metódy

V účtovnom období 1997 Banka uplatnila nasledujúce účtovné metódy použité v priložených účtovných výkazoch v súlade so všeobecne záväznými právnymi normami v oblasti účtovníctva:

2.1. Základné princípy

Banka vedie účtovníctvo podľa Zákona č. 563/1991 Zb. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len "Zákon o účtovníctve"). Priložené účtovné výkazy sú zostavené vo forme porovnateľnej s používanými formami výkazov pre medzinárodné účely. Údaje uvádzané v účtovných výkazoch za predchádzajúce účtovné obdobie sú reklasifikované do formy porovnateľnej s údajmi roku 1997.

2.2. Oceňovanie jednotlivých položiek majetku a záväzkov

Účtovné výkazy sú spracované na základe účtovného princípu obstarávacej ceny v súlade so Zákonom o účtovníctve.

Pri oceňovaní majetku a záväzkov boli zohľadnené finančné riziká, ktoré boli Banke známe ku dňu zostavenia účtovných výkazov.

Uplatnené sú nasledovné záväzné spôsoby ocenenia:

- nakupované zásoby sú ocenené obstarávacími cenami,
- nakupovaný hmotný a nehmotný investičný majetok je ocenený obstarávacími cenami,
- peňažné prostriedky a ceniny sú ocenené nominálnymi hodnotami,
- cenné papiere obchodovateľné na kapitálovom trhu a majetkové účastiny sú ocenené cenami obstarania,
- cenné papiere obchodovateľné na peňažnom trhu sú ocenené nominálnymi hodnotami,
- pohľadávky a záväzky sú ocenené nominálnymi hodnotami.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
PRÍLOHA K ÚČTOVNÝM VÝKAZOM
K 31. DECEMBRU 1997

2.3. Oceňovanie v cudzej mene

Majetok a záväzky vyjadrené v cudzej mene Banka prepočítala na slovenskú menu kurzom určeným v kurzovom lístku Banky v účtovníctve ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a v účtovnej závierke kurzom k 31. decembru 1997:

Kurzy hlavných cudzích mien použitých v Banke na ocenenie majetku a záväzkov k 31. decembru 1997 sú:

Mena	Množstvo	Peňažné prostriedky v cudzej mene
		Stred
USD	1	34,782
DEM	1	19,398
JPY	100	26,848
SDR	1	46,995

2.4. Hmotný a nehmotný investičný majetok

Hmotný a nehmotný investičný majetok je ocenený obstarávacími cenami. Odpisy sú vypočítané na základe rovnomerného odpisovania, založeného na odhadovanej dobe použiteľnosti investičného majetku.

Doba použiteľnosti investičného majetku je odhadovaná nasledovne:

Odpisová skupina	Druh investičného majetku	Doba použiteľnosti
1	kancelárska technika, stroje na spracovanie dát, osobné a dodávkové automobily, software	4 roky
2	prístroje a osobitné technické zariadenia	8 rokov
3	zabezpečovacie zariadenia	15 rokov
4	energetické zariadenia (Banka nemá majetok v tejto odpisovej skupine)	30 rokov
5	budovy, stavby	40 rokov

2.5. Daň z príjmu

Banka je oslobodená od dane z príjmov právnických osôb v zmysle § 17 Zákona č. 286/1992 Zb. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov.

2.6. Rozdelenie zisku

Zisk vytvorený Bankou je použitý na doplnenie rezervného fondu a ďalších fondov vytváraných zo zisku a na ostatné použitie podľa rozpočtu Banky. Banka odvádza zostávajúci zisk do štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
PRÍLOHA K ÚČTOVNÝM VÝKAZOM
K 31. DECEMBRU 1997

POZNÁMKY K ÚČTOVNÝM VÝKAZOM

3. Zlato

Hodnota zásob zlata spravovaných Bankou je 1 543,9 mil. Sk, t.j. 24,7 mil. gramov rýdzeho zlata v ocenení historickou nadobúdacou cenou 62,54451 Sk/gram.

Položka neobsahuje zlato použité na swapové operácie za cudziu menu vo výške 15,4 mil. gramov (viď bod 20. "Zisk (strata) z devízových operácií" a bod 25. "Podsúvahové položky").

4. Vklady v Medzinárodnom menovom fonde

Vklady v Medzinárodnom menovom fonde sú v štruktúre (v miliónoch Sk):

	1997	1996
Rezervná pozícia v MMF a zvláštne práva čerpania	11 874,6	H 520,8
Záručné vklady na úvery z MMF	11 221,9	12 541,8
S p o l u	23 096,5	24 062,6

Pohľadávky voči Medzinárodnému menovému fondu reprezentované rezervnou pozíciou vznikli z členstva Slovenskej republiky v Medzinárodnom menovom fonde. Zvláštne práva čerpania ("SDR") v rámci rezervnej tranže sa rovnajú slovenskej členskej kvóte zodpovedajúcej čiastkam zaplateným Medzinárodnému menovému fondu v SDR a Sk. Z hľadiska metodiky Medzinárodného menového fondu "Záručné vklady na úvery z Medzinárodného menového fondu" sú vklady deponované v Sk predstavujúce ekvivalent úverov poskytnutých Slovenskej republike (viď bod 12. "Záväzky voči Medzinárodnému menovému fondu").

5. Vklady v zahraničných bankách a medzinárodných inštitúciách

Vklady v zahraničných bankách a medzinárodných inštitúciách sú v štruktúre (v miliónoch Sk):

	1997	1996
Bežné účty	1 466,1	1 001,3
Termínované vklady v bankách	8 164,0	16 350,4
S p o l u	9 630,1	17 351,7

Vklady v zahraničných bankách sú realizované prevažne v nemeckých markách a amerických dolároch.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
PRÍLOHA K ÚČTOVNÝM VÝKAZOM
K 31. DECEMBRU 1997

6. Pohľadávky voči tuzemským bankám

Pohľadávky voči tuzemským bankám predstavujú (v miliónoch Sk):
(viď bod 21. "Opravné položky")

	1997	1996
Refinančné úvery	11 593,3	1 602,4
Úvery na podporu rozvoja malého a stredného podnikania	8 828,2	3 203,9
Dlhodobé redistribučné úvery	-	31 088,9
Klasifikované redistribučné úvery	30 273,2	-
Opravné položky ku klasifikovaným redistribučným úverom	-9 750,4	-
Ostatné pohľadávky	644,1	689,9
S p o l u	41 588,4	36 585,1

Refinančné úvery vo výške 11 593,3 mil. Sk predstavujú krátkodobé úvery na zabezpečenie likvidity vo výške 8 600,0 mil. Sk, reeskont zmeniek na podporu poľnohospodárstva vo výške 2 681,5 mil. Sk a eskont zmeniek na podporu exportu vo výške 311,8 mil. Sk.

7. Pohľadávky voči štátnemu rozpočtu

Obchody so Slovenskou republikou v súvislosti so štátnym rozpočtom upravuje § 25 Zákona o Banke.

Pohľadávky voči štátnemu rozpočtu predstavujú schodok štátneho rozpočtu z roku 1991 pred rozdelením ČSFR.

8. Cenné papiere

Portfolio cenných papierov Banky je v štruktúre (v miliónoch Sk):

	1997	1996
Peňažný trh	46 247,2	54 136,8
z toho: Štátne pokladničné poukážky	12 522,7	28 997,4
Pokladničné poukážky	33 796,4	25 397,3
Opravné položky	-71,9	-257,9
Kapitálový trh	62 822,5	40 077,4
z toho: Krátkodobé dlhopisy	104,2	-
Strednodobé dlhopisy	54 930,2	39 698,9
Dlhodobé dlhopisy	8 035,3	472,2
Opravné položky	-247,2	-93,7
S p o l u	109 069,7	94 214,2

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
PRÍLOHA K ÚČTOVNÝM VÝKAZOM
K 31. DECEMBRU 1997

Portfólio peňažného trhu je tvorené pokladničnými poukážkami Banky pre medzinárodné zúčtovanie, pokladničnými poukážkami sponzorovanými vládou USA a štátnymi pokladničnými poukážkami Spolkovej republiky Nemecko ("SRN"), Spojených štátov amerických ("USA") a Japonska.

Portfólio kapitálového trhu pozostáva najmä zo štátnych dlhopisov vlády SRN, USA a Japonska.

9. Majetkové účastiny

Banka k 31. decembru 1997 vlastní podielové cenné papiere v týchto spoločnostiach a inštitúciách (v miliónoch Sk):

	Podiel na kapitáli	1997	1996
Československá obchodná banka, a.s., Praha	24,13 %	1 236,6	1 438,6
Bankové zúčtovacie centrum Slovenska, a.s., Bratislava	39,48 %	120,0	120,0
Ostatné investície s podielom menším ako 1 %		24,8	24,8
S p o l u		1 381,4	1 583,4

Do ostatných investícií patrí účasť Banky na sieti S.W.I.F.T. - Spoločnosť pre celosvetové medzibankové finančné telekomunikácie, La Hulpe, Belgicko a účasť v BIS - Banka pre medzinárodné zúčtovanie, Bazilej, Švajčiarsko.

Výnos z podielových cenných papierov za rok 1997 vo forme prijatých dividend predstavuje čiastku 17,3 mil. Sk.

10. Ostatné aktíva

V tejto položke sú zahrnuté (v miliónoch Sk):

	1997	1996
Účty časového rozlíšenia	2 246,9	1 574,1
Hmotný a nehmotný investičný majetok	3 087,6	2 201,2
Ostatné	446,6	348,6
Opravné položky k ostatným aktívam	-0,1	-0,1
S p o l u	5 781,0	4 123,8

11. Emisia obeživa

Táto položka zahŕňa platné tuzemské bankovky a mince v obehu emitované Bankou.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
PRÍLOHA K ÚČTOVNÝM VÝKAZOM
K 31. DECEMBRU 1997

12. Závazky voči Medzinárodnému menovému fondu

Závazky voči Medzinárodnému menovému fondu sú v štruktúre (v miliónoch Sk):

	1997	1996
Vklady Medzinárodného menového fondu	20 266,1	21 304,8
Úvery od Medzinárodného menového fondu	11 497,2	12 922,3
S p o l u	31 763,3	34 227,1

Položka "Vklady Medzinárodného menového fondu" predstavuje držbu slovenských korún Medzinárodného menového fondu v Banke.

Položka "Úvery od Medzinárodného menového fondu" predstavuje úvery, ktoré boli poskytnuté v konvertibilnej mene na posilnenie platobnej bilancie a devízových rezerv Slovenskej republiky. Uvedené úvery sú kryté záručnými vkladmi v Medzinárodnom menovom fonde (viď bod 4. "Vklady v Medzinárodnom menovom fonde").

13. Závazky voči zahraničným bankám a medzinárodným inštitúciám

Závazky voči zahraničným bankám a medzinárodným inštitúciám sú v štruktúre (v miliónoch Sk):

	1997	1996
Vklady	1 438,8	1 375,6
z toho: Účty Svetovej banky	846,7	820,8
Vklady zahraničných bánk	569,1	522,2
Fond PHARE	23,0	32,6
Úvery	8 456,5	3 409,7
z toho: EXIM Bank of Japan	7 863,8	2 554,8
Európska investičná banka Luxemburg	592,7	854,9
S p o l u	9 895,3	4 785,3

Úvery sú dlhodobé a určené na doplnenie zdrojov vybraných domácich bánk na podporu malého a stredného podnikania a na podporu určitých odvetví hospodárstva Slovenskej republiky.

14. Emitované cenné papiere

"Emitované cenné papiere" zahŕňajú k 31. decembru 1997 strednodobé a dlhodobé obligácie v japonských jenoch so splatnosťou 5 a 7 rokov, umiestnené na japonských kapitálových trhoch.

V roku 1993 Banka emitovala obligácie v celkovej výške 25 000 mil. JPY, ktoré budú splatné v rokoch 1998 a 2000, s pevnými úrokovými sadzbami 7,75% a 8,0% a v roku 1994 obligácie vo výške 25 000 mil. JPY s pevnou úrokovou mierou 6,3%, ktoré budú splatné v roku 1999.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
PRÍLOHA K ÚČTOVNÝM VÝKAZOM
K 31. DECEMBRU 1997

Počas roka 1994 uzavrela Banka zmluvy o dlhodobých swapových operáciách za účelom konverzie rizika kurzových zmien z JPY na DEM u obligácií Banky emitovaných v roku 1993 a 1994. Tieto swapové operácie sú splatné deň pred termínom splatnosti príslušných obligácií.

15. Závazky voči tuzemským bankám

Táto položka predstavuje k 31. decembru 1997 hlavne povinné minimálne rezervy domácich bánk uložené v Banke v celkovej výške 37 564,3 mil. Sk. Zvyšok predstavujú iné vklady domácich bánk.

16. Závazky voči štátnemu rozpočtu

Závazky voči štátnemu rozpočtu sú v štruktúre (v miliónoch Sk):

	1997	1996
Štátne finančné aktíva	6 177,5	9 349,8
Štátne fondy	3 533,1	3 694,3
S p o l u	9 710,6	13 044,1

17. Ostatné pasíva

V tejto položke sú zahrnuté (v miliónoch Sk):

	1997	1996
Účty rasového rozlíšenia	1 714,1	2 071,3
Usporiadacie účty termínových operácií	2 536,3	3 589,9
Rezervy	8 258,4	8 731,1
Ostatné	12 088,6	35 797,7
S p o l u	24 597,4	50 190,0

Položku "Rezervy" k 31. decembru 1997 tvoria rezervy na devízové operácie v celkovej výške 8 243,8 mil. Sk v štruktúre: rezerva na zlaté swapy v sume 2 715,9 mil. Sk, ktorá je určená na krytie rozdielu medzi trhovou hodnotou zlata použitého na swapové operácie a jeho historickou nadobúdacou cenou, rezerva na menové swapy vo výške 1 477,3 mil. Sk a rezerva na otvorenú devízovú pozíciu vo výške 4 050,6 mil. Sk. Ostatné rezervy boli vytvorené v sume 14,6 mil. Sk.

Najvyššiu čiastku položky "Ostatné" predstavujú vklady mimorozpočtových prostriedkov orgánov Slovenskej republiky v sume 6 001,6 mil. Sk.

18. Vlastný kapitál

K 31. decembru 1997 táto položka predstavuje splatený kapitál prevzatý z rozdelenia aktív a pasív bývalej ŠBČS vo výške 466,7 mil. Sk, zákonný rezervný fond vo výške 8 573,1 mil. Sk a kapitálový fond v hodnote 73,4 mil. Sk.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
PRÍLOHA K ÚČTOVNÝM VÝKAZOM
K 31. DECEMBRU 1997

19. Zisk z úrokov

Zisk z úrokov predstavuje nasledujúcu štruktúru úrokov (v miliónoch Sk):

	1997	1996
Prijaté úroky	13 134,9	16 526,3
z toho: Úroky prijaté od štátnej pokladnice	549,8	2 719,4
Úroky prijaté od domácich bánk	4 907,7	6 877,9
Úroky prijaté od zahraničných bánk a medzinárodných inštitúcií	2 606,2	2 973,8
Prijaté úroky pri operáciách s cennými papiermi	3 979,9	2 939,0
Prijaté úroky z devízových operácií	985,9	987,7
Ostatné prijaté úroky	105,4	28,5
Platené úroky	-6 252,0	-10 271,9
z toho: Úroky platené štátnej pokladnici	-541,4	-705,5
Úroky platené zahraničným bankám a medzinárodným inštitúciám	-876,2	-641,7
Platené úroky pri operáciách s cennými papiermi	-2 360,0	-2 252,3
Úroky platené pri devízových operáciách	-1 645,1	-1 756,8
Ostatné platené úroky	-829,3	-4 915,6
S p o l u	6 882,9	6 254,4

20. Zisk (strata) z devízových operácií

Strata z devízových operácií pozostáva z nasledujúcich položiek (v miliónoch Sk):

	1997	1996
Kurzové zisky z ukončených devízových operácií	20 507,8	38 948,1
Kurzové straty z ukončených devízových operácií	-15 755,5	-38 171,0
Použitie rezerv na devízové operácie	3 630,1	2 971,7
Tvorba rezerv na devízové operácie	-8 550,2	-3 350,3
S p o l u	-167,8	398,5

Čistý kurzový zisk z ukončených devízových operácií Banka dosiahla vo výške 4 752,3 mil. Sk. V bežnom roku Banka vytvorila rezervu na otvorenú devízovú pozíciu vo výške 3 940,1 mil. Sk, ďalej rezervu na krytie rozdielu medzi trhovou hodnotou zlata použitého na swapové operácie a jeho historickou nadobúdacou cenou vo výške 4 610,1 mil. Sk. Banka použila vytvorené rezervy na zlaté swapy vo výške 3 026,6 mil. Sk a vytvorené rezervy na menové swapy vo výške 603,5 mil. Sk.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
PRÍLOHA K ÚČTOVNÝM VÝKAZOM
K 31. DECEMBRU 1997

21. Opravné položky

Vplyv opravných položiek a rezerv na hospodársky výsledok Banky v roku 1997 predstavuje ich tvorbu pri súčasnom zohľadnení ich použitia v hodnotenom období (v miliónoch Sk):

	1997	1996
Opravné položky	-9 728,5	-351,7
z toho: Tvorba opravných položiek	-10 069,6	-351,7
Použitie opravných položiek	341,1	
Rezervy	5 392,8	-1 567,5
z toho : Tvorba rezerv	-14,6	-1 576,1
Použitie rezerv	5 407,4	8,6
S p o l u	-4 335,7	-1 919,2

Banka vytvorila opravné položky ku klasifikovaným redistribučným úverom vo výške 9 750,4 mil. Sk (viď bod 6. "Pohľadávky voči tuzemským bankám") a zároveň zrušila vytvorenú rezervu na redistribučné úvery vo výške 5 397,7 mil. Sk, pretože uvedené úvery zaradila do kategórie klasifikovaných pohľadávok.

Banka ďalej vytvorila opravné položky k cenným papierom vo výške 319,1 mil. Sk (viď bod 8. "Cenné papiere") a ostatné opravné položky vo výške 0,1 mil. Sk (viď bod 10. "Ostatné aktíva").

Banka použila vytvorené opravné položky k cenným papierom vo výške 341,0 mil. Sk (viď bod 8. "Cenné papiere") a ostatné opravné položky vo výške 0,1 mil. Sk (viď bod 10. "Ostatné aktíva").

Ďalej boli v bežnom roku tvorené ostatné rezervy vo výške 14,6 mil. Sk a ich použitie bolo vo výške 9,7 mil. Sk.

22. Administratívne náklady

Administratívne náklady predstavujú náklady na zamestnancov tvorené mzdovými nákladmi a sociálnymi nákladmi. Sociálne náklady tvoria náklady na povinné zákonné odvody do Fondu zdravotného poistenia, Fondu nemocenského poistenia, Fondu dôchodkového poistenia, do Fondu zamestnanosti a povinný prídely do sociálneho fondu v zmysle Zákona č. 152/1994 Z.z. o sociálnom fonde a Zákona č. 286/1992 Zb. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov.

K 31. decembru 1997 Banka zamestnávala 1 287 pracovníkov, z toho 6 členov Bankovej rady.

23. Odvod zo zisku

Výsledkom hospodárenia Banky v účtovnom období roku 1997 je vytvorený zisk vo výške 1 100 mil. Sk, ktorý na základe rozhodnutia Bankovej rady Banka v plnej výške odviedla do štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Prídely do fondov Banky sa v roku 1997 neuskutočnili.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
PRÍLOHA K ÚČTOVNÝM VÝKAZOM
K 31. DECEMBRU 1997

24. Menová štruktúra aktív a pasív

(miliónoch Sk)				
	Riadok	Slovenské koruny	Cudzie meny prepočítané na Sk	Spolu
AKTÍVA:				
1997	1	70 618,4	126 968,0	197 586,4
1996	2	88 064,4	120 767,4	208 831,8
rozdiel	3 = 1-2	-17 446,0	+6 200,6	-11 245,4
PASÍVA:				
1997	4	161 640,3	35 946,1	197 586,4
1996	5	175 485,6	33 346,2	208 831,8
rozdiel	6 = 4-5	-13 845,3	+2 599,9	-11245,4
Rozdiel 1997- 1996	7 = 3-6	-3 600,7	+3 600,7	0

25. Podsúvahové položky

K 31. decembru 1997 Banka eviduje na podsúvahových účtoch budúce neodvolateľné pohľadávky v celkovej výške 16 267,1 mil. Sk a budúce neodvolateľné záväzky v hodnote 22 984,1 mil. Sk z termínovaných devízových operácií zložené z nasledujúcich položiek:

- z dlhodobých menových swapov, ktoré boli uskutočnené za účelom konverzie rizika kurzových zmien z JPY na DEM u obligácií emitovaných Bankou v roku 1993 a 1994 eviduje Banka budúce pohľadávky vo výške 13 424,0 mil. Sk a budúce záväzky vo výške 15 445,8 mil. Sk. (viď bod 14. "Emitované cenné papiere"),
- z krátkodobých termínovaných operácií, uskutočnených s cieľom zaistenia Banky voči riziku z kurzových zmien a na riadenie devízových rezerv Banka vykazuje budúce pohľadávky v sume 1 877,7 mil. Sk a záväzky v sume 1 879,4 mil. Sk,
- zo swapových operácií so zlatom Banka eviduje budúce pohľadávky vo výške 965,4 mil. Sk a budúce záväzky vo výške 5 658,9 mil. Sk.

G. Prílohy

Vybrané indikátory menového a hospodárskeho vývoja SR

	Merná jednotka	Pozn.	1993	1994	1995	1996				1997			
						1.Q	2.Q	3.Q	4.Q	1.Q	2.Q	3.Q	4.Q
HDP v stálych cenách	mld. Sk					127,8	138,7	143,0	141,3	136,0	147,3	152,4	151,1
Kumulatív od začiatku roka	mld. Sk		460,8	483,4	516,8	127,8	266,5	409,5	550,8	136,0	283,3	435,7	586,8
Prírastok medzi štvrtkami	%		-	-	-	-4,6	8,5	3,1	-1,2	-3,7	8,3	3,5	-0,9
Štvrťročný prírastok	%	1/	-	-	-	6,4	6,6	6,6	6,7	6,4	6,2	6,6	6,9
Kumulatívny prírastok	%	1/	-3,7	4,9	6,8	6,4	6,5	6,6	6,6	6,4	6,3	6,4	6,5
HDP v bežných cenách	mld. Sk		-	-	-	130,5	144,3	150,5	150,4	148,7	162,6	170,2	172,4
Kumulatív od začiatku roka	mld. Sk		369,1	440,5	516,8	130,5	274,8	425,3	575,7	148,7	311,3	481,5	653,9
Prírastok medzi štvrtkami	%		-	-	-	-2,5	10,6	4,3	-0,1	-1,1	9,3	4,7	1,3
Štvrťročný prírastok	%	1/	-	-	-	10,6	11,3	11,3	12,3	13,9	12,7	13,1	14,6
Kumulatívny prírastok	%	1/	11,1	19,3	17,3	10,6	10,9	11,1	11,4	13,9	13,3	13,2	13,6
Maloobchodný predaj v b.c.	mld. Sk		-	-	-	65,7	72,6	75,6	82,6	74,4	78,7	84,2	91,5
Kumulatív od začiatku roka v b.c.	mld. Sk		202,1	233,8	262,1	65,7	138,3	213,9	296,4	74,4	153,1	237,3	328,8
Prírastok maloobchodného predaja v b.c.	%	1/	-	-	-	16,0	12,6	12,8	11,6	13,2	8,5	11,4	10,8
Kumulatívny prírastok v b.c.	%	1/	34,7	15,7	12,1	16,0	14,2	13,7	13,1	13,2	10,7	10,9	10,9
Prírastok fyzického objemu v s.c.	%	1/	-	-	-	9,3	6,2	6,8	5,9	6,8	2,1	5,1	4,5
Kumulatívny prírastok fyzického objemu v s.c.	%	1/	9,8	1,7	2,0	9,3	7,4	7,2	7,0	6,8	4,5	4,8	4,6
Bežné príjmy obyvateľstva*													
Kumulatív od začiatku roka	mld. Sk		269,3	319,9	417,8	-	-	-	474,4	-	-	-	528,3
Kumulatívny prírastok	%	1/	25,7	18,8	30,6				13,5				11,4
Miera úspor obyvateľstva	%	2/	8,4	9,8	10,2	-	-	-	8,6	-	-	-	8,0
Spotrebiteľské ceny	%	3/				1,2	2,2	3,9	5,4	2,1	3,0	4,3	6,4
	%	1/	25,1	11,7	7,2	6,1	6,2	5,2	5,4	6,3	6,2	5,7	6,4
Kumulatív od začiatku roka - priemer	%		23,2	13,4	9,9	6,2	6,2	5,9	5,8	6,0	6,1	6,1	6,1
Nezamestnanosť													
Počet nezamestnaných	tis. osôb	4/	368,1	371,5	333,3	342,7	311,2	313,9	329,7	349,7	319,9	336,9	347,8
Prírastok	tis. osôb	1/	107,8	3,4	-38,2	-28,9	-27,9	-22,1	-3,6	7,0	8,7	23,0	18,1
Miera nezamestnanosti	%		14,4	14,8	13,1	13,3	12,1	12,2	12,8	13,4	12,3	13,0	12,5
Zmena	%	1/	4,0	0,4	-1,7	-1,3	-1,2	-1,0	-0,3	0,1	0,2	0,8	-0,3
Devízový kurz (stred)	SKK/USD	4/	33,202	31,277	29,569	30,184	31,007	30,960	31,895	33,085	33,380	33,789	34,782
	SKK/DEM	4/	19,233	20,060	20,646	20,326	20,314	20,335	20,514	19,568	19,333	19,214	19,398
Reálny efektívny výmenný kurz		8/											
- na báze CPI a)			104,0	110,2	113,7	114,5	114,6	115,9	116,5	122,1	123,4	125,1	125,8
b)			93,5	97,8	101,5	101,6	100,6	98,4	98,7	102,2	108,2	106,4	109,0
- na báze PPI a)			107,0	109,4	114,2	117,1	118,7	119,8	119,1	123,5	124,5	127,3	126,3
b)			88,1	91,9	96,2	97,5	97,9	96,5	96,1	97,8	103,9	105,5	106,7
Devízové rezervy													
Spolu	mil. USD		1 402,3	3 092,9	5 036,7	4 947,8	4 639,1	4 797,3	5 682,5	5 900,4	6 128,0	6 776,6	6 488,4
- z toho v NBS	mil. USD		449,6	1 745,0	3 418,4	3 458,5	3 376,6	3 654,8	3 473,3	3 453,1	3 018,7	3 150,9	3 284,8
Štátny rozpočet													
príjmy	mld. Sk	5/	150,3	139,1	163,1	40,4	79,5	119,6	166,3	39,9	78,5	125,2	180,8
- plnenie ročného rozpočtu	%		95,1	103,3	111,4	24,9	49,0	72,3	100,5	23,3	45,9	73,1	105,7
výdavky		5/	173,3	162,0	171,4	43,9	85,6	133,0	191,9	43,4	91,7	153,1	217,8
- plnenie ročného rozpočtu	%		109,6	108,5	102,4	23,2	45,2	69,2	99,7	20,9	44,1	73,6	104,7
saldo	mld. Sk		-23,0	-22,9	-8,3	-3,5	-6,1	-13,4	-25,6	-3,5	-13,2	-28,0	-37,0
MENOVÉ AGREGÁTY													
Čisté domáce aktíva	%	6/	19,8	-1,1	5,1	10,2	16,4	19,3	20,0	15,1	13,9	11,6	8,8
Peňažná zásoba (M2)	%	6/	19,1	19,1	21,2	23,8	21,3	18,4	16,6	12,5	12,8	12,1	8,8
Úvery podnikom a obyvateľstvu	%	6/	10,8	1,9	14,7	16,2	19,3	19,6	18,2	12,1	7,9	4,7	2,2
-v tom devízové	%	6/	118,9	77,8	57,6	72,8	110,8	96,5	35,7	2,3	-8,0	-14,3	14,9
Vklady spolu	%	6/7/	17,9	18,8	25,0	26,4	24,8	21,0	17,2	13,1	12,5	10,9	7,4
-v Sk	%		10,8	16,6	28,3	30,7	29,4	24,8	18,9	14,4	12,0	10,0	6,6
- v cudzej mene	%		115,2	34,6	5,0	1,4	-3,1	-3,5	4,5	3,8	16,7	18,8	13,8
Priemerné úrokové miery													
- z úverov	%		14,00	14,51	13,34	12,60	12,00	11,58	11,44	11,48	12,26	13,05	13,33
- z vkladov	%		8,61	9,29	8,29	7,11	6,50	6,68	6,54	7,20	7,72	8,27	8,76
-marža	%		5,39	5,22	5,05	5,49	5,50	4,90	4,90	4,28	4,54	4,78	4,57

1/ oproti rovnakému obdobiu minulého roka (v spotrebiteľských cenách ku koncu vykazovaného obdobia)

2/ podiel prírastku nerealizovanej kúpnej sily obyvateľstva v Sk a cudzích menách z príjmov od začiatku roka

3/ oproti decembru predchádzajúceho roka

4/ k poslednému dňu vykazovaného obdobia

5/ kumulatívne od začiatku roka

6/ oproti rovnakému obdobiu minulého roka, koniec roka oproti 1.1. - kumulatívne (v bežnom kurze)

7/ vrátane fondov, vlády a nerezidentov

8/ východisko je vážený priemer za 9 mesiacov 1990

9/ do r. 1994 údaje z BIPAVO, od r. 1995 bežné príjmy

a) USA, Veľká Británia, Rakúsko, Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Holandsko, Švajčiarsko

b) USA, Veľká Británia, Rakúsko, Francúzsko, Nemecko, Taliansko, Holandsko, Švajčiarsko, ČR

Vývoj podielu vybraných ekonomických ukazovateľov na HDP v rokoch 1993 - 1997

	1993	1994	1995	1996	1997
Reálny HDP / obyv. (Sk)	86 542	90 399	96 351	102 497	109 006
Nominálny HDP / obyv. (Sk)	69 320	82 376	96 351	107 131	121 471
Nominálny HDP / obyv. (USD)	2 251	2 571	3 240	3 496	3 613
Domáci dopyt / HDP (% s.c.)	104,9	94,4	98,2	110,1	104,6
Čistý vývoz / HDP (% s.c.)	-4,9	5,6	1,8	-10,1	-4,6
Vývoz tovarov a služieb / HDP (% s.c.)	60,0	65,4	63,0	59,0	58,7
Dovoz tovarov a služieb / HDP (% s.c.)	65,0	59,7	61,2	69,1	63,4
Pôdohospodárstvo / HDP (% b.c.)				5,2	4,8
Priemyselná výroba / HDP (% b.c.)	-	-		30,0	28,2
Stavebníctvo / HDP (% b.c.)			-	4,7	5,3
Trhové služby / HDP (% b.c.)				41,8	43,4
Netrhové služby / HDP (% b.c.)				8,5	8,0
priemerný ročný kurz Sk / USD	30,790	32,039	29,735	30,647	33,616

Pomerové ukazovatele platobnej bilancie

	1993	1994	1995	1996	1997
Vývoz tovarov / HDP	45,3	48,6	49,5	47,0	45,2
Vývoz tovarov a služieb / HDP	61,6	65,0	63,2	58,0	56,4
Dovoz tovarov / HDP	53,1	48,1	50,6	59,2	52,8
Dovoz tovarov a služieb / HDP	67,1	59,8	61,4	70,0	63,5
Bežný účet / HDP	-5,0	4,8	2,3	-11,2	-6,9
Kapitálový a finančný účet / HDP	4,6	0,8	5,7	11,1	8,4
Priame investície v SR / HDP	1,1	1,2	0,8	1,3	0,8
Ostatný dlhodobý kapitál / HDP	3,4	3,6	2,3	5,0	5,9
Krátkodobý kapitál / HDP	5,8	-1,7	1,9	4,9	2,1

Podielové ukazovatele verejného sektora na HDP

	1993	1994	1995	1996	1997
Rozpočtový deficit	6,3	5,2	1,6	4,4	5,6
Fiskálny deficit (suficit)		2,6	(0,5)	0,9	4,4
Celkový dlh SR ^{2/}	27,4	30,8	25,7	23,9	25,2

1 / predbežné údaje

2/ hrubý vnútorný dlh a oficiálny zahraničný dlh

Podiel peňažnej zásoby M2 a jej zložiek na HDP v bežných cenách

	1993	1994	1995	1996	1997
Peňažná zásoba [M2]	0,68	0,68	0,69	0,72	0,69
Peniaze [M1]	0,32	0,29	0,29	0,30	0,25
Obeživo mimo bánk [MO]	0,07	0,08	0,07	0,08	0,07
Neterminované vklady	0,25	0,22	0,22	0,23	0,18
- obyvateľstvo	0,08	0,07	0,07	0,08	0,07
- podniky	0,16	0,14	0,15	0,14	0,11
- poisťovne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kvázipeniaze [QM]	0,36	0,39	0,40	0,42	0,44
Terminované vklady	0,29	0,30	0,33	0,35	0,37
- obyvateľstvo	0,22	0,22	0,24	0,26	0,28
- podniky	0,03	0,05	0,05	0,06	0,06
- poisťovne	0,04	0,03	0,03	0,03	0,02
Vklady v cudzej mene	0,07	0,09	0,08	0,07	0,07
- obyvateľstvo	0,06	0,07	0,07	0,06	0,06
- podniky	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01

Vývoj spotrebiteľských cien

		1997												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1 - 12
Index spotrebiteľských cien tovarov a služieb	a	101,1	100,4	100,5	100,5	100,1	100,3	100,1	101,0	100,2	100,9	100,7	100,5	100,5
	b	106,5	106,9	107,5	108,1	108,2	108,5	108,6	109,6	109,9	110,8	111,5	112,1	109,0
	c	101,1	101,5	102,1	102,6	102,7	103,0	103,0	104,1	104,3	105,2	105,9	106,4	103,5
	d	105,8	106,0	106,3	106,5	106,1	106,2	106,0	106,5	105,7	105,9	106,2	106,4	106,1
v tom:														
potravínarský tovar	a	101,6	100,4	100,7	100,3	99,2	100,5	99,3	99,9	100,1	101,0	100,7	101,0	100,4
	b	105,9	106,4	107,1	107,4	106,5	107,1	106,3	106,2	106,3	107,3	108,1	109,1	107,0
	c	101,6	102,0	102,7	103,0	102,1	102,6	101,9	101,8	101,9	102,9	103,6	104,6	102,6
	d	105,3	106,3	107,1	107,1	105,9	107,4	106,0	105,4	103,2	103,3	103,8	104,6	105,4
nepotravinársky tovar	a	100,9	100,5	100,4	100,3	100,6	100,2	100,3	100,6	100,4	101,0	100,6	100,5	100,5
	b	107,2	107,7	108,1	108,5	109,1	109,3	109,6	110,3	110,7	111,8	112,5	113,0	109,8
	c	100,9	101,4	101,8	102,1	102,8	103,0	103,2	103,9	104,3	105,3	105,9	106,4	103,4
	d	106,0	106,0	106,0	106,1	106,1	105,6	105,7	105,8	105,8	106,3	106,4	106,4	106,0
verejné stravovanie	a	99,5	100,0	100,5	100,0	100,3	100,2	100,4	100,0	100,2	100,5	100,6	100,3	100,2
	b	103,5	103,5	104,1	104,1	104,4	104,7	105,1	105,0	105,3	105,8	106,4	106,7	104,9
	c	99,5	99,5	100,0	100,0	100,4	100,6	101,0	101,0	101,2	101,7	102,3	102,6	100,8
	d	105,2	104,5	104,7	104,2	104,0	103,5	103,6	103,2	102,8	102,7	102,7	102,6	103,6
služby platené obyvateľstvom	a	100,8	100,5	100,5	101,1	100,3	100,2	100,6	102,7	100,2	100,6	100,7	100,1	100,7
	b	106,5	107,0	107,6	108,8	109,2	109,4	110,1	113,0	113,2	113,9	114,6	114,8	110,7
	c	100,8	101,3	101,9	103,0	103,4	103,6	104,2	107,0	107,2	107,8	108,5	108,6	104,8
	d	105,3	105,2	105,3	106,3	106,4	106,4	106,8	108,5	108,1	108,2	108,7	108,6	107,0

Údaje z podkladov ŠÚ SR

Legenda:
a - index, predchádzajúce obdobie = 100
b - index, december 1995 = 100
c - index, december 1996 = 100
d - index, rovnaké obdobie predchádzajúceho roka = 100

Vývoj cien vybraných druhov výrobkov a materiálov

		1997												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1 -12
Index priemyselných výrobcov	a	101,2	100,6	99,4	100,6	99,4	100,2	100,6	100,6	100,4	101,6	99,8	100,1	100,4
	b	101,2	101,7	101,2	101,7	101,2	101,3	101,9	102,5	102,9	104,5	104,3	104,4	102,4
	c	107,5	108,2	107,5	108,2	107,5	107,7	108,4	109,0	109,4	111,1	110,9	111,0	108,9
	d	106,1	105,3	104,2	104,8	103,2	103,7	104,4	104,3	104,2	104,8	104,4	104,4	104,5
	e	105,5	106,1	105,5	106,1	105,5	105,7	106,3	106,9	107,3	109,0	108,8	108,9	106,8
Index cien stavebných materiálov a výrobkov	a	101,2	100,9	99,4	101,6	101,8	100,3	100,4	100,9	100,4	100,4	100,5	100,3	100,7
	b	101,2	102,2	101,6	103,2	105,1	105,4	105,8	106,7	107,1	107,5	108,0	108,3	105,2
	c	107,2	108,2	107,6	109,3	111,3	111,6	112,0	113,0	113,4	113,8	114,4	114,7	111,4
	d	108,4	106,3	104,8	106,2	108,2	108,0	107,7	108,5	108,5	108,2	107,9	108,3	107,6
	e													
Index cien poľnohospodárskych výrobkov	a			-			-	-	-	-	-	-	-	
	b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	c													
	d	108,1	111,1	111,1	108,6	106,8	106,8	108,6	107,6	105,6	102,0	99,4	98,9	105,6
	e	103,6	107,0	110,9	110,8	109,6	110,7	115,4	118,7	113,1	107,7	107,0	108,0	111,3
v tom: rastlinné výrobky vrátane ovocia a zeleniny	a	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	-
	b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	c	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	d	116,0	118,4	117,6	113,3	109,0	110,7	109,7	108,9	107,8	100,7	96,5	92,8	106,3
	e	117,2	119,5	121,0	120,5	120,4	123,7	119,7	123,3	117,8	108,2	108,1	109,4	116,8
živočišne výrobky	a	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	b													
	c													
	d	106,4	109,3	109,8	108,0	106,5	106,2	107,3	105,6	103,4	103,4	102,6	103,5	105,9
	e	101,0	104,1	108,9	109,5	108,3	109,2	110,7	112,6	108,4	107,2	105,9	107,1	108,1

Údaje z podkladov ŠU SR

Legenda:

a- index, predchádzajúce obdobie = 100

b - index, december 1996 = 100

c - index, priemer roka 1995 = 100

d - index, rovnaké obdobie predchádzajúceho roka = 100

e - index, rok 1995 = 100, u priemyselných výrobcov december 1995

Vývoj hrubého domáceho produktu v rokoch 1993 - 1997

	1993	1994	1995	1996	1997
HDP v stálych cenách roku 1995					
- mld. Sk	460,8	483,4	516,8	550,8	586,8
- zmena v %	-3,4	4,9	6,9	6,6	6,5
Konečná spotreba spolu					
- mld. Sk	362,6	349,4	360,8	400,2	417,2
- zmena v %	-1,7	-3,6	3,3	10,9	4,2
v tom:					
Konečná spotreba domácností					
- mld. Sk	244,4	244,4	252,7	270,2	287,1
- zmena v %	-1,5	0,0	3,4	6,9	6,3
Konečná spotreba štátnej správy					
- mld. Sk	118,2	105,0	108,1	130,0	130,1
- zmena v %	-2,2	-11,2	3,0	20,3	0,1
Tvorba hrubého kapitálu					
- mld. Sk	121,0	106,7	146,6	206,4	196,7
- zmena v %	-8,1	-11,8	37,4	40,8	-4,7
v tom:					
Tvorba hrubého fixného kapitálu					
- mld. Sk	140,9	134,4	141,5	197,8	226,4
- zmena v %	-5,4	-4,6	5,3	39,8	14,5
Zmena stavu zásob					
- mld. Sk	-19,9	-27,7	5,1	8,6	-29,7
Domáci dopyt spolu					
- mld. Sk	483,6	456,1	507,4	606,6	613,9
- zmena v %	-3,4	-5,7	11,2	19,6	1,2
Saldo zahraničného obchodu					
- mld. Sk	-22,8	27,3	9,4	-55,8	-27,1
v tom:					
Vývoz výrobkov a služieb					
- mld. Sk	276,7	316,0	325,8	324,9	344,7
- zmena v %	-0,5	14,2	3,1	-0,3	6,1
Dovoz výrobkov a služieb					
- mld. Sk	299,5	288,7	316,4	380,7	371,8
- zmena v %	-0,8	-3,6	9,6	20,3	-2,3
HDP v bežných cenách					
- mld. Sk	369,1	440,5	516,8	575,7	653,9
- zmena v %	11,9	19,3	17,3	11,4	13,6
Deflátor HDP					
- zmena v %	15,8	13,8	9,7	4,5	6,6

Údaje z podkladov ŠÚ SR

Poznámka: Roky 1996, 1997 predbežné údaje

Vývoj nezamestnanosti

		1997											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Voľné pracovné miesta (počet)	a	16 631	19 712	23 038	27 155	28 116	28 543	29 120	28 982	26 765	24 135	20 674	19 318
	b	2 513	3 081	3 326	4 117	961	427	577	-138	-2 217	-2 630	-3 461	-1 356
Nezamestnaní (stav k poslednému dňu mesiaca)	a	353 605	356 181	349 658	337 180	320 530	319 923	331 707	332 828	336 858	334 327	328 379	347 753
	b	23 856	2 576	-6 523	-12 478	-16 650	-607	11 784	1 121	4 030	-2 531	-5 948	19 374
Počet nezamestnaných na 1 voľné pracovné miesto	a	21	18	15	12	11	11	11	11	13	14	16	18
Miera nezamestnanosti v % k poslednému dňu mesiaca	a	13,6	13,7	13,4	13,0	12,3	12,3	12,8	12,8	13,0	12,9	12,6	12,5

Legenda:
a - vo vyznačenej mernej jednotke
b - +,- rozdiel oproti predchádzajúcemu obdobiu

Údaje z podkladov ŠU SR

Konsolidovaná platobná bilancia 1997

	1. štvrťrok		1.-2. štvrťrok		1.-3. štvrťrok		1.-4. štvrťrok	
použitý kurz	32,726 Sk/USD		33,035 Sk/USD		33,515 Sk/USD		33,616 Sk/USD	
	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD
Obchodná bilancia	-15 333,0	-468,5	-32 563,0	-985,7	-38 515,0	-1 149,2	-49 475,0	-1 471,8
Vývoz (f.o.b.)	70 009,0	2 139,2	145 653,0	4 409,1	222 401,0	6 635,9	295 574,0	8 792,7
Dovoz (f.o.b.)	85 342,0	2 607,8	178 216,0	5 394,8	260 916,0	7 785,1	345 049,0	10 264,4
Bilancia služieb	-625,0	-19,1	-233,0	-7,1	1 877,0	56,0	2 536,0	75,4
Prijmy	14 713,0	449,6	32 732,0	990,8	52 661,0	1 571,3	72 995,0	2 171,4
Doprava	5 632,0	172,1	11 871,0	359,3	18 521,0	552,6	24 884,0	740,2
Cestovný ruch	3 714,0	113,5	8 474,0	256,5	13 429,0	400,7	18 340,0	545,6
Ostatné služby	5 367,0	164,0	12 387,0	375,0	20 711,0	618,0	29 771,0	885,6
Výdavky	15 338,0	468,7	32 965,0	997,9	50 784,0	1 515,3	70 459,0	2 096,0
Doprava	2 778,0	84,9	6 018,0	182,2	8 311,0	248,0	11 480,0	341,5
Cestovný ruch	3 166,0	96,7	7 679,0	232,5	12 053,0	359,6	14 754,0	438,9
Ostatné služby	9 394,0	287,1	19 268,0	583,3	30 420,0	907,7	44 225,0	1 315,6
Bilancia výnosov	-671,3	-20,5	-895,4	-27,1	-2 935,0	-87,6	-4 085,0	-121,5
Úroky	-711,3	-21,7	-371,4	-11,2	-2 430,0	-72,5	-3 593,0	-106,9
Inkasá	1 890,1	57,8	4 594,6	139,1	7 003,0	209,0	9 422,0	280,3
Platby	2 601,4	79,5	4 966,0	150,3	9 433,0	281,5	13 015,0	387,2
Investície	-57,0	-1,7	-710,0	-21,5	-787,0	-23,5	-919,0	-27,3
Inkasá	59,0	1,8	83,0	2,5	157,0	4,7	450,0	13,4
Platby	116,0	3,5	793,0	24,0	944,0	28,2	1 369,0	40,7
Kompenzácia pracovníkov	97,0	3,0	186,0	5,6	282,0	8,4	427,0	12,7
Inkasá	157,0	4,8	316,0	9,6	499,0	14,9	734,0	21,8
Platby	60,0	1,8	130,0	3,9	217,0	6,5	307,0	9,1
Bežné transfery	1 063,0	32,5	1 519,0	46,0	4 187,0	124,9	5 875,0	174,8
Oficiálne	164,0	5,0	214,0	6,5	237,0	7,1	320,0	9,5
Súkromné	899,0	27,5	1 305,0	39,5	3 950,0	117,9	5 555,0	165,2
Bežný účet	-15 566,3	-475,7	-32 172,4	-973,9	-35 386,0	-1 055,8	-45 149,0	-1 343,1
Kapitálové transfery	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Čistý stredno- a dlhodobý finančný účet	4 406,3	115,1	9 109,7	244,5	20 854,1	575,6	41 521,1	1 169,3
Priame investície	-814,7	-24,9	-941,1	-28,5	92,4	-2,8	2 350,2	69,9
Portfóliové investície	110,8	3,4	-4 476,0	-135,5	3 021,8	-90,2	382,2	11,4
Úvery prijaté zo zahraničia	4 749,2	114,3	15 079,0	418,9	23 952,3	667,3	37 341,2	1 024,6
Úvery poskytnuté do zahraničia	361,0	22,3	-552,2	-10,4	16,0	1,2	1 447,5	63,5
Čistý krátkodobý finančný účet	8 923,1	301,6	3 198,9	160,2	3 999,5	180,4	13 168,2	514,8
Kapitálový a finančný účet	13 329,4	416,7	12 308,6	404,7	24 853,6	756,0	54 689,3	1 684,2
Chyby a omyly	7 247,0	211,9	10 436,8	287,6	6 140,6	161,4	-7 764,1	-295,0
Celková bilancia	5 010,1	153,0	-9 427,0	-281,6	-4 391,8	-138,4	1 776,2	46,1
Zmena rezerv (-, vzrast)	-5 010,1	-153,0	9 427,0	281,6	4 391,8	138,4	-1 776,2	-46,1
Zlato	-1 033,2	-31,2	351,1	10,2	4 005,4	115,4	4 005,4	115,4
Držba SDR	37,7	1,6	-21,5	0,0	488,0	14,7	-390,8	-10,7
Devízové aktíva	-4 014,6	-123,4	9 097,4	271,4	-101,6	8,3	-5 390,8	-150,8

Poznámka: Údaje sú v kumulovanej forme.

Detailný kapitálový účet platobnej bilancie 1997

konsolidovaná bilancia

	1. štvrťrok		1.-2. štvrťrok		1.-3. štvrťrok		1.-4. štvrťrok	
použitý kurz	32,726 Sk/USD		33,035 Sk/USD		33,515 Sk/USD		33,616 Sk/USD	
	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD	mil. Sk	mil. USD
Kapitálové transfery	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Priame investície	-814,7	-24,9	-941,1	-28,5	-92,4	-2,8	2 350,2	69,9
SR v zahraničí	-982,0	-30,0	-1 043,9	-60,1	-1 952,0	-58,2	-3 074,0	-91,4
v SR ^{1/}	167,3	5,1	1 611,0	31,6	1 859,6	55,5	5 424,2	161,4
Portfóliové investície	110,8	3,4	-4 476,0	-135,5	-3 021,8	-90,2	382,2	11,4
SR v zahraničí ^{2/}	152,8	4,7	-4 435,0	-134,3	-3 621,8	-108,1	-2 895,8	-86,1
v SR	-42,0	-1,3	-41,0	-1,2	600,0	17,9	3 278,0	97,5
Ostatný dlhodobý finančný účet	5 110,2	136,6	14 526,8	408,5	23 968,3	668,5	38 788,7	1 088,1
Aktíva	361,0	22,3	-552,2	-10,4	16,0	1,2	1 447,5	63,5
Vláda	110,9	3,3	177,0	5,4	358,0	10,5	425,5	12,7
Čerpanie	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Splátky	110,9	3,3	177,0	5,4	358,0	10,5	425,5	12,7
Komerčné banky	167,1	16,5	-800,2	-17,9	-376,0	-10,3	436,0	33,4
Čerpanie	0,0	0,0	-800,2	-17,9	-376,0	-10,3	-1 767,2	-42,6
Splátky	167,1	16,5	0,0	0,0	0,0	0,0	2 203,2	76,0
Podniky	83,0	2,5	71,0	2,1	34,0	1,0	586,0	17,4
Zvyšujúce aktíva	-59,0	-1,8	-113,0	-3,4	-184,0	-5,5	-328,0	-9,8
Znižujúce aktíva	142,0	4,3	184,0	5,6	218,0	6,5	914,0	27,2
Pasíva	4 749,2	114,3	15 079,0	418,9	23 952,3	667,3	37 341,2	1 024,6
Vláda	-357,5	-12,2	53,2	0,8	351,9	8,0	3 292,0	96,4
Čerpanie	1 502,4	45,2	2 494,7	75,4	4 969,2	146,4	11 378,2	336,0
MMF	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
WB	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
EXIMBANK	674,5	20,2	1 335,3	40,4	1 335,3	40,4	5 395,8	160,1
G24	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
EC	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
EIB	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostatné	827,9	25,0	1 159,4	35,0	3 633,9	106,0	5 982,4	175,9
Splátky	-1 859,9	-57,4	-2 441,5	-74,6	-4 617,3	-138,4	-8 086,2	-239,6
Komerčné banky	-226,3	-36,5	-1 078,2	-69,4	-1 595,6	-92,5	-2 113,8	-147,6
Čerpanie	3 367,4	103,1	6 272,0	210,6	9 858,0	278,2	11 599,2	309,9
Splátky	-3 593,7	-139,6	-7 350,2	-280,0	-11 453,6	-370,7	-13 713,0	-457,5
Podniky	5 333,0	163,0	16 104,0	487,5	25 196,0	751,8	36 163,0	1 075,8
Zvyšujúce pasíva	9 086,0	277,6	22 814,0	690,6	35 652,0	1 063,8	52 361,0	1 557,6
Znižujúce pasíva	-3 753,0	-114,7	-6 710,0	-203,1	-10 456,0	-312,0	-16 198,0	-481,9
Krátkodobý finančný účet	8 923,1	301,6	3 198,9	160,2	3 999,5	180,4	13 168,2	514,8
bankové aktíva	-11 661,5	-374,9	-34 964,1	-1 057,6	-49 949,5	-1 501,4	-37 891,1	-1 129,7
bankové pasíva	23 864,5	776,8	37 658,0	1 202,5	52 436,7	1 639,5	38 020,2	1 260,6
podnikové aktíva	-1 657,0	-50,6	-1 727,0	-52,3	-146,0	-4,4	165,0	4,9
podnikové pasíva	-1 745,0	-53,3	1 351,0	40,9	-828,0	-24,7	6 496,0	193,2
ostatné aktíva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ostatné pasíva	122,1	3,7	881,0	26,7	2 486,3	71,4	6 378,1	185,8
Kapitálový a finančný účet	13 329,4	416,7	12 308,6	404,7	24 853,6	756,0	54 689,3	1 684,2

1/ vrátane priamych investícií bankového sektora

2/ vrátane portfóliových investícií bankového sektora

Poznámka: Údaje sú v kumulovanej forme.

Zahraničný obchod

(mil. Sk)

		1997											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
D o v o z O P	a	28 097	27 826	29 419	35 443	28 193	29 238	28 665	26 060	27 975	30 556	27 097	26 480
	b	28 097	55 923	85 342	120 785	148 978	178 216	206 881	232 941	260 916	291 472	318 569	345 049
	c	122,5	103,7	108,9	116,0	112,6	113,2	111,4	110,2	109,0	107,1	104,5	101,2
z toho: Česká republika	a	6 201	6 797	6 902	8 645	6 285	7 061	5 612	6 038	6 930	7 562	6 042	5 260
	b	6 201	12 998	19 900	28 545	34 830	41 891	47 503	53 541	60 471	68 033	74 075	79 335
	d	22,1	24,4	23,5	24,4	22,3	24,2	19,6	23,2	24,8	24,7	22,3	19,9
V ý v o z F C O	a	21 223	24 284	24 502	25 402	24 037	26 205	25 745	24 753	26 250	27 009	26 094	20 070
	b	21 223	45 507	70 009	95 411	119 448	145 653	171 398	196 151	222 401	249 410	275 504	295 574
	c	103,6	113,4	113,0	116,9	113,4	113,6	113,3	113,7	112,6	112,0	110,4	109,2
z toho: Česká republika	a	6 033	6 492	7 193	6 868	6 756	6 968	6 162	6 576	6 765	7 681	6 552	4 735
	b	6 033	12 525	19 718	26 586	33 342	40 310	46 472	53 048	59 813	67 494	74 046	78 781
	d	28,4	26,7	29,4	27,0	28,1	26,6	23,9	26,6	25,8	28,4	25,1	23,6
S a l d o	a	-6 874	-3 542	-4 917	-10 041	-4 156	-3 033	-2 920	-1 307	-1 725	-3 547	-1 003	-6 410
	b	-6 874	-10 416	-15 333	-25 374	-29 530	-32 563	-35 483	-36 790	-38 515	-42 062	-43 065	-49 475
z toho: Česká republika	a	-168	-305	291	-1 777	471	-93	550	538	-165	119	510	-525
	b	-168	-473	-182	-1 959	-1 488	-1 581	-1 031	-493	-658	-539	-29	-554

Poznámka: Údaje sú predbežné

Údaje z podkladov ŠU SR

Legenda:
a - vo vyznačenej mernej jednotke v cenách bežného roka
b - od začiatku roka v mil. Sk
c - index, rovnaké obdobie predchádzajúceho roka = 100 (kumulatívne)
d - podiel z celkového objemu v sledovanom období v %

Kurzy SKK voči vybraným menám
(devíza stred)

Stav k ultimu obdobia	1 FRF	1000 ITL	100 JPY	1 CAD	1 NLG	1 ATS	1 DEM	1 CHF	1 USD	1 GBP	1 XEU	1 CZK
01/97	5,862	20,180	26,731	24,098	17,613	2,811	19,778	22,736	32,451	52,580	38,347	1,166
02/97	5,838	19,792	27,490	24,355	17,520	2,798	19,696	22,520	33,266	54,170	38,292	1,156
03/97	5,804	19,530	26,585	24,043	17,397	2,780	19,568	22,571	33,085	53,555	38,005	1,128
04/97	5,755	19,561	26,500	23,985	17,246	2,757	19,400	22,800	33,591	54,602	37,901	1,083
05/97	5,785	19,720	28,617	24,126	17,363	2,777	19,544	23,460	33,313	54,470	38,030	1,018
06/97	5,731	19,743	29,191	24,197	17,180	2,748	19,333	23,203	33,380	55,765	37,910	1,042
07/97	5,626	19,451	29,406	25,209	16,851	2,697	18,979	22,929	34,884	56,756	37,399	1,007
08/97	5,699	19,654	29,089	24,760	17,042	2,729	19,198	23,198	34,526	55,490	37,699	1,029
09/97	5,720	19,633	27,893	24,388	17,067	2,730	19,214	23,261	33,789	54,414	37,641	1,031
10/97	5,776	19,694	27,689	23,665	17,158	2,747	19,345	23,753	33,249	55,523	38,073	1,011
11/97	5,783	19,753	26,931	23,995	17,171	2,749	19,353	24,000	34,200	57,182	38,362	0,996
12/97	5,798	19,743	26,848	24,152	17,212	2,758	19,398	23,913	34,782	57,842	38,372	1,004

Štátny rozpočet

(mil. Sk)

		1997											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Príjmy štátneho rozpočtu SR	a	16 206	25 774	39 924	56 081	65 597	78 499	96 144	109 746	125 153	144 874	159 142	180 826
	b	9,5	15,1	23,3	32,8	38,3	45,9	56,2	64,1	73,1	84,7	93,0	105,7
Výdavky štátneho rozpočtu SR	a	13 322	26 135	43 374	60 773	72 774	91 708	114 080	134 015	153 121	176 138	192 632	217 825
	b	6,4	12,6	20,9	29,2	35,0	44,1	54,8	64,4	73,6	84,7	92,6	104,7
Saldo štátneho rozpočtu SR	a	2 884	-361	-3 450	-4 692	-7 177	-13 209	-17 936	-24 269	-27 968	-31 264	-33 490	-36 999

Údaje z podkladov SÚ SR, MF SR

Legenda:
a - vo vyznačenej mernej jednotke (kumulatívne)
b - % plnenia ročného rozpočtu

Menový prehľad

(mld. Sk)

	1997												
	1.1.	31.1.	28.2.	31.3.	30.4.	31.5.	30.6.	31.7.	31.8.	30.9.	31.10.	30.11.	31.12.
Fixný kurz Sk / USD	31,895	31,895	31,895	31,895	31,895	31,895	31,895	31,895	31,895	31,895	31,895	31,895	31,895
Fixný kurz Sk/ DEM	20,514	20,514	20,514	20,514	20,514	20,514	20,514	20,514	20,514	20,514	20,514	20,514	20,514
AKTÍVA													
Čisté zahraničné aktíva	65,0	62,9	68,5	65,7	63,8	58,5	64,8	68,9	72,3	71,0	76,8	74,0	71,4
Zahraničné aktíva	187,8	192,5	203,1	204,6	211,4	202,8	219,1	232,1	242,3	239,8	254,0	259,9	234,8
Zahraničné pasíva	122,8	129,6	134,6	138,9	147,6	144,3	154,3	163,2	170,0	168,8	177,2	185,9	163,4
Čisté domáce aktíva	351,9	342,1	337,5	341,9	346,1	355,5	351,2	354,1	354,8	352,3	347,9	357,4	382,5
Domáce úvery	430,6	423,6	425,7	434,4	438,6	442,1	445,0	446,5	450,7	455,1	458,0	464,4	467,8
- Čistý úver vláde	71,6	66,7	69,0	73,4	74,9	77,5	81,0	85,3	87,0	89,2	92,3	96,9	100,5
- Čistý úver FNM	-3,2	-2,8	-2,2	-2,1	-2,3	-2,3	-2,4	-2,5	-2,9	-2,3	-2,0	-2,2	-3,0
- Úvery podnikom a obyvateľstvu	362,2	359,7	358,9	363,1	366,0	366,9	366,4	363,7	366,6	368,2	367,7	369,7	370,3
- Úvery v SK	331,4	327,8	328,1	331,9	334,2	334,8	333,4	329,9	332,7	333,8	334,7	335,4	334,6
- Úvery podnikom	313,6	309,8	310,1	313,7	315,8	316,2	314,6	310,9	313,5	314,5	315,1	315,6	314,2
- Úvery obyvateľstvu	17,8	18,0	18,0	18,2	18,4	18,6	18,8	19,0	19,2	19,3	19,6	19,8	20,4
- Úvery v cudzej mene	30,8	31,9	30,8	31,2	31,8	32,1	33,0	33,8	33,9	34,4	33,0	34,3	35,7
PASÍVA													
Likvidné pasíva [M2]	416,9	405,0	406,0	407,6	409,9	414,0	416,0	423,0	427,1	423,3	424,7	431,4	453,9
Peniaze [M1]	173,9	153,8	154,8	156,2	155,5	157,3	156,1	158,7	160,5	156,6	154,0	160,1	166,1
Obeživo mimo bánk [MO]	43,5	43,4	43,9	44,7	44,3	44,9	45,2	45,5	46,8	46,4	46,0	46,8	48,7
Neterminované vklady	130,4	110,4	110,9	111,5	111,2	112,4	110,9	113,2	113,7	110,2	108,0	113,3	117,4
- Obyvateľstvo	46,1	48,0	48,7	48,6	49,6	49,6	49,6	49,3	49,3	47,9	46,0	45,8	46,2
- Podniky	82,6	61,1	60,0	61,3	60,4	61,7	60,2	62,8	63,1	61,3	61,1	66,6	69,6
- Poistovne	1,7	1,3	2,2	1,6	1,2	1,1	1,1	1,1	1,3	1,0	0,9	0,9	1,6
Kvázipeniaze [QM]	243,0	251,2	251,2	251,4	254,4	256,7	259,9	264,3	266,6	266,7	270,7	271,3	287,8
Terminované vklady	201,2	209,2	209,6	209,5	212,4	214,4	214,3	218,1	218,7	219,9	223,7	224,5	240,4
- Obyvateľstvo	148,4	149,6	150,2	150,6	150,9	151,3	154,1	155,7	156,7	159,6	164,3	168,3	182,8
- Podniky	35,0	41,6	41,4	40,4	42,8	43,8	41,6	43,7	43,3	42,5	42,7	39,6	41,4
- Poistovne	17,8	18,0	18,0	18,5	18,7	19,3	18,6	18,7	18,7	17,8	16,7	16,6	16,2
Vklady v cudzej mene	41,8	42,0	41,6	41,9	42,0	42,3	45,6	46,2	47,9	46,8	47,0	46,8	47,4
- Obyvateľstvo	35,9	36,5	36,9	36,9	37,1	37,5	37,8	38,5	38,8	39,1	39,3	39,6	40,0
- Podniky	5,9	5,5	4,7	5,0	4,9	4,8	7,8	7,7	9,1	7,7	7,7	7,2	7,4
Ostatné čisté položky	78,7	81,5	88,2	92,5	92,5	86,6	93,8	92,4	95,9	102,8	110,1	107,0	85,3

Peňažná zásoba M2

	1.1.1997	31.3.1997	30.6.1997	30.9.1997	31.12.1997	Zmena od začiatku roka		Zmena za 1. štvrťrok		Zmena za 2. štvrťrok		Zmena za 3. štvrťrok		Zmena za 4. štvrťrok	
						v mld. Sk	v %	v mld. Sk	v %	v mld. Sk	v %	v mld. Sk	v %	v mld. Sk	v %
Peňažná zásoba [M2]	416,9	407,6	416,0	423,3	453,9	37,0	8,9	-9,3	-2,2	8,4	2,1	7,3	1,8	30,6	7,2
Peniaze [M1]	173,9	156,2	156,1	156,6	166,1	-7,8	-4,5	-17,7	-10,2	-0,1	-11,6	0,5	0,3	9,5	6,1
Obeživo mimo bánk [MO]	43,5	44,7	45,2	46,4	48,7	5,2	12,0	1,2	2,8	0,5	-4,4	1,2	2,7	2,3	5,0
Neterminované vklady	130,4	111,5	110,9	110,2	117,4	-13,0	-10,0	-18,9	-14,5	-0,6	-14,0	-0,7	-0,6	7,2	6,5
- obyvateľstvo	46,1	48,6	49,6	47,9	46,2	0,1	0,2	2,5	5,4	1,0	-5,2	-1,7	-3,4	-1,7	-3,5
- podniky	82,6	61,3	60,2	61,3	69,6	-13,0	-15,7	-21,3	-25,8	-1,1	-18,9	1,1	1,8	8,3	13,5
- poisťovne	1,7	1,6	1,1	1,0	1,6	-0,1	-5,9	-0,1	-5,9	-0,5	-17,6	-0,1	-9,1	0,6	60,0
Kvázipeniaze [QM]	243,0	251,4	259,9	266,7	287,8	44,8	18,4	8,4	3,5	8,5	-8,4	6,8	2,6	21,1	7,9
Terminované vklady	201,2	209,5	214,3	219,9	240,4	39,2	19,5	8,3	4,1	4,8	-8,5	5,6	2,6	20,5	9,3
- obyvateľstvo	148,4	150,6	154,1	159,6	182,8	34,4	23,2	2,2	1,5	3,5	-9,0	5,5	3,6	23,2	14,5
- podniky	35,0	40,4	41,6	42,5	41,4	6,4	18,3	5,4	15,4	1,2	-10,3	0,9	2,2	-1,1	-2,6
- poisťovne	17,8	18,5	18,6	17,8	16,2	-1,6	-9,0	0,7	3,9	0,1	-1,1	-0,8	-4,3	-1,6	-9,0
Vklady v cudzej mene	41,8	41,9	45,6	46,8	47,4	5,6	13,4	0,1	0,2	3,7	-7,7	1,2	2,6	0,6	1,3
- obyvateľstvo	35,9	36,9	37,8	39,1	40,0	4,1	11,4	1,0	2,8	0,9	-5,6	1,3	3,4	0,9	2,3
- podniky	5,9	5,0	7,8	7,7	7,4	1,5	25,4	-0,9	-15,3	2,8	-20,3	-0,1	-1,3	-0,3	-3,9
Korunové vklady spolu	331,6	321,0	325,2	330,1	357,8	26,2	7,9	-10,6	-3,2	4,2	-10,7	4,9	1,5	27,7	8,4
- obyvateľstvo	194,5	199,2	203,7	207,5	229,0	34,5	17,7	4,7	2,4	4,5	-8,1	3,8	1,9	21,5	10,4
- podniky	117,6	101,7	101,8	103,8	111,0	-6,6	-5,6	-15,9	-13,5	0,1	-16,3	2,0	2,0	7,2	6,9
- poisťovne	19,5	20,1	19,7	18,8	17,8	-1,7	-8,7	0,6	3,1	-0,4	-2,6	-0,9	-4,6	-1,0	-5,3

Celkový stav vkladov

(mld. Sk)

	1993	1994	1995	1996	1997												
	12	12	12	12	1.1.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. VKLADY SPOLU (korunové + c.m.)	238,7	283,5	356,9	418,4	419,6	406,9	406,7	405,3	410,3	413,3	412,7	420,3	423,3	418,5	420,6	427,0	450,4
A) Korunové vklady	208,9	243,5	314,9	374,4	375,6	361,7	363,1	361,7	366,7	369,2	365,3	372,2	373,2	369,9	372,0	378,2	400,4
v tom																	
- nefinančné organizácie	58,1	63,4	80,4	95,0	95,0	80,9	78,0	78,2	78,0	79,8	76,6	80,6	79,8	77,4	77,1	79,4	86,6
- peňažníctvo	0,3	0,7	2,4	3,6	3,6	3,6	4,8	4,7	3,7	3,2	3,2	3,8	4,3	4,3	4,4	3,9	3,9
- poisťovníctvo	15,4	16,4	17,2	19,5	19,5	19,3	20,2	20,1	19,9	20,4	19,7	19,8	20,0	18,8	17,5	17,5	17,8
- mimorozpočtové prostriedky																	
ústredných a miestnych orgánov	9,3	15,7	32,0	42,8	44,0	42,0	42,5	40,6	43,1	42,5	40,1	40,9	40,7	39,8	40,4	40,3	42,6
- neziskové organizácie	2,3	4,6	10,4	9,2	9,2	8,6	8,6	8,1	8,3	4,9	6,6	6,8	6,2	5,9	5,8	5,8	5,6
- drobní podnikatelia	2,7	4,4	5,9	6,6	6,6	6,4	6,2	6,4	7,0	8,6	9,4	8,9	9,9	10,0	10,7	10,8	10,0
- obyvateľstvo	113,4	129,5	163,0	194,6	194,5	197,6	198,9	199,2	200,5	200,8	203,7	205,0	206,1	207,5	210,3	214,2	229,0
- cudzinci (nerezidenti)	0,3	0,5	0,6	0,9	1,0	1,1	1,5	1,9	3,2	3,0	2,8	2,8	2,8	2,4	2,5	2,7	2,5
- ostatní	7,0	8,4	2,9	2,1	2,1	2,1	2,3	2,4	2,9	2,8	3,3	3,7	3,5	3,8	3,3	3,7	2,3
B) Vklady v cudzej mene ^{1/}	29,8	40,0	42,0	44,0	44,0	45,2	43,6	43,6	43,6	44,1	47,4	48,1	50,1	48,6	48,6	48,8	50,0
v tom																	
- fyzické osoby	24,8	33,0	36,6	37,3	37,3	37,1	37,6	37,4	37,5	38,0	38,5	38,8	39,3	39,4	39,5	40,2	40,8
- právnické osoby	5,0	7,0	5,4	6,7	6,7	8,1	6,0	6,2	6,1	6,1	8,9	9,3	10,8	9,2	9,1	8,6	9,2
2. KORUNOVÉ VKLADY PODĽA SEKTOROV	208,9	243,5	314,9	374,4	375,6	361,7	363,1	361,7	366,7	369,2	365,3	372,2	373,2	369,9	372,0	378,2	400,4
v tom																	
a) verejný sektor	42,6	40,0	39,5	41,9	41,9	35,3	34,0	33,6	33,3	32,9	30,7	29,7	30,8	25,1	23,7	25,1	23,5
b) súkromný sektor (vrátane družstiev)	35,4	46,4	72,0	83,3	83,2	74,0	75,7	76,2	75,3	77,3	74,3	79,7	78,9	81,0	81,1	81,0	88,1
c) obyvateľstvo	113,4	129,5	163,0	194,6	194,5	197,6	199,0	199,2	200,5	200,8	203,7	205,0	206,1	207,5	210,3	214,2	229,0
d) pod zahraničnou kontrolou	0,8	3,0	4,8	8,6	8,9	9,6	8,1	7,7	8,4	9,8	10,5	10,4	10,4	10,3	10,6	11,1	12,3
e) zahraničie	0,3	0,5	0,6	0,9	1,0	1,1	1,5	1,9	3,2	3,0	2,8	2,8	2,8	2,4	2,5	2,7	2,5
f) ostatní	16,4	24,1	35,0	45,1	46,1	44,1	44,8	43,1	46,0	45,4	43,3	44,6	44,2	43,6	43,7	44,0	44,9
3. ČASOVÁ ŠTRUKTÚRA KORUNOVÝCH VKLADOV	208,9	243,5	314,9	374,4	375,6	361,7	363,1	361,7	366,7	369,2	365,3	372,2	373,2	369,9	372,0	378,2	400,4
v tom																	
a) krátkodobé	153,5	179,2	226,4	271,2	272,4	258,0	259,6	257,9	262,1	265,0	261,3	268,0	269,8	267,7	270,5	278,1	293,2
b) strednodobé	48,0	55,8	67,9	77,8	77,8	78,0	77,4	77,2	77,9	77,4	76,6	76,4	75,4	74,0	72,9	71,2	74,1
c) dlhodobé	7,4	8,4	20,6	25,4	25,4	25,7	26,1	26,6	26,7	26,8	27,4	27,8	28,0	28,1	28,6	28,9	33,1
4. ČASOVÁ ŠTRUKTÚRA VKLADOV V CUDZEJ MENE	29,8	40,0	42,0	44,0	44,0	45,2	43,6	43,6	43,6	44,1	47,4	48,1	50,1	48,6	48,6	48,8	50,0
v tom																	
a) krátkodobé	29,7	39,8	41,7	43,7	43,7	45,0	43,5	43,5	43,5	44,0	47,3	48,0	50,0	48,5	48,5	48,7	49,9
b) strednodobé	0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
c) dlhodobé	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
5. INFORMATÍVNE																	
A. Prírastok vkladov oproti východisku roka spolu																	
- mld. Sk	36,4	44,8	71,5	61,5	-	-12,7	-12,9	-14,3	-9,3	-6,3	-6,9	0,7	3,7	-1,1	1,0	7,4	30,8
- %	17,9	18,8	25,0	17,2	-	-3,0	-3,1	-3,4	-2,2	-1,5	-1,6	0,2	0,9	-0,3	0,2	1,8	7,3
v tom																	
a) korunové vklady																	
- mld. Sk	20,4	34,6	69,5	59,5	-	-13,9	-12,5	-13,9	-8,9	-6,4	-10,3	-3,4	-2,4	-5,7	-3,6	2,6	24,8
- %	10,8	16,6	28,3	18,9	-	-3,7	-3,3	-3,7	-2,4	-1,7	-2,7	-0,9	-0,6	-1,5	-1,0	0,7	6,6
b) vklady v cudzej mene																	
- mld. Sk	16,0	10,2	2,0	2,0	-	1,2	-0,4	-0,4	-0,4	0,1	3,4	4,1	6,1	4,6	4,6	4,8	6,0
- %	115,9	34,2	5,0	4,8	-	2,7	-0,9	-0,9	-0,9	0,2	7,7	9,3	13,9	10,5	10,5	10,9	13,7
B. Sektorová štruktúra korunových vkladov v %																	
Korunové vklady spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tom																	
a) verejný sektor	20,4	16,4	12,5	11,2	11,2	9,8	9,4	9,3	9,1	8,9	8,4	8,0	8,3	6,8	6,4	6,6	5,9
b) súkromný sektor (vrátane družstiev)	16,9	19,1	22,9	22,2	22,2	20,5	20,8	21,1	20,5	20,9	20,3	21,4	21,1	21,9	21,8	21,4	22,0
c) obyvateľstvo	54,3	53,2	51,8	52,0	51,8	54,6	54,8	55,1	54,7	54,4	55,8	55,1	55,2	56,1	56,5	56,6	57,2
d) pod zahraničnou kontrolou	0,4	1,2	1,5	2,3	2,4	2,7	2,2	2,1	2,3	2,7	2,9	2,8	2,8	2,8	2,8	2,9	3,1
e) zahraničie	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,5	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,6	0,7	0,7	0,6
f) ostatné	7,9	9,9	11,1	12,0	12,3	12,2	12,3	11,9	12,5	12,3	11,9	12,0	11,8	11,8	11,7	11,6	11,2
C. Časová štruktúra korunových vkladov v %																	
Korunové vklady spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tom																	
a) krátkodobé	73,5	73,6	71,9	72,4	72,5	71,3	71,5	71,3	71,5	71,8	71,5	72,0	72,3	72,4	72,7	73,5	73,2
b) strednodobé	23,0	22,9	21,6	20,8	20,7	21,6	21,3	21,3	21,2	21,0	21,0	20,5	20,2	20,0	19,6	18,8	18,5
c) dlhodobé	3,5	3,4	6,5	6,8	6,8	7,1	7,2	7,4	7,3	7,3	7,5	7,5	7,5	7,6	7,7	7,6	8,3
D. Časová štruktúra vkladov v c.m. v %																	
Vklady v cudzej mene	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tom																	
a) krátkodobé	99,7	99,5	99,3	99,3	99,3	99,6	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8	99,8
b) strednodobé	0,3	0,5	0,7	0,7	0,7	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
c) dlhodobé	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

1/ rezidenti a nerezidenti v konvertibilných menách

Vklady spolu

(mil. Sk)

Stav k ultimu obdobia	Slovenské banky	Slovenské banky so zahraničnou kapitálovou účasťou	Pobočky zahraničných bánk	Banky spolu
1.1.97	270 193,7	85 746,3	19 646,4	375 586,4
01/97	259 977,6	82 610,1	19 111,2	361 698,9
02/97	260 330,8	84 657,1	18 067,5	363 055,4
03/97	258 249,1	85 560,3	17 862,2	361 671,6
04/97	258 022,2	89 580,4	19 081,3	366 683,9
05/97	261 492,9	92 108,3	15 556,9	369 158,1
06/97	257 144,7	92 795,8	15 360,6	365 301,1
07/97	264 320,3	92 275,9	15 652,8	372 249,0
08/97	264 346,3	92 957,5	15 919,6	373 223,4
09/97	261 281,6	94 014,2	14 574,0	369 869,8
10/97	261 729,7	95 582,0	14 700,9	372 012,6
11/97	264 218,4	98 925,0	15 042,3	378 185,7
12/97	275 917,6	108 972,4	15 489,3	400 379,3

Celkový stav úverov

(mld. Sk)

	1993	1994	1995	1996	1997												
	12	12	12	12	1.1.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. ÚVERY SPOLU (korunové + v c.m.)	268,9	272,9	310,8	374,4	374,4	369,5	370,7	376,1	379,6	381,4	382,9	380,4	384,8	385,7	385,0	387,5	388,9
A) Korunové úvery	260,8	257,6	288,1	338,8	338,8	334,9	335,3	340,1	342,6	343,2	341,6	337,9	341,6	342,3	343,2	343,4	342,3
v tom																	
- nefinančné organizácie	217,3	216,5	242,8	281,6	281,6	277,8	278,6	281,1	282,6	283,3	281,5	276,4	277,9	279,1	278,6	278,0	276,3
- peňažníctvo	6,9	7,7	11,2	16,4	16,4	16,2	15,5	16,7	17,5	16,9	17,3	18,3	19,1	19,1	18,8	19,7	19,4
- poisťovníctvo	0,9	0,6	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
- mimorozpočtové potreby ústredných a miestnych orgánov	4,4	5,3	4,4	7,3	7,3	7,1	7,2	8,2	8,5	8,4	8,2	8,0	8,9	8,6	8,5	8,0	7,7
- neziskové organizácie	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
- drobní podnikatelia	11,6	10,8	12,3	12,9	12,9	13,2	13,2	13,3	13,1	13,4	13,5	13,8	13,8	13,9	14,5	14,8	15,1
- obyvateľstvo	18,6	16,5	15,3	17,8	17,8	18,0	18,0	18,2	18,4	18,6	18,8	19,0	19,2	19,3	19,6	19,8	20,4
- cudzinci (nerezidenti)	0,1	0,1	1,3	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,7	1,5	1,5	1,5	1,6
- ostatní	0,8	0,1	0,4	0,6	0,6	0,7	0,9	0,6	0,7	0,7	0,4	0,5	0,5	0,6	1,2	1,2	1,4
B) Úvery v cudzej mene ^{1/}	8,1	15,3	22,7	35,6	35,6	34,6	35,4	36,0	37,0	38,2	41,3	42,5	43,2	43,4	41,8	44,1	46,6
2. KORUNOVÉ ÚVERY PODĽA SEKTOROV	260,8	257,6	288,1	338,8	338,8	334,9	335,3	340,1	342,6	343,2	341,6	337,9	341,6	342,3	343,2	343,4	342,3
v tom																	
a) verejný	123,4	115,5	93,1	94,8	94,8	90,6	90,0	89,1	90,2	88,5	87,9	84,3	85,2	84,7	82,8	81,8	75,5
b) súkromný	109,6	114,9	165,4	204,8	204,8	205,9	206,9	210,7	212,1	213,7	213,1	213,4	214,7	214,7	215,7	217,1	220,9
c) obyvateľstvo	18,6	16,5	15,3	17,8	17,8	18,0	18,0	18,2	18,4	18,6	18,8	19,0	19,2	19,3	19,6	19,8	20,4
d) pod zahraničnou kontrolou	3,8	5,3	8,2	11,8	11,8	11,0	10,9	11,8	11,4	11,8	11,7	11,2	11,4	13,0	13,9	14,1	14,8
e) zahraničie	0,1	0,1	1,3	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,7	1,5	1,5	1,5	1,6
f) ostatní	5,3	5,3	4,8	8,0	8,0	7,9	8,0	8,8	9,0	9,1	8,6	8,5	9,4	9,1	9,7	9,2	10,7
3. KORUNOVÉ ÚVERY PODĽA ODVETVÍ	260,8	257,6	288,1	338,8	338,8	334,9	335,3	340,1	342,6	343,2	341,6	337,9	341,6	342,3	343,2	343,4	342,3
z toho																	
a) poľnohospodárstvo, poľovníctvo a rybolov	17,7	19,0	18,3	18,7	18,7	18,5	18,6	18,9	19,1	18,8	19,0	18,9	18,8	18,7	18,1	17,8	17,5
b) lesníctvo a ťažba dreva	0,3	0,2	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3
c) ťažba nerastných surovín	9,5	8,9	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,8	2,7	2,8	2,9	3,2	3,2	3,0	3,2	2,9	2,6
d) spracovateľský priemysel	68,9	67,2	103,3	113,3	113,3	113,6	112,0	115,0	115,7	115,9	114,1	112,0	112,3	113,7	114,1	113,5	115,1
- potravinársky	9,7	10,4	17,5	20,6	20,6	20,7	20,2	21,0	21,2	21,2	20,9	20,4	20,3	20,7	20,9	21,2	22,0
- chemický a farmaceutický	8,8	8,4	10,2	9,7	9,7	10,0	9,9	10,3	10,0	10,3	9,4	8,1	8,4	8,3	8,1	8,1	8,1
- hutníctvo a strojárstvo	30,4	27,6	43,3	45,7	45,7	45,3	45,2	46,6	47,0	46,9	47,1	46,7	46,5	46,7	47,7	46,9	47,1
- elektronický a elektrotechnický	5,5	5,7	7,5	8,5	8,5	8,0	7,9	8,4	8,5	8,6	8,1	8,3	8,2	8,9	8,6	8,5	8,4
- textilný, odevný a kožiarsky	4,3	4,3	6,1	7,5	7,5	7,4	7,0	7,1	7,0	7,0	7,0	7,3	7,6	7,4	7,4	7,0	7,1
- ostatné	10,3	10,8	18,6	21,2	21,2	22,2	21,7	21,6	22,0	21,8	21,5	21,2	21,2	21,6	21,4	21,7	22,4
e) výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	18,4	17,4	18,2	21,9	21,9	21,8	21,3	21,6	21,8	21,8	21,2	20,8	21,1	22,5	22,4	23,3	22,1
f) výstavba a stavebníctvo	18,3	18,6	19,4	20,7	20,7	21,3	21,3	21,6	21,7	21,7	21,4	21,1	20,9	20,9	20,9	20,9	20,3
g) obchod, odbyť, pohostinstvo, ubytovanie	28,4	32,5	60,5	73,3	73,3	74,2	74,0	74,7	74,6	75,9	76,9	74,8	74,9	73,9	74,2	74,1	73,4
h) cestovný ruch	3,8	-	0,5	1,5	1,5	0,8	1,1	0,8	0,8	0,9	1,0	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
i) doprava a spoje	-	-	3,6	8,2	8,2	6,6	7,1	7,5	7,5	7,1	7,6	5,8	7,1	6,4	6,3	6,9	7,1
j) peňažníctvo	-	-	11,2	16,4	16,4	16,2	15,5	16,7	17,5	16,9	17,3	18,3	19,1	19,1	18,8	19,7	19,4
k) poisťovníctvo	-	-	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
4. KORUNOVÉ ÚVERY	260,8	257,6	288,1	338,8	338,8	334,9	335,3	340,1	342,6	343,2	341,6	337,9	341,6	342,3	343,2	343,4	342,3
v tom																	
a) krátkodobé	90,7	95,9	105,8	137,5	137,5	133,2	132,6	135,4	144,0	142,6	141,9	137,6	140,8	140,4	140,6	138,1	137,7
b) strednodobé	53,5	46,9	57,4	70,9	70,9	70,3	71,0	71,8	73,1	75,2	73,6	73,7	73,9	74,7	74,7	76,2	77,5
c) dlhodobé	116,6	114,8	124,9	130,4	130,4	131,4	131,7	132,9	125,5	125,4	126,1	126,5	126,9	127,2	127,9	129,1	127,1
5. ÚVERY V CUDZEJ MENE ^{1/}	8,1	15,3	22,7	35,6	35,6	34,6	35,4	36,0	37,0	38,2	41,3	42,5	43,2	43,4	41,8	44,1	46,6
v tom																	
a) krátkodobé	1,7	8,0	11,2	19,5	19,5	20,1	20,2	20,7	22,3	23,9	26,4	27,3	27,6	28,1	26,1	27,9	30,9
b) strednodobé	-	-	-	9,5	9,5	7,9	8,1	8,3	9,0	8,8	9,0	9,3	9,6	9,6	9,5	9,7	9,1
c) dlhodobé ^{2/}	6,4	7,3	11,5	6,6	6,6	6,6	7,1	7,0	5,7	5,5	5,8	5,9	6,0	5,7	6,2	6,5	6,6
Úvery v Sk a v cudzej mene	268,9	272,9	310,8	374,4	374,4	369,5	370,7	376,1	379,6	381,4	382,9	380,4	384,8	385,7	385,0	387,5	388,9
v tom																	
a) krátkodobé	92,4	103,9	117,0	157,0	157,0	153,3	152,8	156,1	166,3	166,5	168,3	164,9	168,4	168,5	166,7	166,0	168,6
b) strednodobé	-	-	-	80,4	80,4	78,2	79,1	80,1	82,1	84,0	82,6	83,0	83,5	84,3	84,2	85,9	86,6
c) dlhodobé ^{2/}	176,5	169,0	193,8	137,0	137,0	138,0	138,8	139,9	131,2	130,9	131,9	132,4	132,9	132,9	134,1	135,6	133,7
6. KORUNOVÉ ÚVERY PODĽA ÚČELU	260,8	257,6	288,1	338,8	338,8	334,9	335,3	340,1	342,6	343,2	341,6	337,9	341,6	342,3	343,2	343,4	342,3
v tom																	
a) obežné prostriedky	57,8	53,4	44,0	56,9	56,9	55,7	55,1	55,2	47,4	45,9	43,3	40,9	40,4	39,5	39,5	40,8	40,1
b) investičné	69,7	49,8	37,2	48,6	48,6	60,6	61,0	47,3	48,2	48,4	47,3	48,2	48,5	49,2	49,3	51,1	51,2
c) na privatizáciu	8,8	5,4	3,7	5,5	5,5	5,6	5,3	5,7	5,6	5,5	5,1	4,9	4,9	4,9	4,8	4,6	4,2
- malá privatizácia	5,3	2,0	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,1
- veľká privatizácia	3,5	3,4	3,3	5,1	5,1	5,1	4,9	5,4	5,3	5,2	4,8	4,6	4,6	4,6	4,5	4,4	4,1
d) na prechodný nedostatok zdrojov	10,7	9,3	9,0	15,8	12,5	12,4	11,9	12,4	13,5	12,3	11,2	10,9	12,8	11,4	12,5	12,3	11,2
e) trvalo obracajúce sa zásoby	21,7	17,5	5,5	3,6	3,6	3,0	3,0</										

1/ rezidenti a nerezidenti v konvertibilných menách

2/ stredno- a dlhodobé spolu

3/ prechodne nelikvidné pohľadávky

4/ pochybné a sporné pohľadávky

Celkový stav úverov - pokračovanie

	1993	1994	1995	1996	1997												
	12	12	12	12	1.1.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
7. INFORMATÍVNE																	
A. Prírastok úverov oproti východisku roka spolu																	
- mld. Sk	29,2	4,0	37,3	63,6	-	-4,9	-3,7	1,7	5,2	7,0	8,5	6,0	10,4	11,3	10,6	13,1	14,5
- %	12,2	1,5	13,7	20,5	-	-1,3	-1,0	0,5	1,4	1,9	2,3	1,6	2,8	3,0	2,8	3,5	3,9
v tom																	
a) korunové úvery																	
- mld. Sk	24,8	-3,2	29,9	50,7	-	-3,9	-3,5	1,3	3,8	4,4	2,8	-0,9	2,8	3,5	4,4	4,6	3,5
- %	10,5	-1,2	11,6	17,6	-	-1,2	-1,0	0,4	1,1	1,3	0,8	-0,3	0,8	1,0	1,3	1,4	1,0
b) úvery v cudzej mene																	
- mld. Sk	4,4	7,2	7,4	12,9	-	-1,0	-0,2	0,4	1,4	2,6	5,7	6,9	7,6	7,8	6,2	8,5	11,0
- %	118,9	88,9	49,0	56,8	-	-2,8	-0,6	1,1	3,9	7,3	16,0	19,4	21,3	21,9	17,4	23,9	30,9
B. Sektorová štruktúra korunových úverov v %																	
Korunové úvery spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
a) verejný sektor	47,3	44,8	32,3	28,0	28,0	27,1	26,8	26,2	26,3	25,8	25,7	24,9	24,9	24,7	24,1	23,8	22,1
b) súkromný sektor (vrátane družstiev)	42,0	44,6	57,4	60,4	60,4	61,5	61,7	62,0	61,9	62,3	62,4	63,2	62,9	62,7	62,8	63,2	64,5
c) obyvateľstvo	7,1	6,4	5,3	5,3	5,3	5,4	5,4	5,4	5,4	5,4	5,5	5,6	5,6	5,6	5,7	5,8	6,0
d) pod zahraničnou kontrolou	1,5	2,1	2,8	3,5	3,5	3,3	3,3	3,5	3,3	3,4	3,4	3,3	3,3	3,8	4,1	4,1	4,3
e) zahraničie	0,0	0,0	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5
f) ostatné	2,0	2,1	1,7	2,4	2,4	2,4	2,4	2,6	2,6	2,7	2,5	2,5	2,8	2,7	2,8	2,7	3,1
C. Odvetvová štruktúra korunových úverov v %																	
Korunové úvery spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
z toho																	
a) poľnohospodárstvo, poľovníctvo a rybolov	6,8	7,4	6,4	5,5	5,5	5,5	5,5	5,6	5,6	5,5	5,6	5,6	5,5	5,5	5,3	5,2	5,1
b) lesníctvo a ťažba dreva	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
c) ťažba nerastných surovín	3,6	3,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8
d) spracovateľský priemysel	26,4	26,1	35,9	33,4	33,4	33,9	33,4	33,8	33,8	33,8	33,4	33,1	32,9	33,2	33,2	33,1	33,6
e) výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	7,1	6,8	6,3	6,5	6,5	6,5	6,4	6,4	6,4	6,4	6,2	6,2	6,2	6,6	6,5	6,8	6,5
f) výstavba a stavebníctvo	7,0	7,2	6,7	6,1	6,1	6,4	6,4	6,4	6,3	6,3	6,3	6,2	6,1	6,1	6,1	6,1	5,9
g) obchod, odbyt, pohostinstvo, ubytovanie	10,9	12,6	21,0	21,6	21,6	22,2	22,1	22,0	21,8	22,1	22,5	22,1	21,9	21,6	21,6	21,6	21,4
h) cestovný ruch	-	-	0,2	0,4	0,4	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
i) doprava a spoje	-	-	1,2	2,4	2,4	2,0	2,1	2,2	2,2	2,1	2,2	1,7	2,1	1,9	1,8	2,0	2,1
j) peňažníctvo	-	-	3,9	4,8	4,8	4,8	4,6	4,9	5,1	4,9	5,1	5,4	5,6	5,6	5,5	5,7	5,7
k) poisťovníctvo	-	-	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
D. Časová štruktúra korunových úverov v %																	
Korunové úvery spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tom																	
a) krátkodobé	34,8	37,2	36,7	40,6	40,6	39,8	39,5	39,8	42,0	41,6	41,5	40,7	41,2	41,0	41,0	40,2	40,2
b) strednodobé	20,5	18,2	19,9	20,9	20,9	21,0	21,2	21,1	21,3	21,9	21,5	21,8	21,6	21,8	21,8	22,2	22,6
c) dlhodobé	44,7	44,6	43,4	38,5	38,5	39,2	39,3	39,1	36,6	36,5	36,9	37,4	37,1	37,2	37,3	37,6	37,1
E. Časová štruktúra úverov v cudzej mene v %																	
Úvery v cudzej mene spolu	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tom																	
a) krátkodobé	21,0	52,3	49,3	54,8	54,8	58,1	57,1	57,5	60,3	62,6	63,9	64,2	63,9	64,7	62,4	63,3	66,3
b) strednodobé	-	-	-	26,7	26,7	22,8	22,9	23,1	24,3	23,0	21,8	21,9	22,2	22,1	22,7	22,0	19,5
c) dlhodobé ^{2/}	79,0	47,7	50,7	18,5	18,5	19,1	20,1	19,4	15,4	14,4	14,0	13,9	13,9	13,1	14,8	14,7	14,2
F. Časová štruktúra celkových úverov v %																	
Úvery v Sk a v cudzej mene	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tom																	
a) krátkodobé	34,4	38,1	37,6	41,9	41,9	41,5	41,2	41,5	43,8	43,7	44,0	43,3	43,8	43,7	43,3	42,8	43,4
b) strednodobé	-	-	-	21,5	21,5	21,2	21,3	21,3	21,6	22,0	21,6	21,8	21,7	21,9	21,9	22,2	22,3
c) dlhodobé ^{2/}	65,6	61,9	62,4	36,6	36,6	37,3	37,4	37,2	34,6	34,3	34,4	34,8	34,5	34,5	34,8	35,0	34,4
G. Účelová štruktúra korunových úverov v %																	
v tom																	
a) obežné prostriedky	22,2	20,7	15,3	16,8	16,8	16,6	16,4	16,2	13,8	13,4	12,7	12,1	11,8	11,5	11,5	11,9	11,7
b) investičné	26,7	19,3	12,9	14,3	14,3	18,1	18,2	13,9	14,1	14,1	13,8	14,3	14,2	14,4	14,4	14,9	15,0
c) na privatizáciu	3,4	2,1	1,3	1,6	1,6	1,7	1,6	1,7	1,6	1,6	1,5	1,5	1,4	1,4	1,4	1,3	1,2
- malá privatizácia	2,0	0,8	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
- veľká privatizácia	1,3	1,3	1,1	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,5	1,5	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	1,2
d) na prechodný nedostatok zdrojov	4,1	3,6	3,1	4,7	3,7	3,7	3,5	3,6	3,9	3,6	3,3	3,2	3,7	3,3	3,6	3,6	3,3
e) trvalo obracajúce sa zásoby	8,3	6,8	1,9	1,1	1,1	0,9	0,9	0,7	0,7	0,7	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
f) komplexná bytová výstavba	4,3	4,2	3,6	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,7
g) kontokorentné a debetné zostatky	3,8	3,1	2,6	5,5	5,5	5,5	6,1	6,4	8,9	9,6	5,9	5,6	6,0	6,4	6,1	5,7	5,8
h) spotrebné	3,5	2,7	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	1,9	1,8	1,8	1,8
i) štandardné pohľadávky s výhradou	10,0	6,6	13,1	15,7	15,7	12,4	12,7	16,4	16,2	16,5	20,6	20,8	20,4	20,5	20,5	20,6	19,9
j) klasifikované pohľadávky	11,8	29,6	41,8	32,4	32,4	32,8	32,8	32,9	32,8	33,0	33,8	34,3	34,2	34,4	34,6	34,2	34,6
- pochybné a sporné	5,8	9,2	4,4	3,1	3,1	1,5	2,0	3,0	3,0	2,9	3,0	3,1	3,1	3,0	3,1	3,0	2,8
- stratové	2,8	14,1	29,7	27,1	27,1	27,5	27,6	27,8	27,8	28,1	28,5	28,9	28,7	29,2	29,3	29,0	29,6

1/ rezidenti a nerezidenti v konvertibilných menách

2/ v roku 1993 a 1995 stredno- a dlhodobé spolu

Čerpané úvery

(mln. Sk)

	1993	1994	1995	1996	1997											
	12	12	12	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. ČERPANÉ KORUNOVÉ ÚVERY		14,6	21,1	29,5	26,6	19,8	24,3	23,8	18,3	21,9	23,1	22,0	24,9	24,9	18,5	24,4
vtom																
a) podnikateľská sféra	-	13,1	20,5	26,9	24,5	19,3	22,7	22,8	17,3	20,8	22,1	19,7	23,7	23,2	17,6	23,3
- verejný sektor	-	5,3	4,8	4,8	2,5	3,3	2,2	2,1	1,4	2,0	5,6	3,9	2,0	0,6	1,4	1,1
- súkromný sektor	-	6,9	12,4	17,5	10,0	11,6	14,4	13,8	10,9	16,3	15,0	13,3	17,9	19,8	10,8	12,7
- pod zahraničnou kontrolou	-	0,9	3,3	4,6	12,0	4,4	6,1	6,9	5,0	2,5	1,5	2,5	3,8	2,8	5,4	9,5
b) obyvateľstvo	-	0,2	0,4	0,9	1,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	0,7	0,6	0,7
c) neziskové organizácie	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
d) mimorozpočtové potreby																
ústredných a miestnych orgánov	-	0,0	0,0	1,7	0,3	0,0	1,1	0,4	0,3	0,6	0,2	1,5	0,6	0,2	0,2	0,2
e) ostatné	-	1,3	0,2	0,0	0,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0	0,8	0,0	0,0
2. ČASOVÁ ŠTRUKTÚRA ÚVEROV	-	14,6	21,1	29,5	26,6	19,8	24,3	23,8	18,3	21,9	23,1	22,0	24,9	24,9	18,5	24,4
vtom																
a) krátkodobé	-	12,0	17,0	22,5	23,6	17,6	20,6	20,4	15,2	18,6	19,8	18,8	19,7	20,1	14,4	21,4
b) strednodobé	-	1,5	2,7	4,8	2,1	1,9	1,9	2,2	2,5	2,4	2,2	1,7	2,9	3,6	3,1	1,8
c) dlhodobé	-	1,1	1,4	2,2	0,9	0,3	1,8	1,2	0,6	0,9	1,1	1,5	2,3	1,1	0,9	1,2
3. ČASOVÁ ŠTRUKTÚRA ÚVEROV v %																
Čerpané úvery spolu	-	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
vtom																
a) krátkodobé	-	82,2	80,6	76,3	88,7	88,9	84,8	85,7	83,1	84,9	85,7	85,5	79,1	80,7	77,8	87,7
b) strednodobé	-	10,3	12,8	16,3	7,9	9,6	7,8	9,2	13,7	11,0	9,5	7,7	11,6	14,5	16,8	7,4
c) dlhodobé	-	7,5	6,6	7,5	3,4	1,5	7,4	5,0	3,3	4,1	4,8	6,8	9,2	4,4	4,9	4,9

Úvery spolu

(mil. Sk)

Stav k ultimu obdobia	Slovenské banky	Slovenské banky so zahraničnou kapitálovou účasťou	Pobočky zahraničných bánk	Banky spolu
1.1.97	257 246,9	51 081,7	30 441,8	338 770,4
01/97	254 871,4	50 371,2	29 652,4	334 895,0
02/97	254 759,5	51 857,2	28 711,5	335 328,2
03/97	258 033,1	52 525,1	29 528,7	340 086,9
04/97	259 197,1	53 160,2	30 269,7	342 627,0
05/97	262 145,8	54 497,9	26 595,1	343 238,8
06/97	259 965,5	55 222,6	26 385,7	341 573,8
07/97	259 218,5	53 353,4	25 301,6	337 873,5
08/97	262 207,8	54 164,6	25 269,7	341 642,1
09/97	260 534,0	56 302,0	25 511,8	342 347,8
10/97	260 227,5	57 362,9	25 566,8	343 157,2
11/97	258 792,8	59 097,6	25 530,1	343 420,5
12/97	255 786,6	60 437,7	26 098,2	342 322,5

Priemerné úrokové miery z úverov obchodných bánk

	1993	1994	1995	1996	1997											
	12	12	12	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. ZO STAVU ÚVEROV SPOLU ^{1/}	14,13	14,39	14,78	13,22	13,47	13,77	13,93	14,17	14,58	14,94	15,37	15,49	15,66	15,75	15,84	16,22
A) Podľa sektorov v tom																
a) podnikateľská sféra	14,58	15,00	15,56	13,41	13,52	13,78	13,86	14,26	14,55	14,91	15,35	15,49	15,60	15,66	15,80	16,16
- verejný sektor	14,96	15,18	15,52	12,95	12,89	13,12	13,12	13,78	13,95	14,33	14,79	14,89	14,95	14,96	14,99	15,33
- súkromný sektor (vrátane družstiev)	14,20	14,82	15,59	13,86	14,14	14,44	14,59	14,73	15,15	15,48	15,90	16,08	16,24	16,35	16,60	16,98
b) obyvateľstvo	5,52	4,29	5,06	6,76	7,16	7,25	7,38	7,51	7,42	7,46	7,73	7,74	7,69	7,86	7,53	7,37
B) Podľa časového hľadiska v tom																
- krátkodobé	16,29	16,51	16,17	13,86	14,52	14,93	15,34	15,69	16,58	17,28	18,23	18,38	18,72	18,92	19,13	19,91
- strednodobé	16,62	17,63	17,77	15,28	15,37	15,54	15,59	15,68	15,66	15,88	15,94	16,00	16,10	16,06	16,35	16,41
- dlhodobé	11,06	11,30	12,12	11,36	11,32	11,59	11,54	11,39	11,52	11,63	11,77	11,82	11,82	11,90	11,88	11,90
2. Z ČERPANÝCH ÚVEROV SPOLU		19,09	14,04	13,45	16,04	15,63	16,21	16,53	19,08	19,33	18,59	18,51	19,91	19,84	20,56	20,92
A) Podľa sektorov v tom																
a) podnikateľská sféra		19,51	14,56	13,85	14,08	14,69	15,02	15,43	17,36	20,36	17,43	16,27	18,70	19,38	19,39	21,25
- verejný sektor	-	19,82	14,23	13,46	12,98	14,26	14,03	14,52	15,77	22,40	15,64	13,11	17,72	19,09	18,65	21,30
- súkromný sektor (vrátane družstiev)	-	19,20	14,89	14,23	15,18	15,12	16,00	16,34	18,94	18,31	19,22	19,43	19,67	19,67	20,12	21,19
b) obyvateľstvo	-	18,35	15,44	10,44	12,35	11,09	12,77	12,44	12,30	11,71	10,52	10,11	9,96	10,07	10,43	10,18
B) Podľa časového hľadiska v tom																
- krátkodobé		19,37	13,68	13,52	16,36	15,88	16,17	16,78	19,70	20,01	18,98	18,97	20,90	20,76	21,56	21,60
- strednodobé	-	19,18	16,17	13,05	13,52	13,63	15,36	15,82	16,12	15,58	16,28	15,39	16,80	15,78	17,60	16,30
- dlhodobé	-	16,11	14,37	13,68	13,39	13,98	17,65	13,44	15,49	15,45	16,14	16,12	15,46	16,46	15,12	15,40

1/ - v roku 1993 a 1994 zo stavu úverov vrátane úverov poskytovaných za úrokovú sadzbu 0 %

- v roku 1995, 1996 a 1997 zo stavu úverov s výnimkou úverov za úrokovú sadzbu 0 %

Priemerné úrokové miery z úverov - spolu

Obdobie	Diskont	Krátkodobé	Strednodobé	Dlhodobé	Spolu
01/97	8,80	12,38	12,91	9,25	11,26
02/97	8,80	12,72	12,99	9,53	11,52
03/97	8,80	13,01	13,05	9,48	11,64
04/97	8,80	13,48	13,16	9,17	11,83
05/97	8,80	14,20	13,71	9,50	12,38
06/97	8,80	14,64	13,85	9,52	12,58
07/97	8,80	15,55	13,92	9,60	12,96
08/97	8,80	15,64	13,98	9,61	13,04
09/97	8,80	15,94	14,10	9,53	13,15
10/97	8,80	16,06	14,06	9,61	13,22
11/97	8,80	16,07	14,35	9,62	13,26
12/97	8,80	16,67	14,45	9,49	13,50

Priemerné úrokové miery z úverov - verejný sektor

Obdobie	Diskont	Krátkodobé	Strednodobé	Dlhodobé	Spolu
01/97	8,80	11,37	11,36	9,64	10,39
02/97	8,80	11,32	11,30	9,96	10,55
03/97	8,80	11,55	11,72	9,77	10,55
04/97	8,80	13,22	11,79	8,99	11,08
05/97	8,80	13,68	12,70	9,35	11,49
06/97	8,80	14,18	12,23	9,40	11,65
07/97	8,80	15,03	12,39	9,95	12,21
08/97	8,80	14,69	12,70	9,77	12,07
09/97	8,80	14,90	13,23	9,61	12,11
10/97	8,80	15,16	13,05	9,60	12,15
11/97	8,80	15,44	13,35	9,81	12,38
12/97	8,80	15,91	14,42	9,77	12,64

Priemerné úrokové miery z úverov - súkromný sektor

Obdobie	Diskont	Krátkodobé	Strednodobé	Dlhodobé	Spolu
01/97	8,80	12,31	12,95	9,90	11,73
02/97	8,80	12,72	13,05	10,16	12,01
03/97	8,80	12,96	13,07	10,01	12,08
04/97	8,80	13,17	13,22	9,96	12,20
05/97	8,80	13,84	13,84	9,99	12,66
06/97	8,80	14,11	14,03	10,05	12,84
07/97	8,80	14,94	14,12	10,17	13,24
08/97	8,80	15,26	14,22	10,19	13,41
09/97	8,80	15,46	14,30	10,12	13,48
10/97	8,80	15,52	14,36	10,08	13,49
11/97	8,80	15,65	14,61	10,04	13,57
12/97	8,80	16,35	14,68	9,83	13,82

Priemerné úrokové miery z úverov - obyvateľstvo

Obdobie	Diskont	Krátkodobé	Strednodobé	Dlhodobé	Spolu
01/97	8,80	16,22	13,22	3,87	6,93
02/97	8,80	14,32	12,74	4,03	7,06
03/97	8,80	14,69	12,65	4,03	7,14
04/97	8,80	15,62	12,87	3,98	7,28
05/97	8,80	16,55	13,06	3,66	7,18
06/97	8,80	18,23	13,29	3,45	7,28
07/97	8,80	19,05	13,19	3,57	7,46
08/97	8,80	18,07	12,73	3,75	7,46
09/97	8,80	19,07	12,51	3,75	7,44
10/97	8,80	18,56	11,93	4,40	7,60
11/97	8,80	18,30	12,01	3,73	7,31
12/97	8,80	18,99	11,39	3,61	7,09

Vývoj priemerných úrokových mier a objemu korunových vkladov

		1996	1997											
		12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Vklady spolu	a	6,18	7,05	7,03	7,52	7,57	7,84	7,75	8,07	8,09	8,65	8,82	8,76	8,69
	b	364 178	353 874	354 058	352 996	356 816	359 518	357 452	363 532	363 937	361 401	361 865	368 269	388 783
z toho														
neterminované	a	2,87	2,95	3,01	3,04	3,04	3,08	3,19	3,43	3,41	3,48	3,50	3,57	3,50
	b	153 352	123 987	122 906	122 886	123 202	125 110	124 685	128 557	126 628	124 935	122 202	127 027	140 526
terminované	a	8,63	9,30	9,21	9,98	9,97	10,28	10,17	10,63	10,63	11,40	11,54	11,48	11,62
	b	210 825	229 887	231 152	230 110	233 614	234 408	232 767	234 976	237 309	236 466	240 214	241 242	248 261
- do 7 dní	a	9,51	13,08	10,44	18,23	14,74	21,23	14,76	16,91	14,67	20,43	18,54	16,46	17,10
	b	897	3 909	6 771	4 871	6 695	7 703	8 856	11 138	12 339	10 621	11 764	10 106	8 704
- do 1 mesiaca	a	8,87	11,02	10,31	10,71	10,49	11,02	12,27	12,52	12,43	15,45	15,95	15,84	16,25
	b	18 486	22 595	21 209	21 965	22 248	21 386	21 718	24 081	28 735	32 863	38 779	43 216	49 094
- do 3 mesiacov	a	8,89	9,37	9,30	8,85	10,12	11,11	11,37	11,65	12,61	13,30	13,08	13,37	15,04
	b	11 164	12 824	11 432	9 655	10 322	11 145	8 808	9 188	9 556	9 338	8 599	10814	11 165
- do 6 mesiacov	a	8,28	9,18	9,29	9,85	9,61	9,60	9,56	9,84	10,59	10,74	11,27	11,10	11,37
	b	8 826	12 347	13 053	13 394	14 077	13 527	13 406	11 308	10416	9 619	9 781	8 977	6 744
- do 9 mesiacov	a	10,09	10,13	10,04	10,08	10,27	10,80	10,34	11,48	11,81	12,52	12,85	15,04	16,78
	b	809	2 381	2 278	2 193	2 374	2 446	2 422	2 137	2 195	1 673	1 194	661	517
- do 1 roka	a	8,91	9,01	9,05	9,96	9,95	10,06	10,11	10,29	10,38	10,49	10,52	10,63	10,51
	b	67 523	72 197	72 996	74 330	73 343	74 097	73 633	72 932	70 761	70 279	68 674	67 406	64 955
- do 18 mesiacov	a	10,43	10,06	6,91	10,99	11,06	11,25	11,96	11,45	10,43	10,72	10,69	10,96	11,14
	b	1 274	1 786	1 483	1 657	1 635	1 765	1 788	1 430	1 296	1 324	1 302	1 482	1 341
- do 2 rokov	a	9,44	9,41	9,43	10,74	10,74	10,74	10,70	10,86	10,86	10,84	10,84	10,79	10,77
	b	52 775	52 196	51 867	51 394	52 374	51 699	51 108	52 131	51 444	50 248	49 531	48 044	50 785
- do 3 rokov	a	12,88	12,67	12,67	12,66	12,64	12,68	12,61	12,99	12,95	12,89	12,84	12,12	12,14
	b	1 738	1 995	2 017	2 020	2 040	2 160	1 624	1 363	1 367	1 418	1 459	1 501	1 446
- do 4 rokov	a	12,92	13,01	13,14	13,13	13,13	13,13	13,13	13,13	13,13	13,14	13,13	13,13	13,13
	b	8 725	8 594	8 653	8 574	8 513	8 537	8 572	8 579	8 586	8 583	8 605	8 600	8 599
- do 5 rokov	a	13,17	12,84	12,85	12,59	12,53	12,50	12,50	13,25	13,00	12,99	13,03	12,98	12,92
	b	13 262	13 384	13 361	13 473	13 282	13 188	13 460	12 871	12 664	12 387	11 956	11 506	11 832
- nad 5 rokov	a	4,85	4,85	4,85	4,82	4,82	4,81	4,76	4,75	4,75	4,74	4,69	4,69	4,51
	b	25 346	25 680	26 031	26 585	26 711	26 754	27 370	27 819	27 951	28 114	28 570	28 930	33 073
- krátkodobé	a	8,88	9,55	9,36	10,28	10,57	10,89	10,68	11,36	11,41	12,75	12,96	12,90	13,39
	b	107 705	126 653	127 740	126 408	129 058	130 305	128 844	130 784	134 001	134 393	138 791	141 180	141 181
- strednodobé	a	10,56	10,50	10,55	11,39	11,36	11,37	11,35	11,50	11,51	11,50	11,50	11,46	11,42
	b	77 774	77 955	77 381	77 117	77 844	77 349	76 553	76 374	75 357	73 959	72 853	71 132	74 010
- dlhodobé	a	4,85	4,85	4,85	4,82	4,82	4,81	4,76	4,75	4,75	4,74	4,79	4,69	4,51
	b	25 346	25 680	26 031	26 585	26 711	26 754	27 370	27 819	27 951	28 114	28 570	28 930	33 073
- neterminované a krátkodobé	a	5,40	6,25	6,21	6,66	6,69	7,05	7,06	7,57	11,02	8,26	8,52	8,48	8,45
	b	261 058	250 240	250 646	249 293	252 260	255 415	253 529	259 340	260 630	259 328	260 433	268 207	281 705

a - priemerná úroková miera (%)

b - objem vkladov (mld. Sk)

Priemerné úrokové miery z vkladov - spolu

Obdobie	Diskont	Krátkodobé	Strednodobé	Dlhodobé	Terminované	Neterminované	Neterminované a krátkodobé	Spolu
01/97	8,80	9,55	10,50	4,85	9,30	2,95	6,25	7,05
02/97	8,80	9,36	10,55	4,85	9,21	3,01	6,21	7,03
03/97	8,80	10,28	11,39	4,82	9,98	3,04	6,66	7,52
04/97	8,80	10,57	11,36	4,82	9,97	3,04	6,69	7,57
05/97	8,80	10,89	11,37	4,81	10,28	3,08	7,05	7,84
06/97	8,80	10,68	11,35	4,76	10,17	3,19	7,06	7,75
07/97	8,80	11,36	11,50	4,75	10,63	3,43	7,57	8,07
08/97	8,80	11,41	11,51	4,75	10,63	3,41	7,49	8,09
09/97	8,80	12,75	11,50	4,74	11,40	3,48	8,26	8,65
10/97	8,80	12,96	11,50	4,79	11,54	3,50	8,52	8,82
11/97	8,80	12,90	11,46	4,69	11,48	3,57	8,48	8,76
12/97	8,80	13,39	11,42	4,51	11,62	3,50	8,45	8,69

Priemerné úrokové miery z vkladov - verejný sektor

Obdobie	Diskont	Krátkodobé	Strednodobé	Dlhodobé	Terminované	Neterminované	Neterminované a krátkodobé	Spolu
01/97	8,80	10,01	12,39	3,60	10,43	2,58	6,70	7,46
02/97	8,80	9,55	12,39	3,54	10,13	2,55	6,08	6,96
03/97	8,80	10,57	5,21	3,93	10,98	2,57	6,87	7,75
04/97	8,80	10,14	12,12	2,86	10,49	2,57	6,18	7,19
05/97	8,80	11,39	12,19	2,86	11,51	2,72	6,72	7,60
06/97	8,80	10,91	12,17	2,87	11,19	2,67	6,54	7,49
07/97	8,80	11,38	12,80	2,87	11,69	2,61	6,46	7,58
08/97	8,80	11,29	12,79	3,40	11,60	2,52	6,17	7,17
09/97	8,80	14,76	12,82	3,41	13,93	2,56	7,66	8,21
10/97	8,80	14,48	12,82	3,39	13,73	2,57	7,40	8,22
11/97	8,80	13,88	12,76	3,30	13,36	2,44	7,05	7,85
12/97	8,80	14,30	12,78	3,33	13,55	2,37	6,68	7,57

Priemerné úrokové miery z vkladov - súkromný sektor

Obdobie	Diskont	Krátkodobé	Strednodobé	Dlhodobé	Terminované	Neterminované	Neterminované a krátkodobé	Spolu
01/97	8,80	11,62	12,89	12,66	11,95	2,43	5,71	6,32
02/97	8,80	10,63	13,09	12,65	11,26	2,50	5,48	6,34
03/97	8,80	11,81	13,01	12,68	12,09	2,52	5,85	6,54
04/97	8,80	11,82	12,92	12,66	11,83	2,50	5,90	6,64
05/97	8,80	13,44	13,07	12,73	13,33	2,59	6,76	7,39
06/97	8,80	12,00	13,11	12,64	12,24	2,75	6,43	6,89
07/97	8,80	13,19	13,20	12,66	12,96	2,94	6,96	7,44
08/97	8,80	13,39	13,00	12,67	13,28	2,95	6,75	7,45
09/97	8,80	15,77	13,20	12,63	15,13	3,12	7,90	8,48
10/97	8,80	15,83	13,23	12,66	15,20	3,17	8,01	8,58
11/97	8,80	15,39	13,28	12,71	14,82	3,26	7,39	8,00
12/97	8,80	16,34	13,33	13,46	15,65	3,11	7,71	8,23

Priemerné úrokové miery z vkladov - obyvateľstvo

Obdobie	Diskont	Krátkodobé	Strednodobé	Dlhodobé	Terminované	Neterminované	Neterminované a krátkodobé	Spolu
01/97	8,80	8,44	9,93	4,65	8,42	3,62	6,38	7,21
02/97	8,80	8,53	9,97	4,65	8,45	3,70	6,45	7,17
03/97	8,80	9,57	11,15	4,62	9,35	3,73	7,09	7,94
04/97	8,80	9,69	11,12	4,62	9,36	3,73	7,17	7,95
05/97	8,80	9,73	11,13	4,62	9,40	3,68	7,16	7,99
06/97	8,80	10,03	11,13	4,59	9,51	3,76	7,46	7,99
07/97	8,80	10,38	11,25	4,57	9,71	3,96	7,76	8,31
08/97	8,80	10,61	11,25	4,57	9,67	3,96	7,92	8,29
09/97	8,80	11,03	11,26	4,56	10,02	3,87	8,26	8,59
10/97	8,80	11,51	11,26	4,53	10,26	3,94	8,75	8,86
11/97	8,80	11,95	11,23	4,52	10,50	4,00	9,16	9,09
12/97	8,80	12,17	11,20	3,84	10,50	4,00	9,45	9,18

(banky a pobočky zahraničních bank spolu)

AKTÍVA	1997												
	1.1.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Pokladničné hodnoty	12 115,2	9 511,0	8 950,4	9 813,8	10 043,1	9 730,8	10 097,2	9 749,9	9911,6	10 198,0	10 078,7	10 001,0	12 827,8
Pokladnica	12 069,8	8 938,5	8 569,7	9 185,2	9 230,0	9 198,2	9 634,0	9 172,4	9 061,1	9 506,2	9 316,9	9 360,0	12 797,2
Zlato	0,8	0,7	0,5	0,6	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostatné pokladničné hodnoty	44,6	571,8	380,2	628,0	812,7	532,6	463,2	577,5	850,5	691,7	761,9	641,1	30,6
Účty emisných bánk a šekové poštové účty	2 414,9	2 025,0	1 834,2	2 044,6	1 627,8	1 472,1	1 795,5	1 648,1	1 646,4	2 386,9	2 297,9	2 377,0	2 977,2
Účty peňažných rezerv v NBS	28 798,4	32 623,5	33 469,1	37 920,1	40 665,6	25 362,6	35 601,2	40 288,7	39 040,6	38 554,5	37 949,1	39 136,6	37 564,3
Účty ostatných bánk	149 171,2	157 663,3	177 774,8	164 661,0	198 798,0	179 224,9	199 167,2	178 507,4	179 688,0	175 910,6	187 453,0	187 100,7	172 099,1
Bežné účty v iných bankách	7 271,6	5 950,5	5 972,6	6 153,3	7 111,0	5 701,0	6 356,2	6 280,3	7 340,0	5 776,4	6 423,3	5 465,6	6 847,2
Poskytnuté úvery	5 157,8	6 035,9	5 902,9	5 153,8	5 663,2	5 123,8	16 723,1	8 379,4	6 765,6	8 679,2	6 609,5	5 938,9	5 076,7
Terminované vklady v iných bankách	135 657,5	144 919,4	160 028,5	151 367,5	169 979,5	155 949,3	163 692,2	160 794,4	164 935,1	162 162,9	174 817,9	176 374,5	160 019,9
Bežné účty iných bánk	30,9	1 090,2	1 631,0	2 136,5	5 366,4	1 437,2	288,4	1 097,8	923,6	137,8	280,5	265,8	80,0
Prevody medzi bankami	0,0	-409,6	3 189,4	-1 195,1	10 602,6	10 936,4	12 032,1	1 881,8	-350,9	-920,2	-753,5	-1 019,5	0,0
Klasifikované pohľadávky voči bankám	1 053,4	76,9	1 050,4	1 044,9	75,4	77,2	75,2	73,7	74,6	74,5	75,2	75,4	75,3
z toho: pripis, úroky z nesplácaných úverov	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nakúpené štátne pokladničné poukážky (PP)	29 255,0	28 129,0	29 702,0	23 609,0	24 038,0	27 720,0	22 079,0	22 396,0	29 360,0	25 616,9	27 324,0	33 449,0	41 938,0
Nakúpené krátkodobé PP a iné podobné hodnoty	144,5	0,0	2 475,0	1 922,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Úvery klientom	314 419,6	309 477,0	308 731,1	311 006,2	305 403,3	305 033,2	318 069,0	317 730,9	319 300,6	318 386,9	317 993,9	323 655,2	322 481,7
Ostatné pohľadávky voči klientom	2 516,8	14 335,7	17 135,0	19 560,0	3 609,8	6 161,9	2 494,5	2 376,7	4 127,2	1 268,0	1 523,5	1 375,1	1 365,8
Bežné účty klientov - debetné zost., kontokorentné	20 237,4	20 083,9	21 721,7	23 172,3	31 828,2	33 733,0	21 839,5	20 153,0	21 863,6	23 211,7	22 290,2	20 520,9	23 665,2
Pohľadávky z iných hodnôt a z cenných papierov	848,2	2 003,4	253,4	515,9	1 663,7	917,2	1 464,0	905,4	588,9	489,8	342,4	353,9	402,1
Účty orgánov SR, samospr., št. a iných fondov SR	7 269,6	7 026,2	7 212,5	8 166,1	8 436,8	8 361,6	8 117,3	7 924,6	8 845,4	8 905,6	8 826,7	7 925,2	7 645,8
Úvery poskytované orgánom Slovenskej republiky	6,5	1 306,5	206,5	206,8	206,8	206,8	207,1	228,2	227,9	207,1	206,7	206,7	200,0
Úvery poskytované orgánom samosprávy	2 922,8	2 715,7	2 891,8	2 943,5	2 910,0	2 966,1							

Pasíva komerčných bánk

(banky a pobočky zahraničných bánk spolu)

(mil. Sk)

PASÍVA	1997												
	1.1.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Účty v emisných bankách	4 636,7	15 801,7	19 774,6	23 165,3	26 473,3	17 425,0	21 417,9	12 821,3	10 072,5	9 394,1	12 474,3	8 781,1	1 423,8
Úvery prijaté od emisných bánk	35 587,7	35 571,6	35 458,3	36 150,5	36 913,7	39 872,5	36 613,2	36 789,2	36 361,1	36 647,8	37 262,7	39 636,8	50 183,2
Redistribučný úver	31 088,9	30 998,6	30 748,6	30 748,6	30 748,6	30 748,6	30 448,6	30 375,3	30 125,3	30 125,3	30 125,3	30 125,3	30 025,3
Refinančný úver	1 602,4	1 513,9	1 515,2	1 613,9	1 537,3	4 496,4	1 536,9	1 618,1	1 844,9	2 132,0	2 402,3	2 906,0	2 993,4
z toho: lombardný úver	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3 297,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Účty ostatných bánk	139 799,0	155 466,5	174 569,3	166 555,2	185 872,7	154 048,1	176 728,0	162 242,5	171 560,6	166 740,4	172 980,1	174 542,5	160 991,8
Bežné účty v iných bankách	1 684,7	828,2	1 186,3	1 057,7	2 139,3	1 389,7	646,3	1 003,5	1 159,2	2 486,0	569,7	620,7	854,4
Bežné účty iných bánk	4 072,4	4 302,6	5 971,3	3 159,8	3 102,1	4 732,6	2 747,2	3 957,3	3 096,1	2 958,4	3 036,2	2 975,7	4 847,7
Prijaté úvery	32 491,2	34 012,3	32 072,5	36 474,2	38 730,1	26 751,2	30 655,5	34 697,1	34 531,4	32 634,3	32 851,6	34 321,0	38 185,3
Terminované vklady iných bánk	101 550,7	116 323,5	135 339,2	125 863,5	141 901,2	121 174,6	142 679,0	122 584,6	132 773,9	128 661,7	136 522,6	136 625,1	117 104,4
Závázky z iných hodnôt a z cenných papierov	0,0	120,0	110,2	105,0	104,9	104,9	111,5	105,0	381,3	381,3	380,0	407,8	217,8
Vklady a úvery prijaté od klientov	367 741,6	356 908,5	355 803,4	356 411,6	358 971,8	361 133,7	361 557,3	367 686,1	373 775,9	369 954,9	371 898,7	378 684,4	400 435,2
Bežné účty klientov kreditné, kontokorentné	109 264,3	87 012,4	86 835,3	88 299,3	87 567,4	89 247,2	90 768,1	94 309,8	94 277,4	90 800,9	90 033,9	95 248,9	98 123,4
Terminované vklady klientov	72 940,3	81 131,7	80 781,9	80 082,5	82 641,5	83 256,2	81 735,4	84 490,6	90 991,7	92 341,8	97 200,9	100 334,1	111 195,8
Úsporné vklady	184 980,9	186 982,7	187 344,2	187 240,5	187 638,9	187 557,0	187 865,7	187 706,1	187 307,7	185 599,5	183 455,4	182 083,3	189 564,9
Sporozírové účty	8 193,8	8 669,1	8 843,7	8 745,5	9 113,9	9 133,2	9 240,3	9 302,0	9 388,2	8 955,6	8 308,0	8 268,3	8 503,4
Vkladné knižky bez výpovede	32 274,4	32 836,8	33 031,0	32 940,7	33 298,9	33 509,6	33 197,1	33 164,4	33 119,2	32 691,2	32 034,3	31 807,2	32 316,7
Ostatné krátkodobé úsporné vklady	64 625,2	65 512,4	65 552,2	65 330,4	65 250,8	65 163,7	64 998,2	64 756,6	64 522,9	64 098,3	63 575,1	63 009,2	62 350,5
Strednodobé úsporné vklady	56 075,0	55 824,1	55 422,8	55 032,0	54 728,2	54 433,4	54 457,8	54 072,8	53 747,2	53 143,2	52 271,1	51 380,9	54 711,0
Dlhodobé úsporné vklady	23 812,4	24 140,4	24 491,6	25 192,0	25 247,1	25 317,1	25 972,4	26 410,4	26 530,2	26 711,3	27 267,0	27 617,6	31 683,2
Prijaté úvery od klientov	556,2	1 781,7	841,9	789,2	1 124,0	1 073,3	1 188,0	1 179,6	1 199,1	1 212,7	1 208,5	1 018,1	1 551,2
Ostatné závázky voči klientom	10 803,9	11 076,5	11 511,7	11 677,2	10 332,8	18 738,5	14 080,9	15 903,9	12 491,3	11 404,7	12 582,7	11 930,1	8 929,6
Emitované vkladové certifikáty a pokl. poukážky	5 906,0	6 124,5	6 169,8	6 347,3	6 240,3	6 477,7	6 731,1	6 927,1	6 922,7	6 901,8	6 556,5	6 203,2	5 217,2
Účelovo viazané vklady	1 298,0	1 160,1	1 182,0	1 084,8	1 168,8	2 382,8	3 625,5	3 985,9	1 056,2	1 146,6	1 045,8	1 071,7	1 229,6
Účty orgánov SR, samospr., št. a iných fondov SR	34 406,9	34 841,1	34 472,9	32 775,5	34 044,9	33 659,5	32 946,3	33 009,3	32 248,5	31 996,7	30 938,2	31 132,5	31 916,9
Vklady fondov sociálneho zabezpečenia	15 647,2	17 358,7	16 222,1	15 666,7	15 080,3	15 110,0	15 462,2	16 387,2	15 585,8	15 996,5	15 343,5	15 383,0	15 152,1
Vklady mimorozp. prostriedkov orgánov SR	8 657,7	6 508,8	7 833,9	7 384,2	7 854,6	7 430,0	6 823,4	5 954,6	5 486,6	5 365,3	5 280,6	4 824,6	6 115,6
Vklady štátnych fondov	938,5	1 994,2	1 789,1	680,4	1 849,6	1 881,3	902,8	861,0	949,8	1 228,3	1 332,6	1 563,2	1 127,8
Vklady iných fondov	3 089,8	2 763,9	2 145,3	2 193,8	2 318,6	2 384,1	2 577,3	2 433,0	2 842,9	2 389,1	2 480,4	2 986,0	3 767,5
Vklady prostriedkov orgánov samosprávy	6 073,7	6 215,5	6 482,5	6 850,4	6 941,8	6 854,2	7 180,6	7 373,7	7 383,4	7 017,5	6 501,1	6 375,7	5 754,0
Pohľadávky a závázky z inkasa	204,2	201,5	237,6	209,6	210,4	205,4	220,4	226,2	221,1	253,3	250,9	211,0	373,1
Pobočky a zastupiteľstvá v tuzemsku	244,2	303,9	3 409,4	643,0	498,4	493,2	690,0	1 088,0	912,3	673,4	687,3	844,3	367,8
Pohľadávky, usporiadacie a iné prechodné účty	17 236,0	20 688,1	21 774,0	23 434,9	22 616,9	18 693,1	18 251,0	18 200,3	20 363,8	21 261,9	24 481,8	29 564,4	20 037,6
Cenné papiere na interv. a obchodovanie	151,3	536,3	235,1	143,2	125,0	150,1	139,7	585,1	136,8	1 060,7	185,6	2 133,8	156,1
Nakúpené cenné papiere v zásobe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pohľadávky a závázky z vlastnej emisie CP	96,1	111,1	185,7	87,6	116,8	420,5	163,0	84,4	65,9	39,3	26,0	120,7	115,9
Subvencie a podobné zdroje	3 528,3	3 522,4	3 686,5	3 683,5	3 681,9	3 857,8	3 850,8	3 838,0	3 822,2	3 819,6	3 806,6	3 800,6	3 796,4
Závázky z nesplatených CP	15,2	15,1	15,1	15,1	15,1	15,3	5,8	5,8	-3,8	5,8	5,8	5,8	5,7
Emisia dlhopisov	11 950,0	11 962,2	12 875,8	12 876,5	12 889,9	12 890,9	13 143,0	13 140,9	13 140,9	13 140,9	13 140,9	13 140,9	13 140,9
Prijaté dlhodobé úvery osobitného charakteru	6 437,2	6 418,8	6 416,8	6 644,5	6 731,4	6 739,7	6 691,7	6 953,6	6 894,6	6 762,4	6 668,4	6 839,8	6 945,7
Rezervy	27 046,0	25 900,6	27 152,7	27 715,6	27 772,9	28 028,2	28 901,5	29 077,9	29 446,3	31 394,3	31 792,1	32 593,1	34 914,2
Fondy tvorené zo zisku	13 034,5	13 046,3	13 027,6	13 031,4	13 068,3	13 631,6	12 496,7	12 469,4	12 456,9	12 459,5	12 453,7	12 443,2	12 399,5
Základné imanie	23 468,8	23 764,1	23 767,8	23 825,9	23 826,7	24 727,0	24 724,8	24 729,0	25 229,7	25 525,6	26 674,2	26 679,8	26 963,7
Dlhodobý záväzok zahr. pobočky voči centrále	6 571,4	6 546,7	6 542,7	6 526,9	5 977,7	5 863,2	5 880,0	5 859,4	5 885,1	5 971,7	5 945,0	6 013,9	5 055,3
Ďalšie fondy	874,2	899,2	899,2	899,2	899,2	975,7	975,7	975,7	975,7	975,7	975,7	975,7	1 032,6
Ostatné kapitálové fondy	1 087,4	1 084,8	1 083,8	1 086,2	1 086,2	1 105,4	1 105,4	1 105,4	1 105,4	1 105,4	1 105,4	1 105,4	1 108,6
Oceňovací rozdiel k podielovým CP	126,9	138,0	138,0	138,3	138,3	138,3	139,5	139,5	151,2	151,2	151,2	159,9	103,6
Vlastné akcie k zníženiu základného imania	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rozdiely z prepočtu základného imania v zahr. menách	47,3	44,6	43,3	21,0	16,8	31,5	25,5	44,6	36,4	17,5	-3,2	53,4	90,2
Nerozdelený zisk z minulých rokov (+)	1 710,6	1 746,5	1 746,5	1 795,6	1 817,6	2 283,6	2 193,8	2 193,8	2 306,7	2 314,9	2 372,8	2 372,8	2 314,9
Neuhradená strata z minulých rokov (-)	-8 761,6	-8 704,4	-8 723,3	-8 691,5	-8 045,2	-11 250,6	-11 317,5	-11 317,5	-11 306,9	-11 274,0	-11 274,0	-11 274,0	-11 274,0
Účet ziskov a strát (+,-)	74,6	453,4	1 544,1	1 167,9	1 326,4	1 692,4	2 024,1	2 727,9	2 798,6	1 405,6	1 699,1	1 784,6	-1 340,5
Hospodársky výsledok v schvaľovacom konaní (+,-)	-2 225,3	-2 135,8	-2 130,6	-2 356,9	-2 523,0	-1 038,6	239,0	248,1	109,3	57,9	0,0	0,0	0,0
Úhrn pasív	703 097,0	723 589,1	752 980,1	747 169,8	772 370,7	743 496,3	764 355,6	751 845,9	759 618,5	751 700,0	767 266,2	781 961,2	776 852,5
z toho : Konvertibilné meny	120 085,6	123 569,0	128 732,8	131 594,4	138 459,2	137 495,8	149 410,2	160 346,5	167 284,7	163 432,5	166 102,6	172 754,3	152 083,5
Nekonvertibilné meny	5,8	5,9	6,0	6,0	6,1	6,0	6,1	6,3	6,3	6,1	6,0	6,2	0,0

Vývoj devízových aktív a pasív bánk a pobočiek zahraničných bánk v SR vo vzťahu k zahraničiu

(v konvertibilných menách)

(tis. USD)

Stav k ultimu obdobia	Devízové aktíva			Devízové pasíva			Devízová pozícia		
	spolu	krátkodobé	strednodobé a dlhodobé	spolu	krátkodobé	strednodobé a dlhodobé	spolu	krátkodobé	strednodobé a dlhodobé
01/97	2 408 828	2 253 824	155 005	2 369 836	1 618 360	751 476	38 992	635 464	-596 472
02/97	2 594 523	2 418 586	175 936	2 459 095	1 728 232	730 863	135 427	690 354	-554 927
03/97	2 637 057	2 447 347	189 711	2 571 592	1 838 353	733 239	65 465	608 993	-543 528
04/97	2 846 734	2 610 561	236 173	2 759 406	2 125 205	634 201	87 327	485 356	-398 028
05/97	3 037 029	2 797 177	239 852	2 657 691	1 952 118	705 574	379 338	845 059	-465 721
06/97	3 454 078	3 109 293	344 785	2 967 548	2 240 114	727 434	486 530	869 179	-382 649
07/97	3 619 905	3 372 264	247 641	3 106 580	2 434 563	672 018	513 324	937 701	-424 377
08/97	3 808 648	3 550 466	258 181	3 331 200	2 650 382	680 818	477 447	900 084	-422 637
09/97	3 869 170	3 625 675	243 496	3 334 851	2 652 071	682 781	534 319	973 604	-439 285
10/97	4 102 169	3 859 142	243 027	3 457 409	2 741 097	716 312	644 759	1 118 045	-473 286
11/97	4 101 746	3 883 227	218 519	3 558 508	2 884 389	674 119	543 239	998 839	-455 600
12/97	3 419 553	3 203 559	215 994	2 878 552	2 209 675	668 877	541 001	993 884	-452 883

Vývoj devízovej pozície bánk a pobočiek zahraničných bánk v SR vo vzťahu k zahraničiu

(v konvertibilných menách)

(tis. Sk)

Stav k ultimu obdobia	Spolu			Krátkodobé			Strednodobé a dlhodobé		
	devízová pozícia	aktíva	pasíva	devízová pozícia	aktíva	pasíva	devízová pozícia	aktíva	pasíva
01/97	1 265 337	78 168 889	76 903 552	20 621 447	73 138 836	52 517 389	-19 356 110	5 030 053	24 386 163
02/97	4 505 131	86 309 393	81 804 262	22 965 318	80 456 693	57 491 375	-18 460 187	5 852 700	24 312 887
03/97	2 165 915	87 247 035	85 081 120	20 148 536	80 970 460	60 821 924	-17 982 621	6 276 575	24 259 196
04/97	2 933 411	95 624 625	92 691 214	16 303 579	87 691 339	71 387 760	-13 370 168	7 933 286	21 303 454
05/97	12 636 872	101 172 540	88 535 668	28 151 448	93 182 341	65 030 893	-15 514 576	7 990 199	23 504 775
06/97	16 240 361	115 297 117	99 056 756	29 013 195	103 788 189	74 774 994	-12 772 834	11 508 928	24 281 762
07/97	17 906 803	126 276 752	108 369 949	32 710 757	117 638 043	84 927 286	-14 803 954	8 638 709	23 442 663
08/97	16 484 343	131 497 371	115 013 028	31 076 300	122 583 404	91 507 104	-14 591 957	8 913 967	23 505 924
09/97	18 054 102	130 735 398	112 681 296	32 897 103	122 507 927	89 610 824	-14 843 001	8 227 471	23 070 472
10/97	21 437 607	136 393 009	114 955 402	37 173 879	128 312 612	91 138 733	-15 736 272	8 080 397	23 816 669
11/97	18 578 762	140 279 727	121 700 965	34 160 284	132 806 376	98 646 092	-15 581 522	7 473 351	23 054 873
12/97	18 817 099	118 938 881	100 121 782	34 569 269	111 426 184	76 856 915	-15 752 170	7 512 697	23 264 867

Kapitalový trh

(mil. Sk, ks)

BURZA CENNÝCH PAPIEROV V BRATISLAVE	1993	1994	1995	1996	1997												
	1 - 12	1 - 12	1 - 12	1 - 12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1 - 12
A. OBJEM OBCHODOV																	
1. Objem obchodov spolu	166,3	62 383,5	40 068,7	114 116,3	10 522,1	17 132,5	10 732,1	7 531,3	14 941,4	15 944,3	11 185,6	9 516,1	7 339,9	10 667,2	19 984,2	28 567,2	164 063,9
v tom:																	
a/ obchody realizované na BCPB	37,9	829,4	470,8	15 824,1	148,7	798,2	404,9	607,1	952,2	152,1	216,6	257,1	199,2	685,3	730,7	770,8	5 922,9
b/ priame obchody	128,4	5 454,1	39 597,9	98 292,2	10 373,4	16 334,3	10 327,2	6 924,2	13 989,2	15 792,2	10 969,0	9 259,0	7 140,7	9 981,9	19 253,5	27 796,4	158 141,0
2. Zobchodované emisie (počet cenných papierov - ks)	115 863	8 598 516	45 158 670	131 235 383	13 384 609	10517 131	11 560 731	6 026 927	7 272 907	10 116 360	13152413	13 565 970	8 309 870	10 702 800	16 664 909	18 945 768	140 220 395
B. ŠTRUKTÚRA OBCHODOV																	
1. Objem obchodov spolu	166,3	6 283,5	40 068,7	114 116,3	10 522,1	17 132,5	10 732,1	7 531,3	14 941,4	15 944,3	11 185,6	9 516,1	7 339,9	10 667,2	19 984,2	28 567,2	164 063,9
v tom:																	
a/ Trh kótovaných CP	95,7	4 654,4	23 554,7	57 702,8	2 828,7	11 324,9	7 892,4	4 136,3	12 465,7	10 221,1	5 345,7	5 114,1	5 179,8	6 431,4	14 832,5	17 149,5	102 922,1
- akcie	18,7	3 838,7	11 487,3	40 238,4	2 335,2	6 016,9	5 006,6	1 626,3	2 569,4	1 576,4	4 408,0	2 950,0	3 446,3	3 662,0	6 731,2	5 070,1	45 398,4
- dlhopisy	77,0	815,7	12 067,4	17 464,4	493,5	5 308,0	2 885,8	2 510,0	9 896,3	8 644,7	937,7	2 164,1	1 733,5	2 769,4	8 101,3	12 079,4	57 523,7
b/ Trh nekótovaných CP	70,7	1 629,1	16 514,0	56 413,5	7 693,4	5 807,6	2 839,7	3 395,0	2 475,7	5 723,2	5 839,9	-	-	-	-	-	33 774,5
- akcie	70,7	1 589,6	13 243,4	42 891,6	2 860,1	4 030,9	2 089,4	1 915,3	1 232,2	4 383,7	4 559,8	-	-	-	-	-	21 071,4
- dlhopisy	0,0	39,5	3 270,6	13 521,9	4 833,3	1 776,7	750,3	1 479,7	1 243,5	1 339,5	1 280,1	-	-	-	-	-	12 703,1
c/ Trh registrovaných CP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 036,4	1 347,0	3 569,0	3 082,8	8 914,3	18 949,5
- akcie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 140,9	359,9	1 881,5	1 918,1	2 746,2	8 046,6
- dlhopisy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	895,5	987,1	1 687,5	1 164,7	6 168,1	10 902,9
d/ Voľný trh	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 365,6	813,1	666,8	2 068,9	2 503,4	8417,8
- akcie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2 360,5	813,1	661,6	2 063,9	2 256,0	8 155,1
- dlhopisy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,1	0	5,2	5,0	247,4	262,7

(mil. Sk)

RM - SYSTÉM SLOVAKIA BRATISLAVA	1993	1994	1995	1996	1997												
	1 - 12	1 - 12	1 - 12	1 - 12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1 - 12
Objem obchodov spolu	43,3	1 970,3	18 051,7	26 550,7	1 755,7	1 532,4	1 185,0	1 232,0	1 550,0	3 037,4	780,6	507,1	501,1	775,2	1 550,2	1 577,7	15 984,4
v tom:																	
a/ periodická aukcia	43,3	1 581,7	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
b/ priebežná aukcia	0,0	388,6	17 951,7	26 550,7	1 755,7	1 532,4	1 185,0	1 232,0	1 550,0	3 037,4	780,6	507,1	501,1	775,2	1 550,2	1 577,7	15 984,4

Zdroj: BCPB, RM-S Slovakia

Publikácie vydávané Národnou bankou Slovenska

Periodické publikácie

Menový prehľad / Monetary Survey (mesačný bulletin)

Výročná správa / Annual Report

BIATEC - odborný bankový časopis (mesačne, vybrané články aj v anglickom jazyku)

BIATEC - mimoriadne číslo k 5. výročiu vzniku NBS

Ostatné vydané publikácie a materiály

- Národná banka Slovenska / National Bank of Slovakia / Nationalbank der Slowakei

- Legislatívne dokumenty:

National Bank of Slovakia Act

Accountancy Act

Devízový zákon / Foreign Exchange Act

Zákon o bankách / Act on Banks

Zákon o ochrane vkladov / Act on Protection of Bank Deposits

- Výskumné práce Inštitútu menových a finančných štúdií NBS:

Money Supply in the Slovak Republic

Hypotekárne nástroje

Mortgage Instruments

Zahraničný kapitál v ekonomike Slovenska

Foreign Capital in the Economy of Slovakia

- Informačné materiály o slovenských bankovkách, minciach a pamätných minciach

